

természet- barát híradó

65

1-2

KIADJA: AZ MTS-OT. MAGYAR TERMÉSZETBARÁT SZÖVETSÉG.

TARTALOM

- Emlékezzünk...
Felszabadulási emléktúra
Az MTS határozatai
Az MTS OT tömegsporti bizottságának megválasztása
Gimesi István:
Ifjúsági rovat
Kádár Jenő:
Természetjárás az iskolában
Az útörő kéktúra kiírása
Bokody József:
10 éves a TID
A Duna-túra útvonala és napi beosztása
Szervezeteink élete
Mozaikok az ország természetjáróinak életéből
Hírek - közlemények
Taglétszám alakulása 1964-ben
Az 1964. évi Európa-bajnokság eredményei
Székely Miklós:
Az EB értékelése
Versenykiírások
Versenyhírek
Kövári Endre:
Korszerű pályavázlat-készítés technikája

Évi előfizetési ára: 30.- Ft. Szerkeszti: a Szerkesztő Bizottság
Szerkesztőség: V., Rosenberg hp. u. 1.
Füldsint 15. Telefon: 112-467

Felelős szerkesztő: Forgács Géza
Felelős kiadó: Ungur Imre

EMLÉKEZZÜNK...

1945. április 4. Felszabadult az ország! Saját életén át érezte mindenki, milyen áldozatokat kívánt a Szovjet seregektől annak a szörnyű pusztításnak megszüntetése, amit a náci seregek és bérenceik, a nyilas banditák ádáz dühe zudított az ország nyakába.

De hogy mennyire átérezte a nép a felszabadítás jelentőségét, azt talán legjobban a felszabadítást követő Május 1. bizonyította. 1919. május 1. óta nem látott az ország ilyen nagyerejű megmozdulást. Benne volt ebben az elnyomástól való menekülés öröme, az újraalkotás vágya, a felszabadító Szovjet hadsereg iránti hála. A nép tudta, hogy az ő érdekében, érte is vérezték a szovjet katonák. Ezt a felszabadulást hirdetik az országban mindenütt felállított emlékművek - köztük az új ipartelepek, termelőszövetkezetek lakótelepek, sok-sok szocialista vívmány.

De emlékezzünk ugyanekkor az 1919-es Tanácsköztársaság reánk - sportolókra - hagyott örökségének megvalósítására is. Álljon itt emlékeztetőül a sok közül egy feladat, aminek végrehajtására ujult erővel kerül most a sor.

EMLÉKEZZÜNK

A Sporthirlap 1919. III. 31-én megjelent számában olvastuk a következőket:

"Proletárdiktatúra és a Sport.

Tudjuk, hogy a testi kulturális törekvéseknek mindig az volt az eszménye, hogy a Sport az összesség, az egész Társadalom minden rétegének közkinca legyen.

A Sport, ha igazán meg akar felelni céljának, csak tömegsport lehet....

A most érvényre jutott szellem és felfogás nem ismerhet a testedzés irányítása terén más célt, mint kizárólag a tömegsport előmozdítását..."

Ma sem, mert fentiek érvényesek voltak akkor is; ma pedig megvalósításukra fokozottabban törekszünk.

FELSZABADULÁSI emléktúra

1. A tura célja:

Hazánk felszabadulásának 20. évfordulója alkalmával a budapesti és környékbeli természetbarátok emléktúra keretében emlékezzenek meg a felszabadító Vörös Hadseregről, a magyar nép szocialista építőmunkájához segítséget nyújtó szovjet népről és a Magyar Népköztársaság eredményeiről.

2. A tura időpontja: 1965. április 11.

3. A tura célpontja:

A Pilis hegységben, Leányfalu és Tahi fölötti, a Vöröskösziklán emelt Felszabadulási emlékmű. A BTSZ az emlékműnél 13 órakor koszorúzással egybekötött ünnepséget rendez.

4. A tura rendezője:

A Magyar Természetbarát Szövetség felkérésére a Budapesti Természetbarát Szövetség.

5. A tura résztvevője:

Minden természetbarát, aki örömmel emlékezik meg hazánk felszabadításáról és hálaival adózik felszabadulásunkért életüket áldozó hősöknek.

6. Közlekedés:

Az emlékmű megközelíthető: Budapestről-Szentendrétől a BHEV járataival, innen a Leányfaluig, Tahiig, illetve a Szabadság-forrásig /Óreg-forrás/ közlekedő MÁVAUT járatokkal.

A Budapestről induló MAHART hajójáratokkal Leányfaluig, illetve Tahiig.

A közlekedés megkönnyítése érdekében a BHEV és MÁVAUT járatok sűrítve közlekednek.

Az emléktúra napján Budapest-Szentendre viszonylatában utazási igazolás nélkül, a természetbarát igazolvány felmutatásának egyénileg is kiszolgáltatják az 50%-os menetjegyet.

A MAHART Budapest-Leányfalú, illetve Budapest-Tahi viszonylatában természetbarát szerveink részére elővételben kiadja a menetjegyet.

7. Jelvény:

Az emléktúra résztvevői az ünnepség színhelyén szerezhetik be az emléktúra jelvényét.

8. Egyéb tudnivalók:

A Budapesti Természetbarát Szövetség a kerületi szövetségek részére gyűlekező, illetve pihenőhelyet jelöl ki. A kijelölt helyeken az egyes kerületi szövetségek gondoskodnak a turázó csoportok eligazításáról, a turajelentések igazolásáról és az emléktúra jelvényeinek árusításáról.

AZ MTS HATÁROZATAI §

A MAGYAR TESTNEVELÉSI ÉS SPORTSZÖVETSÉG ORSZÁGOS TANÁCSÁNAK 1/1965./MTS.É.2/ORSZ. TAN. SZÁMÚ HATÁROZATA A MAGYAR TESTNEVELÉSI ÉS SPORTSZÖVETSÉG 1965. ÉVI FELADATAIRÓL

/KIVONAT/

A Magyar Testnevelési és Sportszövetség Országos Tanácsa a testnevelési és sport-szervezetek 1964 évi munkájának legfőbb jellemzőiről adandó értékelés mellett a Magyar Testnevelési és Sportszövetség 1965 évi feladatairól a következőkben határoz:

I.

2. ... A természetbarát mozgalomban a tömegsportra vonatkozó határozat megjelenése óta jelentős fejlődés nem következett be. E tény azt bizonyítja, hogy a sportegyesületek egy része nem veszi elég komolyan a természetjárásra vonatkozó határozatokat...
5. Az agitáció és propaganda 1964. évi feladatainak középpontjában a tömegsport iránti érdeklődés állt... Intézkedések történtek a sportkönyvkiadás megjavítása, a sportfilmgyártás és az amatőr sportfilmezés felkarolása, valamint a sportszövetségi lapok színvonalasabb megjelentetése érdekében is. Ez utóbbi cél elérése érdekében központi szerkesztőség alakult...
6. ... Nem sikerült - még a központi állami támogatás jobb rendszerét kialakítani, a helyi támogatások /vállalati, szervezetési stb./ összegét stabilizálni.
A sajátkezü bevételek növelésében nem sikerült számottevő eredményt elérni. A félévi beszámolókat alapulvéve a tagdíjbevételek és a rendezvénybevételek nem növekedtek kellő mértékben...

II.

... a testnevelési és sportmozgalom közvetlen feladatait meghatározó 1965. évi feladatterv - fő irányai a következők:

1. ... Az MTS tömegszervezeti jellegének további erősítésére ki kell adni az MTS különböző vezető szervei /központi, területi, s z a k s z ö v e t s é g i, számvizsgáló bizottsági, sportegyesületi/ működési irányelveit... Az MTS további megerősítését a tömegszervezetekkel és az állami szervekkel való gyakorlati együttműködéssel kell biztosítani... A kialakított jó kapcsolatokat erősíteni kell. Rendezni kell az MTS és az idegenforgalmi szervek kapcsolatát.
2. b/ fejleszteni kell a turamozgalmat, a hétvégi pihenés és a táborozás lehetőségeit; növelni kell a természetbarát szakosztályok és a szervezett természetjárók számát;
e/ a sportegyesületekben meg kell alakítani a tömegsport-csoportokat, közre kell adni azok működési elveit;
f/ az MTS valamennyi területi szervénél meg kell alakítani a tömegsport bizottságokat, melyek mint az MTS szakbizottságai fejtik ki tevékenységüket;...
5. ... Ki kell dolgozni a válogatott sportolói cím elnyerésének feltételeit... Az agitációs és propaganda munkát mindenekelőtt a területi szervezetekben kell megjavítani.
Fokozni kell a sportrendezvények propagandáját.
6. Az MTS kongresszusi határozata értelmében a káderképzés területén az 1965. évben:
a/ meg kell rendezni a falusi bentlakásos, az alap- és középfoku sportvezetői, valamint a középfoku iskolai sportvezetői tanfolyamokat;
b/ rendszeresebbé kell tenni a turavezetők képzését;
c/ folytatni kell az edzők és játékvezetők továbbképzését; meg kell kezdeni a sportvezetők és testnevelő tanárok továbbképzését.
7. A sportágak gazdasági munkájának megjavítására az országos sportági szakszövetségekben létre kell hozni a társadalmi aktivákból álló gazdasági bizottságokat.

A természetbarát mozgalmat érintő legfontosabb határozatokat igyekeztünk kiemelni és ezzel a figyelmet felhívni. A szövegben előforduló kiemeléseket mi tettük, hogy ezáltal még fokozzuk a határozat fontosságát. Fentiek ismeretében nyomatékosabban tudunk eljárni ott, ahol úgy látjuk munkánkat a megneemtés vagy más jelenség akadályozza. A legsürgősebben szükség lenne a szakszövetségi irányelvekre és reméljük ez hamarosan el is készül. Különösen felhívjuk a figyelmet a tömegsport csoportok és bizottságok megalakítására. Az MTS-ben már megalakult az országos tömegsport bizottság, melynek összetételéről szóló határozatot csatlakozóan közöljük.

A Verseny Bizottságok figyelmét külön felhívjuk az 5. pontban lefektetett sportrendezvények propagandájának fontosságára, mert ezt a lehetőséget nem használják ki kellő mértékben.

Igyekezünk a határozatoknak mindenütt érvényt szerezni és magunk is működünk közre eredményes végrehajtásában. Hisszük és reméljük a folyó esztendő, valamint erőfeszítéseink meghozzák gyümölcsüket.

AZ MTS OT TÖMEGSPORT BIZOTTSÁGÁNAK MEGVÁLASZTÁSA

A Magyar Testnevelési és Sportszövetség Országos Tanácsa az MTS Országos Tanácsa tömegsport bizottságának

elnökévé: Terényi Imrét, az MTS elnökhelyettesét;

titkárává: Kozmanovics Endrét, az MTS Országos Tanácsa tömegsport osztályának vezetőjét;

tagjaivá: Barna Józsefet, az MTS Pest megyei Tanácsának elnökét;
 Berényi Sándort, a SZOT sportosztályának munkatársát;
 Bikás Ernőt, a Bp-i Előre SE elnökhelyettesét;
 Bokor Antalt, az MTS Nagyatádi Járási Tanácsának elnökét;
 Bradics Bélát, az OKISZ sportosztályának munkatársát;
 Herczeg Lászlót, a KISZ KB sportosztályának munkatársát;
 Jámor Jánost, a BM sportosztályának munkatársát;
 dr. Kálmánchey Zoltánt, a Pécsi Pedagógiai Főiskola tanszékvezető tanárát;
 dr. Megyeri Ferencet, a TTKI osztályvezetőjét;
 Mező Nándort, a Magyar Labdarúgó Szövetség elnökségének tagját;
 Neu Jenőt, a Magyar Testnevelési Főiskola adjunktusát;
 Pap Jenőné, a Népsport munkatársát;
 Rózsa Lászlót, az HM testnevelési osztályának vezetőjét;
 Seres Jánost, az MHS Országos Elnöksége központi motoros klubjának vezetőjét;
 Thuróczy Lajost, a Magyar Természetbarát Szövetség titkárát;
 dr. Tompa Károlyt, az OTSI sportorvosát;
 Tóth Józsefnét, a Magyar Kézilabda Szövetség elnökségi tagját;
 Zsigmond Mátyást, a Magyar Atlétikai Szövetség elnökségének tagját

megválasztja.

IFJUSÁGI rovat

AZ IFJUSÁGI TOVÁBBKÉPZŐ TANFOLYAMOK ÉS AZ EGRI SZAKOSZTÁLYVEZETŐI TANFOLYAM TAPASZTALATAI

Ifjúsági továbbképző tanfolyamok:

Az MTSZ IB 1964. év végén a következő tanfolyamokat rendezte:

Magyarkuton a budapesti kollégiumok számára turavezetői; Pécsen, Veszprémben és Egerben ifjúsági szakosztályvezetői; Dömörkapun pedig a királyréti tábor tagjai számára beszámoltató-továbbképző tanfolyamot.

A tanfolyamokra behivottak 80-90 %-a jelent meg, összesen 134 fő, a következő felosztásban:

Pécs	27 fő	/dr. Szalai József/
Dömörkapu	28 fő	/Kádár Jenő/
Eger	32 fő	/Miklós István/
Veszprém	29 fő	/Komáromy Jenő/
Magyarkut	18 fő	/dr. Z. Szőke Pál/

Többségükben gimnáziumi, részben technikum tanuló. A nevelőket részben a rendező szövetség /Veszprém, Eger/ részben a központ /Magyarkut, Pécs, Dömörkapu/ adta.

Meggyőződésünk szerint ifjúsági turavezetői tanfolyamot minden megye tud szervezni és a továbbképző tanfolyamok szervezését is vállalni tudják.

Szakosztályvezetői továbbképző tanfolyamra nagy szükség van, ezért olyan tanuló

behívására tettünk javaslatot, akiknek turavezetői tanfolyamuk már van, ezzel szemben a megjelentek több mint felének nem volt turavezetői képesítése, ami azt jelenti, hogy a szakosztályok ifjúsági vezetői általában nem rendelkeznek turavezetői képesítéssel. Ebből pedig azt a következtetést kell levonni, hogy az ifjúsági turavezetői tanfolyamok szervezését nem lehet tovább központi szinten végezni, hanem a megyei szövetségek és a fejlettebb szakosztályok kötelességévé kell tennünk. Erre a feladatra a szükséges irodalmi szakanyag adva van, a gyakorlati tapasztalataink elegendők, tehát az elkövetkező évek egyik főfeladatául kell adnunk a turavezetői tanfolyamok szervezését. A tanfolyam anyagát legfeljebb a szakosztályvezetéssel kapcsolatos szervezési és gazdasági ismeretekkel kell kiegészíteni és eddigi tanfolyamaink gyakorlati tapasztalatait kell még közreadni, hogy a sokfelé folyó tanfolyamok színvonala, módszere körülbelül azonos legyen. Továbbképző tanfolyamokat szintén a megyék /esetleg több megye együtt/ szervezzenek - főleg a nyári táborozással összekapcsolva - az egyes szakosztályok tényleges ifjúsági vezetői számára. Ennek anyagát a királyréti továbbképző tanfolyamunk tapasztalatai alapján kell összeállítanunk és a megyei szövetségek rendelkezésére bocsátanunk. /Erre vonatkozóan a téli továbbképző tanfolyamok résztvevőinél tartott közvéleménykutatás is utalásokat tartalmazott, pl. a veszprémi tanfolyam 3. sz. szemináriumi csoportjának véleménye: "Hasonló ki-fogások elkerülése végett, az ilyenemű tanfolyamok levezetésére a királyréti tábori formát javasoljuk."/

Feladataink tehát:

1. A megyék oktatási célra biztosított költségvetés keretéből minél több ifjúsági turavezetői tanfolyam szervezését biztosítani. Erre felhívást kell kiadnunk és személyes látogatásainkkal is elő kell segítenünk ennek érvényesítését.
2. Az ifjúsági turavezetői tanfolyamok anyagát ki kell egészítenünk bővebb szakosztályvezetői ismeretekkel.
3. A továbbképző ifjúsági tanfolyamok anyagát össze kell állítanunk.
4. A tanfolyamok szervezéséhez és megtartásához módszertani tájékoztatót kell kiadnunk.

Az ifjúsági tanfolyamok elhelyezése részint turistaházakban, részint kollégiumokban történt.

A kollégiumok tanfolyami célra való felhasználása nagyon komoly előkészítés után megfelel.

A pedagógusok egri 3 napos szakosztályvezetőképző tanfolyamán a behívottak nagy része pontosan megjelent. A létszám 54 fő volt.

A tanfolyam anyagát, módszereit megbeszéltük a tanfolyam vezetőjével /dr. Lénárt

János/, a behívottak zöme régi, gyakorlott természetjáró volt. A tanfolyam csak részben oldotta meg feladatát, nem foglalkozott részletesen a szakosztály szervezési és vezetés pedagógiai kérdéseivel, az iskolai nevelőmunkával való kapcsolat kérdésével. Ezen kívül azoknak sem adott pontos eligazítást, akik csak most kezdik a szakosztály-szervezést.

A tanfolyamon szerzett tapasztalatok alapján és a hallgatók kívánságait is figyelembe véve a tanfolyam vezetője az alábbiakat javasolja:

1. Az elkövetkező időkben a kezdők és haladók részére külön tanfolyam szervezendő.
2. A kezdők részére továbbképző tanfolyam táborozással egybekötve ajánlatos a jövőben.
3. A tanfolyamokat ne télen, hanem nyáron, a terepen, táborban, önellátó módon és formában ajánlatos megtartani.
4. A táborok időtartama legalább 10-14 nap legyen. Ennyi idő alatt lehetséges csak komoly és alapos és főleg gyakorlati kiképzés.
5. A táborok tematikája az új kiképzési anyaggal koordinálandó.
6. Ne csak ismeretanyagot közöljünk, hanem módszert is adnunk kell dialektikai és pedagógiai vonatkozásokban is.

Feladataink:

1. A tanárok felkészítését a szakosztályvezetésre a jövőben nagyobb gonddal kell kezelnünk. Írásbeli anyagot és tanfolyamokat kell szerveznünk főleg a kezdő nevelőknek, tapasztalatcsere táborokat azoknak, akik már gyakorlottabbak ebben a munkában.
2. A tanévi tanfolyamok színvonalának biztosítása érdekében ezeket a tanfolyamokat és találkozókat központilag kell szerveznünk a legjobb előadók bevonásával.
3. A megyei szövetségeknek fokozottabb figyelmet kell fordítani a kezdő szakosztályvezető tanárok támogatására.
4. Össze kell állítanunk az ifjúsági természetjáró szakosztályok működési szabályzatát, kiképzési tervét, tura és táborozási feladatait, valamint az egész munka pedagógiai vonatkozásait.

Ezen a feladatokon kívül írásbeli és szóbeli propagandával nagyobb hangot kell adnunk az ifjúsági természetjáró mozgalomnak, el kell érniük, hogy minden megyében legyen ifjúsági felelőse a szövetségnek, sőt a legtöbb megyében ifjúsági bizottság létrehozása szükségszerű. /A bizottság tagjai részben tanárok-felnőttek, részben fiatalok legyenek./

Ezt a munkát tüzi ki feladatául az MTSZ IB-a az 1965. esztendőre.

GIMESI ISTVÁN

TERMÉSZETJÁRÁS AZ ISKOLÁKBAN

Az a fokozódó figyelem, amellyel a sport és az ifjúsági szervek a természetjárás felé fordulnak, valószínűleg meghozza gyümölcsét az elkövetkezendő esztendőben.

A KISZ KB kongresszusi téziseiben a következőket találjuk:

"B/2/c. A KISZ szervezetek hozzanak létre minél több pihenő táborozást, vonják be a fiatalok széles rétegeit a turisztikai mozgalomba. Szervezzenek kirándulásokat, turákat."

A KISZ VI. kongresszusának akcióprogramja pedig az alábbiakat tartalmazza:

"III/3. Járuljunk hozzá a sportlétesítmények hálózatának kiszélesítéséhez, a táborozás és turisztika kibontakozásához... A KISZ szervezetek és bizottságok, valamint az Expressz utján segítsük elő, hogy a fiatalok évente két-három turán, kiránduláson vegyenek részt."

A Magyar Testnevelési és Sportszövetség Országos Tanácsa határozata így fogalmazza meg a természetjárás szerepét:

"III/2. Az MTS kongresszusa megállapította, hogy a természetbarát mozgalom, a turisztika különböző ágazatai fontos részét képezik a tömegsportnak. A szép természetben, a szabad levegőn való tartózkodás elősegíti a testnevelési program végrehajtását... Javasoljuk az Uttörő Szövetségnek, hogy az általános iskolákban az uttörősport szerves része legyen a természetjárás. A középiskolákban is fejleszteni kell a mozgalmat..."

Az iskolai természetjárással, táborozással kapcsolatban a következő rendeletekre utalhatunk:

Művelődési Közlöny:

1957/2. sz. Utasítás az általános és középiskolás tanulók nyári üdültetésének, országjárásának és kirándulásainak megszervezése tárgyában.

1957/10. sz. Sátor-táborok egészségügyi követelményei.

1958/6. sz. Utasítás az általános és középiskolás tanulók nyári üdültetésének, országjárásának és kirándulásainak megszervezése tárgyában.

1960/6. sz. Tájékoztató az országjárás szállás és egyéb lehetőségeiről.

A Művelődésügyi Minisztérium 1958-ban megjelent körlevele értelmében minden középiskolában, a sportkör keretén belül meg kell alakítani a természetjáró szakosztályt.

Az MTS idej határozata alapján a középiskolák és ipari tanintézetek természetjárással foglalkozó tanárai Budapesten a BTS-sel, vidéken a megyei, ill. városi TS-sel edzői szerződést köthetnek, amely havi 200.- Ft dotációval jár. /Bármilyen szakos tanár, nemcsak testnevelő!/
Az iskola erre vonatkozó igényét minden tanév elején a sportköri költségvetéssel együtt nyújtja be.

Az iskolai természetjáró szakosztály szervezésére vonatkozólag a következő programot ajánljuk:

1. Felkutatni az iskolákban a természetjárás iránt érdeklődő tanulókat /kik voltak az általános iskolában földrajz, vagy turisztikai szakkörben; kik szövetségi tagok szüleik révén stb.?./
2. Felhívni a kapcsolatot a kerületi, megyei természetbarát szövetséggel és segítségüket kérni.
3. Bejelenteni a szakosztály alakítását az iskola igazgatójának, KISZ-tanácsadó tanárának és sportköri elnökének; alakuló gyűlést összehívni. /A legjobb azonnal egy szép kirándulás keretében./
4. Ismertetni a tagsággal a természetjárás formáit, módjait, a szakosztály célkitűzéseit.
5. Részletes program készítése, az alábbiakban közölt formában. /Iskolai keretben, tömegmozgalmak és a szakosztály egyéni programja, figyelembevve az MTSZ és BTSZ, ill. Megyei Szövetség naptárát is./
6. Természetbarát igazolvány kiállítása /a kerületi szövetségéknél./
7. Rendszeres időközökben vezetőségi ülést tartani /elkerülve a túlbürokratizálódás veszélyét!/./

A természetjárás keretet képes nyújtani az iskola ifjúsági munkájának. Hogyan?

Hagyománnyá fejleszthetők a nagyobb mozgalmak az iskola életében, s beilleszthetők a nevelési tervbe, melynek alkalmazása most folyik.

A Rendtartás minden tanítási évben 4 /illetve a tanévnyitó utasításban megszabott/ tanítás nélküli munkanapot biztosít. Ezek, kombinálva a vasárnapokkal, egy 2-3 napos őszi turát és egy 3-4 napos tavaszi autóbusturát tesznek lehetővé.

1. Ősszel 2-3 napos osztálykirándulások, valamely közeli hegység megismerésére.

2. A téli szünetben tanfolyamok, sitáborok, esetleg szilveszter rendezése. /A KISZ-aktív-képző tanfolyamokba is bele kell vinni a természetjárás alapjait kisebb turák, akadályversenyek stb. keretében./
3. A téli hónapokban városismertető versenyek, esetleg barlangturák rendezése.
4. Májusban /az érettségi szünetekben, vagy utána/ országjáró autóbusturák. /Erre vonatkozólag a Budapesti Pedagógus Kulturotthon gondozásában megjelenő Uj Fáklya kiadványok egyike tartalmaz részletes leírásokat az autóbusturák szervezésére, lebonyolítására vonatkozóan./

A nálunk kialakult gyakorlat szerint /budapesti iskoláról van szó/, a szállás és egyéb lehetőségek figyelembevételével a következő 4 éves terv alakult ki:

1. év: Budapest-Győr-Sopron-Kőszeg-Szombathely-Ják-Sümege-Tapolca-Tihany-Székesfehérvár-Budapest.
2. év: Budapest-Győr-Pannonhalma-Zirc-Veszprém-Nagyvázsony-Balatonfüred-Tihany-Kaposvár-Szigetvár-Abaliget-Pécs-Siklós-Pécsvárad-Szekszárd-Dunaujváros-Budapest.
3. év: Budapest-Gyöngyös-Mátra-Eger-Putnok-Aggtelek-Szerencs-Sárospatak-Tökaj-Tiszalök-Hortobágy-Budapest.
4. év: Magas-Tátra.

A nyári vakációban pedig tábor /akár mozgó, akár álló/. Ha az iskola üdülőjelleggel is szervez táborot, akkor gondoskodni kell arról, hogy annak programjában a természetjárás kellő súllyal szerepeljen.

A Szövetség Ifjúsági Bizottsága készségesen áll rendelkezésre minden vitás, vagy kétséges ügy, feladat rendezésére, megoldására. Felvilágosít, tanácsot ad, utat mutat.

KÁDÁR JENŐ

AZ ÜTTÖRŐ KÉKTÚRA KIÍRÁSA

1. Az uttörő Kék-túra a Magyar Természetbarát Szövetség Országos Kék-turájának 300 km-re csökkentett programja az uttörők, általános iskolai tanulók részére.
2. Az uttörő Kék-túra célja: A túra résztvevői az utvonalaik végigjárása során ismerkedjenek meg hazánk legszebb tájaival, új szocialista létesítményekkel. Az iskolában tanultakat egészítsék ki a turákon szerzett munkásmozgalmi, történelmi, földrajzi ismeretekkel.

A turák lehetőséget nyújtanak az uttörőpróbák egyes részkövetelményeinek és a természetjáró szakpróba feladatainak teljesítésére, valamint a KTM pontjainak megszerzésére.

3. A túra résztvevői: Az V-VIII. osztályos általános iskolai tanulók, uttörők és azok az uttörővezetők, vagy természetbarátok, akik a turán csoportot vezetnek. A turákat csak az uttörő csapatvezetőségek szervezhetik. Legkisebb egység az órs!
4. A túra teljesíthető:
 - a/ Tanév közben és nyáron szervezett egy vagy többnapos turákkal.
 - b/ Vándortáborozással.
 - c/ Állótáborból szervezett turákkal.
5. Az Utörő Kék-túra követelményei és a teljesítmény jelvények.

A túra résztvevői 300 km-es utvonalaik végigjárása után megkapják az Utörő Kék-

túra jelvényét. Azok a turázók, akik a 300 km-es utvonalaik bejárása során egy-egy tájegységen belül legalább 75 km-es turát tettek /a Mátrában 63,6 km/ teljesítményükért elnyerik az uttörő Kék-túra tájegység jelvényét. Az Országos Kék-túra 8 nagyobb tájegységi szakaszból áll:

1. Balatoni felvidék, 2. Bakony, 3. Vértes-Gerecse, 4. Pilis-Budai, 5. Bükk-Visztony-Cserhát, 6. Mátra, 7. Bükk-Aggteleki hgys., 8. Cserhát-Zemplén hgys.

Az Utörő Kék-túra keretében teljesített utak beszámítanak az Országos Kék-túra felnőtt követelményeibe.

6. A teljesítés igazolása: Az Utörő Kék-túra, vagy a tájegységjelvény elnyeréséhez az utvonalaik végigjárását a résztvevők igazolni kötelesek. Ez a Magyar Természetbarát Szövetség által kiadott Országos Kék-túra utvonala c. igazolófüzet megfelelő helyére beütött bélyegzettel teljesítendő. A füzetet minden résztvevőnek be kell szerezni és abban egyénileg kell bélyegezni. /Kapható a Sportpropaganda Boltban, Bp. VIII. Rákóczi-ut 57/a./ Minden bélyegzésnél a keltezés is be kell írni.
7. Ellenőrző pontok: A füzet vázlatainak bélyegzővel jelzett helyek, illetve helyiségek, melyeknek megnevezése az egyes oldalakon bélyegzésre fenntartott, bekeretezett részeknél található meg.
8. A teljesítés ellenőrzése és a jelvénykiadás:

Egy-egy tájegység 75 km-es utvonalaik /Mátra 63,6 km/ megtételét, vagy a 300 km teljesítését az uttörőcsapatnak írásban kell jelentenie a Magyar Természetbarát Szövetségnek /Bp., V. Rosenberg hp. u. 1. sz./. A jelentéshez mellékelni

kell a Kék-túra igazolófüzeteket és a turáról készített naplókat, fényképeket is. A teljesítés elfogadása után arézt vevők a megfelelő jelvényt megkapják.

A turák teljesítését és a jelvények kiadását az uttörőcsapat vezetősége bejegyzí a résztvevő uttörő igazolványába, a szakpróba rovatba.

Uttörő Kék-túra jelvényt és a tájegységek jelvényét a Magyar Természetbarát Szövetség adhatja ki.

Fenti kiírást azért ismertetjük aktívainkkal, hogy ennek alapján ki-ki a maga területén nyújtson segítséget és adjon támogatást az Uttörő szervezetek Kék-turázásához.

Megjegyezzük, hogy az uttörő Kék-turázók teljesítményeinek ellenőrzése, a jelvények kiadása a budapesti kerületi, valamint a megyei /járási/ szakszövetségek feladata lesz.

10 ÉVES A TID

Tíz évvel ezelőtt a szlovák vizitúrázók kezdeményezésére alig tiznél több csónak indult el Pozsonyból, hogy pár nap alatt Budapestre evezzenek. Szíves meghívásukra a magyar kajakosok, evezősök is csatlakoztak, s így a tura már "nemzetközi jelleget" öltött. Akkor, s az 1956-os ellenforradalmi események után talán senki sem gondolta, hogy ezzel a következő évben már több országot átszelő monumentális vizitúra vette kezdetét. Következő évben már a jugoszláv vizisportolók is bekapcsolódtak s két évig a tura, mint ahogy akkor propagáltuk, három "B" betűs várost érintett: Bratislavát, Budapestet és Beogradot.

Az 1959. évi Bécsi Világifjúsági Találkozó keretében egy újabb "B" betűs város töltötte be a start helyét, mivel Bécsből indult a már 350 főre emelkedett vizitábor 1960-ban Engelhartzellből szálltak vízre a turázók, majd 1961-től a cél is megváltozott, amikor egy kisebb magyar kajakcsoporthat hajózott a Vaskapun és a Kazán szoroson egészen Turnu-Severinig.

1963-tól a jobb közlekedési lehetőségek következtében ez a táv Linz-Kladovo utvonala bővült. Ugyanakkor, újabb turautvonalak biztosítása céljából több csatlakozó tura is megszervezésre került. Így a csehszlovákiai Garam, a magyarországi Rába és Balaton, a magyar-jugoszláv közös rendezésben a Tisza, és végül jugoszláv rendezésben a Tara, Drina, Neretva, Száva, Ibár és Vrba turák kerültek levezetésre.

Az utvonalak bővülésével egyidőben a turázók létszáma is rohamosan növekedett. A rendező osztrák, csehszlovák, magyar és

jugoszláv vizitúristákon kívül az NSZK, NDK, lengyel turázók is résztvettek, sőt két évben az USA-ból is áthajóztak, hogy csónakon ismerjék meg Európát. A jugoszláv csatlakozó turákon svájci, belga, francia, angol és újzélandi vadvizések is résztvettek. A tura népszerűségét bizonyítja, hogy 1964-ben 595 fővel érkezett a vizikaraván Budapestre. A táborokban szinte egész sátróvárost talált a látogató.

A 10. jubileumi év újabb meglepetést tartogat a vizek szerelmesei részére. A szervezők közé belépett az NSZK és Bulgária is, így az Európa legnagyobb vízimozdulásává fejlődött TID Regensburgból indul, s 1884 km megtétele után Russzeben ér célba. A csatlakozó turák utvonala is eléri együttesen az 1000 km-t.

A Magyar Testnevelési és Sportszövetség Ügyvezető Elnöksége a tura egyöntetű szervezése és levezetése érdekében a feladatok megoldását a Magyar Természetbarát Szövetségre bízta. Az MTSZ vizitúra szakbizottsága átérezve a feladatok fontosságát már korábban megkezdte az előkészületeket. A közelmúltban megjelent és itt közölt 1965. évi tura kiírás az összes tudnivalókat tartalmazza. A kiírásokat a területi szövetségeken keresztül is eljuttattuk a szakosztályokban működő vizitúristák számára.

A népszerű "TID" a jubileumi évben az utvonal bővítésén kívül sok kulturális és egyéb rendezvénnyel is bővül. Részünkre, az ünnepség-sorozatokat azért is fontosnak, mert egybeesnek hazánk felszabadulásának 20. évfordulójával.

BOKODY JÓZSEF

Az 1965. ÉVI

X. JUBILEUMI NEMZETKÖZI DUNATURA /TID/ KIÍRÁSA

A Magyar Testnevelési és Sportszövetség Ügyvezető Elnökségének határozata értelmében a Nemzetközi Dunaturát a MAGYAR TERMÉSZETBARÁT SZÖVETSEG rendezi.

1. A TID célja:

A dunamenti és szomszédos országok vizitúrázói barátságának elmélyítése; a tura során felkeresett területeken élő népek életének, történelmi emlékeinek, természetvédelmi kincseinek, valamint gazdasági és kulturális eredményeinek megismerése és a tapasztalatok kicserélése. Emellett a magyar résztvevők egy csoportjának külföldi vizitúrázási lehetőséget biztosít; a minősítési szintek és a Kilián Testnevelési Mozgalom keretében a vizitúrázói követelmények teljesítését, továbbá az "Ifjúság a Szocializmusért Próbák" pontszerzési lehetőségeit segíti elő.

2. A tura időpontja, utvonala és részvételi díja:

A tura 1965. július 4-től augusztus 28-ig kerül megrendezésre, az NSZK, Ausztria, Csehszlovákia, Magyarország, Jugoszlávia és Bulgária területén. Az egyes turaszakaszok részletes programját mellékeljük.

A turára a szakaszbeosztás szerint lehet jelentkezni, az előzetes költségvetés alapján megjelölt részvételi díjak befizetésével. Az MTS által biztosított valutakeretből a részvételi díjból előreláthatólag az itt közölt valutaösszegeket tudjuk ellátási költség címén biztosítani:

Utvonalszakasz:	Részvételi díj:	Ellátási költség:
1. Regensburg-Bratislava + melléktúra	1.600.- Ft	36.- DM, 200.- Sh, 100.- cK
2. Linz-Budapest + melléktúra	1.300.- Ft	220.- Sh, 200.- cK
3. Bratislava-Budapest	150.- Ft	csak egyéni utlevállappal és valutával
4. Budapest-Beograd + melléktúra	1.100.- Ft	7.500.- Din
5. Novi-Sad-Prahovó + melléktúra	1.400.- Ft	10.000.- Din
6. Szeged-Prahovó + melléktúra	1.400.- Ft	12.000.- Din
7. Beograd-Vidin + melléktúra	1.600.- Ft	9.500.- Din 8.- Leva
8. Beograd-Russe + melléktúra	1.750.- Ft	9.500.- Din 20.- Leva
9. Una-Tara-Drina vadvizitúra	2.000.- Ft	12.500.- Din
10. Tara-Drina-Neretva vadvizitúra	2.000.- Ft	12.500.- Din

A megjelölt részvételi díj az előzetes költségvetés alapján, a turán előreláthatólag felmerülő utlevél, vizum, személy- és felszerelészállítás, ellátási költség /valuta/, jelvény, zászló, adminisztratív költség stb. fedezésére szolgál. Ebből az összegből jelentkezési előlegként 500.- Ft-ot kell a jelentkezéssel egyidejűleg, 1965. április 5-ig befizetni. /A Bratislava-Budapest utszakaszra a jelentkezőknek a teljes 150.- Ft-ot kell befizetni./ Előleg beérkezése nélkül a jelentkezőket a turára nem osztjuk be. A további összeg befizetési határideje: 1965. június 15.

A fenti összegeket a Magyar Természetbarát Szövetség "Dunatura" megjelölésű 252-476-V számú OTP számlára kell biankó-cekken befizetni. Postautalványon beküldött befizetést nem vesszük figyelembe.

Azoknak a résztvevőknek, akik magyar, vagy külföldi viszonylatban vasuti szabadjeggyel rendelkeznek, előzetes bejelentés és tényleges felhasználás esetén a tura után a vasutjegy árának megfelelő összeget visszatérítjük.

3. Jelentkezési feltételek:

A turán az érvényes természetbarát igazolvánnyal, vagy evezős, illetve kajak-kenu minősítéssel rendelkező olyan rendszeres /16. életévüket betöltött/ vizitúrázók vehetnek részt, akik legalább 2 éves szövetségi tagsággal és sportorvosi javaslattal rendelkeznek.

Önálló keresettel nem rendelkezőknél szülői nyilatkozat szükséges.

A jelentkezési lapok a Magyar Természetbarát, Magyar Evezős és a Magyar Kajak-Kenu szövetségnél szerezhetők be. Jelentkezés budapestiek részére 1965. április 5-6-7.-én 17-19 óra között az MTS Budapest, V. Rosenberg hp. u. 1.sz. alatti "Bagolyvár" elnevezésű helyiségében személyesen, vagy kelloen kitöltött és felszerelt jelentkezési lappal, valamint az előleg befizetését igazoló cekkiszelvénnyel és a tagságot igazoló természetbarát igazolvánnyal, illetve MESZ vagy MKKSZ minősítési könyvvel ellátott megbízott útján.

A vidéken lakók a kitöltött és felszerelt jelentkezési lapot 1965. április 5.-ig ajánlott levélben küldjék meg az illetékes szövetségnek. /A csekkszelvényt és igazolványt ugyancsak ajánlva küldjük vissza./

A turára jelentkezőket az illetékes szövetség osztja be. A turán mindenki a saját felelősségére vesz részt. Az esetleges balesetekért, illetve károsodásért a szövetségeket semmiféle felelősség nem terheli.

A tura indulásáig a Magyar Természetbarát Szövetség három közös gyakorlót, egyben összeszoktatott turát rendez, melyből legalább két turán kötelező a részvétel, abban a csónaknemen, amelyet a tura során használni fog a résztvevő. A turák közül egynek Szentendrei szigetkerülő turának kell lennie. A turák időpontját a jelentkezés elfogadásával együtt fogjuk közölni.

Az 1.sz. Regensburg-Bratislava turaszakaszra a kiváló társadalmi munkát végző aktívák kerülnek jutalmazásként beosztásra.

A 2.sz. Linz-Budapest turaszakaszra elsősorban társadalmi aktívák, illetve akik más TID utvonalon már résztvettek, kerülnek beosztásra.

A 3.sz. Bratislava-Budapest turaszakaszra csak a Rendőrkapitányságon egyénileg kiadott "Kiutazási engedély" felhasználásával lehet résztvenni. Jelentkezni ugyancsak a jelentkezési határidőig lehet, az itt közölt feltételek mellett. A részvételi díj a csónakszállítás, táborhely-használat és az adminisztrációs költségeket is magában foglalja. Valutát ezen csoport részére nem fizetünk ki, ezt ugyancsak egyénileg, a kiutazási engedély alapján kell kiváltani.

A 9. és 10.sz. vadvízi-turákra kizárólag gyakorlott, vadvízi jártassággal rendelkező kajakturázók jelentkezhetnek.

Az egyes turaszakaszok előtt vagy után 4-5 napos mellékturát /városnézés, kirándulás/ szervezünk az eddigi gyakorlatnak megfelelően. Egyéni, különprogram lebonyolítása nem engedélyezett!

A Magyar Természetbarát Szövetség az egyes turaszakaszok szervezését csak kellő számú jelentkező esetén biztosítja. Ennek hiányában utvonál-átcsoportosítást eszközölünk.

4. Felszerelés:

A turán mindenki a saját maga által hozott csónakkal vehet részt. A 3. és 4. sz. tura kivételével valamennyi turaszakaszra kizárólag 1 vagy 2 személyes összerakható gumikajakkal lehet résztvenni; hullámvédő köpeny kötelező. A 3. és 4. sz. turán merev építésű csónakkal is részt lehet venni. Ez 1-3 személyes kajak, 1-4 személyes kenu és kétpárevezős turacsónak /legfeljebb 3 fővel/ lehet.

Csónakmotor használata az egész tura utvonalon tilos!

Szállás Bratislava kivételével saját sátorban és egyéni hálófelszereléssel történik. Gumimatrac kötelező. A magyar nemzetiszínű zászlót a csónak hátsó árbócán a tura egész ideje alatt viselni kell. Szükséges továbbá a szokásos főző és turistafelszerelés is.

5. Élelmezés-ről mindenki maga gondoskodik, a kifizetésre kerülő ellátási költség /valuta/ terhére. A rendező szervek megfelelő élelmiszerek és italok beszerzési lehetőségéről gondoskodnak.

6. Hazai csatlakozó turák:

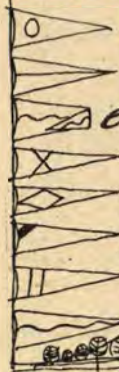
Annak érdekében, hogy a hazai utvonalszakaszra az érdeklődő vizitőrakók szervezeten résztvehessenek, előzetes jelentkezést hirdetünk.

Csatlakozni lehet a hazai utvonalszakasz bármely táborhelyén. Jelentkezni kell 1965. június 30-ig a Magyar Természetbarát Szövetségnél, írásban. Közölni kell a jelentkező nevét, születési adatait, lakcímét, egyesületét és a választott utvonalszakaszt.

Jelentkezési díj nincs. A lehetőséghez képest a tura emlék-plakettjét készpénzfizetés mellett biztosítjuk.

Budapest, 1965. február hó.

A Duna-túra

útrónala és napi beosztása

Rába:

Budapest gyűl.
Utazás Körmentre
Rábahidvég
Sárvár
Nick
Árpás
Győr
Győr
Komárom

Balaton:

Budapest gyűl.
Utazás Balatonakarattyára
Balatonfüred
Tihanyi kirándulás
Balatonakali
Balatonboglár
Balatonboglár
Badacsony
Badacsonyi kiránd.
Keszthely
Hévízi kiránd.
Utazás Budapestre

Tisza:

Budapest gyűl.
Utazás Szegedre
St. Kanizsa
Senta
Becej
Zabalj

VII. 3. Regensburg gyűl.

4. Straubing
5. Mühlham
6. Passau
7. Passau
8. Schlägen
9. Linz
10. Linz
11. Grein
12. St. Lorenzen
13. St. Lorenzen
14. Wien
15. Wien
16. Wien
17. Bratislava
18. Bratislava
19. Bratislava
20. Gabčíkovo
21. Komárnó
22. Esztergom
23. Kisoroszi
24. Budapest
25. Budapest
26. Budapest
27. Dunaujváros
28. Paks
29. Baja
30. Mohács
31. Apatin

VIII. 1.

2. Borovó
3. Bácska Palánka
4. Novi-Sad
5. Slankamen
6. Beograd
7. Beograd
8. Beograd
9. Smederevo
10. Veliki Gradiste
11. Golubac
12. Dobra
13. Dolni Milanovac
14. Tekija
15. Kaldovó
16. Kaldovó
17. Brza Palanka
18. Novo Selo
19. Vidin
20. Vidin
21. Lom
22. Kozloduj
23. Ostrov
24. Daboran
25. Nikopol
26. Svistov
27. Svistov
28. Russe

Una:

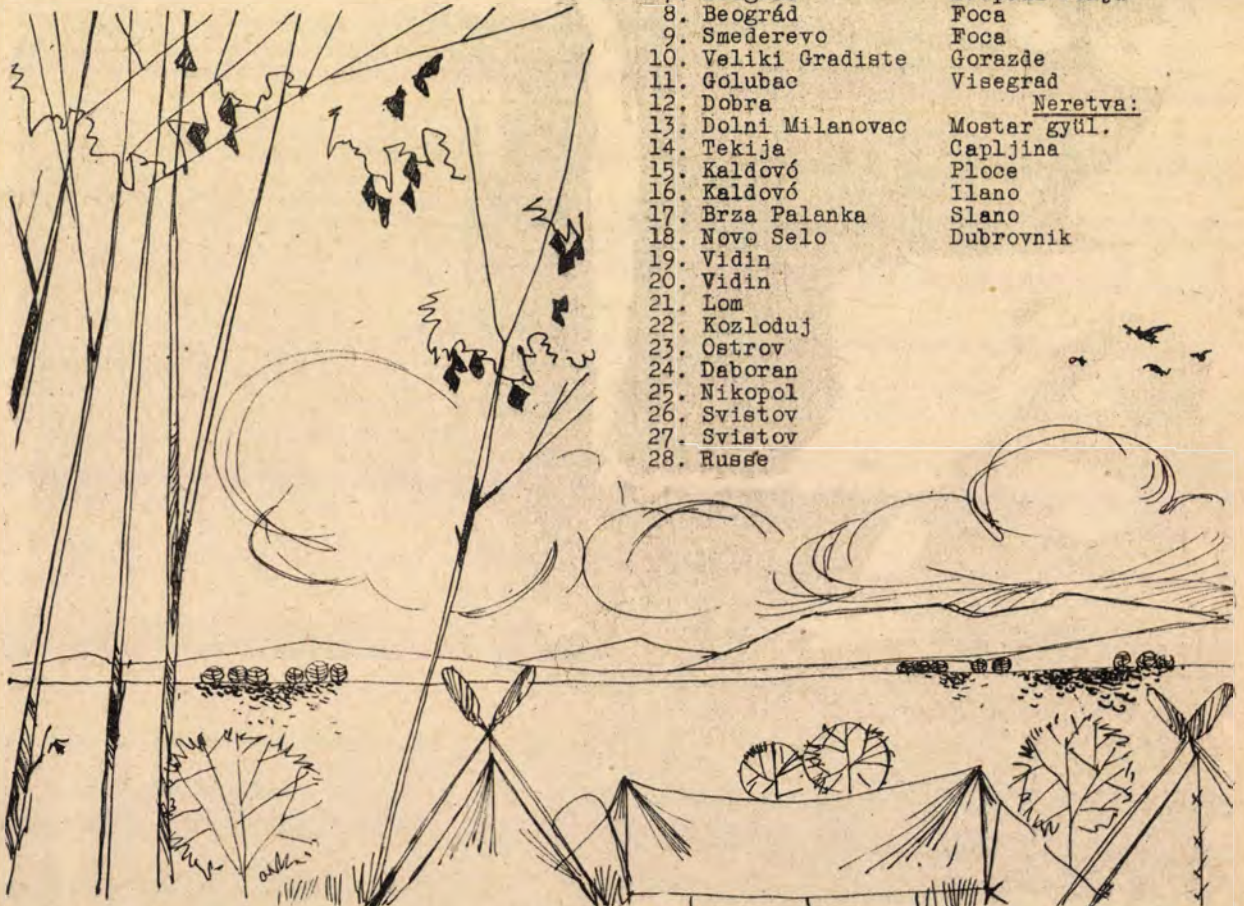
Martin Brod gyűl.
Stabacki Buk
Bihac
Bihac
Ostrozac
Bosanka Krupa

Tara/Drina:

Foca gyűl.
Djurdjevic Stara
Tepca
Scepazi Polja
Foca
Foca
Gorazde
Visegrad

Neretva:

Mostar gyűl.
Capljina
Ploce
Ilanó
Slano
Dubrovnik

Szervezeteink élete

Fejérmegyei Szakszövetség

Az 1964. évi beszámolójából kitűnik, hogy a Szakszövetség derekasan kivette részét a munkából. Legfőbb hátrálynak a vezetők hiányát és azt róják fel, hogy "... Alig van olyan szakosztályunk, ahol a taglétszámhoz arányos tagdíjbevételekről tájékoztatnak". Az első kiküszöbölésére szakosztályvezetői tanfolyamot indítanak; míg az utóbbi kiküszöböléséről, illetve erre irányuló tevékenységről nem tájékoztat bennünket a jelentés. Reméljük erre is találnak rövidesen megoldást.

A magunk részéről megjegyezni kívánjuk, hogy szomorúan tapasztaljuk milyen kevés fáradságba került felsorolni a meglévő 37 - két esztendő alatt 45-ről lemorzsolódott - szakosztályból 16-ot mint olyant, amelynek működése külön említésre méltó. Bezzeg, ha 80-100 ilyen szakosztály lenne?? Persze ehhez ugyanannyi vezetőre van szükség.

Vasss Szakszervezet Sportköre

Természetbarát Szakosztály

Turaprogramjuktól kitűnik, hogy mindig lehet valami újat adni. Bevezették a létközi un. Nyugdíjasok séta kirándulását, s ezzel csendes, nem forgalmas időben kellemes kirándulást biztosítanak idősebb turistáinknak.

Küvetendő példa!!

Ózdi Kohász Sportegyesület

Természetbarát Szakosztály

Bár a szakosztály létszáma örvedetesen fejlődik - 12 %-os a szaporulat - azonban tekintve, hogy egyik legnagyobb vidéki szakosztályunkról van szó, ezt nem tartjuk kielégítőnek. Ismeretesek előttünk a lefolyt események; méltányoljuk igen sok és szép munkájukat és nem is emiatt teszünk megjegyzést. A 438 felnőtt taggal szemben csak 34 ifjúsági taggal rendelkeznek. Pedig remek versenyzői gárdájuk szép eredményeket ért el; vannak kiváló létesítményeik; kapcsolatuk a KISZ-szel jó? a Kilián mozgalom, az Uttörő Kék-Túra mind alkalom az ifjúság szervezésére. Szeretnénk, ha ezen a téren érnének el szép sikereket.

BTS XVIII. ker. Tanácsa

Természetbarát Szakszövetség

Hát igen, nagy nehézségekkel küzdenek, főleg a vezetők hiánya miatt. Így történt meg, hogy több mint 20 %-os lemorzsolódásról számolnak be legutóbbi szakosztályvezetői értekezletükön. Nagyon helyes, ha a gyári sportkörökhöz fordulnak, hisz ez természetes is; helyes ha más szerveket - jelen esetben a Pártszervezetet - kéri fel támogatásra; azonban ugyanakkor nem szabad elhanyagolni a kerületi TS tájékoztatását sem, hisz elsősorban az ő feladatuk minden eszközzel előmozdítani a szakosztályok megalakítását. Meg kell azt is állapítanunk azonban, hogy a Szövetség nehéz helyzetében is remekül mozgósított az elmúlt esztendőben - tagságának majdnem fele vett részt a Vöröskői Emléktúrán, egy-negyede táborozott - és programjuk is előremutató.

BTS IV. kerületi Tanácsa

Ujpesti Természetbarát Egyesület

Az Egyesület az idén ünnepli megalakításának 50-ik évfordulóját. Ebből az alkalomból nagyszabású jubileumi tervet készítettek, amelyben multjukhoz méltóan komoly teljesítményekre vállalkoznak. Többek közt a Pilisi kunyhó helyén újra felépítik a védkunyhót; 100 fővel kívánják emelni taglétszámukat; jubileumi kiállítást rendeznek stb. Felkeresik mindazon létesítményeket - Kevélynyergyi ház, Rózsi-forrás, Eszperantó forrás - ahol határozottan közreműködtek azok létrehozásában, felújításában, illetve amiket az Egyesület tagsága alkotott és emléktáblát helyeznek el a Hideghegyi ház falán.

BTS X. kerületi Tanácsa

Természetbarát Szakszövetség

1964. évi munkájáról a kisinóci turistaházban megtartott elnökségi értekezleten számolt be 22 fő részvételével. A kerületben most 36 szakosztály működik 2463 taggal. Növekedés egy év alatt 253 fő. Ez igen pozitív eredmény szemben a budapesti létszámcsökkenéssel. Megállapították, hogy az új szakosztályok az első két évi kezdeti nehézségek leküzdése után lényegesen aktívabbak a régiéknél. A jó oktatási munka eredményeként a kerületben 115 turavezető van, akik közül 11 ezüstjelvényes, 17 ifjúsági. Az év folyamán szakosztályok közötti hatfordulós "Béke-kupa" versenyt, Pataki István emlékversenyt rendeztek. Kerületi fényképpályázatot irtak ki. Az erdei szolgálatban 38 fő vesz részt, munkaterületük a Pilisben van. A kerületi találkozót 1965-re igen helytelenül Csehszlovákiába tervezik.

mozakok

az ország természetjáróinak életéből

Az 1965. év küszöbén az előző év mérlegének megvonása után a statisztikai kimutatás adatait átfutva megkíséreljük rekonstruálni a természetbarát mozgalom pillanatnyi képét. Tesszük ezt pedig azért, hogy ezzel lehetőséget nyújtsunk a további fejlesztésre. A könnyebbség kedvéért osztályozzuk az anyagot a főváros és a vidék főcsoportokra, az utóbbiaknál pedig a hegyvidékkel rendelkező és a síkvidéki természetbarát szövetségekre; valamint a "nagy és kicsik"-re.

A földrajzi megoszlás más lehetőségeket és más feladatokat szab a megyei és városi szövetségeknek. Sík terepen a helyi adottságok egyebek között a kerékpáros turázást segítik, - erre példa Csongrád megyé, ahol Szeged környékén már 200 km-es utjelzőhálózatot teremtettek. A jelzések a legszebb helyekhez vezetnek el, a saséri természetvédelmi területre, Körtvélyesre, Mártélyhoz, a földéaki Kornél-ligethez, Vetyehát-ra. A három és félezernyi csongrádi természetjárónak nagy munkájába került ez a hálózat. Amellett a Bőrzsönyben is van kulcsosházuk és ide indítják a IX. Világifjúsági Találkozó tiszteletére kerékpáros turájukat. Több százan vettek részt a "Dorogtól Nógrádig" elnevezésű, három hegyvidéken át vezető jelvénytűző mozgalomban. A csongrádi gyalogos turisták lelkes beszámolója a бүkki csoportos vándorlásról, a saját útján egyre több hivat szerez a mozgalomnak.

A szomszéd Békés megyében is tömegsport-tá válik a természetjárás; a szervezett tagok száma közel 1400-ra emelkedett. Itt pl. a vízi turázás megszervezésével léphetnek előbbre, mert erre adnak lehetőséget a Körösök. A Sarkad környéki turistaterületeknek a megyei turistahálózatba való bekapcsolása is egyik célfeladat. A turavezetői tanfolyamok magasabb követelményeinek kielégítésére a múlt évben a Pilis hegységben került sor. A kerékpározás terén sok aktív szakosztály között a szabadkígyósi mezőgazdasági technikum növendékei szerepeltek az élvonalban.

Bács-Kiskun megyében, Kecskeméten is ki szélesedett a természetjáró mozgalom a táborozás különféle változataival együtt. Kiváló természeti adottság a Duna-Tisza-közi turázók számára a bugaci puszták, amelynek messze szétterülő tájakon szembetűnő különlegessége a borókás. A magashegységből törpe cserjeként ismeretes boróka itt többméteres törzsű fákkal alkot ligetet.

Szolnok megye a turavezetők képzésével igyekszik fejlődést elérni.

Külön figyelmet érdemel a Hajdu-Bihar megyei mozgalom szélesítése. Egyre-másra alakítják a hajdusági járásokban és városokban a sportköröket, s ezeken belül a természetjáró szakosztályokat. /Püspökkladány, Hajduböszörmény, Berettyóújfalú, Biharkezes stb./ A megye székhelyén februárban "Természetbarát het"-et rendeztek fotókiállításal és értékes előadásokkal a természetjárás tárgyköréből.

A Hajdu-Bihariak igen élénken kapcsolódtak be a versenyzésbe, országos és helyi viszonylatban egyaránt. A megyei tájékoztatói bajnokságot a Heves megyei természetbarát szövetséggel közösen rendezték. Jó példája ez a hegyvidéki és síkvidéki szövetségek együttműködésének. Áll ez a tureperekre is, hiszen a Hortobágy régóta célpontja a nemzetközi idegenforgalomnak is.

A Tisza sportcélokra való felhasználására terveket készítenek. A társadalmi erdei szolgálat megalakítása, természetbarát klub létesítése 1965. évi feladat.

Szabolcs megye kincse a Bátorligeti-rezervátum, szintén országos turacél és az itteni síkvidéki erdőségekben évtizedek óta folyik a turázás. Általában országosan több figyelmet kellene szentelni a természetjáró mozgalomban a természetvédelmi parkok, arborétumok felkeresésének. A síkvidéki szövetségek országos feladata lehet ebben a vonatkozásban utbaigazítást és ha lehet, szállást biztosítani a távolabbi vidékekről érkező természetjáróknak.

NÉHÁNY HEGYVIDÉKI MEGYEI SZÖVETSÉG MUNKÁJA

Félig-meddig itt kell említenünk a dombvidékekben olyan gazdag Somogy és Tolna megyei természetbarát mozgalmat. Mint a Somogy megyei Néplap írja: "Ma már egyre több intézmény és vállalat ismeri fel, hogy a természetjárás a közösségi nevelésnek, az akaratörőnek, a helytállásnak és az egészségfejlesztésnek igen fontos eszköze... A szervezett ország-világjáró mozgalom ma már Somogyban is százakat és százakat mozgósított." A Zselic Sportkör és más természetjáró szakosztályok a járási székhelyeken egymás után alakulnak meg. Elhatározták, hogy a többi megye turistalétesítményeinek tanulmányozása után itt is teremtenek hasonlókat.

Nagyon élénk a természetbarát mozgalom a Veszprémiéknél. A különféle iskolákban sorra alakulnak az új szakosztályok, ami az utánpótlás szempontjából különösen örvendetes. Az adottságok igen kedvezőek a vizi-turisztika szempontjából, s a terep műemlék-kulturája is igen hálás lehetőséget nyújt. 1964. végére a Bakony és a Balatonvidék turista-utvonalaian 40 foglalatba vett forrás állott már a kirándulók rendelkezésére és ez a munka folyik többszáz éves okiratokban is megenlített, forrásnak és környékének helyreállításával. Kellő figyelmet fordítanak a turázással szerethető minősítésre; a tömegesítés érdekében a romantikát és szórakozást egyesítő összetett, ügyességi és elméleti versenyeket rendeznek. A Veszprém megyei Szövetség öt napos ifjúsági turavezetői tanfolyamán Zala, Vas és Győr-Sopron megyék szövetségeink kiküldöttjeivel együtt, 76 ifju turavezető szerzett - elméleti és gyakorlati vizsga után - turavezetői oklevelet.

Komárom megyében említésre méltó a tatabányai bányászok természetjáró szakosztályának a munkája. A múlt év őszén újjáépítették a Somló-várnál létesített menedékházat.

A Kisalföldön Győr a természetjárók gócpontja és Sopron az ősi székhelye. A győrieknél bőséges a vizitúra lehetőség, a soproniak pedig az elmúlt évben néhány új turistajelzéssel egészítették ki /a Tómalom környékén stb./ az évtizedek óta léte-sült hegyihálózatot. Mind a két turista köz-pont bekapcsolódott a tájékoztatói ver-sejnyekbe és az emlékturák szervezésébe.

Az északi országreszen Nógrád, Heves, Borsod vonja magára a figyelmet. A salgótarjániek sok érdeklődőt tudnak mozgósíta-ni hagyományos üssejöveteleikre, a lomb-hullató turára /Parád/, télapó-ünnepségre turista-menedékházban, ugyancsak a hagy-ományos Ágasvár-kupa tájékoztatói versenyre és így tovább. Folyik a kilátótorony és turistautak felújítása. Jó munkát végez a Pásztói Járási Természetbarát Szövetség. /A Mátrában 107, a keleti Cserhátban 20 km-es utvonalon ujitották fel a jelzése ket./

Ugyancsak Nógrádban - Salgótarjánban - alakult meg egy újabb turistaklub 150 taggal. Igen gazdag előadási programot állí-tottak össze hazai és külföldi természeti tájakról, jórészen vendégladókkal. Az Ibusz és a megyei Természetbarát Szövetség közös fényképpályázatot hirdet "Uti élmé-nyeim" címmel, amelynek anyagából az 1965. év végén kiállítás lesz.

A Heves megyei Természetbarát Szövetség szakosztályvezetői tanfolyama - melyet az MTSZ megbízásából rendeztek a középiskolai tanárok részére - igen dus eredményekkel biztat. 56 középiskolából és ipari tanuló intézetből érkeztek tanárok Egerbe, hogy elsajátítsák a szervezéssel és általában a vezetéssel kapcsolatos ismereteket. Remé-lik, hogy rövidesen több száz fiatalall fogják növelni a szervezett természet-járók létszámát. Ugyancsak élénken szerve-zi a megyei szövetség a természetjáró szál-láshelyeket a Mátrában és a Bükk hegység-ben.

Örvendtes, hogy a MTS Heves megyei Ta-nácsa ez évben nagyszabású intézkedési ter-vet hozott nyilvánosságra a megye tömeg-sportjának kiszélesítésére s ebben igen nagy rész jut a természetjárásban rejlő nagyszerű adottságoknak. /Teendő azért van bőven, mert bár a megyében 167 sportkör van, természetjáró szakosztállal mindössze 35 rendelkezik s az aktiv természetjárók száma a múlt évben alig haladta meg az 1500-at./

A Bükkiek munkájával kapcsolatban he-lyénvaló a barlangkutatók tevékenységére is kitérni. A barlangkutatóknak a Bükk klasz-szikus területe és a tudományos munkát min-denkor az amatőr barlangkutatók tevéken-sége előzte meg. Ebben jeleskedik többek között a Diósgyőri Természetbarát Szakosz-tály.

Pest megyében egyebek között figyelmet érdemel a gödöllői járás szerepe a Termé-szetbarát Szövetség és a Magyar Si Szövet-ség munkájában. A si-turázókat érdekelheti hogy a gödöllői si-állomáson 30 pár fel-

szereies áll rendelkezésre kölcsönzés cél-jából. A szomszéd aszódiakat is meghívták a járási si-tura bajnokságra. Nemrég alakult meg a Szobi Járás Természetbarát Szövetsé-ge, amellyel együtt immár négy járásban működik Pest megyében T.Sz.

A területi Szövetségek együttműködését segítik elő a versenyek és tanfolyamok. Ezekből találkozó alakulnak ki, legyen szó akár emlékversenyről, városismertető termé-szetjáró versenyekről, aminők nem csupán a fővárosban voltak, hanem pl. Kecskeméten is; vagy akár elméleti versenyekről /Hat-vanban, Gyöngyösön és Egerben/, amelyek selejtezői után egy-egy megyei szövetség magasabb fokú elméleti versenyt rendez /Pa-rádfürdőn február 14-én a hevesmegyeiek/.

Ugyancsak Heves megye jeleskedett a köz-épiskolás ifjú szakosztályvezetők tovább-képző tanfolyamának megszervezése körül, amely a tanári tanfolyammal egyidőben folyt Egerben, a "természetjáró város"-ban, s amelyen Kelet-Magyarország minden megyéjé-ből résztvett három-négy szakosztályvezető. Az ifjusági bizottságnak ez a tanfolyam a lebonyolítás tekintetében vitasorozat jel-legű volt. A munkába a KISZ-t is bevonták.

NAGYOK ÉS KICSIK

Ha a szervezkedés értékelését kíséreljük meg, felmerülhet a természetbarát alakula-tonknál a méretek, a létszám szempontja is. A közösség érdekében végzett munka értéke azonban nem a létszámon mulik, hanem a ta-gok aktivitásán. A cél a tömegesítés, mert minél több embert kell bevonnai a természet-járásba.

Egy-egy nagy sportegyesület vagy klub beszámoló kiadványa vagy jelentése nagyon tanulságos. A Vörös Meteor Sport Klub be-számolójából megtudjuk, hogy tömérdek sport-ág között a természetjárást is több, mint ötszázán művelik. Ezekből jut barlangkutató is, hegyászó és evezős is.

A Magyar Optikai Művek természetbarát szakosztálya valóságos mintaszertű ese-ménynaptárt állított össze nagyszámu tag-jának használatára, amely az egész évi te-vékenységnek ad időbeli keretet.

A Ganz-Mávasz szakosztálya a legnagyobb 610 taggal, akik között 62 vizsgázott tura-vezető és 4 versenybíró. Beszámolójuk ezért felhívja a figyelmet arra, hogy a létszám-ban van visszaesés, mégpedig a taglétszám-ban 16%, a turák számában 20%, a turalét-számában 46%. Szembeszökő, hogy a klasszikus turázás ment "rosszul", a "szines" dolgok jól mentek, a hegyászók szépen szaporodtak, a vízesek tartották a múlt évi szintet, jól szerepeltek a sízők is.

Ez arra mutat, hogy új ötletek kellene-k akár a tura szervezésében, amelyek vonzák az embereket, akár az előadások, a vetélke-dők, a versenyek, kiállítások terén, akár a tanfolyamok terén. Ahol a szervező munka erőtéljes, a taglétszám fennmarad, vagy gya-rapodik /pl. Heves megyében, ahol az 1962. évi 21 szakosztály 900 tagja helyett 1964-ben már 1502 szervezett tag volt - ifjusági

és felnőtt, együttvéve/. Az üzemi szakosztályok és a középfokú iskolák kimunkálása közvetlenül szükséges. A természetjáró szakosztályok létesítése iránti szükséglet kisebb helyeken is jelentkezik, pl. Süttő.

BLASOVSKY MIKLÓS

/A szerkesztőség megjegyzése: Vidéki áttekintő szemlényt szeretnők rendszeresíteni.

ni. Ehhez azonban kérnünk kell a megyei és városi szövetségeket és szakosztályokat, hogy rendszeresen küldjék be Híradóink szerkesztőségének részint statisztikai jellegű jelentéseiket, részint pedig a megvalósult vagy tervezett akcióikról szóló közleményeket, amelyeknek igyekezni fogunk a lehetőségig nyilvánosságot biztosítani./

hírek - közlemények

Import Felszerelési Tárgyak

1964-ben az alábbi felszerelési tárgyakat szereztük be a részünkre biztosított deviza keretből:

10 pár terepfutó cipő /NSZK/
25 db tájoló /Svédország/
1 db fejlámpa /Svájc/
4 db 60 m perlon kötél /NDK/
10 db 40 m perlon kötél /NDK/

20 db 5 m perlon kötél /NDK/
6 db jégcsákány /Ausztria/
140 db hegymászószeg /Ausztria/
60 db karabiner /Ausztria/
Hágóvas /Ausztria/

A tárgyakat a területi szövetségek és szakosztályok igénylése alapján osztottuk szét

Előadói Kataszter Felfektetése

Ezt a soha meg nem szűnő és mindig aktuális feladatot okvetlen ki akarjuk fejleszteni. Ennek érdekében kérjük a szövetségeket és szakosztályokat **f o l y a m a t o s a n** tájékoztatassanak bennünket előadóikról. A magunk részéről állandó róvatot nyitunk, amelyben mindig közölni fogjuk a vállalkozó előadókat. Reméljük széles skálán mozgó, igen nagy előadói gardát tudunk ily módon nyilvántartásba venni. Feltétlenül szükségünk van erre a kimutatásra, mert a birtokunkban levő adatok elavultak és féltő, hogy a nyilvántartottak közül többen már nem is vállalnának előadást, illetve az anyaguk már nem időszerű. A tájékoztatásban kérjük a következőket közölni:

Az előadó neve, kora, lakcime.
Milyen előadásokat vállal? /Ismeretterjesztő, tudományos, élménybeszámoló, szak, /mint term.tud., földrajz, csillagászat stb./.
Az előadás időtartama.
Van-e diája /mennyi/, filmje, vetítő készüléke, magno tekercse /milyen sebességű/?
Hol kívánja megtartani? /Helyben, járás, megye, ország, főváros./
Milyen rendezvényen? /Tanfolyam, klubest, akadémia, országos, nemzetközi rendezvény stb./
Milyen nyelveken tarthat előadást?
Szakosztály neve, dátum.

Ifjúsági Turavezető

Mint már mult számunkban is közöltük, megjelent és az MTSZ Titkárságán kapható ez a kézikönyv. Ára 6.- Ft. Felhívjuk szervezeteink figyelmét a kiadványra, mint hézagpótló kézikönyvre. Nagyon szeretnénk, ha véleményeket hallanánk a műről, mert az az érzésünk, hogy ez még így sem teljes.

Alpinista Szövetségek Nemzetközi Unió-ja /UIAA/ tagsága

Az MTS Ügyvezető Elnöksége hozzájárult, hogy az MTSZ kérje felvételét az UIAA-ba, melynek annakidején egyik alapító tagja volt.

Természetbarát Híradó Szerkesztő Bizottsága

A Híradó Szerkesztő Bizottsága a következő tagokból áll:

Felélős szerkesztő:	Forgács Géza	
A Szerk. Biz. tagjai:	Dr. Bátaszéki Gyula	Kőbányai Textilművek
	Blasovszky Miklós	BTSZ
	Erős Antal	MTSZ Elnökségi tagja
	Dr. Heincz Ervin	Statisztikai Hivatal
	Magyarszék Béla	BTSZ titkára
	Dr. Vörös István	MTSZ Versenybizottság

Követendő példák

Felszabadulási emlékut Tolna megyében

A Tolna Megyei Természetbarátok Szövetsége elhatározta, hogy turistaparádéval vesz részt az idei május elsejei felvonuláson és nagyszabású táborúzat rendez a megye székhely Szekszárd főterén, a felszabadulás jubileuma tiszteletére pedig turista emlékutat jelölnek meg a Szekszárd - Gurovica - Szálka - Grábóc - Kakasó - Szekszárd közti erdőségekben. Hasonló turistautat jelölnek meg Mócsény és Mecseknádasd között is. /MTI/

Turák az egykori partizánharcok színhelyére

A felszabadulás 20. évfordulójára készülődő V. kerületi ifjú kommunisták elhatározták, hogy a következő hetekben, hónapokban országjáró turák programjában felkeresik a két évtizeddel ezelőtti legjelentősebb budapesti és vidéki partizánharcok színhelyét, meghívják összejöveteleikre az ellenállási mozgalom egykori résztvevőit, s felkérik őket, hogy számoljanak be helytállásuk, küzdelmeik epizódjairól, történetéről, a kerület hivatalaiban, intézményeiben és üzemeiben február első felében ünnepi KISZ taggyűlések sorozatán is megemlékeznek a főváros felszabadulásának jubileumáról. /MTI/

Városismertető verseny Kecskeméten

Kecskeméten 1965. január 24-én megtartott "Városismertető verseny"-en 18 csapat indult. Az első három helyezett:

1. Huszár László Tarr Péter	I. István Gimnázium, <u>Kalocs</u> !!!
2. Szabó Máté ifj. Petneházy Imre	Kecskeméti Vörös Meteor
3. Révész György Virág Tibor	Katona József Gimnázium, Kecskemét

Táborozási lehetőségek

A veszprémi Kittenberger Kálmán Növény és Vadaspark Igazgatósága felkérésére szívesen közöljük, hogy Veszprém városától - a központtól - kb. 10 percre fekvő Vadasparkban 250 személyes Camping-tábor és 30 db négyszemélyes házacskából álló Motel áll a természetbarátok rendelkezésére. Közöljük az árakat is tájékozódás végett.

Motel személyenként egy éjszakára	16.- Ft.
Camping sátor, 2 és 4 személyes	10.- Ft /gumimatrac és takaró/
Camping sátor, 10 személyes	8.- Ft -"-
Camping sátor, 2 és 4 személyes	8.- Ft /felszerelés nélkül/
Camping sátor, 10 személyes	6.- Ft -"-
Sátorhely egy éjszakára	5.- Ft
Étkezési díjak:	
reggeli	6 - 8.- Ft
ebéd	10 - 12.- Ft
vacsora	8 - 10.- Ft.

A Vas megyei Idegenforgalmi Hivatal új turistaszállókkal és campinggel várja 1965. tavaszán a kirándulókat. 80 személyes szárnyaló bővül a szombathelyi turistaszálló, június 1-én pedig 500 személyes camping nyílik a városban. Közúton, a közkedvelt Szabó-hegyen 70 főt befogadó modern turistaszálló nyílik. Az idén könnyebb lesz a beutazás az ország legkisebb városába, ugyanis a legújabb rendelkezések értelmében kirándulás céljá-

ra is lehet határsáv-belépő engedélyt kérni, nemcsak csoportosan, mint eddig, hanem egyé-
nileg is. Az eddig használatban volt "meghívó-levél" megszűnt, tehát azok is ellátogathat-
nak Kőszegre, akiknek ott rokonai vagy ismerősei nincsenek. A helyreállított Jurisich-
vár és történelmi váróközpont megtekintésén túl kiváló turalehetőségek kínálkoznak a
Kőszegi-hegységben /Stájerházak, Hétforrás, Oház turavezetővel/, a hangulatos várpresszó-
ban, borkóstolóban és az idén megnyíló Zwinger bástyatorony berendezett bisztróban pedig
kellems est i órákat tölthetnek a vendégek. Szállásbiztosítással és mindennemű felvilágo-
sítással a Vas megyei Idegenforgalmi Hivatal /Szombathely, Mártírok tere 1./ és Kőszegi
Kirendeltsége /Várkör. 59./ a természetjárók rendelkezésére áll.

Vas megye Tanácsának idegenforgalmi Hivatala 1965. évi rendezvényeinek szombathelyi
és kőszegi programja:

Természetvédelmi Napok Vas megyében

Rhododendron-virágzás /a jeli Erdészeti Botanikus Kertben/
Május 9-én: Természetvédelmi kiállítás megnyitása Kőszegen.
10-én: Chernel István emléknap Kőszegen.
11-én: Kirándulás a kőszegi hegyekbe.
12-én: Jeli nap.
13-én: TIT nap /Természetvédelmi előadások/.
14-én: Pedagógus nap. /Természetvédelmi előadások/
15-én: Kirándulások a jeli arborétumba.
16-án: Kirándulások a jeli arborétumba.

Ifjúsági Hetek Kőszegen VI. 5 - VI. 20.

Julius 10-én: Bécsi mesterek. A MÁV Szimfónikusok hangversenye a Jurisich vár ud-
varán.
25-én: Budapest Táncegyüttes műsora a várudvarban.
Augusztus 7-én: A budapesti Fuvósötös kamarakonzertje a várudvarban.
21-én: Orgonakonzert a plébánia templomban.
Szeptember 4-én: Turistabál a Jurisich vár összes termében.

Nyári program Szombathelyen

Augusztus 14-én: Mozart: Varázsfuvola c. operája az Isis szentélyben.
15-én:
21-én: Magyar szó művészete
Irodalmi est Tinódi Lantos Sebestyéntől Vörös Sándorig a Művelődési
és Sportházban
28-án: d.u. Lovasbemutató
este Palutus: Amphitruo c. színműve
a budapesti Nemzeti Színház előadása a Szabadtéri
Színpadon.
29-én: Savaria Történelmi Karnevál.

Szerkesztői Üzenetek:

Ba..z P. Miskolc. Küldött anyag nem közölhető, ilyesmivel nem foglalkozunk. Előfizet-
het minden tag a Szakosztályában Híradónkra.

MEGYEI, VÁROSI, JÁRÁSI T.Sz-ek, SZAKOSZTÁLYOK

F I G Y E L E M

A Híradóban olvasott, helyi viszonylatban megfelelőnek minősített, leközlésre alkal-
mas anyaggal lássátok el az illetékes szerveket: T.S., Ujság, Társzervezetek /KISZ, Ut-
törők, Nőbizottság stb./. Ez is propaganda feladat!!

Lapzárta minden hónap 25-ike.

Megjelenik minden hónap 15-én /amennyiben kimarad, a következő szám kettős/.

Feltétlen tartsátok be a határidőt. Sajnos ennél rövidebb nem lehet.

Mindennemű írásbeli közleményt kérjük a Természetbarát Híradó Szerkesztőségének,
Budapest, V., Rosenberg hp.-u. 1.sz. alá küldeni.

FELHÍVÁS és KÉRELEM szervezeteinkhez, tagjainkhoz, a természetjárókhöz!! A MTSZ könyvtárából hiányzik a régi TERMÉSZETBARÁT teljes gyűjteménye, amit nagyon szeretnénk megszerezni. Kérjük mindazokat, akiknek birtokában vannak régi számok és hajlandók azokat a MTSZ könyvtára részére átadni, jelentsék be szándékukat, illetve küldjék el a birtokukban levő példányokat.

Ugyancsak szívesen vennénk a Természetbarát Turista Egyesület bármely csoportja, vagy a központ által kibocsátott egyéb kiadványokat is, de bármely régi dokumentumot - túrnapló, fénykép, beszámoló, jegyzőkönyv stb. - köszönettel fogadnánk. Ezirányú értesítéseket, küldeményeket a Híradó Szerkesztőségébe kérünk.

TURISTA SZÁLLÁSLEHETŐSÉGEK BEJELENTÉSE!

Amint már mult számunkban közöltük a Medicina Könyvkiadó rövidesen megjelenteti a "Turista-zsebkönyv"-et. Ez a hasznos utitárs többek között a magyarországi szálláslehetőségeket is felsorolja a legszükségesebb adatokkal együtt. Az összeállítás nagy segítséget nyújt a turák tervezéséhez és előkészítéséhez. Természetesen a "Turista-zsebkönyv" adatai idővel elavulnak, megváltoznak. Ezért a szerkesztőség minden év tavaszán újból kiadja - felfrissített adatokkal - ezt a kis zsebfüzetet.

A fentiek alapján kérjük, hogy a szakosztályok és természetbarát szervezetek a kezelésükben levő turista szálláshelyek adatait 1965. április 15-ig írásban jelentsék be a Magyar Természetbarát Szövetség "Turista-zsebkönyv Szerkesztősége" Budapest V., Rosenberg házaspár utca 1.sz. címre. Mivel a később beérkezett adatokat a zseb-

könyv új kiadásában már nem tudjuk szerepeltetni, így kérjük, hogy az 1965. évben megvalósításra kerülő szálláshelyek tervezett adatait is közöljék a várható megnyitási időponttal együtt.

A bejelentésnek tartalmaznia kell:

1. A szálláshely megnevezése:
2. A szálláshely pontos címe /helye/:
3. Telefonszáma:
4. Fekvőhelyek száma szobánkénti felsorolásban:
5. Fekvőhelyek száma vikkendházakban szobánként:
6. Fekvőhelyek száma a táborhely sátraiban:
7. Saját sátorban táborozhatók száma:
8. Világítás: /villany, petróleum/
9. Vizellátás: /vizvezeték, forrás, ciszterna, kut/
10. WC: /angol, árnyékszék/
11. Étkezési lehetőség: /étterem, büfé, egyéni/
12. Helybiztosítás címe és módja:

Taglétszám alakulása 1964-ben

Az elmúlt évben a szervezett természetbarátok száma mindössze 3 %-kal /1806 fővel/ növekedett. A taglétszám gyarapodása háromszorosa volt ugyan az 1963. évének, azonban meg sem közelíti azt a növekedést, amely a mozgalmat 1957-1961. között jellemezte.

A taglétszám alakulása 1957 óta

1957.	14 350	1961.	56 897
1958.	25 245	1962.	61 848
1959.	34 380	1963.	62 459
1960.	42 698	1964.	64 265

Az 1962-ben megkezdődött létszámstagnálás tehát tavaly tovább folytatódott, sőt ha a létszámalakulást területenként vizsgáljuk, egyes helyeken visszaesést észlelhetünk.

Budapesten, ahol már 1963-ban is csökkent a taglétszám, újabb 2 %-os fogyást /641 fő/ észlelhetünk.

A taglétszám a következő megyékben csökken:

Vas	184 fővel	15 %-kal,
Somogy	52 fővel	8 %-kal,
Hajdu	146 fővel	7 %-kal,
Komárom	63 fővel	4 %-kal,
Győr	49 fővel	1 %-kal

és egész számmal ki nem fejezhető százalékos arányban /4 fővel/ Veszprém megyében.

Néhány megyében a végrehajtott eredményes szervező munka hatására jelentősen megnőtt a szervezett természetbarátok száma. Így

Szabolcs megyében	35 %-kal,
Békés megyében	31 %-kal,
Csongrád megyében	30 %-kal,
Zala megyében	23 %-kal

növekedett 1964-ben a taglétszám.

Az 1139 főnyi fogyás jóval erőteljesebben éreztette volna hatását, ha a megyei és elcsorban a felsorolt megyei szövetségekben nem növekedett volna 2945 fővel a taglétszám. /A növekedés figyelmen kívül hagyásával 2 %-kal csökkent az országos létszám./ A vidéki szakosztályok taglétszámának átlagos növekedése 1963-hoz viszonyítva 9 %-os volt.

Az 1964. évi taglétszám növekedését 96%-ban az ifjúsági tagok számának emelkedése idézte elő. /Az 1806 új tagból mindössze 81 felnőtt./ - A nemek szerinti részletezésre nem volt mód, mert a budapesti adatok még nem állnak rendelkezésre.

Negyedévenkénti bontásban megvizsgáltuk az igazolványérvényesítések, illetve kiváltások itemét.

A kiváltott igazolványok százalékos megoszlása

Időszak	Összes	Felnőtt	Ifjúsági
I. n.év	57.6	59.6	51.8
II. n.év	27.0	26.9	27.2
III. n.év	10.4	10.6	10.0
IV. n.év	5.0	2.9	11.0
Együtt:	100.0	100.0	100.0

Fentiekből kitűnik, hogy a természetbarátok több, mint 85 %-a az első félévben rendezti tagságát. A második félévben elsősorban az ifjúság körében végrehajtott szervezőmunka mutatkozik meg az 1/5-ös arányban. Ez egyben azt is jelzi, hogy a területi szövetségek propaganda és szervezőmunkája nem a legjobb, hiszen az őszi turaszezon előtt nagy lehetőség van újabb tagtoborzásra. Ezt elsősorban a vállalati dolgozók, iskolai tanulók között folyta-

tandó propagandamunkával lehet lebonyolítani, mert ezek többségének számára nemcsak a kedvezményes szálláslehetőség, hanem a vasuti utazási kedvezmény is igen nagy vonzerő.

A taglétszám 1964. évi /sőt 1962-1964. évi/ alakulásával nem lehetünk elégedettek. Bár a VII/1962./X.20./ MTST számú, a természetbarát mozgalom szervezetéről és fejlesztéséről szóló határozat kimondta, hogy a "testnevelési és sporttanácsok a jövőben foglalkozzanak még többet és még mélyrehatóbban a természetjárás tömegesítésével" ennek ellenére a tömegesítés terén eredményt nem értünk el. /A taglétszám 1962-höz viszonyítva alig 4 %-kal növekedett./

A Népszabadságban megjelent közlemény szerint 100 ezer főnyi létszám megközelítése, illetve a taglétszám jelentősebb arányú növelésére csak akkor van lehetőség ha már most az év elején a tömegszervezetek bevonásával teljesen új alapokon kezdjük meg a propaganda és a szervezőmunkát.

DR. HEINZ ERVIN

A TAGLÉTSZÁM MEGOSZLÁSA 1964-BEN

Területi szövetség	Szakosztály	F e l n ő t t			I f j u s á g i			Összes tag	Az előző év %-ában
		férfi	nő	együtt	férfi	nő	együtt		
Baranya	20	265	239	504	208	195	363	867	116
Bácskiskun	17	230	342	572	237	133	370	942	110
Békés	20	526	600	1126	142	122	262	1390	131
Borsod-AZ	38	1394	1024	2418	389	216	605	3023	106
Csongrád	52	771	905	1676	745	922	1667	3343	130
Fejér	36	761	834	1595	1368	569	1937	3532	114
Győr-Sopron	33	1338	1459	2797	293	210	503	3300	99
Hajdu-Bihar	25	778	750	1528	217	125	342	1870	93
Heves	31	517	479	996	246	260	506	1502	116
Komárom	23	578	581	1159	198	109	307	1466	96
Nógrád	28	381	206	587	178	60	238	825	116
Pest	21	566	565	1131	347	316	663	1794	111
Somogy	9	107	215	322	109	187	296	618	92
Szabolcs-Szatmár	26	385	352	737	213	117	330	1067	135
Szolnok	14	461	491	952	116	69	185	1137	113
Tolna	9	145	186	331	93	110	203	534	106
Vas	22	343	423	766	132	135	267	1033	85
Veszprém	25	356	334	690	264	150	414	1104	100
Zala	12	163	125	288	292	49	341	629	123
Vidék összesen:	461	10065	10110	20175	5787	4014	9801	29976	109
Budapest:	498	13729	13586	27315	4229	2745	6974	34289	98
Ország összesen:	959	23794	23696	47490	10016	6759	16775	64265	103

Szakszervezetek száma: 1963-ban

Vidék	438	emelkedés	1964. évben	23
Budapest	510	csökkenés	1964. évben	12
Ország össz.:	948	emelkedés	1964. évben	11

Az 1964. évi EURÓPA-BAJNOKSÁG eredményei

SVAJC 1964. IX. 26.

FÉRFI EGYÉNI EREDMÉNYEK

Indulók száma: 60

Táv: 15 km

Szint: 400 m

R é s z i d ő k :

	S- 1	1- 2	2- 3	3- 4	4- 5	5- 6	6- 7	7- 8	8- 9	9- 10	10- 11	11- 12	12- 13	13- 14	14- 15	Összidő: Cél			
1. F. Kohvakka	F	9	7	11	9	12	7	11	2	5	3	6	5	5	2	7	1:09	1:42:09	
2. A. Schwager	Sc	6	6	10	8	14	6	11	3	6	4	6	8	5	1	9	1:04	1:44:04	
3. A. Tepsell	F	7	7	11	9	15	5	13	4	4	4	6	4	6	2	6	1:33	1:46:33	
4. P. Carlson	Sd	7	6	8	12	13	7	14	3	7	2	6	6	7	3	5	1:08	1:47:08	
5. S. Berge	N	7	9	8	9	13	5	13	4	6	7	7	7	5	2	5	1:42	1:47:42	
6. B. Norman	Sd	8	6	13	9	12	6	12	4	4	5	5	11	6	1	6	1:21	1:49:21	
7. S.O. Asberg	Sd	6	9	12	7	10	3	7	11	3	5	2	5	17	2	8	0:31	1:50:31	
8. S. Gustavsson	Sd	6	7	14	10	13	8	12	3	6	6	9	4	5	3	6	1:26	1:53:26	
9. B. Ekblom	Sd	6	9	8	4	12	13	7	11	3	6	6	10	10	5	2	7	1:21	1:54:21
10. A. orélius	Sd	7	8	14	9	16	6	11	2	6	3	5	10	6	2	8	1:30	1:54:30	
11. P. Sonderegger	Sc	7	8	9	12	14	7	11	2	7	2	9	6	12	2	6	1:20	1:55:20	
12. A. Urech	Sc	6	7	10	10	14	6	8	7	9	2	4	16	7	1	7	1:56	1:55:56	
13. O. Skarholt	N	6	15	9	11	14	7	12	3	6	3	7	6	6	3	7	1:32	1:56:32	
14. E. Engebraten	Sd	7	7	12	15	19	7	6	3	7	4	8	7	4	3	7	2:08	1:58:08	
15. P. Kristiansen	N	8	6	11	9	17	6	13	3	6	4	10	5	6	4	8	1:10	1:59:10	
16. M. Lystad	N	6	7	12	14	17	6	15	2	7	2	8	5	8	1	10	1:09	2:01:09	
17. J. Selmenkvist	F	6	8	20	10	13	6	14	4	7	3	7	7	2	7	1	2:25	2:02:25	
18. P.V. Staff	N	6	8	15	7	14	7	12	3	9	2	4	16	7	2	7	1:35	2:02:35	
19. W. Ehrer	Sc	7	11	10	10	13	7	15	4	8	4	6	7	7	3	10	1:39	2:03:39	
20. E. Brühl	D	8	10	13	11	15	7	16	3	5	5	7	8	7	2	8	1:15	2:06:15	
21. Pallo Bay	D	8	8	12	10	16	8	15	4	5	5	7	10	7	2	8	1:29	2:06:29	
22. R. Weinemann	NDK	8	7	17	11	14	8	15	3	5	5	7	7	8	3	6	1:27	2:07:27	
23. P. Schneider	Sc	7	8	12	10	14	5	14	5	6	5	12	7	10	4	8	1:10	2:08:10	
24. R. Koskinen	F	6	8	12	13	17	7	13	2	5	5	17	7	6	3	14	0:56	2:11:56	
25. I. Esbensen	D	6	10	15	10	14	9	14	5	8	4	9	10	6	4	6	1:28	2:12:28	
26. A. Nisula	F	8	8	15	23	16	5	16	2	6	4	5	10	5	3	6	2:25	2:14:25	
27. H. Groesse	NDK	9	8	17	13	16	8	15	3	7	3	9	8	10	2	7	1:41	2:16:41	
28. H. Conrad	NTK	7	13	15	10	17	8	18	9	5	7	3	3	7	2	13	1:03	2:18:03	
29. I. Skerletz	M	9	12	10	12	14	9	12	5	8	5	8	20	6	1	10	1:43	2:22:43	
30. L. Jeppesen	D	7	18	17	15	14	6	14	4	14	7	6	6	7	2	8	0:41	2:25:41	
31. J. Rantala	F	7	14	12	19	14	6	9	9	6	4	14	10	7	6	11	1:17	2:29:17	
32. L. Veseló	M	9	13	14	12	17	6	18	5	10	3	8	13	9	3	10	1:22	2:31:22	
33. N. Bedeleev	B	9	9	16	14	17	9	16	4	13	5	7	17	8	2	8	1:40	2:35:40	
34. P. Faxner	D	7	8	13	11	23	7	16	4	9	4	7	15	6	6	9	1:25	2:36:25	
35. J. Novotny	Cs	6	10	22	12	20	6	17	3	7	3	20	8	9	3	11	1:36	2:38:36	
36. L. Dietze	NDK	9	12	28	11	14	9	16	3	5	10	9	2	13	6	10	0:47	2:38:47	
37. Th. Nyáry	M	8	10	12	11	15	7	17	4	6	9	11	22	7	8	13	1:48	2:41:48	
38. A. Strzinek	Cs	8	8	17	12	25	16	15	4	6	8	12	5	7	8	11	1:29	2:43:29	
39. B. Zemánek	Cs	9	10	17	26	16	8	14	4	8	3	22	8	9	6	8	1:34	2:49:34	
40. T. Röthlisberger	Pc	6	7	20	10	20	6	14	6	5	7	12	9	8	12	17	1:15	2:50:15	
41. F. Edelhauser	A	13	8	19	11	15	6	27	28	8	1	7	11	8	2	12	1:34	2:57:34	
42. G. Schönviszky	M	8	7	49	11	17	7	18	2	7	3	18	8	3	10	1:10	2:58:10		
43. B. Bađcz	M	9	17	23	16	18	7	18	4	8	7	16	7	17	3	11	2:02	3:03:02	
44. V. Steinert	NDK	13	21	21	30	16	8	17	4	8	7	9	7	10	3	10	1:45	3:05:45	
45. V. Beikin	B	8	9	24	18	16	5	26	29	5	4	9	10	7	3	11	1:09	3:09:09	
46. F. Trampusch	A	7	19	19	15	17	7	25	5	11	6	8	30	7	5	16	1:22	3:17:22	
47. G. Schott	NDK	14	26	13	37	40	4	7	4	9	6	13	12	9	3	13	1:43	3:41:43	
48. S. Tikan	NSzK	9	12	22	12	6	10	16	3	9	6	10	16	9	64	19	1:36	3:43:36	
49. R. Vabalar	A	13	13	49	16	17	8	26	5	10	7	9	9	27	5	10	4:22	3:47:22	
50. S. Galik	Cs	17	13	5	27	14	6	24	3	6	63	5	22	6	3	12	1:33	3:47:33	
51. R. Krause	NSzK	14	24	26	16	18	10	12	5	21	7	11	19	12	8	15	1:50	3:49:50	

M e g j e g y z é s e i

A 4 órás versenyidőt túllépték:

Werner Schubert
Kiril Bojanov
Peter Kesselrath
H.-Günther Steinhauer

Feladták:

A Haralan Haralanoff
B Helmut Mösslacher
NSzK Vassil Marinov
NSzK Reinhard Pusch
Erwin Zeh

B
A
B
NSzK
NSzK

FÉRFI VÁLTÓ EREDMÉNYEK

FÉRFI UTVONAL EREDMÉNYEK.

	Össztáv: 33 km.	Össz-szint: 790 m	
1. FINNORSZÁG	Juhani Salmenkylä Rolf Koskinen Aimo Tepsell Erkki Kohvakka	50:34 61:48 60:45 57:35	3:50:42
2. NORVÉGIA	Ola Skarholt Per Kristiansen Magne Lystad Stig Berge	52:38 60:21 70:25 55:20	3:58:44
3. SVÉDORSZÁG	Sven-Olof Asberg Sven Gustavsson Bertil Norman Pontus Carlson	53:08 76:04 60:14 59:25	4:08:51
4. SVÁJC	Willi Bühler Andrin Urech Peter Sonderegger Alex Schwager	53:02 65:43 78:33 57:57	4:15:20
5. NDK	Helmut Conrad Lothar Dietze Harald Grosse Rolf Heinemann	53:10 80:56 73:49 67:57	4:35:52
6. DÁNIA	Lars Jeppesen Jörn Esbensen Erik Brühl Palle Bay	53:05 76:14 81:34 65:16	4:36:09
7. CSEHSZLOVÁKIA	Svetoslav Galik Bohumil Zemánek Miroslav Strzinek Jindrich Novotny	53:20 85:03 108:01 75:30	5:21:54
8. MAGYARORSZÁG	György Schönviszky László Deseö Tamás Nyáry Iván Skerletz	71:21 71:09 113:10 71:47	5:27:27

I. Utvonál /:8.1 km + 180 m:/

1. Juhani Salmenkylä	F	0:50:34
2. Ola Skarholt	N	0:52:38
3. Willi Bühler	Sc	0:53:02
4. Lars Jeppesen	D	0:53:05
5. Sven-Olof Asberg	Sd	0:53:08
6. Helmut Conrad	NDK	0:53:10
7. Svetoslav Galik	Cs	0:53:20
8. György Schönviszky	M	1:11:21
9. Kiril Bojanoff	B	1:14:32
10. Reinhard Pusek	NSzK	1:41:55

II. Utvonál /:8.7 km + 180 m:/

1. Per Kristiansen	N	1:00:21
2. Rolf Koskinen	F	1:01:48
3. Andrin Urech	Sc	1:05:43
4. László Deseö	M	1:11:09
5. Sven Gustavsson	Sd	1:16:04
6. Jörn Esbensen	D	1:16:14
7. Lothar Dietze	NDK	1:20:56
8. Bohumil Zemánek	Cs	1:25:03
9. Nikola Bedelev	B	1:33:33
10. Steffen Timmann	NSzK	1:46:13

III. Utvonál /:8.0 km + 220 m:/

1. Bertil Norman	Sd	1:00:14
2. Aimo Tepsell	F	1:00:45
3. Magne Lystad	N	1:10:25
4. Harald Grosse	NDK	1:13:49
5. Peter Sonderegger	Sc	1:18:38
6. Erik Brühl	D	1:21:34
7. Miroslav Strzinek	Cs	1:48:01
8. Tamás Nyáry	M	1:53:10
9. Wassil Marinoff	B	2:21:31

IV. Utvonál /:8.2 km + 210 m:/

1. Stig Berge	N	0:55:20
2. Erkki Kohvakka	F	0:57:35
3. Alex Schwager	Sc	0:57:57
4. Pontus Carlson	Sd	0:59:25
5. Palle Bay	D	1:05:16
6. Rolf Heinemann	NDK	1:07:57
7. Iván Skerletz	M	1:11:47
8. Jindrich Novotny	Cs	1:15:30

A II. Tájékoztatói Európa-bajnokság eredményeit alábbiakban ismertetjük.

NŐI EGYÉNI EREDMÉNYEK

SVÁJC 1964, IX. 26.

Indulók száma: 32

Táv: 3,1 km.

Szint: 300 m.

R é s : 1 a c k i

S-1 1-2 2-3 3-4 4-5 5-6 6-7 7-8 8-9 9-10 10-C Összidő:

1. M. Thommen	Sc	10	5	12	7	5	9	2	6	8	3	0:59	1:07:59
2. A. M. Wallstein	Sd	9	11	7	9	5	10	3	5	10	2	0:55	1:11:55
3. U. Lindkvist	Sd	8	7	10	8	4	6	2	5	9	3	1:11	1:13:11
4. E. Sten-Olsson	Sd	9	14	7	9	5	9	4	7	6	4	1:03	1:15:03
5. S. Monzpart	M	9	10	7	9	5	5	4	3	9	4	0:51	1:15:51
6. T. Hovi	F	9	15	12	9	4	9	4	3	8	2	1:16	1:16:58
7. M. Ökern	N	9	12	8	10	4	15	4	3	10	3	0:50	1:18:50
8. L. Kumbárová	Cs	10	20	7	9	10	4	4	4	10	2	0:54	1:20:54
9. M. Molnár	M	13	9	13	14	5	10	3	5	7	2	1:21	1:22:21
10. K. von Salis	S.	9	16	5	9	4	9	6	5	8	8	1:50	1:22:50
11. E. Geuffin	Sd	9	11	13	8	7	6	4	3	7	3	1:55	1:22:55
12. J. Novotná	Cs	14	12	9	7	7	12	3	5	10	3	1:30	1:23:30
13. A. Krogstad	N	15	12	6	11	5	9	4	6	9	6	1:25	1:24:25
14. M. Tjomsland	N	11	22	11	4	5	10	6	5	8	3	1:42	1:26:42
15. M. Saxer	Sc	11	13	8	11	4	12	11	5	8	3	2:07	1:28:07
16. U. Kuckert	NDK	12	13	8	11	7	14	4	5	8	4	2:26	1:28:26
17. R. Meyer	NDK	14	13	9	13	4	11	6	4	8	4	1:56	1:29:56
18. I. Niemelä	F	10	11	8	9	6	24	4	7	7	4	0:55	1:30:55
19. E. Wauer	NDK	12	18	9	8	5	9	4	5	10	11	1:35	1:32:35
20. K. Agensen	D	10	11	15	9	5	19	4	8	9	3	1:41	1:34:41
21. B. Jacobsen	D	13	23	15	8	9	13	4	4	9	2	1:33	1:41:33
22. L. Solotchka	B	14	29	7	9	5	10	4	4	16	4	2:08	1:44:08
23. S. Ballesta	Sc	8	30	5	9	6	18	5	8	9	2	2:30	1:44:30
24. R. Qvenild	N	33	10	7	7	5	27	3	8	8	3	1:01	1:46:01
25. E. Györy	M	11	28	9	10	8	14	5	7	12	3	2:17	1:47:17
26. E. Hohauserová	Cs	11	33	6	9	5	8	6	7	9	2	1:36	1:47:36
27. E. Berg	D	12	23	9	10	6	14	13	4	15	4	1:31	1:53:31
28. B. Gser	M	14	31	7	14	5	9	2	7	23	3	1:35	1:56:35
29. M. Usikumpu	F	12	29	6	9	6	10	6	11	26	3	1:47	1:59:47
30. G. Hygum	D	11	28	24	15	6	13	3	8	12	3	2:15	2:05:15
31. A. Scheffler	NDK	57	4	14	6	0	19	5	6	7	4	0:54	2:12:54

Megjegyzés:

F. Ruotsalainen	F	baleset miatt feladta
E. Baleva	B	nem indult
E. Stoianova	B	nem indult

NŐI VÁLTÓ EREDMÉNYEK

Össztáv: 18.7 km Ösz-szint: 590 m

1. SVÉDORSZÁG	Ann-Marie Wallsten Eivor Sten-Olsson Ulla Lindkvist	71:17 60:49 60:37	3:12:43
2. SVÁJC	Käthy von Salis Marlies Saxer Margrit Thommen	71:16 97:47 64:20	3:53:23
3. DÁNIA	Ellen Berg Bodil Jakobsen Karin Agesen	83:03 80:18 80:09	4:03:30
4. NORVÉGIA	Agnes Krogstad Marie Tjomsland Marit Ökern	99:05 68:52 75:47	4:03:44
5. FINNORSZÁG	Tuula Hovi Marianne Usikumpu Irja Niemelä	99:07 68:48 78:33	4:06:28
6. CSEHSZLOVÁKIA	Ludmila Kumbárová Eva Hohauserová Jana Novotná	71:29 83:59 96:23	4:11:51
7. NDK	Uta Kuckert Ria Meyer Erika Wauer	80:45 92:43 78:34	4:12:02
8. MAGYARORSZÁG	Edith Györy Magdaléna Molnár Suzsanna Monzpart	99:48 86:43 80:45	4:27:20

Utvonal eredmények.

I. Utvonal /:6.2 km+200 m/		II. Utvonal /:6.4 km+200 m/	
1. K. von Salis	Sc 1:11:16	1. E. Sten-Olsson	Sd 1:00:49
2. A. M. Wallsten	Sd 1:11:17	2. M. Usikumpu	F 1:08:48
3. L. Kumbárová	Cs 1:11:29	3. M. Tjomsland	N 1:08:52
4. U. Kuckert	NDK 1:20:45	4. B. Jakobsen	D 1:20:18
5. E. Berg	D 1:25:09	5. E. Hohauserová	Cs 1:25:59
6. A. Krogstad	N 1:39:05	6. M. Molnár	M 1:26:43
7. T. Hovi	F 1:39:07	7. R. Meyer	NDK 1:32:43
8. E. Györy	M 1:39:48	8. M. Saxer	Sc 1:37:47

III. Utvonal /:6.1 km+190 m/

1. U. Lindkvist	Sd 1:00:37
2. M. Thommen	Sc 1:04:20
3. M. Ökern	N 1:15:47
4. I. Niemelä	F 1:18:33
5. E. Wauer	NDK 1:18:34
6. K. Agesen	D 1:20:09
7. S. Monzpart	M 1:20:49
8. J. Novotná	Cs 1:36:23

az EB Értékelése

JÓ BARÁTJUK MEG APJUK IS

igyekeztem lenni a kilenc nap alatt. Bircsi, Ditke, Magdi, Saci, Bence, Gyuri, Iván, Laci és Tomi voltak ők már nekem régen, hiszen legtöbbször már sok-sok éve ismerem. Néhányukat más alkalommal is kísérttem külföldre, de itthon mindegyikkel sokszor voltam együtt. S nemcsak sport-ügyekben találkoztunk, személyi, egyéni problémáikkal is többször foglalkoztam.

Nem volt tehát nehéz dolgom velük. Izgagtottak voltak. Ki jobban, ki kevésbé. De hiszen ez természetes. Egyik-másik jóformán még külföldön sem volt, hát még ilyen nagy eseményen.

A csoporton belül általában jól megvoltak egymással. Néha az idegesség kisebb jelét lehetett tapasztalni - vagy egyik-másik éppen mással akart foglalkozni, - vagy egyeseknél az elkülönülés szándéka mutatkozott, - megoldottuk az ilyen problémát közösen, észrevétlenül, s így általában sikerült a megfelelő légkört biztosítani még akkor is, amikor a fiukat Les Bioux-ban a tornatermi tömegszálláson helyezték el. Segített minket Soltész Béla is, aki az EB napjain együtt volt velünk.

A közös programoknál pontosan vettek részt /no, hát Iván is igyekezett!/. Tulozott kérésük, igényeik nem voltak /hát persze a fiuk jobb étvágyát a lányok szerényebb fogyasztásának maradványai csillapította/. Magatartásuk, viselkedésük, szerény, csendes, az itthon tapasztaltaktól teljesen eltérő volt /talán többet kéne külföldön lenniök?/.

A szabadidő legnagyobb részét együtt töltöttük, s amikor nem így volt, mindig tudtuk mindenkiről /csak Tomi veszett el egyszer a versenyek utáni banketten, de akkor is jól sejtettük/ hogy hol van.

Rossz tulajdonságaik? Ezekről edzőik már tudnak, de hogy valamit itt is irják: szeretik a sok csokoládét, habos süteményt, a banánt és narancsot... többek között! No, meg a versenyek alkalmával sokszor az ismeretlenben bolyonganak.

AMI A SZINFALAK MÖGÖTT TÖRTÉNT

Az EB-re készülődő versenyzőkkel, edzőkkel többször is találkozhattak az érdeklődők. Így az edzéseken, edzőtáborozás alkalmával, vagy formaellenőrző versenyek során. Láthatták, hogy miként készültek fel a nagy eseményekre.

Nem ismeretes azonban a készülődés adminisztratív része, pedig ez is szerves tartozéka egy-egy kiutazásnak.

Lássuk csak dióhéjban a főbb "eseményeket"!

Még 1963. nyarán sem voltunk, amikor az 1964. évi nemzetközi sportnaptár készült. Tél lett, mire az MTST elnöksége jóváhagyta

A svájci szervezők 1963. decembertől kezdve "Bulletin"-eket küldtek. Folyamatosan négyet. Ismertették Svájc földrajzát a tájékoztatói versenyek szempontjából; azután a svájci térképeket ismertették; majd a tájékoztatói versenyzés svájci kialakulásáról és helyzetéről írtak; s végül a Jura-térség terepkülönlegességeiről tájékoztattak.

1964. márciusának végén érkezett a versenykiírás. Miután ez eltért az I. Eb-étől és új számként a stafétát is felvették, módosítani kellett az engedélyezett kiutazó létszámot. Ez persze szintén nem könnyű feladat. Az MTS Ügyvezető Elnöksége - indokainkat mérlegelve - ezt is engedélyezte.

Elment tehát a létszám nevezés.

A válogatottak munkája és versenyeredményeik figyelembevételével kialakították a bő-kiutazókeretet. Ennek alapján augusztus 1-én megindítottuk utlevél-, továbbá a svájci és osztrák vízumkérelmeket.

Közben, nevezésünk nyomán a svájciak sorozatosan közölték a legfontosabb tudnivalókat, összesen öt levélben. Ezeket és a bulletinokat lefordítottuk és sokszorosított formában eljuttattuk tájékoztatósul a VB érintett vezetőinek, az edzőknek és válogatottaknak.

Emellett leveleztünk a svájci "szállásmesterrel", a "sajtófőnökkel" és más szervezőkkel. Előkészítettük az utazást részletes programmal Budapesttől - Le Brassusig és vissza. Különböző svájci idegenforgalmi szerveket is vállaltóra fogtunk ennek érdekében. Sőt a berni nagykövetség munkatársaival is kapcsolatot tartottunk, többek között a zökkenőmentes lebonyolítás céljából. Mindezeket fontosnak tartottuk a versenyzők jó hangulata, megfelelő pszichikai előkészítése érdekében.

A sportszabadság kérelmek, a vasuti helybiztosítások, a szükséges felszerelés biztosítása, a kiutazók egyéni kéréseinek teljesítése, a sajtó tájékoztatása nem jelentett annyi gondot mint az, hogy a svájci követség 2-3 nappal az elutazás időpontja előtt még azt közölte, hogy a "beutazó vízum nem érkezett meg". Távirat, telefon Bernbe. Mindenki csodálkozott, hiszen a kérelem jóval határidő előtt elment. A svájci Külügyminisztérium szerint a vízum Budapestben volt. - Végre, az elutazás előtti napon délben a svájciak kiadták a vízumot. S az elutazás reggelén az osztrákok is segítettek. Soronkívül adtak átutazási engedélyt. Ezekről a részletekről - természetesen - csak utólag tájékoztattuk a versenyzőket.

SZÉKELY MIKLÓS

Az alábbiakban az Európa Bajnokság tapasztalatairól közlünk nyilatkozatokat.

Maác Benedek szakvezető:

Néhány szó a II. Tájékoztató Európa Bajnokságról.

Néhány hónap eltelt már a II. Tájékoztató EB óta, lecsillapodóban van az eredmények felett érzett öröm, vagy keserűség, lassan kikristályosodnak a tapasztalatok, amelyek ismeretében újult erővel vághatunk neki a következő EB felé vezető utnak. Reméljük, hogy a magyar tájékoztatói versenyzők és szakemberek összefogásával válogattunk még jobb eredményeket fog elérni, több dicsőséget fog szerezni hazánk színeinek.

Most néhány olyan gondolatot szeretnék itt elmondani, amely a "Népsport" és a "Turista" hasábjain nem került - nem is kerülhetett - nyilvánosság elé. E Híradó útján viszont eljut mindenkihez, aki csak szívügyének tekinti a tájékoztatói sportot.

Mondanivalómat néhány főkérdés köré csoportosítom, majd végül az előttünk álló feladatokat ismertetem.

A felkészülés

Január elejétől kezdve heti 3 közös edzéssel készültek a válogatott keret tagjai az EB-re. Ezenkívül a férfiaktól heti 4, a nőktől heti 3 egyéni edzést követeltünk meg. A 3 közös edzés közül az egyik technikai /tájékoztatói/ edzés volt, a másik két fizikai. A technikai edzések megtartásánál jelentkezett az első nehézség: az edzéseknek alig több mint egyharmadát tudtuk csak lebonyolítani, mert nem kaptunk autóbuzst.

Rendeztünk két edzőtábort is, alapozó edzőtábort január végén, formáhozozó edzőtábort július végén. Sajnos mindkét alkalommal változtatni kellett eredeti elképzelésünkön. Az alapozást Tata helyett a Ságvári turistaházban, illetve a Sportcsarnokban végeztük. A turistaházban hiányzott a tornaterem, berendeztünk ugyan egy szobában kezdetleges "kondicionálót", ahol főleg izomerősítő gyakorlatokat lehetett végezni. Hetenként kétszer járhattunk csak le Szentendrére rendes tornaterembe. Az alapozás harmadik hetében tornaterem volt bőven a Sportcsarnokban, viszont a hegyre nehéz volt feljutni. Először még öltöző gondok is voltak, később viszont - autóbuzs hiányában - az időt rabló villamosozás nagyon fárasztó volt.

Mindezen nehézségek ellenére úgy látszott, hogy a felkészülés jó uton halad: a hazai ellenőrző versenyeken jó eredmények születtek, Bulgáriában is kielégítő teljesítményt nyújtottak válogatottaink.

Ezután került sor a második - formáhozozó - edzőtáborra Galyatető helyett Mát-

raszentlászlón, az ÉpítőK turista üdülőjében. Az elhelyezési és tisztálkodási lehetőségek nagyon kezdetlegesek voltak, emiatt a hangulat idegessé, türelmetlenné vált. Ráadásul az ivóvíz is fertőzött volt és csaknem mindenki átesett kisebb-nagyobb lázzal járó hasmenéses tüneteken. Itt az edzések főfeladata a svájci jelkulcs és a 25.000-es térkép olvasásának elsajátítása volt Versenyszertű körülmények között. Nemzetközi szinten ugyanis ez a méretarány az általánosan használt, hazai versenyeken viszont - az Edzői Szakbizottság kérésének ellenére - csak egyik-másik versenybíró volt hajlandó a régi 50.000-es méretaránytól eltérni. Márpedig a két különböző méretarányú térkép szemlélete, a versenyutvonal megválasztása szempontjából igen különbözik egymástól.

Ilyen előzmények után került sor az EB-re való kiutazásra.

Az Európa Bajnokság

A terep: Már hónapokkal az EB előtt ismert volt az, hogy a versenyeket a Jura hegységben rendezik. Ami a rendelkezésünkre álló térképekből kiderült, csak annyit volt, hogy a számításba jövő terület 1300-1500 m magas fennsík, enyhe térszíni formákkal borítva. Nagyrészt erdő borítja, utak általában nincsenek, vízszegény, egyedüli jól használható tájékoztatói alaponatok az ún. jura-falak. Erre a körülményre különben a verseny rendezősege is felhívta a figyelmet. Elképzeléseinket alátámasztani látszott a hivatalos edzés terepe is, amelyen két alkalommal is tartottunk edzést. Nem így az egyéni EB terepe: A pálya nagy része alig járható karr-mezőkön vezetett keresztül, amelyen a versenyzőink megfelelő gyakorlat hiányában csak lassan tudtak átjutni, s közben még távolságmérőjük is bizonytalanná vált. Tekintve, hogy az ilyen jellegű terep a pálya elején volt, a továbbiakban is óvatosan, sőt fáradtan futottak. Kár, hogy erről nem volt előre tudomásunk, mert talán hazánkban is lehetett volna ilyen "nyaktörő" helyeken gyakorolnunk a gyors haladást.

A térkép: 25.000-es, nagyon szép rajzu, többszínnyomású térképeket bocsátottak rendelkezésre. Légi felvétel alapján készültek, ezért azután két szembeötlő hibájuk volt: a felvétel jóval a verseny előtt készült, időközben új utakat építettek, s ez zavaró volt, azok a jura-falak, amelyeket moha borított, a légi fényképen nem látszhattak, tehát a térképen sem szerepeltek, ez még jobban zavart.

A szintvonalak tizméteresek voltak. 5 méteres kiegészítő szintvonalat alig használtak. Ennél fogva több helyen az igen apró térszíni formák hamis alakot öltöttek a térképen. Az említett hibákon kívül - amelyeket a versenybírók nem igyekezett kihasználni, sőt az utakra a figyelmet is felhívta /!/- nagyon jól használhattuk a térképet. Sajnos Magyarországon alig található a jelzethez hasonló terep és térkép, amelyen az ilyen jellegű tájékoztatói gyakorolható volna.

Az ellenfelek: Róluk az eredményeik beszélnek. Mégis megemlítek annyit, hogy az északiakra jellemző volt az igen nagy tájékozódási biztonság, otthonosan mozogtak a terepen. Tehették is, mert bár nekik is vannak hasonló vidékeik, a svédek például 4 hetet edzőtáboroztak az EB-terep tőszomszédságában. De ugyanitt gyakoroltak hosszabb-rövidebb ideig a hazaiakon kívül a finnek és a norvégok is, sőt még a dánok is résztvehettek svájci versenyen. Az NDK-ból megfigyelőket küldtek a svájciak válogató versenyére, a csehek - bár klubcsapattal - Skandináviában jártak az NDK-sokkal együtt. Tehát mindenki nagyobb - elsősorban anyagi - erővel készülődött mint mi.

Aki től érdemes tanulni azok a svédek és a finnek. A svéd nők egyéniben 2, 3, 4. helyet szereztek, a váltót megnyerték. A férfiak egyéniben igaz, hogy nem kerültek az első három közé, de mind a 6 futójuk az első 10 között volt. A finn nők gyengébben szerepeltek, de a férfiak két arany és egy bronzéremmel tértek haza. S a következő EB Finnországban lesz! Megjegyzem még, hogy a két svájci, aki egyéniben érmet szerzett, Norvégiában, illetve Svédországban vezetete tanulmányait és közben versenyzett is.

A magyar versenyzők teljesítménye: Női versenyzőink az egyéniben nagyon örvéndesen álltak helyt, a váltóban viszont már nem bírta idegükkel a csapat, az első futó hibáját a többiek már nem bírták - egyedül a mezőny után - kijavítani, a hátrányt behozni. A férfiak teljesítménye elmaradt a várakozás mögött. Talán a váltóban javíthattak volna, de itt harmadik futónk nyújtott gyenge teljesítményt. Mi az oka a sikertelenségnek? Két uton kell elindulnunk, hogy a kérdésre választ kaphassunk. Az egyik az ugynevezett objektív okok vizsgálata: nem ismerték - a többiekhez viszonyítva - kellően a terep jellegét, az eredményes futótechnikát, nem volt akkora nemzetközi tapasztalatuk mint ellenfeleiknek, az ellenőrző pontok elhelyezése szokatlan volt /bár minden ellenőrző pont kifejezett terepidom volt, de láthatóságuk kisebb volt, mint nálunk, és a közvetlen közelben sok hasonló idom is volt/, a felkészülés során nem volt alkalmuk Svájcban vagy Skandináviában rajthoz állni.

A szubjektív okok között a csapat, a válogatott keret szellemé játssza a döntő szerepet. A felkészülés nehézségeinek, a nemzetközi tapasztalat hiányának túlzott jelentőséget tulajdonítottak és ebben egyes klubok vezetői is hibásak /?!/, mert örökös elégedetlenkedésre biztatták versenyzőiket. Nagy volt a harc az EB-re utazók közé való bekerülésért. Ez természetes is, de az már nem, hogy ott is a klub jó teljesítménye legyen a fő szempont és nem a magyar színek győzelemre vitele. A válogatott vezetői legjobb meggyőződésük szerint állították össze a külföldre utazó csapatokat, mégis állandó bírálgatásnak voltak kitéve. Egyesek még a szövetség főtitkárát is felkérték azzal, hogy hatalmas szóval változtassa meg az összeállítást!

Milyen feladatok várnak ránk a jövőben?

1. Az új válogatott keretet sokkal szigorúbban kell nevelnünk, nem szabad a különböző mende-mondáknak szabad folyást engedni. Ebben természetesen az egyesüle-

tek vezetőinek, edzőknek a legmesszebbmenő támogatását kérjük.

2. Emelni kell a hazai versenyek rendezésének színvonalát. A viták, amelyek a versenybírók és a versenyzők között felmerülnek, elkerülhetők, ha a versenybírók nem csak ahhoz ragaszkodnak, hogy versenyük ne utközzön a szabályzatba, hanem egyéb tanácsokat is megfogadnak a verseny külső körülményeire, a versenypályák kialakítására vonatkozólag.

3. Be kell vezetni a versenyeken /de legalább a válogatott ellenőrző versenyein/ a 25.000-es helyesbitett térképek használatát.

4. Nem kell ragaszkodni a szabályzatban minimálisan előírt 8 ellenőrzőpont kitűzéséhez. Ha szükséges vagy lehetséges többet kell telepíteni.

5. Meg kell szervezni, hogy válogatottunk vagy válogatott versenyzőkkel rendelkező klubcsapatunk minél több nemzetközi tapasztalatra tegyenek szert, elsősorban a következő EB színhelyén, Finnországban.

6. Minden versenybíróknak, versenyzőnek össze kell fognia a válogatott minél jobb felkészítése érdekében. Edzőversenyeket kell rendezni, mert a válogatott saját erejéből ezt a feladatot nem tudja ellátni.

Remélem, hogy a vázolt tapasztalatok és nehézségek ismeretében a tájékozódási versenyek színvonala emelkedni fog és minden magyar bíró és versenyző, szakember és partoló szívügyének fogja tekinteni a válogatott felkészítését és akkor az eredmény nem maradhat el!

Győri Edit:

AZ 1964 ÉVI TÁJÉKOZÓDÁSI EURÓPA-BAJNOKSÁGRÓL

Meglepőnek találtam a svájciak udvariasságát az északiakkal szemben, tudniillik nem jellegzetesen svájci terepen rendezték a versenyt, hanem jellegzetesen északi terepen, ami véleményem szerint az ő versenyzőiknek sem kedvezett, de velük együtt még sok más ország versenyzőinek sem. Ezt az is bizonyítja, hogy a hazai versenyzők közül csak azok értel el jó eredményt, akik hosszabb ideig tartózkodtak északon és ott készültek fel az Európa-bajnokságra.

A térkép nagyon jó volt, nekünk talán túl jó is, áttekinthető, tiszta és szinte mindent ábrázolt. Természetesen nagyon szokatlan volt, mert bár idehaza már elég sok svájci térképet láttunk de tájékozódási szempontból alig volt időnk kipróbálni.

A verseny nagyon jó volt, a pályák jól felépítettek, logikusak. Nekem olyan nagy nehézséget okozott a szokatlanul köves, sziklás, mohos talajon való haladás, hogy tájékozódásra szinte nem is maradt időm, így történhetett az, hogy a második pontra rossz utvonalat választottam, - biztos gerincen való haladás helyett szintben haladtam, pedig alig takarítottam meg vele szintet - és jól elkevertem. A második pont után már tájékozódási hibát nem követtem el, csak nagyon lassan haladtam. Természetesen sokkal jobban tudtam volna örülni Monzpart Saci és Molnár Magdi ered-

ményének, ha nekem is egy kicsit jobban sikerül. Minderre persze alig volt idő, hiszen másnap jött a staféta. És én bizonyítani akartam, ez sikerült is - a pálya feléig. Ekkor már kicsit megszoktam a talajviszonyokat, sokkal jobban haladtam. Így történhetett, hogy a pálya felénél levő ellenőrző pontot elsőnek fogtam. Ezután egy hosszú íránymenet következett, amelyen az erős iramot már nem bírtam szellemileg - elfelejtettem lépést számolni. A térkép itt szerencsétlenségemre nem volt tökéletes, a valóságban több Jura Mauert volt és én Tuula Hovival, a finnek kiváló versenyzőjével együtt hamarabb kezdtem keresni a negyedik pontot, ebből akkora keverés lett, ami egy kezdő versenyzőnek is becsületére válnék. Közben társaim már idegesen vártak, hisz az előző pontról elsőnek jelentettek. Végül még a norvég kislányt utolértük és a bélyegzés sorrendjében hárman utolsónak futottunk be a váltóhelyre, sajnos az első után félórás hátrányban, ami váltótart, Molnár Magdát meglehetősen lehangolta, és a hosszas várakozásban a hidegben le is merevedett. Sacinak sem volt túl kellemes mások hibájából sereghajtóként végigfutni a pályát.

A tanulás mindenestre egy dolog: külföldi edzőtáborok nélkül nem érhet el egy csapat sem átlagosan jó eredményt, mert úgy merem remélni, hogy sem tájékozódási, sem fizikailag nem vagyunk olyan gyengék, mint amit a fiúk és a lányok eredménye, Saciét és Magdát kivéve, mutatja.

Skerletz Iván:

1500 MÉTER FELETT, NEMZETKÖZI SZINNVONAL ALATT

1962-ben Norvégiában huszónhetedik lettem. Megkísértem levonni a tanulságokat, elemezgetni hibáimat, s új elvek szerint felkészülni a 2. Európa bajnokságra.

1964-ben Svájcban huszonkilencedik lettem. Megkísértem levonni a tanulságokat, elemezgetni hibáimat s új elvek szerint felkészülni a 3. EB-re.

1966-ban Finnországban... De meddig még? Érdemes így? Feltettem magamnak a kérdést még kint a Joux-tó partján, s annyi hónap után ma sem tudok határozott igennel felelni. Csak azt érzem, hogy folytatni kell, mert ez életszükséglet. Na, de hogyan? Így tovább semmi esetre sem!

Csalódást hozott az EB? Igen! Sokat áldoztam érte - lehet, hogy nem mindig helyesen - s ez az eredményben nem térült meg.

Futottam nappal, futottam éjjel, futottam sível és futottam homokzsákkal, megszállottként gyötörtem magam. Soha annyi térképet nem néztem, gondolatban végigfutva a terepen, mint az elmúlt két esztendőben.

Helyes volt felkészülési módszerem? Valószínűleg! A hazai pályákon meghozta a kívánt sikert. Többet vártam az északiakkal való összecsapástól. De miért? Utoljára két éve találkoztam velük.

Rosszul időzítettem a formámat? Előtte sorozatosan értem el jó eredményeket, sőt közvetlenül elutazás előtt egészen kitűnő kilométerátlagot futottam. Utána egy héttel

megnyerem itthon az OB első fordulóját. Jé fizikai formámat az új hegyifutó csucs bizonyítja. A kinti időeredmény különben is hazai mértékkel mérve egészen elfogadható. Itthon sem futok jobbat.

Magasan feküdt a pálya? Meggyőző, látványos érv lenne, de őszintén szólva rám semmi különös hatással nem volt. Eredményemet sikerült függetleníteni a tengerszintfeletti magasságtól.

A hazai sajtóból értesültem, hogy rossz volt a csapat pszichikai állapota. Erre mindig lehet hivatkozni! Csak azt nem tudom, mitől? A verseny után egyébként ez igaz is volt talán.

Szokatlan volt a terep? Igen. Nem tudok uttalan terepen futni, sebességem erősen függ a talajtól. Holott a Mátráhan voltam edzőtáborban.

Nem versenyeztem még ilyen térképekkel? Nem, s különösen nem a Jurában! Habár két napig gyakorolhattam a sajátosságok elsajátítását. Erre a szempontra a jövőben feltétlenül kell gondolnom, többet kell edzenem, versenyezni az EB-hez hasonló terepen.

Bizonytalan voltam, nem bíztam a térképben? De még mennyiré! Ez sajnos véremlen van, megszoktam.

Jobbak voltak a többiek? Evvel számolni kellett volna.

Reális az eredmény? Sajnos, igen! Egy haszna talán lesz: rádöbbenek, hogy másként kell hozzáfogni.

Versenyen, miközben lefelé futottam a Mont Tendre oldalán, jobbra felettem a Mont Blanc csoport csúcsai ragyogtak, szikráztak a napsütésben. Egy pillanatra feltekintettem - minden tisztelet nélkül - Európa orrára; nagyon magasan volt hozzám képest.

Schönviszky György:

IGY LÁTTAM A LEGJOBBAKAT

Most, több hónappal az 1964. évi tájékoztató Európa bajnokság után értékelve a legjobbak teljesítményét, az a vélemény alakult ki bennem, hogy az utóbbi két év alatt annyit fejlődött a tájékoztató sport, mint az azt megelőző 40 évben. Mig utoljára Norvégiában a győztes és a 10-ik helyezett között 17 perc volt a különbség, ez Svájcban 10 percre csökkent, a győztes és a második helyezett közti különbség pedig 6 percről 2-re. A mezőny tehát tömörebb lett, nagyobb volt a fejlődés, mint várható lett volna.

A finn férfiak visszavágtak a svédeknek a két évvel ezelőtti Lötén-i vereségért. Ezt bizonyítja Erki Kohvakka egyéni győzelme, Aimo Tepsell 3-ik helye, valamint a váltóban a finnek elsőprő győzelmé. Az egyéniben ugyan mind a hat svéd az első tíz között volt, de a váltóra feljavult norvégok is legyőzték őket, kénytelenek voltak megelégedni a harmadik hellyel.

A svéd nők változatlanul a legjobbak, kiegyensúlyozott a csapatuk és Ulla Lindquist mellé felnőttek a többiek. A svájci Margrit Thomen /és a férfiaknál Schwager/ igen jól képzett versenyző, de szerintem előkelő helyezését elsősorban annak köszönheti, hogy teljes egészében kihasznál-

ta a hazai pálya előnyeit. A csehszlovák lányok sokáig a második helyen álltak a váltóban, de harmadik emberük idegekkel nem bírta és teljesen visszaesett.

Elsősorban a finn versenyzőkről szeretnék beszámolni, mert az ő versenyzésük tette rám a legnagyobb hatást, nem beszélve arról, hogy az 1966. évi EB Finnországban lesz. Első látásra az a vélemény alakult ki bennem, hogy a finn tájékozódási versenyzőknek ugyanolyan meggyőző, határozott, de könnyed a futásuk, mint a világklasszis finn sífutóké. Jól alkalmazkodnak a nehéz, sziklás, köves, meredek és lejtős talajhoz, számukra mindez nem jelent leküzdhetetlen akadályt. Gyors áttekintés és határozott versenyzés jellemzi stílusukat. Ezt elsősorban a stafétában tapasztaltam, ahol az 1964. évi finn bajnokkal futottam együtt. Mezőnyrajt volt, így együtt haladt a 2 km-re levő első ellenőrzőpontig az egész 12 fős mezőny. A finn fiú sohasem volt az élen, de mindig a leggazdaságosabb utvonalon haladt. Megvárta, míg ellenfelei döntének, utána pillanatok alatt határozott, de sohasem tudták a többiek befolyásolni szándékát. A pálya háromnegyedétől pedig könnyedén ment el a bolytól és innen a finnek már át sem engedték a vezetést senkinek. Tehát taktikai téren is felülmúlták ellenfeleiket.

Állóképességüket és gyorsaságukat - mint említettem - a sífutókéhoz tudnám hasonlítani. Sohasem futották ki teljesen magukat, ellentétben a svédekkel. Futás közben is tudják a finnek a térképet nézni. Nem állnak meg annyit térképezni, mint a svédek, tehát memóriájuk jobb. A svédek stílusát jellemzi a mindenáron való győzni-akarás, ezzel szemben a finnek a győzelmet inkább az ellenfél megingásainak kihasználásával igyekeznek elérni. Sajnos nem volt módom egy teljes versenyt finnel végigfutni, csak edzés, és verseny közben egy-egy részt, így ismereteim e rövid találkozások megfigyelésén alapultak. Egy lényeges következtetést vonhatunk le szereplésükből: nagyon jól kihasználták az EB előtti két svájci edzőtábort, ami szerintem kiváló szereplésüknek egyik nem lebecsülendő alapfeltétele volt.

Még csak annyit; a felkészülés egyik igen fontos tényezője a pszichikai felkészítés, az alapvető technikai elemek/térkép és terep gyors összehasonlítása, távolságok és irányok pontos mérése és becslése, a különféle térképek szoktatása a szemnek, egyszerű, de gazdaságos utvonálválasztás két ellenőrzőpont között/tökéletes ismerete mellett. A finn versenyzők e tekintetben is a svédek felett álltak, mert mindig nyugodtak és határozottak voltak, ellentétben a svédekkel és a svájciakkal, akiket állandó nyugtalanság és idegesség jellemezett, különösen a stafétában.

Sajnos a magyar versenyzők szereplését nem kísérte sok szerencse. Monzspart Sarolta ötödik és Molnár Magda kilencedik helyén kívül a többiek eredménye messze elmaradt a várttól. Feltétlenül léremmel térhetett volna haza Monzspart, mivel csak 3:56 perc választotta el a 2-ik helyezett svéd Ann-Mary Walstentől, akit 1963-ban a Balaton Kupán 15 perccel győzött le, ha legalább egy alkalommal sikerül a válogatott részére edzőtábort rendezni Svájcban.

Magam részéről a pillanatnyi gyenge erőállapot, technikai fogyatékoságok /svájci térkép-ismeretek hiánya, domborzat-olvasási nehézségek/ taktikai hibák egész sora, nemzetközi rutin-hiány és nem utolsósorban a terepnehézségek okozták gyenge szereplésemet.

Meg vagyok róla győződve, hogy a magyar tájékozódási válogatot addig nem fog EB-n kiemelkedő eredményt elérni, amíg nem rendelkezik megfelelő nemzetközi rutinnal és nem ismerkedik meg legalább egy évvel előbb a következő Európa Bajnokság terepviszonyaival, hogy Magyarországon ahhoz hasonlóan tudjon felkészülni.

VÉLEMÉNYEM AZ EB-RŐL

Második nemzetközi szereplésem volt, de a nagy mezőnyvel először mértem össze az erőmet. A németországi sikeres eredmény kis önbizalmat adott, és még olyan reményekkel álltam rajthoz, hogy jó lenne az első 10 közé kerülni. Ekkor semmit sem sejtettem az erőviszonyokról, és az északiak tudásáról.

Az egyes rajtszámtól még nem ijedtem meg, mert Németországban ez szerencsét hozott. Az első meglepetést a terep okozta. Barátkoztunk vele a verseny előtt két napig, de ennyi idő alatt nem tudtam megszokni és megkedvelni. Félelmetes volt az a rengeteg kő és gödör. Sajnos ilyen itthon nem lehet "előállítani". A terepviszonyok miatt megváltozott a sok és fáradtságos munkával bekalibrált lépésszám. A köves, gödörös terep miatt bizonytalanává vált a futás, és ezért megrövidült a lépéshossz. A térképen lemerített táv nem egyezett a valóságban megtett uttal a sok gödör miatt. Ezek mind olyan speciális terepadottságok, amit meg kell szokni.

Meglepetés volt az is, hogy a pontok eléggé dugva voltak. Hazai versenyeken ilyen nem tapasztaltam, sokszor 50 méterrel kiabálnak a pontok, de ez sok esetben jó is, mert megoldja a térképhibák miatt támadt kétségeket.

A verseny közben alkalmam volt bepillantani a tájékozódás magasabb iskolájába. Több ponton át együtt haladtam a bajnokkövel. Csodálkoztam, hogy így kell tájékozódni? Futás közben tájolt, 700 méteres iránymenetek közben sem állt meg soha, futva nézte akkor is a tájoló, és mégis olyan pontosan futott rá a pontokra, mintha azok vonzották volna.

Fizikai felkészültségem hiányosságát is érezte velem Thommen, mert csak úgy tudott leahagyni, hogy ő gyorsabb volt. A pontok közti távokon nyújtott teljesítményem nagyon rapszódikus volt. Példa volt arra, hogy fél óráig nem láttam a pontot, és volt olyan, hogy két perc alatt tettem meg a pontok közti távolságot. Pszichológiai szempontból rendkívül kellemetlen volt, hogy éppen a verseny elején az első és második pont között töltöttem fél órát. A pont láthatósága okozta a problémát. A kilencedik pont előtt kevertem másodsor nagyobbat, itt egy olyan ut zavart meg, ami a térképen nem volt jelölve. Az eredményem elég gyenge volt. Hiába, az emberi szervezet teljesítőképességének vannak határai, amit fiziológiai és fizikai tényezők korlátoznak. Akkor talán a képességeim nem ütnek meg a nemzetközi színvonalat?

Nem ez a hiba, mert hazai versenyen már értem el olyan km-átlagot mint a bajnoknő. Ugy érzem a nemzetközi rutin hiányzott.

Ha jó eredményt nem is értem el, de sok tapasztalatot szereztem. Szeretnék megtanulni gyorsabban tájékozódni, futás közben

tájékozni. Sok futással az állóképességemet is kell még fejleszteni, és a gyorsaságomat fokozni. Kitartó munkával és több nemzetközi versenyen való szerepléssel utolérhető az élmezőny színvonala.

CSEF BORBÁLA

TÁJÉKOZÓDÁSI EB 1964. SVÁJC

1962. Első EB Norvégiában: fájó szívvel korengedély hiányában csak az ujsághír olvasásában vehetek részt.
1963. Új keret felkészülése teljes gőzzel a következő EB felé. Autóbuszos edzések és nemzetközi versenyek, Hohnstein Kupa és Balaton Kupa. Új edző, kitől remélem a tájékozódás terén sokat tanulhatok. Ott van a legnagyobb hiányosság, amit megerősíteni segítenek egyes "jól" bemért versenyek.
1964. első fele: Alapos alapozás, sífutás, az EB érdekében mindenre hajlandók vagyunk. Általában heti 5-6 edzés és a vasárnapi verseny. Félek a tájékozódási tudás hiányától, de Németországban mindenki bizonyít. Igen, csak hogy az ellenfelek többségben nem az EB résztvevői.
1964. VII. Mátrai edzőtábor - lehetett volna sikerültebb is. A várt segítséget a tájékozódásban nem adta. Fizikai erőben nincs hiány.
1964. VIII. A keret kipihenve magát, három jó kupaversenyen vesz részt általában a várt eredménnyel.
1964. IX. 23. Le Brassus. Akaratban nincs hiány, megérkezés után rögtön térképpel futás késő estig. Este az asztal körül ül a "döbbenet". Ez a térkép ördögös, és megszólalásig hasonlít a valósághoz. Minden köves, a mauerok gát-stilusú vétele már kezd menni.
1964. IX. 24. Kis magyaros edzés és ismerkedés a Jurával. "ő" rögtön kiismeri minden hibánkat, és elremit bennünket, pl. köveket gördit a lábunk elé állandóan; oly finom domborzati alakzatokat nyújt, melyet még az 1:25 000-es térkép sem tud tükrözni; erdőszélek kis törésekkel együtt 100% pontossággal megvannak.
1964. IX. 25. Hivatalos terepbemutató. Ezután már borzongásnak és félelemnek, "Majré"-nak volt helye mellettem. És ő hűséges is volt a magyar csapat tagjaihoz szinte kivétel nélkül.
1964. IX. 26. Egyéni EB. Gyakorlatilag ugyanolyan nap, mint a többi. A Nap süt, nem valami égi csoda, az emberek is ugyanolyanok, mint máskor, pedig egy rendkívüli világnap, most még vidám.
1964. IX. 26. 10⁵⁴. Rajt. A térkép szép, színes és nagy. Félek a magasság fojtogatásától, de békén hagy. Első 100 m-en barátokozunk, mosolyog rétfogaival. Nem bánom, én is jóba leszek vele, ha nem csap be. Fő a bizalom, hiszen 99%-ban jó a térkép a bemérőbírák előzetes tájékoztatása szerint. A kettes pontig megy mint a karika-csapás, igaz a pontok kissé dugottak, de én bekukucskálok minden gödörbe, ami a pont körül sűrűn helyezkedik el, a térkép képtelen jelölni és általában az egyikben bent lapit a tábla és a táblaór. Félek, hogy lassu a tempóm, állandóan a térképet és a földet nézem vagy veszem a falakat. Utolérem az előttem induló, első EB-n második helyezett norvég lányt. Önbizalmam rögtön szaporodni kezd. Hamarosan kiderül, hogy jelen pillanatban rossz a kondija, elhagyom, na gondolom mégis jó a magyar lányok fizikai felkészültsége. Igen ám, de kedves barátom, a térkép, nem jlezi a 6-os ponton áthúzódó Jura-falat. Ez megzavar és 10 perces vita és veszekedés után nekem lesz igazam, a pont a falon van, barátom hibázott, kicsit talán hiányos? Bizalmam csökkent, már megszoktam, hogy vad ellenségek vagyunk mint idehaza mindig. Ez a 10 perc 10. helyezéssel hátrébb odor. Azért megtörve bár, de fogyva nem vágatok tovább. Érdekes, milyen hosszú és mégis fizikailag nem érzek fáradtságot. De koncentrálni nagyon nehéz. Jó, hogy nem kell lépést számolni. Már látom a célban tolongó versenyző tömeget. Ilyen sokan lennének már itt? Hisz csak 10 percet kevertem és repültem végig. Odahaza ez szinte biztos győzelem.
1964. IX. 26. 12⁰⁹. Beérkeztem.
1964. IX. 26. 12¹⁰. Eredménytábla: Ennyit számít a 10 perc késés?
1964. IX. 26. 19^h. Eredményhirdetés. Mi csak a tanulságokat visszük haza, de az van bőven. Még két hét kellene és a Jura a lábainknál lenne leigázva. Megpróbálnánk a jó térképet és az erős, csak minden két évben látott ellenfeleket. Megtanulnánk talán, bár az ellenkezés már ösztönös sajnós, a térképben bizni és akkor futás közben tájékozódni, a tempó is biztosan nőne ezzel. Na, de nem baj, majd a következő EB-re okulunk a tapasztalatokból. Nem bizzuk el magunkat a Herta Lindner Kupa győzelme után, és minden erővel a tájékozódásra tesszük a főszult. Fizikailag nem volt semmi baj.
1964. IX. 27. Staféta EB - Gyászjelentés de Brassusból Budapestre.
1965. Új erővel, akarattal, egész arccal a következő EB felé, talán jobban fog sikerülni.

MONSPART SAROLTA

VERSENY-KÜLIRÁSOK

AZ 1965. ÉVI "JURISICH MIKLÓS" TÁJÉKOZÓDÁSI VERSENY

1. A verseny célja:

A természetbarát szakosztályok férfi és női versenyzői a haladó történelmi hagyományok felelevenítése mellett rendezett verseny keretében összemérjék tudásukat a térképolvasás és tájékozódás terén. Lehetőséget kívánunk biztosítani a "Kilián" pontszerzéshez és az "Ifjúság a Szocializmusért" próba követelményeinek teljesítéséhez.

2. A verseny ideje és helye: 1965. április 25. Kőszegi hegység

3. A verseny rendezője: MTS Vas megyei Tanácsa Természetbarát Szakezövetség.

A v. bíróság elnöke: H a r r a c h P é t e r
Elnökhelyettesek: Kabát Hugó és dr. Csóba Sándor
Bemérőbírák: Orbán László Polgár József Straidt Pál
Köves Imre Geosits Imre Bori Géza
Majtényi Irma Galambos Miklós
Titkár: dr. Kóbor Jenő
Ellenőrzőbírák: Horváth Sándor Farkas Gy. Tibor
dr. Munka István dr. Varasdy Sándor

4. A verseny résztvevői:

I. osztály:

Valamennyi természetjáró szakosztály igazolt versenyzői 4 x 1 fős felnőtt férfi, valamint 2 x 1 fős felnőtt női csapattal. Azok a szakosztályok, amelyek csapatot nem indítanak, egyéni versenyzőket nevezhetnek. Ugyanezen feltételek mellett nevezhetnek a Nemzetközi Tájékozódási Szövetség /IOF/ tagállamainak versenyzői ill. csapatai is.

II. osztály:

Dunántúli természetbarát szakosztályok igazolt versenyzői a felnőtt férfi, senior férfi és felnőtt női kategóriákban 2 x 1 fős, míg az ifjúsági férfi kategóriában 1 x 2 fős csapatai. Azok a szakosztályok, amelyek csapatot nem indítanak, egyéni versenyzőket nevezhetnek.

A versenyzőknek az érvényes szerepléshez szükséges feltételekkel kell rendelkezni. /Minősítés v. rajtengedély és orvosi igazolás, magasabb korcsoportban való indulás esetén korengedély is./

5. A verseny meghatározása:

FFA I. osztály:

Nemzetközi - országos - vándordíjas - egyfordulós - gyalogos - teljestávu - I. osztályu - egyszakaszos - nappali - minősítő - felnőtt férfi 4 x 1 fős, illetve felnőtt női 2 x 1 fős - egyéni - csapatverseny.

FNA I. osztály:

FFA II. osztály:

Dunántúli - vándordíjas - egyfordulós - gyalogos - teljestávu - II. osztályu - egyszakaszos - nappali - minősítő - felnőtt férfi és felnőtt női 2 x 1 fős - egyéni - csapatverseny.

FNA II. osztály:

FFB II. osztály:

Dunántúli - egyfordulós - gyalogos - teljestávu - II. osztályu - egyszakaszos - nappali - minősítő - senior férfi 2 x 1 fős egyéni - csapat és ifjúsági férfi 1 x 2 fős csapatverseny.

IF II. osztály:

6. Díjazás:

a/ FFA I.o.; FNA I.o.; FFA II.o. és FNA II. osztályban győztes csapatok védik 1965. évben az osztályoknak megfelelő vándordíjat.

b/ Mind a hat kategóriában 1-3. helyezést elért csapatok oklevél, a csapatok tagjai pedig éremdíjazásban részesülnek.

c/ Az I. osztály egyéni férfi és női 1-3. helyezettjei tiszteletdíjat kapnak.

7. Részvételi költségek:

Az alábbi összegekben a csapatokra fordított utazás és szolgáltatási /fürdő, szállás, egyszeri meleg étkezés/ költségek szerepelnek a szálláshelytől a verseny színhelyére.

I. osztály 4 x 1 fős férfi csapat részére 240.- Ft
I. o. női, II.o. férfi, senior, női és ifjúsági csapat 120.- Ft
Egyéni versenyzők részére 60.- Ft

A részvételi díjat az MTS Vas megyei Tanácsa Szombathely 173.833-715. számú csekk-számlára kell befizetni az összeg rendeltetésének pontos megjelölésével legkésőbb 1965. április 5.-ig. Befizetési csekket az Országos és a Budapesti Szövetségnél lehet igényelni.

8. Nevezési határidő:

A nevezési lapnak legkésőbb 1965. április 5. napjáig meg kell érkezni az alábbi címre: dr. Kóbor Jenő, Szombathely, Elelmiszeripari Gépgyár, Zója-u. Nyomatékosan felhívjuk a szakosztályok figyelmét, hogy a szálláshelyek korlátozott volta miatt a később érkező nevezések elfogadására nem lesz lehetőség.

9. Egyéb:

- a/ Nevezni lehet egy vagy több csapattal osztályonként, azonban a versenybírók a második és további csapatok nevezését csak az esetben fogadja el, ha arra lehetőséget ad a rendelkezésre álló szálláshely.
- b/ A verseny színhelye határövezetben van, ezért a versenyen résztvevők kötelesek lakhelyük szerinti illetékes hatóságtól csoportos határsáv engedélyt megszerezni Köszeg, Velem helységeibe.
- c/ Kisérők részére személyenként 60.- Ft nevezéssel történő egyidejű befizetése esetén a 7. pontban írt szolgáltatásokat biztosítjuk.
- d/ A szállás biztosítása 1965. április 24. szombat estére szól, tehát a résztvevőknek 1965. április 24. szombat este 18 óra 55 percig meg kell érkezni. A később érkezők elszállásolásáról csak abban az esetben tudunk gondoskodni, ha azt a nevezési lapon külön feltüntetik. A kísérők részére külön kell csoportos határsáv engedélyt beszerezni, mert az elszállásolás az érdeklődéstől függően változik.
- e/ A verseny alkalmából emlékjelvény készül, melynek önköltségi ára darabonként 12.- Ft, mely összeget az igénylők a nevezéssel egyidejűleg kötelesek a 8. pontban megjelölt címre külön befizetni.
- f/ A verseny I.o. kategóriái az országos válogatott keret tagjai számára ellenőrző versenyek és e versenyek eredményeit mindenkinél figyelembe veszik a következő évi válogatott keret kijelölésénél.

Szombathely, 1965. január 25.

MTS Vas megyei Tanácsa
Természetbarát Szakszövetség
/Szhely, Hollán E. u. 1.sz./

AZ 1965. ÉVI "VASUTAS KUPA" ÉS "CSIK JUDIT" TÁJÉKOZÓDÁSI VERSENYEK KIIRÁSA

1. A verseny célja:

Megemlékezés a szakosztály 16 éves alapításáról és a fiatalon elhunyt bajnokokról, továbbá alkalmat adni a tájékozódási versenyzőknek arra, hogy nemcsak vetélkedésben ösztömréjként tájékozódási tudásukat és állóképességüket.

2. A verseny ideje és helye: 1965. május 2. /vasárnap/, helye: titkos.

3. A verseny rendezője: A Budapesti MÁV Igazgatósági SC Természetjáró és Tájékozódási Szakosztálya.

A v. bíróság elnöke: dr. V i z k e l e t y L á s z l ó

Bemérőbírók: Maróti Erika, Molnár László, Thuróczy Lajos,
Bozán György, Cocron János, Rácz Márton

Titkár: Szepesi Hajnal, Nyitrai György

Ellenőrzőbírók: Bánkuti János, Görög János és Kempelen Imre

4. A verseny résztvevői:

I. osztály: Bármely sportkör természetjáró /tájékozódási/ szakosztályának igazolt versenyző 3 x 1 fős felnőtt férfi, valamint 2 x 1 fős felnőtt csapattal és egyéni versenyzőkkel, a "B" kategóriában csak egyéni felnőtt senior versenyzőkkel.

II. osztály: A középmagyarországi szakosztályok igazolt versenyzői 2 x 1 fős felnőtt férfi, ifjúsági férfi és ifjúsági női csapatai, valamint egyéni versenyzői.

III. osztály: A budapesti szakosztályok igazolt versenyzői 2 x 1 fős felnőtt férfi, valamint 1 x 2 fős ifjúsági férfi, serdülő fiú és serdülő leány csapatai.

A versenyzőknek az érvényes szerepléshez szükséges feltételekkel rendelkezniük kell /minősítési vagy rajtengedély, orvosi igazolás/.

5. A verseny meghatározása:

<u>FFB I. osztály:</u>	Országos - vándordíjas - egyfordulós - gyalogos - teljestávu - I. osztályu - egyszakaszos - nappali - minősítő - felnőtt férfi
<u>FFA I. osztály:</u>	senior egyéni - felnőtt 3x1 fős, felnőtt női 2x1 fős - egyéni - csapatverseny.
<u>FNA I. osztály:</u>	
<u>FFA II. osztály:</u>	Középmagyarországi - vándordíjas - egyfordulós - gyalogos - teljestávu - II. osztályu - egyszakaszos - nappali - minősítő - felnőtt férfi, valamint ifjúsági férfi és női - 2x1 fős egyéni-csapatverseny.
<u>IF II. osztály:</u>	
<u>IN II. osztály:</u>	
<u>FFA III. osztály:</u>	Budapesti és Pest megyei - vándordíjas - egyfordulós - gyalogos - teljestávu - III. osztályu - egyszakaszos - nappali - minősítő - felnőtt férfi 2x1 fős egyéni-csapat - ifjúsági férfi, valamint serdülő fiu és lány 1x2 fős csapatverseny.
<u>IF III. osztály:</u>	
<u>SF III. osztály:</u>	
<u>SL III. osztály:</u>	

6. Díjazás:

- a/ Valamennyi férfi, ifjúsági és serdülő fiu kategóriák győztes csapatai egy évig őrzik a Vasutas Kupákat és a női, ifjúsági és serdülő leány kategóriák győztes csapatai egy évig őrzik a CSIK JUDIT vándordíjakat.
- b/ Az 1-3. helyezett csapatok oklevél díjazásban részesülnek.
- c/ Az egyes osztályok 1-3. helyezettjei éremdíjazásban részesülnek.

7. Részvételi költségek:

Személyenként egységesen, minden osztályban a szolgáltatási költség 15.- Ft. Befizetés a nevezéssel egyidőben a Budapesti MÁV Igazgatósági SC OTP 230.687-VIII. sz. csekkszámlára, az összeg rendeltetésének pontos megjelölésével, legkésőbb 1965. április 15-ig.

Ezenkívül a résztvevők utazási költségeit /személyenként kb. Ft 15.-/ és étellemezési költségeit a nevező szakosztályok közvetlenül viselik.

8. Nevezési határidő:

A nevezést legkésőbb 1965. április 15-ig kell a versenytitkár címére /Szepesi Hajnal, Budapest, V. Belgrád rakpart 21./ megküldeni.

Sorsolás: 1965. április 28-án, szerdán, 18 órakor a BTSZ helyiségében.

9. Egyéb:

A versenyre szóló nevezést az alábbi minta szerint kell beküldeni:

Alulírottak benevezünk az 1965. évi Vasutas Kupa és Csik Judit emlékversenyre, az alábbiak szerint:

1. FFA I. osztály: csapat fő egyéni = Ft
2. FNA I. osztály: csapat fő egyéni = Ft
3. FFB I. osztály: csapat fő egyéni = Ft
4. FFA II. osztály: csapat fő egyéni = Ft
5. FNA II. osztály: csapat fő egyéni = Ft
6. IF II. osztály: csapat fő egyéni = Ft
7. FFA III. osztály: csapat fő egyéni = Ft
8. IF III. osztály: csapat fő egyéni = Ft
9. SF III. osztály: csapat fő egyéni = Ft
10. SL III. osztály: csapat fő egyéni = Ft

Összesen: Ft

A részvételi költséget egyidejűleg postáztuk.

Versenytitkár neve:
 címe:
 telefonja:

Kelt: PH SK /szo./ vez.

Budapesti MÁV Igazgatóság SC
 Természetjáró és Tájékoztatói
 Szakosztálya

VERSENY-HÍREK

Az 1964. év folyamán az alábbi versenybírák értek el magasabb minősítést:

- I. osztály: Asztalos György /Budapest/
Szarka Ernő /Budapest/
- II. osztály: Budapest: Almás Károly, Bátky Lajos, Horváth Ferenc, Kroff Alice,
Oberle Károly, Pável Erzsébet, Szabó Nándor, Szita János,
Szeredai László, Szittyá Lajosné, Valtinyi László
Hajdu-Bihar megye: Balogh Ákos
- III. osztály: Budapest: Almás Károlyné, Kaposi Miklós, Kellner Géza, Kotányi Zoltán,
Laczkó Jenő, Lendvai László, Ohegyi Albin, Spánitz János, Török Sándor, Ullrich Ede
Hajdu-Bihar megye: Bácskai György, Haranghy György, Kádár Imre, Kovács Tibor,
Szabó Jolán, Török István /1939/, Török István /1943/
Veszprém megye: Hódossy Lajos, Horváth József, Lehoczky Jenő, Molnár Tamás,
Popovics Tibor, Németh Ferenc, Püspök József, Szabady Béla, Matusz Károly.

♦♦♦

A VB ÁLLÁSFOGLALÁSA A SERDÜLŐ-VERSENYEK ÜGYÉBEN

"... a serdülő versenyek általában ne legyenek egyéni versenyek. Ha valamely rendező szervezettől erre vonatkozó konkrét kérés merülne fel, akkor a VBSZ /versenybíró Szakbizottság/ esetenként vizsgálja meg az indokokat és a rendezendő verseny körülményeit és a saját belátása szerint döntson az engedélyezés ügyében." /1964. november 20 /

1965. január 22-én tartották meg az 1964. évi Országos Bajnokságok díjkiosztását és értékelő megbeszélését, melynek ismertetésére következő számunkban visszatérünk.

Az MTSZ illetékesei és az ÁFTH között megindultak a tárgyalások a tájékoztatói versenyezéshez szükséges legkorszerűbb térképek használati engedélyeztetésének ügyében.

A Tájékoztatói verseny-rovat szerkesztő-csoportja ezúton kér mindenkit, akinek bármilyen, a versenyzéssel kapcsolatos kérdése van, legyen az versenykiírás, versenyeredmény, szakmai kérdés, edzési tájékoztatás, külföldi hírek stb., forduljon levélben az alábbi címre:

MTSZ VB Propaganda Szakbizottsága,
dr. Vörös István, Bp., V., Rosenberg hp.
u. l. sz.

Az 1964. decemberében indult levelező versenybírói tanfolyamra országosan 209 fő jelentkezett. Feltűnő, hogy Komárom és Tolna megye nem képviselteti magát, ennél fogva ezekben a megyékben ezután is lesz versenybíró hiány.

Az MTSZ 25 db Sylva 1. typ. tájolókat kapott, melyet még 1963-ban rendeltek meg. Az akkori igénylések, ill. az elmúlt év eredményei alapján a VB a következőknek biztosít tájólót:

Bp. Spartacus	2 db
MAFC	1 db
Bp. Vörös Meteor	1 db
Vörösmarty Gimnázium	3 db
Bp. MÁV Igazgatóság	1 db
Bp. Honvéd	1 db
Bp. Pedagógus	1 db
BEAC	3 db
Pét	1 db
Ganz-Mávag	1 db
Hódm. Frankel Technikum	1 db
Ujpesti Dózsa	2 db
Szabadság uti iskola	1 db
Heves megye	1 db
DEAC	1 db
Magyaróvár	1 db
PVSK	1 db
Miskolci Zalka M. gimn.	1 db
FAU Főműhely	1 db

A Finn Tájékoztató Szövetség Nemzetközi Pályakitűző Versenyt rendez, melyen hazánk is képviselteti magát. Ez a nálunk még ismeretlen versenyforma az északi országokban nagy népszerűségnek örvend: Finnországban az említett nemzetközi versennyel egyidőben már huszadszor rendezik meg a Pályakitűző Versenyt.

A verseny lényege: minden résztvevő térképet kap, melyen adott szabályok szerint kell tervezni egy versenytvonalat. Az elbírálás kiterjed az utvonálválasztási lehetőségek kihasználására, a pálya felépítésére, az ellenőrzőpontok, indító és cél elhelyezésére, a fizikai követelmények ki-elégítésére. A jelenlegi versenyen az indulás nincs előképzettségi feltételekhez kötve, a résztvevők jelíggel vesznek azon részt. Férfi versenyzők 12 km-es pályát tervezhetnek, nők 7 km-eset. Az ellenőrzőpontok száma nincs megszabva.

Az Egyetemi-Főiskolai Bajnokságok 1965. évi lebonyolításában az alábbi lényeges változások történtek az előző évek kiírásával szemben:

1. az FFA kategória kétszakaszos-nappali /két egymást követő nappal/;
2. létszám: egyetemenként /főiskolánként/ 3-3 férfi, ill. női versenyző minősítési korlátozás nélkül. Amennyiben az egyetem /főiskola/ színeit képviseli mindhárom versenyző legalább III. osztályú minősítéssel rendelkezik, esetében további két - szintén legalább III. osztályú, - versenyző indulhat. Itt a csapat eredményét a befutási sorrendben legjobb 3 versenyző eredménye adja. /1965. január 8./

KORSZERŰ PÁLYAVÁZLAT-KÉSZÍTÉS TECHNIKÁJA.

Történelmi áttekintés

A tájékoztató versenyésben használatos térképek, vázlatok elavult régi, helytelenül felmért, és modern versenyzésre alkalmatlan turista térképekről készülnek. Több tizezer rajt van évenként hazánkban majdnem mindenütt, edzőversenyek, kupaversenyek, nemzetközi találkozók, ezeken a korszerű pályavázlatok által versenyzőink kedvét, felkészülését, eredményét növelhetjük.

A technika kialakulásának első gyenge kis hajtásait egyik országos természetjáró tájékoztató bajnokságon alkalmazott pontbefotózás jelentette. Holba Vilmos országos versenybíró alkalmazta először azt, hogy a pályavázlatot jelentő fotókópián az érintendő pontokat előre befotózáva adta meg. Ennek a módszernek továbbfejlesztését jelentette az 1960. évi Földes-váltóverseny, ahol a pontbefotózást az tette indokolttá, sőt nélkülözhetetlenné, hogy a versenyzőnek nem volt felkészülési ideje.

A skandináv versenyeken használt térképek megismerése újabb kísérletezéseket tett szükségessé. Az északi pályavázlatok kitűnők és támogatják a versenyzőket a pálya befutásában, szemben a hazai gyakorlattal, amikor is sokszor tévesen informálják a futókat. Egervári Gábor kidolgozott egy fotokémiai eljárást, amellyel a térképekről tetszés szerint lehetett eltávolítani a zavaró jeleket. Ennek a szakasznak állomásait az 1962. évi Vörösmarty-Kupa FN-II, a Földes-váltó, és a Zrinyi Ilona-verseny jelentették.

1963-ban a VIII. kerületi TS anyagi bázist biztosított a kerületi versenyek legkorszerűbb elvek szerinti megrendezésére. A VIII. kerületi Kupa nappali versenye hibásnak bizonyította elgondolásomat, ezért az alábbi módszert dolgoztam ki:

1. Domborzatos térkép készítése M = 1:10000
2. Erről rajzoltatni egy ceruzarajzot.
3. A rajzot javítani, kiegészíteni.
4. Tuskihuzás és sokszorosítás.

A módszer kitűnő volt. A fejlődés menetét a VIII. kerületi űllözéses verseny, valamint a Kupaküzdelmek éjszakai pályája mutatta. Az elmélet valóra váltásában és gya-

korlati kivitelezésében e térképek készítői, Monspart Sarolta és Deseő László mutattak nagy lelkesedést.

A költséges és hosszadalmas munkát tovább racionalizáltuk. Koronczay László elsőnek alkalmazta a pantográfós nagyítást. Eredményességét a Frankhegyi turistaház környékéről készített szép és pontos vázlat bizonyítja.

Az 1964. évi főiskolák bajnokságon sikerült első ízben rajzolt pályavázlatot színes formában a versenyzők kezébe adni. A javított pályavázlatok nagyiramu küzdelmet hoztak az idei Kilián és Földes versenyeken is.

A módszer ismertetése

1. A színes eredetiről készített M = 1:10000 méretarányu nagyítást átvilágítva elemekre bontjuk. Ceruzával kirajzoljuk a domborzatot és az egyéb más jeleket külön-külön lapokra. Ezeket a lapokat egy száz méter élhosszuságú négyzethálót rajzolunk tussal, hogy az illeszkedést biztosítsuk.

2. A terepen előzetes bejárás alkalmával sok fix pontot jelölünk meg /uttalálkozás, hp, nyiladéktalálkozás, forrás stb./ és ezeket a helyeket tussal rávisszük a térképre is. A pontoknak egymáshoz irányban és távban egyezni kell. Ezt iránymenetes mérésekkel kell ellenőrizni. Ezután végigjárjuk az összes utakat, a hibás adatokat kiradirozuk és a ceruzarajzot /sikrajz/ kiegészítjük. A domborzat javítása az adott terepidomok formáinak ábrázolását jelenti.

3. A felmérések során kapott most már rajzhelyes két ceruzarajzot összerajzoljuk egy lapra - elhagyva a négyzethálót -, erről 25 ezres kicsinyített másolatot készítünk és újra ellenőrizzük /lehetőleg már a pályák szerint!/.

4. Erről a rajzról már minden versenyző számára készíthető a szükséges terepvázlat, amelyen nincsenek zavaró feliratok, jelek, felesleges adatok - pl. tengerszint feletti magasság - viszont pontosan mutatják mindazokat a tényezőket, amelyek a tájékoztató versenyek sebességét előnyösen befolyásolják.

KÖVÁRI ENDRE

Ára: 4.- Ft

FRISSIT ÜDIT

A FENYŐ HABFÜRDŐ!

természet- barát híradó

65

3

KIADJA: AZ MTS-OT. MAGYAR TERMÉSZETBARÁT SZÖVETSÉG.

TARTALOM

- Forgács Géza :
Éljen Május 1!
Emlékezzünk...
- Thuróczy Lajos :
Az MTSz 1965. évi hegymászó találkozásának kiírása!
Király Albert emléktúra
1965. évi táborozás
- Forgács Géza :
Hírek - közlemények
Elnökési ülések jegyzőkönyvéből
- Gesztelyi Nagy Zoltán :
Klub-élet
- Dr.Pápa Miklós
A Remetevölgy védelme
- Blasovszky Miklós :
Mozaikok az ország természetjáróinak életéből
- Forgács Géza :
Karszt és Barlangkutató Társulat
Követendő példák
- Dr.Bátaszéky Gyula :
Turista-létesítmények
Víz-túra
Tájékozódási versenyzés
- Szeredai László :
Oktatási közlemények
Verseny-kiírások

Évi előfizetési ára : 30.- Ft. Szerkesztő : a Szerkesztő Bizottság
Szerkesztőség : V., Rosenberg hp. u. 1.
Földszint 15. Telefon : 412-467

Felelős szerkesztő : Forgács Géza
Felelős kiadó : Ungur Imre

ÉLJEN MÁJUS 1!

Felszabadulásunk huszadik esztendejében a 21. szabad Május elseje köszönt reánk. Hagymányos Ünneppé immár ez a nap, de igen sok kemény harcban kellett kivívni azt a szabadságot, amely ezt a harcos napot ünneppé változtatta.

Az első Május 1-én, 1890-ben, a hatalmas tömegmozdulás szónoka még így kezdte beszédét:

"A monda szerint Archimedes minden új igazság felfedezésekor 300 ökröt áldozott az isteneknek. Azóta félnek az ökrök az igazságtól" - értve alatta az uralkodó osztály erőszakszerveit, amelyek minden számba vehető erőt mozgósítottak a jogukat követelő, szabadságuk kiharcolásáért tüntető dolgozó néptömeg ellen.

Ebben a harcban nem kis szerepet vállaltak magukra a munkás természetbarátok sem. A TTE 1910. január 14-én alakult meg. Ugyanazon év április 29-én megjelenő számában a TYPOGRAPHIA így írt:

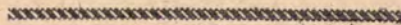
"A TTE nem rendez május elsején kirándulást. Az egyesület tagjai a nyomdászokhoz csatlakozva vegyenek részt a tüntető felvonuláson."

És 1919 feledhetetlen Május 1-ére a NÉPSZAVA április 27-i számában ezt a felhívást találjuk:

"Május Elsején öntudatos turista nem megy kirándulásra!"

Igy harcoltak a régi idők munkás turistái a szabadságért és ma is első vonalban állanak a kivívott szabadság megvédésében.

A Híradóra egyénileg is elő lehet fizetni akár a szakosztályon keresztül, akár közvetlenül a Híradó címére küldött befizető lappal. A befizető lapon kérjük az "Előfizetés" megjelölést okvetlen ráírni.

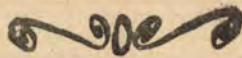
EMLÉKEZZÜNK...

1848 április 27. A Kolozsváron megjelenő TERMÉSZETBARÁT című lapban olvastuk az alábbi sorokat:

"Szokásban van nálunk, hogy május első napján Ünnepet szenteljenek a természetnek. A zenészek már hajnalhasadtával kezdenek versenyezni a mezők és ligetek énekeseivel, egyesek és családok a szabadba sietnek, örömeiket a természet ártatlan örömeivel egyesíteni, vagy sebeiket az andalító természet ölnén enyhíteni. A márciusi szelek soha oly kedvezőek, oly jótékonyak nem voltak Európára nézve, mint az idén. A felforgatott királyi székek alól kiszabadították a rab szabadságot..."

Mert a természet és a szabadság vágya már akkor is egybeforrott.

De nem kevésbé emlékezetes az ország másik felében lejátszódott esemény sem, habár ez 15 esztendővel később történt. 1863 tavaszán alakult meg a Soproni Tornaegyesület, amelynek programjában szerepelt a t u r i s t a s á g is, Ünnepek rendezése, a torna és hangversenyek mellett a t u r i s t a s á g is, külön szakosztály keretében. Az Egyesület alapszabályát azonban csak négy évvel később, 1867-ben a a kiegyezés évében - hagyták jóvá. Első kirándulásukon "kigyalogoltak a Lővérekbe" - írja az akkori krónikás. Később már többnapos Wiener Néustadt-i kirándulásról is beszámol.

AZ M.T.SZ. 1965. ÉVI HEGYMÁSZÓ TALÁLKOZÓJÁNAK KIÍRÁSA!

A találkozó célja: Tapasztalatcsere biztosítása a magyar hegymászók részére a magyar hegymászó mozgalom népszerűsítése, hegymászó bemutató.

A találkozó helye és ideje: 1965. IV.24-25, Oszoly - sziklánknál.

A találkozó rendezője: A MTSz Hegymászó Szakbizottságának megbízásából a Budapesti Vörös Meteor SK. természetbarát szakosztályának hegymászó csoportja.

A találkozó programja: 1. Táborverés Oszolytetőn 16-19 óráig. A tábor pontos helye az Órafal /Termeszfal/ felett.

2. Esti táborköz.

3. IV.24-én 11-14 óráig a Bp.Vörös Meteor SK.hegymászóinak bemutató mászása.

KIRÁLY ALBERT emléktúra

Az Emléktúra célja: Kapcsolatot teremteni a veterán természetbarát tagok és a mai természetbarát aktívák között, személyes találkozás révén.

Emléktúra helye és ideje: 1965. május 9.-én 12 órakor a kevélynyergyi Stromfeld Aurél turistaháznál.

Az Emléktúra rendezője: A Magyar Természetbarát Szövetség Elnöksége megbízásából a Typográfia TE Természetbarát Szakosztálya.

Az Emléktúra résztvevői: A volt Természetbarát Turista Egyesület veterán tagjai és a múlt küzdelmeit tisztelő minden természetbarát.

Költségek: A rendezvény költségeit az MTSZ fedezi. A résztvevők saját költségeiket maguk fizetik.

Egyéb tudnivalók: A Felszabadulás XX. jubileumának évében az Emléktúra Unnepségét az teszi bensőségesse, hogy a felszabadulás előtti és utáni aktívák találkozhatnak. Erre az alkalomra a rendezők emléklapot adnak ki.

TÁBOROZÁS

1. 1965. évi ORSZÁGOS TERMÉSZETBARÁT TÁBOROZÁS kiírása

A táborozás ideje: 1965. augusztus 15.-től 22.-ig.

A tábor helye: A Balaton partján fekvő KILIÁN TELEP
/ Balatonudvari község mellett/

A tábor szervezete: A tábort a MTSZ központi táborvezetősége irányítja. A területi szakosztályok /megyei és budapesti/ külön altábort létesítenek.

A táborozók ellátására ezer személyes étterem és áruház áll rendelkezésre a tábor területén. A táborozók részére biztosítjuk az ivóvizellátást. Főzőhely, elsősegélyhely, mosdó /zuhanyzó/ és kellő mennyiségű zárt WC létesítéséről gondoskodunk.

Fürdési lehetőség: közvetlenül a tábor melletti strandszerűen kiépített partrészen.

Résztvétel: A táborozáson a szakosztály kötelékén belül résztvehet minden igazolt természetbarát és családtagja. Vendégek az esetben, ha részvételüket valamely szakosztály elfogadja. Jelentkezés a szakosztályoknál. Ennek alapján a szakosztály az illetékes területi szakosztállyal közli részvételét és az biztosítja részére az altáborban az elhelyezést.

Elhelyezés: A táborozók elhelyezése saját, vagy szakosztályuk sátrában és gumimatracán történik, szalmáról nem gondoskodunk és az a tábor területére nem hozható be. A szakosztályok a táborozáshoz szükséges felszerelésük kiegészítését már most kezdjék meg.

Költségek: A táborozók fedezik az utazási és ellátási költségüket, valamint a táborozási díjat. A tábor rendezési költségei a MTSZ-t terhelik.

Egyéb: A táborozás emlékjelvényét önköltségi áron kapják meg a résztvevők a helyszínen.

hírek - közlemények

A Pestmegyei Idegenforgalmi Hivatal felkérésére közöljük új címüket: Budapest VI. Bajosy Zsilinszky-ut 17. Elszállásolási telefon: 314-533. A hivatal kezelésében több turista szállás működik a Pilisben és a Börzsönyben, ahol napi 14.- forintért szállást, előzetes megrendelésre 10.-forintért egy tál ételt, vagy 28.-forintért napi panziót lehet kapni.

- □ □ □ -

Felszerelés igénylés. Mint minden esztendőben, az idén is a Szövetség rendelkezésére álló devizakeretből különböző hegymászó felszerelések beszerzésére tudunk bizonyos összeget biztosítani. Az 1965. esztendőre a következő felszerelési cikkek igényelhetők: Pamir típusu /cseh/ sátor, ugyancsak cseh pehelykabát és lábzsák; Kerrmantel perlon kötél - 40 m 10 mm Ø-ű /NDK/; osztrák hágóvas, jégcsákány, különböző méretű és formájú szegek és karabinerek.

Felhívjuk a szakosztályok hegymászó vezetőit, hogy az igényeket állítsák össze és juttassák el írásban minél előbb a Szövetség Hegymászó Szakbizottságához.

Az árra és minőségre vonatkozó felvilágosítást Bodoki Antal sporttárs ad.

ELNÖKSÉGI ÜLÉSEK

Jegyzőkönyv

Az MTSz Elnökségének 1965. január 18-i ülésén megtárgyalta Kovács Lajos javaslatát a természetbarát mozgalom történetének és a munkásmozgalomban játszott szerepének feldolgozására. Megállapította, hogy ebben az ügyben a Párt történeti Intézethez kell fordulni.

Határozat született a Társadalmi Erdei Szolgálat Országos Intéző Bizottsága megalakítására.

Az Elnökség jóváhagyta a versenybírók beosztását az 1965. évi versenyekre.

Az Elnökség megbízta Miklós János elvtársat, hogy a Remetevölgy védetté nyilvánítása ügyében tárgyaljon a Pest-megyei Tanács illetékeseivel.

Az MTSz Elnökségének február 19-i ülésén ismét tárgyalásra került a mozgalom történetének megírása. Miklós János elvtársnak a Párttörténeti Intézettel folytatott tárgyalása alapján tett javaslatára az Elnökség úgy határozott, hogy hivatásos író biznik meg az anyag feldolgozásával.

Székely Miklós elvtárs beszámolt a tatai sportvezetői tanácskozásról. A tanácskozáson érdekes javaslatok hangoztak el mozgalmunkkal kapcsolatban. Szánkó-versenyek, számboruk, tartalmasabb ifjúsági turák rendezéséről, az autóstop mozgalom megszervezéséről stb.

Ugyancsak Székely Miklós elvtárs ismertette a Tura- és Versenybizottság javaslatát a térképek megjavítása érdekében. A javaslatot eljuttatjuk az ATFH-hoz.

Az Elnökség határozatot hozott a "100 km a Vörös Hadsereg nyomán" elnevezésű turamozgalom bevezetésére. A szükséges utmutató szerkesztésével Arokey Lajos elvtársat bizta meg.

Az Elnökség értékelte a szervezett természetbarátok számának alakulásáról készült statisztikát, mely szerint 1964-ben a taglétszám 3 %-kal növekedett. Megállapították, hogy tartalmasabb munkával intenzívebb létszámnövelésre kell törekedni.

- 000 -

Az MTSz Elnökségének március 4-i ülésén az elnök bejelentette Erős József elvtárs lemondását elnökségi tagságáról. - Néhány kisebb módosítással jóváhagyásra került a Szövetség 1965. I. félévi munkaterve. - Napirenden szerepelt a tájékoztatói versenyés szövetségen belüli problémáinak megoldásáról szóló tervezet. Hosszu és alapos vita után az Elnökség határozatában az MTSz Elnökségének sürgős intézkedését tartotta szükségesnek a kérdés megnyugtató rendezésére. Minthogy a Szövetség nem nélkülözheti a verseny ösztökélő hatását, célszerűbbnek tartotta a tájékoztatói versenyezésnek továbbra is a Szövetségen belüli szervezését, megfelelő szakvezető biztosításával.

A TKV igazgatójának előterjesztésére az Elnökség foglalkozott a vállalat néhány büfféjének, valamint a Csucshegyi, Bánkúti és Hollóstató házának osztályba sorolása módosításával.

A Turabizottság előterjesztésére az Elnökség a Bulgáriában megtartandó nemzetközi alpin-találkozóra Lubi Bélát küldte ki.

- 000 -

Az MTSz Elnökségének március 19-i ülésén jóváhagyásra került az 1965. évi Nemzetközi Dunatura szervezésének forgatókönyve és költségvetése.

Az Elnökség meghallgatta a BTSz-nek mint rendező szervnek tájékoztatóját a Felszabadulási Emlékura és Emlékverseny előkészületeiről, majd Thuróczy Lajos beszámolóját az 1964. év utolsó negyedében tartott területi értekezletekről, ahol az MTS megyei tanácsai a Természetbarát Szakszövetségek munkáját értékelték.

- 000 -

Tudomásulvette az Elnökség a megyei oktatási felelősök továbbképző tanfolyamáról készített jelentést.

A Turabizottság javaslata alapján az Elnökség kinevezte az 1965. évi Balatoni Táborozás vezetőségét. Jóváhagyta a/ Kovács Tamás és Tólos Zoltán kiküldetését a csehszlovákiai hegymászó vezetőképző tanfolyamra, b/ az 1965. évi tavaszi Hegymászó Táborozás kiírását, c/ a svájci csereturára beosztottak névsorát.

A főtitkár beszámolt:

a/ a Remetevölgy védetté nyilvánítása ügyében tett lépéseink eredményéről;

b/ az FSGT roueni szervezetének hozzánk írt leveléről;

c/ Kovács Lajos beadványáról a Duna-Kanynarban létesítendő természetbarát emlékműről; ezzel kapcsolatban az Elnökség úgy döntött, hogy egyelőre a Vöröskő és környékének teljes kialakítására fordítsuk erőnket/

d/ a posta Igazgatósági Természetbarát Szakosztály fotókiállítására tiszteletdíj kéréséről /az Elnökség ezt megszavazta/;

e/ Dr. Vörös Istvánnak a Verseny Bizottságban viselt tisztségéről történt lemondásáról.

Foglalkozott még az Elnökség a "100 km a Vörös Hadsereg nyomában" tura igazoló lap elkészítésével. Ugy határozott, hogy 2 forint az értékesítési díja.

Soltész Béla átadta az Osztrák TTE-től kapott meghívását pályakitűző tanfolyamra és tájékoztatói versenyre. Minthogy a Szövetség is kapott meghívót, az Elnökség majd kezdeményezi azok teljesítését.

KLUB - ÉLET

A TERMÉSZETBARÁT KLUBOK SZEREPÉRŐL

Egy esztendővel ezelőtt még úgy hangzott volna ennek a beszámolóknak a címe, hogy a Klubok fontosságáról.

Az 1963-as, de különösen az 1964-es évben azonban a fővárosban és vidéken egyaránt egymásután létesültek természetjáró klubok. A fővárosban most már körülbelül negyven szakosztály él rendszeres, hetenkénti klubéletet. Másfélezer tagja van a Budapesti Természetbarát Klubnak is. Végül tudunk olyan területi szövetségről, mely még üléseit és munkáját is a klubhelyiségben tartja, végzi, miután rájött arra, hogy így a mozgalom sűrűjében emberek között hamarabb akad minden tennivalóra dolgos kéz, gyorsabban megértik egymást, akiknek együtt kell működniük. Így jól terjed minden kezdeményezés, ötlet, könnyebb a mozgósítás: egyszerűen mozgalmoszerűbb a szervezetek élete.

Eléggé elterjedt egy másik megfigyelés is.

Ez pedig úgy szól, hogy - megvizsgálva egy sor fejlődő, visszafejlődő és egyhelyben topogó szakosztály életét - ahol van klubélet, ott van fejlődés taglétszámban, turázási kedvben, összeforrottságban. Ahol klubélet nincs, vagyis ahol a papíron létező tagság csak és csupán turákon találkozhat egymással, ott megállt a szakosztály fölött az óra, vagy éppen visszafelé jár.

Mindez, ismétlem, eléggé elterjedt, szükségtelen is konkrét bizonyítékokkal szolgálni, hiszen minden mozgalmi munkás ismerheti saját gyakorlatából.

Ami jelenleg megvilágításra vár az lenne most már, hogy részleteiben hogyan hat a mozgalom fejlődésére, milyen rendezvényre van szükség a klubokban, hogy azok az eddiginél is hathatósabban szolgálják mozgalmunk fejlődését. Csak így tudunk előbbre lépni, csak így tudjuk a jelenleg sok helyen még tapogatózó klubkezdeményezéseket megerősíteni, így tudjuk klubjainkat - melyek kitűnő, bevált agitációs formának bizonyultak - a legmegfelelőbb tartalommal megtölteni.

A továbbképzés bizonyult eddig a leghasznosabb klubgondolatnak.

Közismert dolog, hogy a természetbarát mozgalom nemcsak sporttevékenység, hanem része, mégpedig nem jelentéktelen része a kultúrforradalomnak is. A turázók hegyeket és völgyeket, várromokat és oszáttereket keresnek fel, utközben növényeket látnak, állatok akadnak utjukba. A szó legszorosabb értelmében "nyakukba szakadhat" a meteorológiai jelenség, el kell igazodniuk. A turavezetőnek, ha teljesíteni akarja a feladatát, bele kellett költenie tucatnyi tudomány ismeretanyagába. De a turázókat is érdeklik ugyanezek. Kérdés, hogy a turán, van-e mindig elég idő mindezt megbeszélni? Ha nincs sem ez, sem az, kitűnő lehetőség megszervezni, hogy a legközelebbi klubestek egyikén mindkettő legyen: idő is, ember is.

De a következtetés fordítva is érvényes. A klubbeli ismeretterjesztés ne akarjon versengeni a népművelési szervek hasonló tevékenységével / más kérdés, hogy ugyanezen szervek segítségét lehet, sőt szükséges is igénybe venni/, ne legyen általános, elvont, hanem kapcsolódjék a klubba járók mindennapi életéhez, aktuális érdeklődéséhez, a minap látottakhoz.

A TOBORZÁS, akár turára, akár a tagtoborzás - szintén kitűnően megvalósítható a természetbarát klubokban. Vegyünk egy példát. A Sátoros-hegyekre készül a szakosztály. Jó előre rendez előadást - esetleg vetítéssel - a Sátoros-hegyekről. Az előadásra meghívja annak az intézménynek a dolgozóit is, ahol a szakosztály működik. Egészen bizonyos, hogy a megjelentek egy része az előadás, de főleg a képek hatására csatlakozni fog a turához, egyelőre vendégként - nemsokára tagként.

BARÁTI TALÁLKOZÓK rendezésére is kiválóan alkalmas a klub. Amelyik vezető nem érzi az ilyen találkozók szükségességét, e helyütt fölöslegesnek tartom vele vitatkozni. Meg lehet hívni a régi tagokat, meg lehet hívni egy baráti szakosztályt is az ilyen találkozókra. Picike műsor, sok játék, egy-két köszöntő és igazán csak a jelenlévők természetbarát voltán mulik, hogy hosszú ideig emlékezzenek a jelenvoltak az ilyen klubestre.

BESZÁMOLÓK színhelye is lehet a klub. Külföldön, szép turavidéken, nyári táborban járt a tagság egy része. Közülük egy vagy több elmondja élményeit. Nem kell ennek nagy feneket keríteni, olyan, mint amikor egy vagy több családtag hazatér külföldről. Humort is lehet belevegyíteni, naplót, fényképalbumot lapozgatni.

A FILM ÉS A DIAVETÍTÉS, ahol erre mód van, sohasem népszerűtlen, csak arra kell vigyázni, ne váljon öncélúvá. Hacsak nem program! Ne akarjuk turistamozivá szükíteni klubjainkat - bár azokra is szükség volna. Rengeteg jó tájfilmünk van és hallatlan mennyiségű szép diakép vár 'TIT-előadók és természetjárók dobozaiban vetítésre. /A klub"kulturális menüjén" legyen a vetítés is mindig külön fogás - ahol erre mód van!

Mi természetjárók ugyanis, akik turáinkon valósággal habzsoljuk a szép látnivalókat s látni, érteni is tanuljuk a természetet, mindig egy kissé fogékonyabbak vagyunk a képek iránt, főleg, ha azok szépek. Ugy fogalmaznám ezt meg, hogy a természetbarát mozgalom agitációjában a képes propaganda sokkal hatásosabb, mint a leírt szó, vagyis az

írással propaganda. A képnél tehát a természetet elénk vetítő módszernél csak egy hatásosabb propaganda-eszközünk van: a szó. A kimondott, meleg, emberséges és emberi, baráti szó ...

És most kell rátérnem egy nagyon fontos problémára.

Azt tapasztalom, hogy vannak előadókink, akik valósággal megmámorosodnak, ha saját hangjukat hallják és néha másfél-két óra hosszat nem lehet őket levakarni a dobogóról. Nagy baj, mert a klubélet legnagyobb ellensége az unalom. Egyetlen unalmas klubest résztvevőinek nyolcvan százaléka hosszú ideig nem teszi be még egyszer a lábát a klubba, bármi módon jól is érezte ott magát előzőleg, többször is. Az előadásoknak tehát azt a formáját kell választani, amit beszélgetésnek nevezünk. /Nevezzük is annak, hacsak lehet! /Egy ilyen beszélgetést a meghívott előadó bevezet, mondjuk 15-20, de maximum 20 perces előadással. Azután következnek a kérdések és a vita. /A klubtagok is szeretnek beszélni fontos véleményüket kifejtve, alaposabban "belekérdézni" a dolgokba. /Ahol a megjelentek 25 %-a szóhoz juthatott egy ilyen beszélgetésen, az már nagyon jól sikerült klubestként marad meg mindenki emlékezetében még akkor is, ha az előadó kicsit gyengébb volt a vártnál.

Általában óvakodjunk mindentől, ami "értekezletszerűvé" tenné a klubesteket. A mi mozgalmunkba az emberek pihenni, kikapcsolódni, megvidámodni járnak. A pihenés, kikapcsolódás, a derű megszerzésének második leghathatosabb eszköze a tura után a klub, ahol ugyanaz a turázó társaság jobban megismerheti egymást, barátságok szövődhetnek, tervek és elhatározások születhetnek, egyszóval az igazi klubközöniséget úgy kell felfogni, mint egy turázó társaságot - tura nélkül! Illetve dehogys tura nélkül! Úgy kell elképzelni, mint ha éppen most érkeztek volna meg, vagy a következő pillanatban indulnának. Csak éppen még meg kell beszélni ezt-azt, megnézni amazt: ez is hozzá tartozik.

A Budapesti Természetbarát Klub egy éves és a negyven állandó jellegű budapesti természetbarát klub elmúlt évi működésének tapasztalatait körülbelül a fentiekben lehet összefoglalni. És még nem beszéltem a játékokról, /van már térképjel-dominónk, virágyújtó játékokunk, társasjátékaink/ a táncról, de a részleteket, véleményem szerint, a helyi igények szerint mindenütt megoldhatják. S a megoldás nem lehet rossz, ha turatársaságnak tekintjük a klub közöniségét és mindig úgy szervezzük klubjainkat, hogy tudjuk: ezek a meglévő tagság tevékenysége elmélyítéséhez, új tagok toborzásához pillanatnyilag a legbeváltabb propagandaeszközök! ...

Gesztelyi Nagy Zoltán

A REMETEVÖLGY VÉDELME

Az Országos Természetvédelmi Hivatal március 16-ára helyszíni értekezletet hívott össze a budai Remetevölgy és környékének védetté nyilvánítása ügyében. A védelmet a völgy különleges tájképi szépsége, őselejteiről nevezetes barlangjai és növényvilágának tudományos értékű, külföldön is nyilvántartott ritkaságai teszik indokolttá.

Az ügy előzményei még 1958-ra nyúlnak vissza. Akkor fordult a MTSZ a Természetvédelmi Tanácshoz és kérte a VIII. ker. Lakásleválasztó és Karbantartó KTSZ által üzemeltetett kőfejtő és mészegető felszámolását. Az első tárgyalásra csak 1960. december 29-én került sor, amikor az üzem már a nagykovácsi-i Vörös Hajnal TSZ kezelésében állott. A tárgyalást megelőző napon műszaki szakértővel helyszíni szemlélet tartottunk. Megállapítottuk, hogy négy rossz állapotban levő, erősen repedezett boglyakemencében folyik a mészegetés, ugyanabban a négy kemencében, amely már 1958-ban is üzemelt. A tárgyaláson világosan megállapított nyert, hogy a mészegetés üzemeltetése természetvédelmi szempontból kifogás alá esik. A TSZ azt a tanácsot kapta, hogy szüntesse be ott az üzemeltetést, helyezze át a mészegetőket máshova. Ehhez mi társadalmi munkát is felajánlottunk.

Ennek ellenére új aknakemencét építettek, a régi boglyakemencéket rendbehozták, sőt két újabbat is építettek, nyilván azzal a célzattal, hogy még magasabbra fokozzák a

termelést. Erre a célra a TSZ állítólag másfél millió forintot ruházott be.

1963. november 5-én újabb tárgyalásra került sor, mert panasz érkezett a lakoságtól, hogy a hányóról leguruló salak eltorlaszolja az utat. A megbeszélést ezuttal a Budai Járási Tanács Ipari Csoportja hívta egybe. Az előre megbeszélte helyszíni szemlére az ut gondosan meg volt tisztítva, de utána tovább torlaszódott az ut, mert a szűk völgyben a nagymennyiségű salaknak még ideiglenes elhelyezésére sincs lehetőség. Ennek a tárgyalásnak azonban volt egy pozitív eredménye is: a TSZ elnöke ugyanis kb. 3 évben jelölte meg azt az időt, ameddig az üzemre még szükség van.

Az 1965. március 16-i tárgyaláson. Mintegy harminc különféle szerv képviseltette magát. A Természetvédelmi Hivatal képviselője a helyszínen lefolytatott hosszú és heves vita után a következő javaslatot tette: A TSZ által 1963-ban bejelentett három évi termelést elfogadjuk; ebből már egy - 1964.- letele: 1965-ben még megtermelik a lekötött 550 vagon meszet: 1966-ban már csak korlátozott termelés folyhat. Az év végéig az összes kemencét le kell bontani, a hányót el kell takarítani, a meddő kőzetet fel kell őrlölni. A területet 1966. év végére rendezni kell.

A MTSZ Kulturális Bizottsága
Dr. Pápa Miklós

mozaikok

az ország természetjáróinak életéből

Multhavi hasonló tárgyú összefoglalónk óta nagy számmal érkeztek be a természetbarát alakulatoktól évi beszámolók, jelentések, programok, körlevelek és körözvénnyek. Ezekben a szűkebb "házi" közönségnek szánt közleményekben ezuttal is van bőven olyan anyag, ami országos érdeklődést érdemel. Így folytatjuk a tallózást a természetjárás tarlóján: itt is meghozza az élet felululását a tavasz...

A szövetségi körlevelek, tájékoztatók, szakosztályi beszámolók körében nagy a változatosság és a sablonos adminisztratív és szervezeti közleményeken kívül tág tere van a helyi ötleteknek. Így a "Borsodi Természetjáró" című körlevél közli, hogy a kelet-magyarországi megyék természetbarát szakszövetségeinek külön lesz országos értekezlete 1965-ben Salgótarjánban. A mult évi Nyiregyházán megtartott hasonló értekezlet határozata értelmében ugyanezt az értekezletet 1966-ban a borsodmegyei szakszövetség rendezi. A hevesmegyeiek járási elméleti versenyeket tűztek ki egyidőben Hatvanban, Gyöngyösön és Egerben, a magasabb foku megyei elméleti verseny pedig Parádfürdőn volt - február közepén.

A Veszprém megyei Természetbarát Szövetség jó példát nyújtott azzal, hogy ötnapos bentlakásos turavezetői tanfolyamot rendezett Gézaházán.

Az is figyelemre méltó, amit a fővárosi statisztikusok "Petőfi" sportkörének természetbarátai produkáltak 1965. évi tájékoztatójukkal. Taglétszám- és turateljesítményeik statisztikája igaz szakmai jártassággal készült. 11 érdekesebb tavalyi turájukról beszámolót tartalmaz a kiadványuk. Ezeknek tanulságai határozottan közérdekek. A lebonyolított gyalogturák áttekintése is hasznos, az ambíciókat pedig bizonyára fokozza a 35 kiemelkedő egyéni eredmény turateljesítményeinek kimutatása.

A körlevelek nem mindenben tükrözik az egyes alakulatoktól elvárható gondossági vagy szakszövetségi színvonalat.

A Mélyépterv.2. sz.körlevele nagyon jó ötletet vet ugyan fel azzal, hogy jelentkezőt hirdet a Bükkben lévő Imóforráshoz /Imó-kut/. Ennek természetjáró és geológiai jelentősége kétségtelen. Azt a hibát azonban már elköveti, hogy ezt hazánk egyetlen /?/ időszakos forrásának nevezi el, megfélekedve pl. a Jósvaldától északra található Lófő-forrásról. A tátrai tura hirdetésében "tura a Rizire" szerepel, holott ennek a hegynek Rysy a neve, magyarul pedig Tengerszemcsucs a hagyományos elnevezése.

Jó gondolat a "színes" turák tárgykörében a székesfehérvári Vörös Meteor márciusi programjában a biológiai szempontok kidomborítása. Előadást tartanak "Csákvár környékének növény és állatvilága" címmel. Majd lebonyolították a budapesti növénytan kiállítás megtekintését a városi "Vajdahunyad" várban. Ezt fővárosi szakosztályok is beiktathatnák munkaprogramjukba. Ugyancsak Fehérváron tartottak márciusban régészeti előadást a sárospataki ásatások legújabb eredményeiről. Az Országközi Közalkalmazottak Sportköre szintén márciusban bonyolított le műemléklátogató turát Balatonfüred és Tihany műemlékeinek és nevezetességeinek megtekintésére. /Minősítő tura is ez a programjuk./

Említésre méltó helyi ötlet a Fejérmegyei Szövetségnél, hogy bevezették a "Fejér megye természetjárója" elnevezésű jelvényt, amelyet az elmúlt évben 18-an szereztek meg. Élénk működésüket jellemzi, hogy a gyalogos turákon az 5436 résztvevő tag 1121 vendéget hozott magával. Ez a legjobb módja az utánpótlásnak és a természetjárók nevelésének.

A Heves megyei természetbarát szakosztály vezetői februári parádfürdői értekezletén beszámoltak arról, hogy a tanulóifjúság számára rendezett vár-turákon mintegy kétezeren vettek részt és a befejező siroki találkozáson 450 diák népesítette be a geológiailag is érdekes várvidéket. A turabizottság "Hevesi turák" címmel szervezi a felnőttek turázását és bevezette a "Bükk-Mátra utjain" jelvényturázás turamozgalmát.

Különösen az erdővidékekkel rendelkező szövetségeknek komoly feladata a Társadalmi Erdei Szolgálat megszervezése. Sajnos, országos tapasztalat, hogy nem minden kiránduló viselkedik helyesen az erdőben. Nagy többsége nincs tudatában annak, hogy kihágásaival milyen károkat okoz a népgazdaságnak és nem utolsósorban a szervezett természetbarát mozgalomnak.

A tájékoztató versenyeken való részvételről szóló szakosztályi és más beszámolók egyúttal vitatkoznak is a rendezés elveiről, arról, hogy mi a viszonya a tájékoztató versenynek a természetjáráshoz. Egyebek között a fővárosi V.kerület jelentése egyenesen állást foglal a "futó" versenyek ellen.

Központi feladattá kellene tenni a területi szövetségek helyiségeinek biztosítását, vagy legalább a szövetségek támogatását a helyiségszervezésben. Nagyon figyelemreméltóan emeli ki előljáróban az V.kerületi T.Sz. a helyiség döntő jelentőségét.

A Sportakadémia egyik előadásán a BTSZ elnöke, Bérces Jenő foglalkozott a mozgalom hétköznapi teendőivel és szükségleteivel. Ezek között az első sorban kell a megfelelő helyiséget említeni, ahol az adminisztráció biztosításán kívül tanfolyamokat és előadásokat is lehet rendezni. Az V.kerületben valóságos fellendülést hozott a város központjában rendelkezésre bocsátott szép fekvésű és vonzó helyiség.

Ahol ugyanis a szellemi továbbképzésre nincs helyiség, nem marad más hátra, mint a szövetségi híradóba vagy időszakos jelentésekbe beilleszteni a tagok elméleti fejleszté-

sére szánt szakanyagot. /Ez természetesen akkor is helyes és célszerű, ha előadóhelyiséggel rendelkezik az illető szervezet./

A szövetségi híradók keretében szellemi tartalom nyújtásában a IX. kerületi Hiradó vezet, amelynek már a címe is ötletes /Móricz Zsigmond nyomán: / "Gyalogolni jól" Ez a sokszorosított híradó, amely már harmadik évfolyamában tart, tartalmaz egy nagyon időszerű és jól átgondolt vezércikket "Úresjárát a társadalmi munkában" címmel Végh Aladár, az FTC elnöke tollából; "Erdeink télen is zöldelöl növényei" címmel dr. Boros Ádám professzortól közölt cikket. Folytatásosan közreadja Zubor Istvánnak "Levelek egy kezdő turistához" című ma már klasszikusnak tekinthető, éppen ezért most is aktuális könyvecskéjét. "Innen-onnan" rovata is jó /pl. "A láb karbantartása" dr. L.M.-től./

Hasonló nyomokon jár az V. ker. "Körösvénye", amely dr. Okolicsányi Páltól közölt egy "Turisztika és egészségvédelem" című, igen figyelemre méltó cikket, tele egész sor gyakorlati tanáccsal.

A szakosztályi és szövetségi jelentések felszínre vetik azt a problémát, hogy a természetbarát mozgalom megfelelő továbbfejlesztéséhez ma még kevés a minősített turavezető. A szövetségek rendszeresen vezetnek tanfolyamokat, és többé-kevésbé lassan mégis csak gyarapodik a vizsgázott vezetők tábora. A jelentésekből ismételtelen felbukkan az a kifejezés, hogy pl. a BTSZ vizsga és tanfolyam nélkül "adományozza" az alapfoku vezetői minősítést. /Lásd az V. kerület beszámolóját, amelyben 38 tag és a IX. kerületit, amelynél 6 tag kapta meg az alapfoku minősítést. / Más esetekben a Szövetség tanfolyam nélkül engedélyezi a vizsgarabocsátást. Anélkül, hogy ennek jogosságát, sőt némely esetben szükségességét kétségekbe vonják, megfontolandónak tartjuk, nem kellene-e ezeknek a rendkívüli intézkedéseknek véget vetni? A Szövetségek vezetőségében és bizottsági munkájában ugyanis nagy számmal vannak egészen régi turisták, akik több évtizedes gyakorlati működés után sem resteltek beülni a tanfolyamok fiatalabb tagjai közé és kiegészítették szakmai tudásukat az azóta korszerűvé vált tudnivalókkal.

A létszámalakulások is tanulságosak, ha beletekintünk a területi szövetségi beszámolóba. A budapesti IX. kerület 33 szakosztályának például együttesen 1644 igazolt tagja volt, de ezek között négy volt olyan, amelynek létszáma nem haladta meg a 11-et. Jó volna tudni, milyen intézkedések történnének ezeknek az elsorvado és más kislétszámú szakosztályoknak megerősítésére? Érvényesül ez a központi rendezvényekhez kapcsolódó turatevékenységben is. A IX. kerület taglétszámából pl. a vöröskői felszabadulási turán 49, a november 7-i emlékturán 35 tag vett részt, vagyis a létszám 5 %-a. Összehasonlítás képpen álljon itt az V. kerület 7000-es létszámából ezekre az alkalmakra kivonult 1508, illetőleg 593 fő /30 %-os példája. / Kisebb alakulatok még ezt az arányt is felülmulják olykor, így a Ruházati Spartacus 269 tagja közül 44 + 88 fő vett részt ezeken az Ünnepeken, vagyis: 49%! A Spartacusnál egyébként egyévi átlagban is 50 fő volt az egy turára eső létszám.

Érdekes lenne a turistastatisztikák alapján kissé megszemlélni, milyen arányban szerepelnek a belföldi turákhoz viszonyítva a külföldi turák résztvevőinek létszámai. / A Ruházati Spartacusnál 2537 résztvevővel szemben a külföldi turákon 226 tag vett részt, tehát nem egészen 10 %-nyi tura működés esett külföldre. / Egyes szakosztályok ugyanis nem éppen helyesen csábító propaganda-eszköznek használják a külföldi turák szervezését, márpedig mozgalmunknak elsőbrendű célja a honismeret fejlesztése. Olyan formán lehet ezt helyesen kezelni, ahogyan a MOM 1936 óta fennálló természetbarát osztálya teszi: külföldi turára jelentkezéssel feltétel a két éves tagság és nyári turára azokat viszik külföldre, akik a szakosztály belföldi turáin tevékenyen vesznek részt.

Országszerte panasz van a t e c h n i k a i munkára. Van olyan vidéki kerület /Heves/, ahol azzal mentegetőznek, hogy az átszervezés fennakadást okozott az utjelző munkában, és valóban a mátrai jelzeshálózatban van mit pótolni, de sajnos, a fővárosi technikai bizottságok sem teljesítették azt, amit vártak tőlük. A különben jól vezetett budapesti V. kerületi szövetség jelentése megállapítja, hogy a helyszínen nem volt módjában ellenőrzést gyakorolni, viszont úgy határozott, hogy különválasztja az utjelzési létesítésének és a karbantartásnak a munkáját. A jelzések festését külön szakértő brigád végézte, az utak karbantartása azután már a szakosztályok feladata.

A fővárosi IX. kerületi szövetségi híradó is beismeri, hogy a technikai bizottság az év folyamán a rábízott munkákat nem tudta elvégezni. /A tavaszi kedvezőtlen időjárásra hivatkoznak. / Miután a technikai bizottságnak nem volt módjában a mulasztó szakosztályok ellen kellő eréllyel fellépni, az utjelzési munkák elmaradtak, benne egy 46 km-nyi szakasz is az országos két jelzésből. /Két forrás foglalását viszont karbantartották, a ferencvárosiak. / Igérik azért, hogy az 1965. évre az összes utjelzési feladatok elvégzésének személyi és tárgyi feltételeit biztosítják.

Biztató mozzanatok a műszaki munkában ott jelentkeznek, ahol a helyi szervezetek felismerik, mennyire fontos országos érdek a mulasztások pótlása.

Igy legutóbb a Borsod-megyei Természetbarát Szövetség szakosztályvezetőinek miskolci értekezletén már arról számoltak be, hogy 61 km-es szakaszon /Aggtelek, stb./ elkészült az új kéktúra utvonal, a 60 km hosszú "Rákóczi út" és még egy 25 km-es szakasz jelzése. Két új kulcsos ház is létesült. Érdekes és országosan követendő példa a megegyezés az erdészettel arra nézve, hogy fakitermeléskor a jelzéseket hordó fákat a jelzés felett vágják ki.

A természetjáró tábor évtizedek óta a legváltozatosabb foglalkozási rétegekből kerül ki.

Ennek megfelelően a szükségletek mások és mások, a testi és lelki felüdülést ki-ki foglalkozásának megfelelő szellemben keresi. Mások a lehetőségek a termelőmunkában közvetlenül résztvevő és az irodai munkát végző vállalatok szakosztályainál. A budapesti TEFU hiradó igazolja ezt pl. azzal, hogy a vezetőségben foglalkoztatott tagság érdekében a "természetjáró mozgalom szervezésében elsősorban a gyalogos turistákra gondolnak", amellyel lehetővé kívánják tenni a motoros és autós természetjárást is.

A táborozási mozgalommal kapcsolatosan egyre több alakulatnál szereznek be a tagok részére kikülszönözhető felszerelési tárgyakat, főként költséges sátrakat, de gumimatracokat is /néhol légszivattyúval/. Ebben a tárgykörben érdekes ujitásnak tekinthető a Veszprémi Lombik Sportegyesületnek az a közlése, hogy propán-bután gázfőzőket is kölcsönöz s szertár pótpalaakkal hetenként 5 forintért. /Maximálisan három hétre./

Összefoglalóan álljon itt még, hogy némelyik szövetség körlevele hangsúlyozottan felhívja szakosztályait az évi jelentések beküldésére és az 1964 december 31-i állapot rögzítésére. Egyetlen szakosztálynak sem volna szabad késlekednie az ilyen jelentések beküldésével, mert, ezek statisztikai anyaga megfelelően feldolgozva kitűnő irányítást nyújthat elsősorban az országos vezetőségeknek, de a helyi szerveknek is.

/Blasovszky Miklós/

A KARSZT ÉS BARLANGKUTATÓ TÁRSULAT IDEI KÖZGYŰLÉSE

A Bányász Szakszervezet székházában tartotta meg idei közgyűlését a bennünket, természetbarátokat különösképpen is érdeklő Karszt és Barlangkutató Társulat. A nemzetközi viszonylatban is számottevő alakulat összetétele az, ami fokozott figyelmet érdemel. Az ezren felüli tagság ugyanis nagy szakképzettségű egyetemi tanárok és kutatók vezetése mellett szinte száz százalékosan természetbarát szakosztályi tagokból áll.

A közgyűlésen elhangzottakból széleskörű hazai és nemzetközi viszonylatban egyaránt számottevő tevékenység bontakozik ki. Nemcsak arról van szó, hogy hazánk természeti kincseit, barlangjait, őskori kulturáját és pompás ismeretterjesztő új világot tárjunk fel, hanem ami ennél sokkal fontosabb, a föld felszíne alatt található karsztvizek felhasználásának lehetőségeit kutatják a majdnem fanatikus buzgalmu természetjárók. Mérhetetlen fontosságú feladat ez nemcsak hazánkra, hanem az egész Földre nézve, mert mindenütt nagy aggodalommal tekintenek a meglévő vizek nagyfokú elszennyeződése okozta vízhiányra. Mint azt az elnöklő Bogsch professzor bejelentette, 1966-al hidrológiai decennium /évtized/ kezdődik. Ebbe az egész világ speleológusai és szakemberei bekapcsolódnak. Ez tehát nagy feladatokat ró a mi barlangászainkra is.

A közgyűlésen panaszkodtak arról is, hogy a szakosztályok nem támogatják kellő mértékben a barlangászokat, és hogy az Aggteleki Cseppkőbarlangra sem fordít kellő figyelmet az Idegenforgalmi Hivatal - már ami fejlesztését illeti. Helyes lenne, ha ezt a kérdést napirendre tűznék a területi szövetségek és munkásságukkal járulnának hozzá a barlangászok tevékenységének megkönnyítéséhez. Ebben a munkában nem szabad gátoltatni magunkat még akkor sem, ha a Karszt és Barlangkutató Társulat a többször megígért módszertani cikkeket és beszámolókat sem juttatta el hozzánk. Pedig ezek birtokában a Szövetségek is jobban tájékoztatva eredményesebb munkát fejthetnének ki. - F.G.-

KÖVETENDŐ PÉLDÁK

A Hajdu-Bihar megyei Szövetség február havában természetbarát hetet szervezett Debrecenben, amikor is gazdag programmal, széleskörű propagandával és jó előadások keretében igyekezett a természetjárást népszerűsíteni. Városnézés, kisebb séták és kirándulások tarkították programjukat. Bizonyára szép sikerrel zárult a Természetbarát Hét.

- 000 -

A CEBGLÉDI RUHAIPARI VÁLLALAT méltán lehet büszke KISZ-eseire, mert azok egytől-egyig tagjai a természetbarát sportkörnek. Csak gratulálni lehet a fiataloknak és a sportkörnek is ezért a szép eredményért. Reméljük sok követőjük lesz szerte az országban.

- 000 -

A VASAS DINAMÓ természetbarát sportköre 1963-ban alakult meg 28 taggal. Az 1964. évet már 73 taggal kezdték és 135-ös létszámmal fejezték be. Ezalatt az idő alatt beneveztek a "Pataki István" emlékversenyre, még pedig 1963-ban 2 csapattal, amelyek a 16. illetve 20. helyen végeztek. 1964.-ben már öt csapattal vettek részt a versenyen, az eredmény pedig így alakult: I. csapatuk a 3-ik, III. csapatuk pedig a 4-ik helyen kötött ki. Ezek az adatok önmaguktól beszélnek. Hasznos lenne, ha minél több szakosztály fordulna érdeklődéssel a V.D. természetjáróhoz. Valószínűleg sok értékes tanácsot kapnának.

TURISTA-LÉTESÍTMÉNYEK

TURISTALÉTESÍTMÉNYEK SZABVÁNY NYILVÁNTARTÁSA

Közel 100 éve járják már a szervezett magyar turisták és természetbarátok az ország kies tájait, keresik fel természeti ritkaságait és történelmi nevezetességeit. A természetjárók bebarangolták az egész országot és amerre megfordultak, számtalan természetes alakulatot vettek birtokukba és számtalan mesterséges létesítményt hoztak létre. Ezeket a turista létesítményeket, melyek az uttörő ősök, a harcos természetbarátok munkáját és emlékét őrzik, feltétlenül számba kell venni.

Számba kell venni, de ehhez előbb tisztázni kell magának a turistalétesítményeknek fogalmát is. E fogalom tisztázása ezideig még nem történt meg, és a több évtizedes munkásságot hivatott pótolni a M.T.Sz. Technikai Bizottság Uthálózati és Létesítményi Szakbizottsága által elkészített tervezete: "Turistalétesítmények fogalomkörének meghatározása és felsorolása".

A Turistalétesítmények fogalma

Turistalétesítménynek kell tekinteni a jelzett turistaut, vagy a természetjárók által gyakrabban igénybevett jelzetlen ut mentén levő mindazon helyhez kötött építményt, valamint különleges vagy ritka természeti tárgyat, illetve képződményt, amelyet a természetjárók rendszeresen igénybe vesznek, használnak, felkeresnek, meglátogatnak illetve érdeklődésük arra valamilyen formában kiterjed, tekintet nélkül arra, hogy az kinek /mely szervnek/ a tulajdonában vagy kezelésében van.

Turistalétesítmények felsorolása, felosztása.

1.0 Turistautak és velük kapcsolatos létesítmények:

1.1 Gyalogutak	1.2 Sieléssel kapcsolatos létesítmény
1.11 Gyalogutak alépitménye/bevágás, töltés stb./	1.21 Silesiklópálya
1.12 Utburkolat, viztelenítés	1.22 Siugrósánc
1.13 Lépcső, létra, kapaszkodó, rögzített lánc, drótkötél	1.23 Sifelvonó
1.14 Védőkorlát	1.24 Simegőrző
1.15 Hid, bűrű, palló	1.3 Evezéssel kapcsolatos létesítmény
1.16 Mesterséges átkelőhely	1.31 Csónakkikötő
	1.32 Csónakház

2.0 Ivóvizszerző helyek

2.1 Forrás /fogalás nélkül természetes állapotban/	2.11 Foglalt forrás
	2.2 Kut

3.0 Pihenőhelyek

3.1 Pad, asztal	3.3 Esővédő kunyhó
3.2 Tűzrakóhely, szalonnasütő	3.4 Táborozásra alkalmas hely

4.0 Kilátók

4.1 Természetes kilátóhely, -pont	4.22 Kilátó mellett egyéb rendeltetésű épület
4.2 Mesterséges kilátók	4.23 Egyéb rendeltetés mellett kilátóként is szolgáló építmény
4.21 Csak kilátóként szolgáló építmény	

5.0 Emlékművek

5.1 Tulajdonképpeni emlékmű	5.3 Szobor, dombormű, feliratos tábla
5.2 Siremlék	5.4 Különleges rendeltetésű ritka építmény

Egyes turistalétesítmények fogalmának meghatározása

Turistaut, azok az épített vagy földutak, ösvények, csapások, nyomok, melyeket a természetjárók jelzéssel láttak el.

Mesterséges átkelőhely, a turistautat keresztező kisebb vízfolyáson szándékosan létesített átvezető, a vízben egymástól legfeljebb lépés távolságban kiálló stabil kősor, melyen normális vízállás mellett száraz lábbal egyenként és óvatosan át lehet kelni.

Simegőrző, sítetep közelében levő önálló, vagy egyéb létesítménnyel kapcsolatos, sífel-szerelések szakszerű, rendszeres és biztonságos tárolására és megőrzésére szolgáló raktárhelyiség.

Csónakkikötő, a csónakázásra alkalmas vízfolyás, tó partján fekvő, csónakkikötésre használható berendezés, valamely természetbarát szerv tulajdonában,

Csónakház, valamely természetbarát szerv tulajdonában lévő, tura-csónakok ápolására és tárolására alkalmas épület, a hozzátartozó öltöző és egyéb helyiségekkel.

Forrás, a Föld felszínén állandóan, vagy időszakonként kilépő felszín alatti víz természetes megjelenési helye.

Forrás foglalat, a tisztaság, a könnyebb hozzáférhetőség vagy egyéb okokból a forrás megjelenési helyén készített létesítmény, mely a víz zavartalan kifolyását és vételét lehetővé teszi, illetve megkönnyíti.

Táborozásra alkalmas hely, kellemes természeti környezetben fekvő, összefüggő sátoztábor céljainak megfelelő nagyságú, majdnem vízszintes, sima, lehetőleg gyepes terület; közelében vízszervezési, tisztálkodási, esetleg fürdési lehetőséggel, ahol veszély nélkül lehet nyílt tüzet is rakni.

Emlékmű, művészi igényű építészeti, esetleg szobrászati elemekből álló műalkotás valamely esemény, eszme, mozgalom vagy személy emlékére.

A készülő tervezet egyértelmű meghatározását adja a turistalétesítmények fogalmának és most már semmi sem akadályozhatja azt a munkát, melynek célja a turistalétesítmények számbavétele, meghatározása, összeírása.

E felmérés elvégzéséhez szükséges nyomtatványokat a Technikai Bizottság már eljuttatta az illetékes területi Szövetséghez. A számbavétel, a "vagon" összeírása minden természetbarátnak érdeke. A felmérés alapján összeállított jegyzék segítséget nyújt majd minden természetjárónak a megrendezésre kerülő turáknál, táborozásoknál. Épp ezért ezuton is felhívunk minden természetjáró szakosztályt és minden természetjárt, hogy e hatalmas munka elvégzéséhez adjanak meg minden segítséget a területi Szövetségeiknek.

Dr. Bátaszéki Gyula

V I Z I - T Ű R A

VITORLÁZÓKAT ÉRDEKELI! A múlt nyáron a meteorologia rádió kereszttul naponta 4-5 alkalommal adott speciális balatoni időjárásjelentést és ehhez csatlakozóan a legfrisebb, mindössze egy órával előbb érkezett szélviszonyokat is közölte siófoki és keszthelyi megfigyelések alapján. Ezenkívül naponta hat kikötőben - Siófok, Földvár, Lelle, Boglár, Fűred és Tihany /sajnos, a régi sportkikötőben, bár sokkal jobb lett volna a Tihanyrét/ - jól felhasználható meteorológiai térképeket és jelentéseket kaptunk, amelyek az aznapi helyzetet - frontvonulatok, bárikus helyzetkép stb. - ábrázolták és a reggel 7 órai öszszegezés kézzel berajzolva már d.e. 10 órakor megtekinthető volt. Ezek a térképek tavaly sajnos csak július elejétől kezdve voltak hozzáférhetők szembeötltő helyeken, többnyire a hajókikötő pénztárlakái mellett. Az idén minden reményünk megvan arra, hogy ezek a térképek legalább 10 kikötőben május 15-től szeptember 15-ig hozzáférhetők legyenek.

Felhívjuk a figyelmet arra is, hogy a turázás biztonsága érdekében a vízi rendőr-őrsök kivására szóban vagy írásban közlik a birtokukban levő legfrisebb időjárásjelentéseket.

Saját biztonságuk érdekében szeretnénk néhány óvatossági rendszabályra felhívni már most azoknak a figyelmét, akik kényszerítve volnának bármely oknál fogva vízre szállni, ha a szél tulerős, vagy más körülmények óvatosságra intenek is. Ilyenkor ajánlatos indulás előtt a lezárhozó részeket mind lezárni és ha csak lehetséges a menetrendszerű hajójárat utvonalaán elindulni, még pedig 15-20 perccel a hajó indulása előtt és ezáltal esetleges baleset bekövetkeztére a segítséget biztosítani.

Minősítések igazolására a vasuti állomásokon is bélyegeztethetünk, tehát az indulás és érkezés időpontja minden fáradság nélkül igazolható.

Felhívjuk a figyelmet a FÖLDRAJZI KÖZLEMÉNYEK következő, természetjárókat érdeklő cikkeire:

K.J. : Osztrák hegymászó vendég előadása = 1964. évf. 3.sz.

Dr. Székely András: A Mátra természeti földrajza = u.o.

- □ □ □ -

ISMÉTELTEN felkérjük a szakosztályokat, szövetségeket, sportköröket, hogy a szélesebb kört érdeklő minden eseményről kellő időben értesítsenek bennünket.

L A P Z Á R T A M I N D E N H Ó H U S Z Ó N K E T T E D I K E

TÁJÉKOZÓDÁSI VERSENYZÉS

EDZÉS - OKTATÁS

A BEAC Tájékoztató Szakosztály Oktatási Bizottsága - kezdő tájékoztató versenyzők részére - ismertető sorozatot indított 1964. augusztusában. Céljuk volt: a tájékoztató versenyzés ismeretanyagát alapfokon tárgyalni és a kezdő versenyzők fizikai és technikai felkészüléséhez szükséges legfontosabb tudnivalókat közölni.

Most, hogy lehetővé vált egy országos szintű szakközlemény rendszeres megjelentetése, a szerkesztőség felkérésére a fent nevezett Oktatási Bizottság ismertető sorozatát lapunk hasábjain folytatja.

A kitűzött cél így talán még jobban elérhető, a Közlemények elősegíthetik a tájékoztató sport országos elterjedését és népszerűsödését.

Ilyen irányú oktató-tevékenység nem folyt az utóbbi hónapoktól eltekintve sportágunkban. De valljuk be őszintén: kevesen is vagyunk, akik ezzel foglalkozni tudunk. Éppen ezért csak örömmel üdvözölhetjük a Budapesti Természetbarát Szövetség Tájékoztató Versenyhíradóját, mely 1964. decembere óta havonta jelenik meg és szintén foglalkozik - a budapesti Edzőbizottság közreműködésével - a versenyzők oktatásával. Közleményeik magasabb szintűek, inkább az élvonalnak és a lassan népesedő "társadalmi edző" garnitúrának szólnak, de hogy utolérjük a nemzetközi élvonalat, párhuzamosan ilyen irányban is kell tevékenykedni.

Ilyen gondolatok előrebocsátásával itt folytatjuk az Alapfokú Közleményeket, és minden jel arra mutat, hogy a budapesti Edzőbizottság a Budapesti Versenyhíradóban folytatja az igen helyesen elkezdett magasabb szintű közleményeit.

Akik eddig nem tudtak volna a fenti két korábbi kezdeményezésről, tájékoztatásul az alábbiakban közöljük részükre a már megjelent szakkikkek tartalmát és ha szükség van rá, közvetlenül forduljanak az azokat kiadókhöz / BTSZ Edzőbizottsága és Versenybizottsága, Bp.V., Váci u. 62-64, ill. BEAC Tájékoztató Szakoszt. Oktatási Bizottság, Bp.62.Pf.389./

ALAPFOKÚ OKTATÁSI KÖZLEMÉNYEK /BEAC-kiadvány/

1. <u>Mi a tájékoztató?</u>
Tájékoztató és versenyzés	5. <u>A térkép</u>
5.1. Definíció
5.2. Hogyan ábrázoljuk a terepet
5.3. Kisebbités
5.4. Mértékarány
2. <u>A terep</u>
2.1. Megismerése
2.2. Definíció
2.3. A terep elemei
2.3.1. Domborzat
2.3.2. Tereptárgyak	6. <u>A térkép /folytatás/</u>
5.5. Távolagszmérés térképen
5.6. Távolagszmérés terepen - lépésszámlálás
5.7. Távolagszmérések pontossága a térképen
5.8. Irány megadása
5.9. Mágneses Észak
3. <u>Terep és tájékoztató</u>
Terep, mint versenypálya
Domborzat és tereptárgyak,
mint tájékoztató pontok	7. <u>A térkép /folytatás/</u>
5.10. Földrajzi helymeghatározás
5.11. Fokoztású térképek
5.12. Derékszögű koordinátás térképek
5.13. Hol van térképünkön Észak?
4. <u>A futásról</u>
A sikon és terepen történő
futómozgás elemzése	8. <u>A tájoló</u>

Felsőbbfokú szakanyag /BTSZ-kiadvány/

- I. Edzéselvek a tájékoztató sportban - Néhány hasznos tanács a felkészülésről.
Edzésterv az alapozás első harmadára.
- II. A formához vezető időszakról
Edzésterv az alapozás második harmadára
"Szárasedzés a szakosztályban" /Gyakorlati tanácsok a technikai felkészüléshez./
- III. /BTSZ-Kiadvány/
Dóra Tibor: "Tájékoztató versenyek bemérése"
Szász Károly: "Tájékoztató versenypálya kialakítása"

OKTATÁSI KÖZLEMÉNYEK · 9 ·

6. Egyezményes jelek a térképen. A jelkulcs.

Bevezetőben emlékeztünk két korábbi fontos megállapításra:

1. A terep a tájékozódási versenyző versenypályája /3.szám/
2. A térkép a terepnek megadott szempontok és szabályok szerint arányos kisebbitéssel levetített képe /5.szám/

Ha nem tudunk jól, biztosan és csak utolsó követelményként gyorsan térképet olvasni, nem lehetünk jó versenyzők. A jó és biztonságos térképolvasás előfeltétele a jelkulcs ismerete, a gyorsaság pedig kellő gyakorlással megszerezhető. A térképjeleket kívülről kell tudni és azokat minden esetben - sőt minden irányból - fel kell ismerni. A tájékozódási futó minden esetben a menetiránynak megfelelően /vagyis a térkép északi irányát állandóan a tájoló mágnesűjének északi irányával egyezően/ tartsa térképét és az így kialakuló különböző irány szerint is biztosan és gyorsan kell tudni olvasni.

6.1. Mik tehát az egyezményes jelek?

A Föld felszínén található, illetve a felszín alá épített tereptárgyakat a térképen egyezményes jelekkel ábrázolják. Ezen egyezményes jelek alakját, magasságát, elhelyezését és alkalmazását a jelkulcs szabályozza. Ez a térkép ABC-je.

Bármennyire is egyezményes azonban a jelkulcs, mégsem egységes az azonos céllal készült térképeken egy országon belül sem. Függetlenül a térkép kiadási idejétől, a térkép méretarányától, a térkép előállítási módjától, sőt a térképek kiadójától is.

Maradjunk az azonos célnál, tehát a terep számunkra legalkalmasabb képénél. A különböző célok /bányászati, földtani, meteorológiai, katonai, stb./ igen messze vezethetnek és a céluknak megfelelően igen sajátos jelkulccsal rendelkeznek.

Milyen térképeket használtunk eddig versenyzés céljaira:

- a/ az 1930. évi jelkulccsal készült 1932-es és 1936-os kiadású turistatérképeket és a katonai térképeket
- b/ az 1963. évi jelkulccsal készült katonai térképeket - külön engedéllyel-
- c/ vezető klubjaink /Pedagógus, MAFC, Honvéd, Spartacus, MÁV Ig., BEAC/ által felmért helyesbített speciális versenytérképeket.

Már maga az 1930. és 1953. évi jelkulcs együttes ismerete is nagy megterhelés, nemis szólva arról, hogy pl. azonos jel mást és mást jelent, így előbb a kiadást kell eldönteni:

==== II.o.műút
- - - - - dűlőt
- · - · - keskenyvágású vasut
- · - · - személyszállítással

==== javított talajut
- · - · - járható
- · - · - kő-téglafal, 1 m-nél
- · - · - magasabb

Az 1930. évi jelkulccsal készült különböző kiadású térképeinken a leggyakoribb hibát okozza:

hol a háromszögelési kő?

Az 1953. évi katonai jelkulcs feleslegesen sok jelet tartalmaz és sok szempontból számunkra nem megfelelő.

A klubok által készített térképek pedig: ahány klub, annyi féle egyéni jelkulcsot tartalmaztak, amit verseny előtt a rajzláz izalmában megoldhattunk.

Megnyugtatóan közölhetjük: mégis van végre egység. 1965. január 19-én az MTSZ VB Technikai Szakbizottsága az érdekeltek bevonásával kidolgozott egy ideiglenes tájékozódási versenytérkép-jelkulcsot, mely kötelező az 1965-ben javításra kerülő, vagy újonnan készülő térképeknél. Ezt a jelkulcsot legközelebb ismertetjük.

SZEREDAI LÁSZLÓ

SZÉLESKÖRŰ FELVILÁGOSÍTÁST, TÁJÉKOZTATÁST NYUJT A TERMÉSZETBARÁT HIRADÓ!
MINDEN HOZZÁNK INTÉZETT KÉRDÉSRE VÁLASZOLUNK, KIVÁNSÁGOKNAK IGYEKSZÜNK ÉLEGET
TENNI !

VERSENY-KÜLIRÁSOK

"METEOR KUPA" MÁJUS 16

- A v.biróság elnöke: K A R Á D Y K Á R O L Y
Bemérő bírák: Jilly Csaba, Borbás Géza, Gőbölös István
Titkár: Dr.Gundrum Károly
Ellenőrző bíró: Gergyesi Tibor
- Díjazás: a/ A felnőtt ffi.csapat 1 évig őrzi a vándordíjat.
b/ A " " és női kategóriák 1-3 helyezette éremdíjazásban részesül.
- Résztvételi költségek - Nevezési határidő:
Minden kategóriában egy fő költsége 40.-Ft, amiben az utazási és szolgáltatási költségek Pécsről Pécsig bennefoglaltatnak. A résztvételi díjat a Pécsi Vörös Meteor SK-nak az OTP fiókjánál vezetett 157.803 sz.csekk számlájára kell befizetni az összeg rendeltetésének pontos megjelölésével május 10-ig. Kívánságra csekklapot küldünk.
Nevezési határidő máj. 10. Beküldendő Dr.Gudrum Károly Pécs, Kossuth-Lajos u.39.cimre.
- Sorsolás: Május 15. A Baranya-m.Szövetség helyiségében.
- Egyéb: a/ Vidékiek szállása a Dömörkapui t.házban van.
b/ Rajt és cél a közönség által látogatott helyen lesz ezért kérjük a versenyzőket egységes atléta mezben és szöges v. magasszárú tornacipőben indítani. Kisérőket elfogadunk azonos költséggel.
c/ Versenyértésítőt május 3-án postázzuk a nevezési lapon közölt címre.

"SZAKSZERVEZETI KUPA" MÁJUS 16

- A verseny helye: Aggteleki hegység.
- A v.biróság elnöke: B Á C S K A Y G Y Ö R G Y
Bemérőbírák: Vass Zoltán Bácskay György
Titkár: Szabó Jolán
Ellenőrző bíró: Balogh Ákos
- Díjazás: a/ A kategóriák győztesei 1 évig védik a kupát.
b/ A " " I-III. helyezettei oklevél, a csapatok tagjai érem díjazásban részesülnek.
- Résztvételi díj - Nevezési határidő: Csapatonként 100.-Ft., amiben a szállítási költségek a találkozás helyétől a verseny színhelyéig és vissza, valamint a szállás és térkép költségei bennfoglaltatnak.
Befizetendő biancó csekk lapon a MTS Hajdu-Bihar-m Tanács gazdálkodási folyószámlájára, MNB.17815-403 május 5-ig, a Hajdu-Biharmegyei Termb. Szöv. Debrecen, Simonfy-u.1/c.I.em.cimre.
- Sorsolás: május 5.-én 18 órakor a Termb.Szöv.helyiségében.
- Egyéb: A versenyre tartalék és kísérő nem hozható.

- □□□ -

"MAZURA KÁROLY" EMLÉKVERSENY MÁJUS 30

- A v.biróság elnöke: M a z u r a A l a j o s
Bemérőbírák: Proschek Gyula Grega Oszkár Aradi János
Bósa Árpád Kállay Tibor Béhm Sándor
Kulcsár József Nevezi László
Titkár: Ochernyár Ferenc
Ellenőrző bírák: Muskát Ede, Asztalos György, Babcsán László, Nagymajtényi Lajos, Zsigmond József
- Díjazás: a/ A győztes csapatok egy évig őrzik a kupát.
b/ A " " emlékszázlót, az I-III.helyezett csapatok oklevelet, tagjai érmet kapnak.
c/ Az I.oszt. kategóriák I-III.helyezettjei tiszteletdíjat kapnak.
d/ A résztvevők önköltségi áron /kb.12.-Ft/ emlékjelvényt vásárolhatnak, ha a nevezésben bejelentik igényüket.

3. Résztvételi költségek - Nevezési határidő:

Az I. és II. oszt. csapatok részére 100.-Ft.
Az ifj. csapatok részére 150.-Ft.
Szállítás, ebéd, térkép, fürdés és egyéb költségekre. Befizetendő az Ózdi Kohász SE. 37-309 OTP Ózdi fiókjánál vezetett folyószámlára a cél megjelölésével. Határidő május 5. Nevezési lapok a határidőre Ózdi Kohász SE. Termb. Sz. O. Ózd I. Sportiroda, küldendők.

4. Egyéb: a/ Az első helyezett köteles a vándordíjat a következő verseny előtt 1 hónappal hibátlan állapotban a rendező szervhez eljuttatni.
b/ Kisebbszámú kísérelő jelentkezését elfogadjuk. Erről a sorsolás után értesítést küldünk, utána kérjük a szállás díját befizetni.

"BAKONY KUPA" MÁJUS 30

1. A v. bíróság elnöke: Dr. H o d o s s y L a j o s
Bemérendőbírók: Varsányi István Jónás Judit Radnóti Sándor
Titkár: Dukai József
Ellenőrzőbírók: Bárány Lászlóné, Czibók István, Komáromy Jenő
2. Díjazás: a/ Mindhárom kategória győztes csapata védi a díjat.
b/ Az 1-3. helyezett csapatok tagjai éremdíjat kapnak.
c/ Az FFA és FNA II. oszt. kategóriák 1-3. helyezett egyéni versenyzői éremdíjazásban részesülnek.

3. Résztvételi költségek - Nevezési határidő:

FFA II. oszt. 3x1 fős csapat részére 120.-Ft.
FNA II. " 2x1 IF III. 1x2 fős csapat . 80.-Ft.
Egyéni versenyzők részére 40.-Ft.
Az összegben szállás, utazási és szolgáltatási költségek szerepelnek.
A Résztvételi díjat a Veszprémi Haladás Petőfi SC. OTP 295008-154 sz. csekk számlára kell az összeg rendeltetésének pontos megjelölésével be-
küldeni. Határidő: máj. 15. Nevezési lapok Dukai József, Veszprém, Schön-
herz Z.-u. 12/b alá küldendők fenti határidőre.

4. Sorsolás: Máj. 15-én a Veszprémi Haladás Petőfi SC. sportirodában.
5. Egyéb: Az IF III. oszt.-ban csak veszprém-megyei csapatok indulhatnak.

"FÖLDES FERENC" TÁJÉKOZÓDÁSI VERSENY JUNIUS 13

- A v. bíróság elnöke: J á v o r k a P é t e r
Bemérendőbírók: Koroncay László, Kóvári Endre, Kovács Gyula
Titkár: Vámos János
Ellenőrzőbírók: Déri Ferenc, Jancovius Béla, Soltész Béla
- Díjazás: a/ Az FFB. I. o. kategória első helyezettje tiszteletdíjat, az 1-3. helyezett érmet kap.
b/ Minden kategória győztes csapata őrzi 1965. évben a saját kategóriájának megfelelő "Földes Ferenc" vándordíjat.
c/ Valamennyi kategóriában az 1-3. helyezett csapatok tagjai éremdíjazásban részesülnek.

Résztvételi költségek - nevezési határidő:

FFA I. 1 *nyugal*
FNA I. 1 *u*
FFA II. 1 *u*
IF II. 1 *u*
IV II. 1 *u*

I-II. o. kategóriákban a költség csapatonként 72.-Ft. /Helyi közlekedés 36.-Ft., térkép 24.-Ft., frissítő stb. 12.-Ft./
FFB. I. o. kategóriában személyenként a költség 24.-Ft.
A fenti összegekhez versenyzőként Budapesttől-Budapestig kb. 12-13.-Ft vasuti költség is felmerül.
SF. III. o. költség csapatonként összesen 20.-Ft.
A résztvételi költséget a Bp. Pedagógus SK. 215.558-VI. O. T. P. csekk számlájára kell befizetni.
A nevezési lapot 1965. június 3.-ig az alábbi címre kell küldeni: Bp. Pedagógus SK., Budapest, VIII. Kenyérmező u. 6.

Sorsolás: Június 4-én 15 órakor /VIII. Kenyérmező u. 6./

Egyéb tudnivalók:

- a/ A váltóversenyekre egyéni indulók nem nevezhetők.
b/ A váltóverseny miatt a távok rövidebbek.
c/ A versenyzők részére étkezés nincs biztosítva.
d/ A váltók első emberei berajzolt térképet kapnak, a további versenyzők saját idejükből rajzolják át az érintendő pontokat a terepen.

"MÁTRA KUPA" JUNIUS 6

- A v.biróság elnöke:** K i s s F e r e n c
Bemérő bírák: Nagy László, Szerencsés Imre, Kiss Ferenc, Tóth Daru József, Magyary István, Bodonyi Miklós
Titkárok: Magyary István és Dési Ildikó
Ellenőrzőbírák: Győry Edith, Hársi István, Rozgonyi József
- Díjazás:** a/ A kateg. győztes csapata védi 1965-ben a vándordíjat.
b/ A kategóriák 1-3 helyezett csapatai tagjai érmet kapnak,
c/ Az I. oszt. egyéni ffi 1-3 helyezettje tiszteletdíjat kap.
- Résztvételi költségek - Nevezési határidő:**
I. oszt. egyéni versenyzői, 1 fő 50.- Ft.
I. " csapat " 2x1 fő 100.- Ft.
II. " FFI, női és Ifj. csapat, 2x1 fő .. 100.- Ft.
Kísérők, 1 fő 50.- Ft.
Fizetendő Gyöngyösi Mátra Klub SK.OTP 60-323 sz. csekk-számlájára az összeg pontos rendeltetésének megjelölésével. Határidő: június 1.
Nevezési lapokat és pénzesutalványon történő befizetéseket Magyary István, Gyöngyös, Kórház címre fenti határidőig kérjük megküldeni. Később érkező nevezéseket nem fogadhatunk el.
- Sorsolás:** Juniús 1.-én 18 órakor a gyöngyösi Bugát Pál kórházban.
- Egyéb:** a/ Kísérőket fogadunk. Részükre Kilián-turát szervezünk.
b/ Amennyiben igényt tartanak jelvényre, kérjük ezt a nevezéssel együtt közölni. Jelvény ára kb. 10-12 Ft.
c/ Az 1964. évi Mátra Kupa védők indulását elvárjuk.

"SZABOLCS KUPA" JUNIUS 13

- A v.biróság elnöke:** H r e n k ó J ó z s e f
Bemérő bírák: Hrenkó József, Jakabffy Jenőné, Nagy Béla
Titkárok: Földes József, Jakabffy Jenő
Ellenőrzőbírák: A Hajdu-Bihar-m. Szövetség küld ki.
- Díjazás:** a/ A II. oszt. győztes ffi és női csapat őrzi a díjat.
b/ Mind a négy kategóriában a győztes csapat oklevél, az 1-3 helyezett csapatok tagjai pedig éremdíjazásban részesülnek.
- Résztvételi költségek - Nevezési határidő:**
II. oszt. 1x2 fős ffi vagy női csapat részére 100.- Ft.
III. " 1x2 " ifj. ffi vagy női csapat 60.- Ft.
Kísérők személyenként 30.- Ft.
Befizetések a Szabolcs-Szatmármegyei Termb. Szövetség számlájára történnek az összeg rendeltetésének pontos megjelölésével. Határidő: május 28.
Nevezési lapokat fenti határidőre Hrenkó József, Nyíregyháza, Rákóczi ut 1 Szabolcs-Szatmárm. Termb. Szöv. címre küldendők.
- Sorsolás:** Máj. 28.-án 18 órakor a Szövetség helyiségében.
- Egyéb:** a/ A nevezési lapon kérjük a szállás igényt bejelenteni.
b/ Ugyanig emlékjelvény is igényelhető /kb. 10-12 Ft/.

"BÉLKŐ KUPA" JUNIUS 20

- A v.biróság elnöke:** V e r e s M i k l ó s
Bemérő bírák: Sarkadi N. Endre, Márton István, Gombás Jenő, Hegyi Béla
Titkárok: Bajzátó Oszkár, Holló Miklós
Ellenőrzőbírák: Diviaczky Gyula, Kiss Ferenc, Szabó Endre
- Díjazás:** Mindhárom kategóriában a győztes csapatok egy évig védik a vándordíjat emlékkészletet és oklevelet kapnak, az 1-3 helyezett csapatok tagjai éremdíjat kapnak.
- Résztvételi költségek - Nevezési határidő:**
Mindhárom osztályban csapatonként 90.- Ft., amiben utazás, szállás, ebéd és térképköltség szerepel. Nevezést és a résztvételi díjat Bélapátfalvi Építők SC. Termb. Sz. O. címére postautalványon kell megküldeni az összeg rendeltetésének pontos megjelölésével máj. 31-ig.
- Sorsolás:** június 5.-én 12 órakor a Bélapátfalvi Építők helyiségében.

5. Egyéb: a/ A vándordíj szabályai: az I.helyezett köteles a következő évben rajt-
hoz állni, és a vándordíjat a következő évi verseny előtt egy hónappal
hibátlan állapotban a rendezőséghez eljuttatni.
b/ Emlékjelvény igénylés a részvételi díjjal együtt küldendő be. Ára:
12.-Ft.
c/ Kisebbszámú kísért elfogadunk 30.-ft részvételi díjért, amit jel-
vénydíjjal együtt kérünk külön póstautalvánnyal megküldeni. /30.- + 12
= 42.-Ft./

"BÖRZSÖNY KUPA" JUNIUS 20

1. A v. bíróság elnöke: S c h l é d e r e r A l a j o s
Bemérendőbírák: Biró Pál Horváth Sándor Egervári Pál
Jancovius Béla Volstrommer János
Titkárok: Albert Attila Szűcs Gyula
Ellenőrzőbírák: Brück György Mocsári Gábor
2. Díjazás: a/ Az I.oszt győztes ffi csapat védi 1965-ben a díjat.
b/ Mind a hat kategória győztes csapata oklevelet, az 1-3 helyezett
csapatok tagjai éremdíjat kapnak.
c/ Az I.oszt. ffi és II.oszt. egyéni ffi és női kategóriák 1-3 helyezett-
jei éremdíjazásban részesülnek.
3. Részvételi költségek - Nevezési határidő:
FFA I.oszt. 3x1 fős csapat részére 210.-Ft.
FNA I., FFA II., FNA II.oszt. 2x1 fős csapat .. 140.-Ft.
IF II. és IN II.oszt. 1x2 fős csapat rész..... 140.-Ft.
Egyéni indulók részére 70.-Ft.
Az összegben a szolgáltatások és utazás Bpesttől-Bpestig szerepelnek.
A részvételi költségeket a nevezéssel együtt a Vasas Szakszervezet SK
OTP VIII.221.275 sz. csekkszámára a versenyre való hivatkozással kell
beküldeni. Határidő: június 5. Nevezések a Vasas Szakszervezet SK Ter-
mészetbarát Osztály Bpest VIII.Koltói A.u. 5-7 címre küldendők.
4. Sorsolás: Június 10-én 18 órakor az Osztály helyiségében.
5. Egyéb: a/ Találkozás jun.20.-án a versenyértésítőben közölt hely.
b/ Vidéki csapatok szállásigényüket közvetlen a Turistaházakat Kezelő
Vállalathoz küldjék be a versenyre való hivatkozással. A rendezőség
felkéri a TKV-t, hogy a Pálvölgyi Házban biztosítson szállást. Vidékie-
ket is csak Bpesten tudunk fogadni és ide visszaszállítani.
c/ Azok az egyesületek, melyek csapatot nem indítanak az I.osztályban,
egyéni versenyzőket nevezhetnek.

"MECSEK KUPA" JUNIUS 27

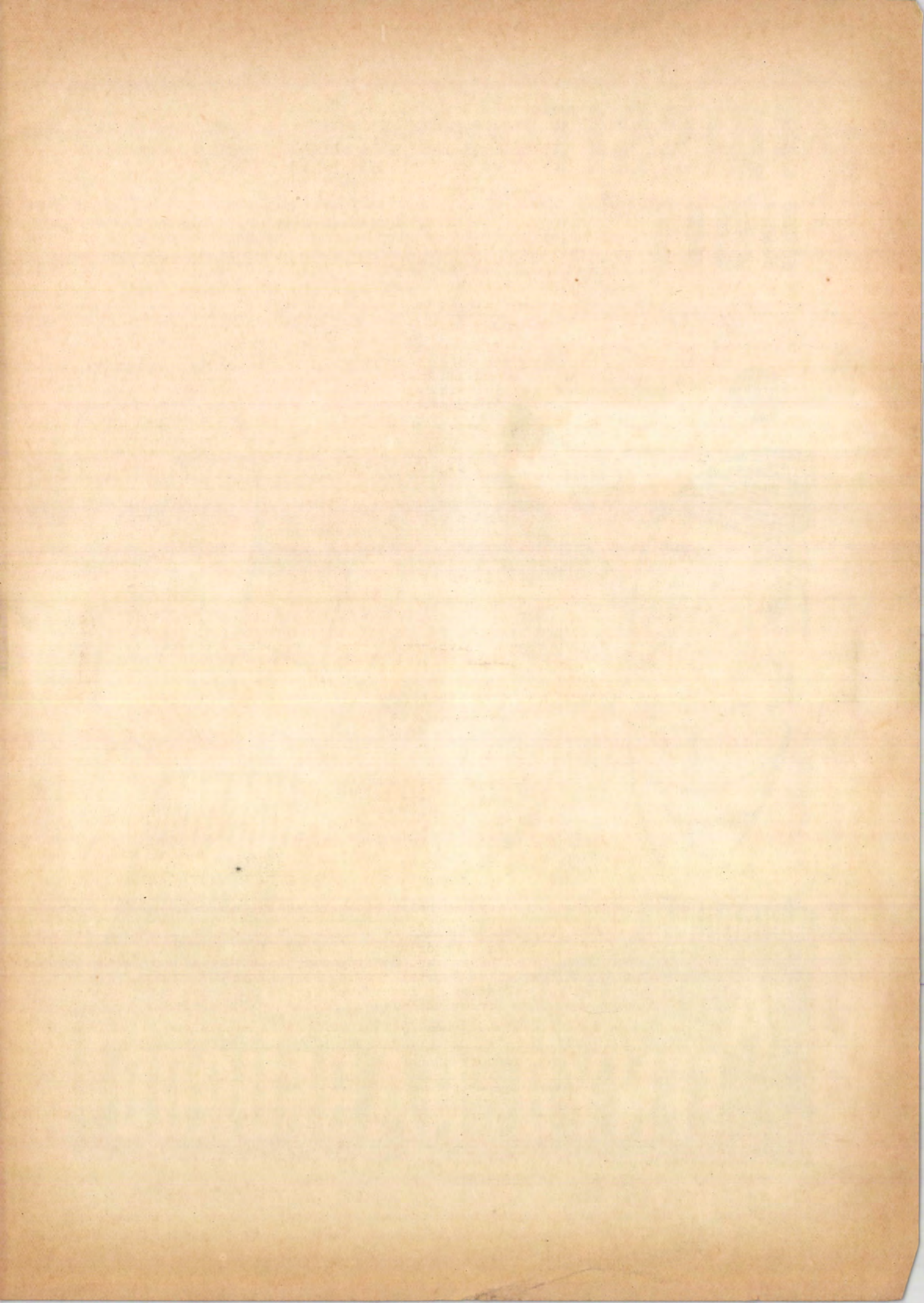
1. A v. bíróság elnöke: Dr. P á l I m r e
Bemérendőbírák: Mesterházy Jenő Jilly Csaba
Kremling Lajos Gergyési Tibor
Titkár: Marosi István
Ellenőrzőbírák: Medovárszky László, Dr. Angyal Tibor
2. Díjazás: a/ Az FFA I. és II.oszt. győztese védi egy évig a Kupát
b/ Minden kategória 1-3 helyezettje oklevél, a csapat tagjai éremdíja-
zásban részesülnek.
c/ Az I.o. egyéni verseny 1-3 helyezettje tiszteletdíjat kap.
3. Részvételi költségek - Nevezési határidő:
Személyenként az összes kategóriában 40.-Ft., amiben a szállás,
szállítás, fürdő stb. benne van. Befizetendő póstautalvánnyon a Bara-
nyamegyei Testnevelési és Sportszövetség, Pécs Megye-u.21 címre,
"Mecsek Kupa" megjelöléssel, a nevezéssel együtt jun.1-ig. A nevezése-
ket Muskát Éde, Pécs Marosvásárhely u.7.sz.alá kérjük küldeni.
4. Sorsolás: Jun.8.-án a Szöv. helyiségében. Egyéni sorsolás a helyszínen történik.
5. Egyéb: A versenyzők rendelkezésére táborhelyet bocsájtunk, de sátorról és
hálófelszerelésről gondoskodjanak.

FONTOS TUDNIVALÓK AZ ÖSSZES KIÍRÁSOKHOZ!!! FIGYELEM !!!

Ahol az időpont, kategória, létszám, rendező szerv, terület, tájegység nincs fel-
tüntetve, ott errenézve a januári TURISTA-ban megjelent közlemény a mérvadó. A most kö-
zölt verseny mind teljestávu, egyszakaszos.

A Verseny Bizottság

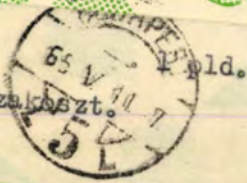
Ára: 2,- Ft

FRISSIT ÜDIT

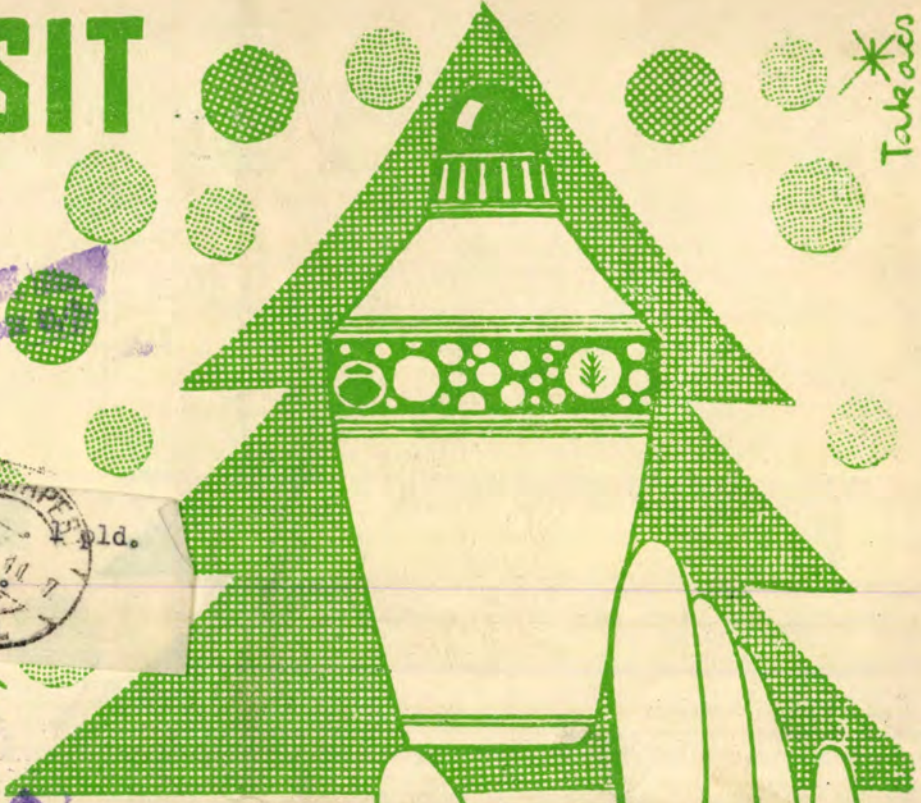
Takacs

BUDAPESTI KÖZLEKEDÉSI VÁLLALAT
Budapest V. Rózsabánya t. 11. sz. 1

BEAC Tájékoztatói Szolgálat
Budapest. 4/1
Pf. 389.

Hivatalka
ajátalányozva

A FENYŐ HABFÜRDŐ!

természet- barát híradó

65

4-5

KIADJA: AZ MTS-OT. MAGYAR TERMÉSZETBARÁT SZÖVETSÉG.

Tekintsd meg
AZ ÉV LEGNAGYOBB SPORTESEMÉNYÉT!

TARTALOM:

A Magyar Testnevelési és Sportszövetség
Országos Elnökségének határozata

Haranghy György:

Hogyan tovább a tömegesítés terén

T á b o r o z á s

Országos kerékpáros találkozó és csillag-
tura

Thuróczy Lajos:

"100 km a Vörös Hadsereg nyomán"

Elnökségi ülések jegyzőkönyvéből

Szepesi Hajnal:

Szervezeteink élete

Holényi László:

A turista utikalauz, irásának módszereiről

Milyen előnyei vannak a természetjárók
balesetbiztosításának?

Thuróczy Lajos:

Hirek-közlemények

Utmutató a turavezetők képzéséhez és
továbbképzéséhez

Dr. Heinz Ervin:

Akik végigjárták a 900 kilométert

Varga László:

Mi is történik a motorkerékpárosokkal?

Bokody József:

Vizi turázás...

Viziturázók hirei

H. Vékony Anna

Helyes turavezetés vagy rossz tura-
vezetés?

Vidéken is megkezdte működését a Társa-
dalmi Erdei Szolgálat!

dr. Heinz Ervin:

Könyvszemle

dr. Kürthy Miklós:

Balaton-Felvidéki utikalauz

Ujra megnyílt a Pálvölgyi barlang

Erik Tobé

Tájékozódási versenyzés

Argay Gyula

Az 1964. évi Országos Tájékozódási
Bajnokságról

Verseny-hirek

Verseny-kiírások

Felelős szerkesztő: Thuróczy Lajos

XX

Z-650340-Sportsokszorosító
Felelős a Vállalat Igazgatója

A MAGYAR TESTNEVELÉSI ÉS SPORTSZÖVETSÉG ORSZÁGOS ELNÖKSÉGÉNEK
158/1965 számú határozata
A MAGYAR TERMÉSZETBARÁT SZÖVETSÉG EGYES PROBLÉMÁINAK RENDEZÉSÉRŐL

Az MTS Országos Elnöksége a Magyar Természetbarát Szövetség egyes problémáinak rendezésére vonatkozó előterjesztést megtárgyalta és az alábbiakat határozta:

1. Nem járul hozzá a Magyar Természetbarát Szövetségből a tájékoztatói versenysport kiválásához és a tájékoztatói versenysport önálló szövetségének megalakításához.

Az Országos Elnökség a szövetség névváltoztatását sem engedélyezi.

2. Az Országos Elnökség szükségesnek tartja, hogy a tájékoztatói versenyzéssel, fontosságának megfelelően, fokozottabban foglalkozzon a Magyar Természetbarát Szövetség Elnöksége. Ezért úgy rendelkezik, hogy nagyobb hatáskört kell biztosítani a Magyar Természetbarát Szövetség Versenybizottságának és a tájékoztatói versenyzéssel kapcsolatos feladatok intézésére az MTSz Elnökségéhez egy titkárt kell megválasztani.

3. Az Országos Elnökség elfogadja, hogy a Magyar Természetbarát Szövetség Elnökségében személyi változtatás történjék. A java latot az MTS Országos Tanácsának a legközelebbi ülése elé kell terjeszteni.

4. A Magyar Természetbarát Szövetség Elnökségét és a tájékoztatói versenysport képviselőit értekezleten kell az MTS Országos Elnökségének határozatairól tájékoztatni.

- 0 -

Az MTS Országos Elnöksége a határozat meghozásánál, többek között a következőket vette figyelembe:

A tájékoztatói versenyzés úgy hazai, mint nemzetközi vonatkozásban gyors fejlődésen megy keresztül. Bár nálunk a természetbarát mozgalom kereteiben fejlődik, már nem természetjárás, hanem egy új sportág, amely iránt különösen az ifjúság körében van nagy érdeklődés. A nemzetközi kötelezettségeink is arra utasítanak, hogy ezzel a sportággal szakszerűbben foglalkozzunk, több támogatást, szélesebb körű propagandát, nagyobb elismerést kapjon az MTS-től.

Ezzel szemben megállapítható, hogy mind a versenyzés egyes hívei, mind pedig a Magyar Természetbarát Szövetség Elnökségének egyes tagjai részéről megnevelés van, amelyet az Elnökség egyes tagjainak versenyellenes magatartása okozott. A tájékoztatói-sport szakemberei viszont figyelmen kívül hagyták a hagyományos versenyzési formákat, az idősebb korcsoportok igényeit.

Az önálló tájékoztatói szövetség melletti érvek:

1. Olyan személyek vezessék a sportágot, akikben a sportolók megbízhatnak a tekintetben, hogy nem a fejlődés fékezésén, hanem az előrevitelén munkálkodnak.

2. Olyan személyeket lehetne megbízni a sportág vezetésével, akik szeretik ezt a sportot, hasznosnak tartják és ezeken kívül még megfelelő szakismeretekkel is rendelkeznek a sportág hazai és nemzetközi szabályai stb. tekintetében.

3. Gyorsabban megoldódnának a sportág problémái, lennének akik csak ezeken a feladatokon munkálkodnak /tájékoztató, térkép, felszerelés stb./.

4. Nem lenne kettőség a szövetségben, világosabbak lennének a szövetség tevékenységének körvonalai:

- a természetbarát mozgalom testnevelés, aktív pihenés stb.,

- a tájékoztatói versenyzés aktív sport mint a többi.

A közvélemény előtt is világos lenne, hogy itt kétféle sporttevékenységről van szó.

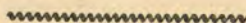
5. A sportág fejlődése a sajátos belső szükségletek szerint menne végbe. Nem lenne állandó koordináció egy másfajta sporttevékenységgel, amely esetleg fékezőerőként jelentkezik. Nem lenne egy szövetségen belül mérlegelve, hogy a fejlődés túl gyors vagy lassú.

6. Nem lenne vita sem felső sem alsó szinten gazdasági kérdésben. A versenysport mindenütt többre kerül, mint az egyéni mértékkel megszabott testedzés. Mindenki gazdálkodna a saját költségvetésével. Addig nyújtózkodna, ameddig a takarója ér.

Az együttmaradás melletti érvek:

1. A természetjárás nagy tömegét és társadalmi megbecsülését nem elvetni kell, hanem a rendszeres sportolás érdekében kihasználni /a több mint 60.000-es utánpótlási bázisról lemondani nem helyes/.
2. A két szövetség dupla apparátus a felső szinttől az alsó szintekig nem gazdaságos, amikor egy apparátussal is megoldható. A tagságnak sem érdeke:
 - két helyen tagnak lenni, tagdíjat fizetni, klubnapra járni;
 - keresztül-kasul össze van fonódva ez a két tevékenység.
3. Mindkét sportnak hasznos az együttmaradás, mert:
 - a mozgalom adja a tömegeket, az utánpótlást, az utánpótlás pedig az élsportolókat;
 - a versenysport adja saját szakvezetését, biztosítja a tömegek szakszerű rendszeres sportfoglalkoztatását.
4. Az évek folyamán kiépített nemzetközi kapcsolatokat előlről kellene kezdeni.
5. Kérdéses, hogy az utazási és elszállásolási kedvezmények egy új szövetségnél biztosíthatók-e a jelenlegihez hasonló mértékben.

Figyelembe vette továbbá azt is az MTS Elnöksége, hogy 1964-ben a 959 természetjáró szakosztály közül 315 /Budapesten 498-ból 9/ foglalkozott a tájékoztatói versenyzéssel. A 64265 szervezett természetbarát közül pedig 4910 /Budapesten 1309/ versenyző rendelkezik rajtengedéllyel, vagy minősítéssel, valamint azt, hogy a 315 versenyző szakosztály közül 71, a 4910 igazolt versenyző közül pedig 2759 nem indult egy minősítő versenyen sem.

Hogyan tovább a tömegesítés terén

Haranghy György H.-B. megyei Természetbarát Szöv. elnökének a Kelet-Magyarországi Természetbarát Szövetségek 1964. évi nyiregyházi értekezletén elmondott vitaindító anyagából.

Fejlődő szocialista életünk szükségszerűen megkívánja a tömegesítést. Erre nemcsak a különböző szervek - MTS, SZOT, KISZ stb. határozatai hívják fel figyelmünket, hanem az egyre szélesebb körben kibontakozó tömegmegmozdulások is figyelmeztetnek.

Mielőtt a tömegesítéssel foglalkoznánk, mérjük fel számokkal a szövetségeink létszám-helyzetét és ezeknek ismeretében fogjunk majd a szervező munkához. Ehhez a vizsgálathoz az adatokat az MTSz 1963. december 31-i statisztikájából vettem:

A keletmagyarországi szövetségeknél a következő a helyzet:

Megye:	1960-ban	1961-ben	1962-ben	1963-ban	1964-ben
Bács-Kiskun	710	1.019	1.206	855	942
Békés	355	539	957	1.062	1.390
Borsod	1.590	3.008	3.310	2.863	3.023
Csongrád	1.788	2.429	2.753	2.571	3.343
Hajdu	1.555	1.647	1.936	2.016	1.870
Heves	647	1.066	1.101	1.299	1.502
Nógrád	350	729	856	709	825
Szabolcs	384	573	622	792	1.067
Szolnok	376	471	688	1.010	1.137

Ha megfigyeljük a fenti számadatokat, láthatjuk, hogy egy-két eset kivételével folyamatos fejlődést tükröznek. Most, amikor a tömegesítést megkezdjük és az 1965. évben a szervezést megindítjuk, az évvégi eredmények nemcsak a szövetségnek a jó, vagy rossz munkáját tükrözik, hanem az illetékes TS-ek munkáját is. Ez vonatkozik különösen a megyékben elért eredményekre.

Tömegesítést kell végrehajtani ifjusági és felnőtt vonalon, városban és megyében.

Mit kell figyelembe vennünk ennél a munkánál?

Ifjusági vonalon Hajduban sajnos nem dicsekedhetünk nagy eredményekkel. Az iskolák igazgatóinak és testnevelő tanárainak sportágunkkal szembeni - legjobb esetben - passzivitásával számolnunk kell. Ha sikerül majd szakosztályokat létesítenünk, vagy egyéb szakos tanárokat kell felkérnünk a szakosztályvezetésre, vagy szülőket, amint azt az MTS határozatban engedélyezte is. A közép és felsőfoku intézetekben feltétlen súlyponti kérdésként kell kezelni a pedagógus és mezőgazdasági vonalat, mert a nevelői vagy mezőgazdasági pályára lépő fiatalok igen nagy része vidéken, megyei vonalon dolgozik és az általuk megismertett és megszerettett sportágunkat ők terjesztik. Ez úgy fokozódik, ahogyan a szervezéssel egyre nagyobb hullámokat keltünk, s eredményeink láthatók lesznek.

Magyar emberek válnak napjainkban városiakokká. Otthagyják falusi légkörüket - tovább tanulókat és beilleszkednek egy magasabb szintű, lüktető városi életformába. A faluban maradt parasztságnál tapasztalhatjuk, hogy most folyik a honfoglalás egy kulturáltabb életért.

A nagyüzemi gazdálkodás mind nagyobb arányú gépesítése a nehéz munka végzésétől egyre jobban megkíméli parasztságunkat. Pihentebbek lesznek, a munkaidő megtakarítás pedig növeli szabad idejüket. Tehát súlyt kell helyezni a falusi természetjárás és turisztika szervezésére, mert megynkben ez még ismeretlen.

Most nézzük meg, hogy magunkban végre tudjuk-e hajtani a tömegesítést? Itt a természetbarát szövetség munkájára gondolok. Véleményem szerint egyedül ezt a feladatot nem fogjuk megoldani. Hol kaphatunk ehhez segítséget?

Szövetségeink az illetékes megyei TS-ek szakszövetségeként működnek és így természetesen segítséget innen várhatunk elsődlegesen.

Ha azonban közelebbről megvizsgáljuk azt a segítség lehetőséget, azt látjuk, hogy jelenleg a TS-ek hatóereje csak a működési területükön még meglévő és működő sportegyesületekig és sportkörökig terjed.

De mi történik ott, ahol még nincs sportkör? Egyenlőre nem sok. Ezt az állítást támogatja alá a SZOT 1964. július 25-i határozatának következő része:

" A továbbfejlődést akadályozza az is, hogy a TS-ek gyakorlatilag még nem élnek az üzemekben, s ennek kapcsán nem ismerik az üzemeken belüli problémákat és lehetőségeket. Még nincs kapcsolatuk az üzem gazdasági vezetőivel és az üzem társadalmi szerveivel. Ennek az a következménye, hogy a határozatok levitelét azok végrehajtásának ellenőrzését nem tudják hatékonyan segíteni...."

Minden állami intézményben és üzemben szakszervezeti alapszervezet működik husz éves mozgalmi munkában szerzett bő tapasztalatuk van és kiterjedt az aktív hálózatuk is.

Ezt nemcsak tudomásul kell vennünk, hanem erre a hálózatra feltétlen támaszkodnunk is kell. Ahol nincs sportkör, ott alapszervezeti aktivaként működik, vagy kész erre a munkára egy-egy szakszervezeti sportfelelős.

Ezekre az alapszervezeti sportfelelősökre feltétlenül számítanunk kell és erre a kiterjedt hálózatra építeni is lehet. Ezért az illetékes SZMT sportfelelőssel közös megbeszélés alapján meg kell találni a helyes utat az illetékes szakszervezeti megyei bizottság sportfelelősén keresztül ezekhez az üzemi, intézményi sportfelelősökhöz.

Egy konkrét példán szeretném a fenti állítást bizonyítani. Debreceni adatok állnak rendelkezésemre, tehát Debrecen város számadatait használom fel.

Debrecen lakosainak száma: 139.800 fő

ebből férfi: 66.250 fő
és nő: 73.550 fő

ezek közül sportágunk szempontjából figyelembe vehetjük 10 évtől 60 évig:

Év:	Nő:	Férfi:	Összesen:	Term.j.	10.000 főre eső term.j.
10-14	5.700	5.700	11.400	8	7 X
15-19	7.300	7.250	14.550	310	210 középisk.
20-60	33.350	30.150	63.500	1.526	240 üzemi d.
Összesen:	46.350	43.100	89.450	1.844	

X=Ebben a számban nem szerepel az iskolai uttörő természetjáró szakkör

Ez az 1844 fő jelenleg 25 szakosztályban azaz 25 sportkörben turázik. Debrecen városában a városi TS-nek 58 sportkörében 18.210 tag van. Ezzel szemben a városban kb 170 szakszervezeti alapszervezet működik, tehát a fenti adatok összevetéséből kitűnik, hogy 118 üzemben és intézményben nincs sportkör, de 145 üzemben és intézményben nem működik természetbarát szakosztály.

Ezekben az üzemekben és intézményekben ugyanennyi KISZ alapszervezet is működik. Megyénkben hasonló a helyzet.

Látjuk tehát, hogy a szervezésnél feltétlen segítségül kell hívni a szakszervezeti és KISZ sportfelelősöket és jó együttműködéssel kell megoldanunk feladatainkat.

Hogy a munkánk eredményes legyen, feltétlen igénybe kell vennünk mind a megyei, mind a városi és járási párt alapszervezeteket, SZMT, MB és alapszervezeti ÜB titkárokat és sportfelelősöket, a KISZ megyei, városi, járási alapszervezeti titkárokat és sportfelelősöket, valamint a SZÖVOSZ aktivistáinak tevékeny szervező és mozgósító segítségét, majd együttműködését. Segítségül hívhatjuk a nők szervezésénél a helyi nőtanácsokat. Különösen fontosnak tartom a megyei és városi oktatási osztályok segítségét megnyerni ehhez a munkához. Ezeknél a szerveknél már a megfelelő előkészítés, rendeletek útján, megtörtént. Ahol ez még nem történt meg a kapcsolatok kiszélesítése és a legjobb viszony kialakítása a legsürgősebb és legfontosabb feladatunk. Amikor a természetjárás tömegesítését tűztük ki magunk elé célul, feltétlen számolni kell azzal, hogy tömegmozgalmat szervezni agitációs propaganda munka nélkül nem lehet. Ez a munka a sportvezetőket és egyéb sportolókat győzi meg a természetjárás, az életet vidámitó, egészséges turisztika értékéről.

Sportvezetőink és sportolóink a "bokor ugrók", "terepjárók" elnevezésű sportágunkat egyáltalán nem ismerik.

Feladatunk tehát minden lehetőséget megragadni arra, hogy ezekkel megismertessük sportágunk jelentőségét, komoly, nagy teljesítményeket követelő oldalait.

Feltétlen szükséges, hogy dolgozónk figyelmét rendszeresen irányítsuk a természetjárás bekövetkező eseményeire. A már megtörtént sporteseményekről készült hangulatos tudósításokkal, képekkel pedig már az emberek felkeltett érdeklődését kell állandóan ébren tartani, ezzel mintegy folyamatosan előkészíteni őket az újabb sporteseményekre. Erre a feladatra állandó tájékoztató csoportot kell a szövetség bizottságaként szervezni. A csoport feladata nemcsak a napilapokban, hanem az üzemi újságokban, falitáblákon megfelelő színvonalú, mozgósító erejű cikkek megjelentetése. Anyagi lehetőséget kell biztosítani, hogy a sajtórendelkezések megtartásával plakátok, röplapok, kisebb brossurák, eseménynaptárakat adhassanak ki, üzemi filmvetítésekkel, előadásokkal, élmény-beszámolókkal fokozhassák a természetjárás népszerűségét. Meg kell szerveznünk a természetjáró vonatokat, tömeg-turákat, április 4-i, augusztus 20-i és november 7-i emlékturákat egy közös pontra a 9 megye határozata alapján. Az agit.prop.csoport tagjainak ismertetőket kell tartaniok az iskolai szülői munkaközösségi gyűléseken, valamint az üzemi, intézményi, szakszervezeti taggyűléseken, KISZ gyűléseken. Ismertetőnk kell - ha lehet, filmmel, vagy diával tarkítva - mozgalmunk célját.

A tömegesítéshez feltétlenül biztosítanunk kell megfelelő mennyiségű és minőségű kádert. A legsürgősebben meg kell kezdeni a szakkáderek képzését az illetékes TS anyagi és erkölcsi támogatásával.

Az MTS határozata ott van már minden TS asztalán, csak gondosan előkészített káderképző tematikával és tanfolyam-költségvetéssel felszerelve, alaposan meg kell beszélnünk az illetékessel és utána a legsürgősebben beindítani a tanfolyamot.

Káder-képzésünk - szerintem - több irányu kell hogy legyen:

- a/ a szakosztályok régi tapasztaltabb tagjaiból szervezőket kell képeznünk, akik egy-egy üzemben, intézményben segítenének az új szakosztályok megalakításában és amíg szükséges, patronálásukban;
- b/ régi turavezetők továbbképzése és új szakosztályok tagjainak turavezetői képzése;
- c/ szakosztályvezetőkkel legalább 1 napos megbeszélésen megbeszélni a tömegesítés rájuk háruló feladatait;
- d/ propagandistáink szövetségenként legalább 4 fő közös kiképzése szükséges az itt jelenlévők megállapodása szerinti helyen, összevontan;
- e/ saját magunk továbbképzése havonta tartott rövid értékelő munkatársi értekezletekkel.

Mi tehát a teendő?

1. A természetjárás tömegesítése szempontjából felmérni - reálisan - belső erőinket és lehetőségeinket: káder, anyagi és tömegesítés terén.
2. Meg kell szervezni, alakítani a tömegesítéssel foglalkozó bizottságot, szervező, oktató és agit.prop.bizottságot.
3. Fentiek ismeretében és birtokában a TS-sel közösen elkészíteni - a lehetőséghez mérten - a tömegesítés ütemtervét.
4. A terv birtokában a TS-nél biztosítani a kivitelezéshez szükséges anyagi fedezetet.
5. Káderképzés: szervezők, turavezetők, propagandisták és szakosztályvezetők részére tanfolyamok.
6. A propaganda megindítása: hírlap, üzemi újságok, fali táblák és brossurák, plakátok stb. kiadása.
7. Felállítandó állandó jellegű információs iroda, könyvtár, térképtár és kölcsönző állomás.
8. Az egyes feladatok végrehajtásának ellenőrzése, értékelése és a szövetségek egymás közti ismertetése.

Ha a fentieket sikerül - erőinkhez mérten - végrehajtani, az eredmény nem marad el.

Azonban nem szabad megelégednünk azzal, hogy a létszámunk nő, s statisztikánk grafikon-vonala egyre meredekebben ível felfelé. Az érvényesített igazolványok tulajdonosainak mind a szövetségek, mind a szakosztályok tartásuk meg az eseménynaptárak rendezvényeit.

Tagjaink aktív munkát követelnek tőlünk.

A tömegesítés előkészítését és végrehajtását kollektív munkával hajtsuk végre. Jól szervezett, lelkes összeszokott munkatársakban van az igazi erő.

Az MTS illetékes szerveinek irányításával segít a SZOT, a KISZ, az OKISZ, a Nőtanács is.

Célunk az legyen, hogy a lehetőségekhez képest jó irányelvet alakítsunk ki ezen az értekezleten az 1965. évi tömegesítési munkánkhoz.

HARANGHY GYÖRGY

TÁBOROZÁS

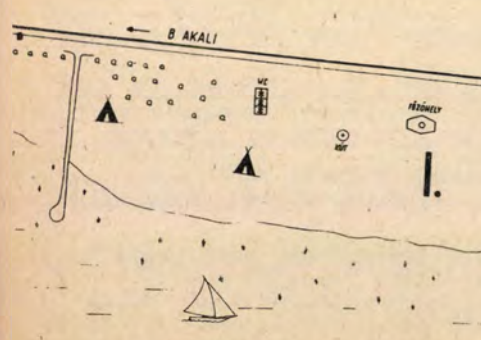
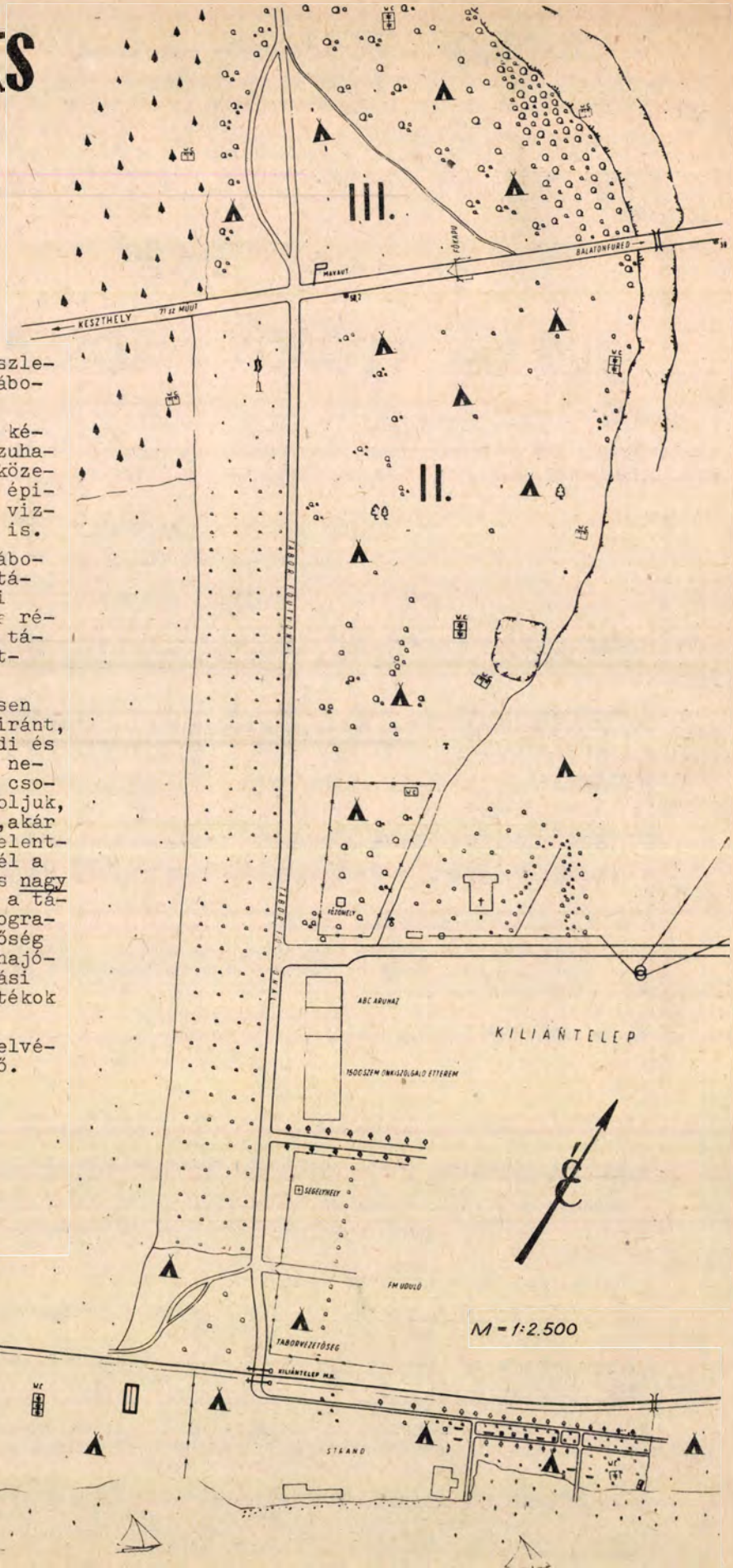
A TURISTA juniusi száma részletesen ismertette nagy nyári táborozásunk előkészületeit.

Az új campingben azóta már készen állnak a főzőhelyek, a zuhanyozók és WC-k, befejezéshez közeledik az étterem és az áruház építése. Megkezdődött a telep új vízvezeték hálózatának szerelése is.

A Megyei Tanács kiadta a táborozási engedélyt. A központi táborvezetőség valamennyi megyei szakszövetség altábor vezetője részére május 30-án bemutatta a táborhelyet /amely igen nagy tetszést aratott/.

Mint hogy idén is meglehetősen nagy az érdeklődés a Balaton iránt, s a campingekben a sok külföldi és előzetes hazai igénylés miatt nehéz lesz egyéneknek és kisebb csoportoknak helyet kapni, javasoljuk, hogy mindenki /akár egyénileg, akár csoportosan kíván táborozni/jelentkezzen megyei szakszövetségénél a közös táborra. Itt biztosan és nagy kedvezménnyel szervezhető meg a táborozás. Ezen kívül gazdag programot is biztosít a táborvezetőség /közös gyalog-, autóbusz- és hajóturák, Balaton-kupa tájékoztatói verseny, Nagyvázsónyi Lovasjátékok megtekintése stb./.

Készül a tábor plakátja, jelvénye s az alkalmi postabélyegző.

ORSZÁGOS KERÉKPÁROS TALÁLKOZÓ ÉS CSILLAGTÚRA

1965. augusztus 6 és 8 között rendezi a Magyar Természetbarát Szövetség a Csongrád megyei Szövetséggel együtt Szeged-Mártélyon az Országos kerékpáros találkozót.

A találkozó során lehetőség nyílik a Szeged környéki természetvédelmi területeknek, a Tisza és Maros ártéri erdőinek felkeresésére, a szabadtéri játékok megtekintésére, fűdőzésre stb. Javasoljuk, hogy a változatos program lehetőséget használják ki szakosztályaink és kerékpáros turázóik tervébe illésszék be akár másfél, akár háromnapos részvétellel a találkozót.

„100 km A VÖRÖS HADSEREG nyomán”

című új turamozgalmunk április 4-én elindult... A mozgalom kiírását a Természetbarát Híradó 1-2/1965 számához mellékeljük. Annak érdekében, hogy maradandóbb nyo-

ma is legyen a kiírásnak, alábbiakban újra közöljük teljes szövegét, s kiegészítésként néhány részletkérdésre is magyarázatot adunk:

„100 km a VÖRÖSHADSEREG NYOMÁN”

jelvénytulajdonos turamozgalom

k i i r á s a

A Magyar Természetbarát Szövetség hazánk felszabadulásának 20. évfordulója alkalmából 1965. április 4-vel megindította a „100 km a VÖRÖSHADSEREG NYOMÁN” jelvénytulajdonos turamozgalmat.

A turamozgalom célja: hogy a résztvevők turázásaik alkalmával felkeressék a felszabadító szovjet hadsereg hősi harcainak helyeit és a megemlékezés kegyeletével adózzanak hazánk felszabadításáért hősi halált halt szovjet harcosok emlékének.

Résztvevők: a turamozgalomban bárki résztvehet, aki a feltételeket az előírt módon teljesíti.

A teljesítés feltétele: hogy a résztvevők turák összesített eredményeivel teljesítsék az előírt távot és közben a kijelölt helyeket keressék fel.

A kijelölt helyeket az MTSZ által kiadott jegyzék tartalmazza, megyénkénti felsorolásban.

A részturák távolsága nem kötött.

Gyalogtura esetén a turák össztávolsága 100 km kell, hogy legyen. A turák gyalogláson kívül - váltakozva, vagy teljesen - a természetjárás egyéb módjain is teljesíthetők, a következő feltételek mellett:

10 km gyalogtura egyenértékű

30 km kerékpározással

100 km motorozással vagy autóturával

12 km evezéssel

15 km sizéssel

A teljesítés módja: Csak szervezett turán való részvétellel lehet az előírt feltételeket teljesíteni. Ilyenek: a természetbarát szakosztályok, vagy egyéb természetbarát szervezetek, a KISZ és az UTTÖRŐ mozgalom által szervezett turák.

A turák utvonala szabadon választható meg, de turánként legalább egy kijelölt helyet kell felkeresni.

A teljesítés tartama nincs időhöz kötve.

A teljesítés igazolása: igazolólap alapján történik, amelyek beszerezhetők a megyei, járási és Budapesten a kerületi szövetségeknél.

Az igazolólap 12 tura bejegyzésére és igazolására alkalmas. Az utvonalszerű beírásnál feltétlenül beírandó és aláhúzendó az érintett pont. Az igazolás szervezett természetbarátoknál a turajelentés sorszámának beírásával és a szakosztályvezető aláírásával történik.

A KISZ és az UTTÖRŐmozgalom tagjainál a turajelentés-sorszám helyett az érintett ponthoz legközelebbi lehetőség szerint bélyegeztetni kell és a KISZ szervezet, vagy az UTTÖRŐszervezet megbízottjának aláírásával ellátni.

A teljesítés értékelése: Mindazok, akik a feltételeket teljesítették, ezen tényről igazoló lapjukat, MTSZ tagoknál szakosztályuk szerinti, KISZ és UTTÖRŐmozgalom tagjainál szervezetük szerinti - megyei, járási, Budapesten kerületi - Természetbarát szövetségekhez értékelés végett leadják.

A teljesítés elfogadása esetén az igazolólap tulajdonosa jogosult a "100 km a VÖRÖS-HADSEREG NYOMÁN" jelvényt készítő turamozgalom jelvényét viselni. Ezen tény az igazolólapra rávezetik. MTSZ tagoknál a természetbarát igazolvány "Bejegyzések" rovatába bírtatik.

A jelvény kiadása

A jelvényt a teljesítést kiértékelő természetbarát szerv adja át, lehetőleg ünnepélyes keretek között.

A jelvény mindig az esedékes évszámmal megjelölve kerül kiadásra. Egy résztvevő több jelvény birtokosa is lehet, ahányszor a feltételeket újólág teljesítette.

Egyéb rendelkezések

Az érintendő pontokat a megyei természetbarát szövetségek javaslata alapján az MTSZ turabizottsága jelöli ki.

A jelvényt készítő tura elősegítése érdekében a MTSZ kidolgozásában olyan ismertető kerül kiadásra, amely tartalmazza az érintendő pontokra vonatkozó történeti ismertetést és megközelítésre alkalmas szebb turautvonalak rövid leírását.

ÉRINTENDŐ PONTOK:

Rövidítések: A = autós, E = evezős, Gy = gyalogos

1. <u>Békés</u>		9. <u>Nógrád</u>		14. <u>Vas</u>	
Battonya	A	Balassagyarmat	A	Szombathely	A
Gyula	A-E	Ipolytarnóc	A-Gy	Kőszeg, Velem	Gy-A
2. <u>Csongrád</u>		Salgótarján	Gy-A	Rába-vonal	E
Szeged	A-E	Pécskő	Gy	15. <u>Sopron</u>	
Csongrád	E	Husztáv-Akna	Gy	Károly magaslat	A-Gy
3. <u>Hajdu-Bihar</u>		Pásztó	Gy-A	Sopronkőhida	A
Debrecen		Karancsberény	Gy-A	Győr	A-E
/Nagyerdő/	A-Gy	/Légrédy vadász kastély/		16. <u>Zala</u>	
4. <u>Nyíregyháza</u>		10. <u>Heves</u>		Nagykanizsa	A-Gy
Tiszalök	A-E	Eger	Gy-A	/Sáncvasutpart, Zsigárdi	
5. <u>Borsod-A-Zs</u>		Gyöngyös	Gy-A	Erdő, Bajcsai Erdő, Kanizsai	
Miskolc	A	Muzslatető	Gy	erdő, Miklósfá, Ligetváros/	
Hangony	Gy-A	11. <u>Komárom</u>		Zalaegerszeg	A
Sátoraljaújhely	A	Esztergom	Gy-A-E	17. <u>Somogy</u>	
Pengőkő	Gy	Agostyán hegy	Gy	Nagybajom-szovjet	
Istállóskő	Gy	Sárisáp	Gy-A	hósi emlékmű	A
6. <u>Bács-Kiskun</u>		Pilisnyereg	Gy	Nagyatád	A
Baja	A-E	12. <u>Fejér</u>		Barcs	A
7. <u>Szolnok</u>		Székesfehérvár	A	Balatonföldvár	A
Karcag	A	Zámoly	Gy-A	18. <u>Baranya</u>	
Szajol-Szolnok	A-E	Kőhányás-puszta	Gy-A	Pécs	A
8. <u>Pest</u>		Dunaujváros	A-E	Harkány	A
Vecses	A	Gárdony	A	Szigetvár	
Vöröskő	Gy-A	Pákozd	Gy	19. <u>Tolna</u>	
Csoványos	Gy	13. <u>Veszprém</u>		Simontornya	A
		Kőrishegy	Gy	Dunaföldvár	A-E
		Veszprém	A	20. <u>Budapest</u>	
		Zirc	Gy-A		
		Bakonybél	Gy-A		
		Herend	Gy-A		
		Csehbánya	Gy-A		
		Bakonyjákó	Gy-A		
		Zádorvár	Gy		

A turamozgalom igazoló nyomtatványa kapható a megyei, illetve a budapesti kerületi szakszövetségeknél. Az igazoló lap ára 2.- Ft. Tudni kell azonban, hogy a 100 km elérése után a "tura igazoló lap" rész leadása ellenében a tura teljesítőt külön térítés nélkül megkapják a jelvényt.

Többek kérdése alapján közöljük a következőket:

a/ Az 1-5000 sorszámú igazolólap "tudnivalók" oldalán sajtóhiba van: gyalogtura esetén a turák össztávolsága nem 10 km, hanem 100 km kell hogy legyen.

b/ autóbusszos turáknál az autóbusszal megtett távolság nem számítható át "gyalog kilométerre".

c/ A tura mozgalom nemcsak ebben az évben folyik. A következő esztendőkből is lehet teljesíteni, s minden évben az elért teljesítményt új jelvényvel jutalmazzuk. Egy esztendőben egy jelvényt adunk ki.

d/ A jelenleg még nem teljes érintendő pontok kiegészítésére javaslatokat elfogadjunk./Feltétel: a felszabadulással kapcsolatos esemény fűződjön a javasolt helyhez, területéhez./

ELNÖKSÉGI ÜLÉSEK

Jegyzőkönyv

Az április 22-i ülésen Kozmanovics Endre ismertette az MTS elnökségének döntését a tájékoztatói versenyzés további helyzetéről. Eszerint a tájékoztatói versenyzők a Természetbarát Szövetségben maradnak, az MTSz elnökségének behatóbban kell foglalkoznia a versenyzéssel, az Elnökségben egy új titkárt kell választani a versenyügyek intézésére.

Megbeszélésre került a TKV 1965 évi propaganda programterve.

Az elnökségi ülés az elhunyt Kossa István elvtárs emlékét jegyzőkönyvben örökítette meg, majd megemlékezett Tolnai József, a Szövetség sítura szakbizottsága vezetőjének, és Darnai-Dornyai Béla turista szakírónak váratlan haláláról.

Az ülésen Forgács Géza elvtárs, a Szövetség alelnöke, bejelentette lemondását.

Szervezeteink élete

Ujjonnan alakult szakosztályok: Pest megyében: Aszódi Gimnázium, Dunaharaszti Gimnázium, Dunakeszi Kinizsi, Nagybörzsönyi Hunyadi Sk. SZIMPI - Halásztelek, Váci Vegyipari SK, Váci Gimnázium, Zebegényi Bányász SK. Heves megyében: Egri "Kolocskovszky", Kápolnási Tsz SK, Hatvani Pedagógus és Kis-ker. Gyöngyösi Vak Bottyán-Gimnázium, Hevesi Gimnázium, Egri 212 ITSK. Munkájukhoz sok sikert kívánunk!

--

Nemcsak műemlékek, századokat átélt épületek között, de az egyik legfiatalabb magyar városban is rendeztek már városismertető versenyt. A Dunaujvárosi Vörös Meteor Sportkör március 28-i versenyén egyénileg Gucsi Péter, csapatban a Székesfehérvári Gépipari Technikum érte el a legjobb eredményt.

oOo

A Heves megyei Természetbarát Szövetség "Bükki tájak - mátrai tájak" címmel fotopályázatot hirdetett a megye területén felvett fekete-fehér és színes papírképek, valamint színes diapozitívok készítésére. Beküldési határidő 1965. szeptember 15. Érdeklődők kérésért forduljanak a rendező szövetséghez.

★

1965 évre is kiírta a Heves megyei Természetbarát Szakszövetség DIAK TURAIT. A négy kötelező turából hármat, a tiz választható turából kettőt kell teljesíteni, s ezzel megszerezhető a tura jelvénye. A legjobban mozgósító szakosztályok vándorserleget, illetve jutalmat kapnak.

+

Ifjúsági természetbarát találkozót rendezett a Koloska-völgyben a Fejér megyei Szakszövetség.

-O-

A MÜM 316. ITSK természetjárói vállalták, hogy a fásítási hónap keretében a szakosztály minden tagja elültet 20 facsemétét. Minthogy a szakosztálynak több mint 1000 tagja van, így munkájuk nyomán egész erdő növekszik.

Azon minősített turavezetők részére, akik a Társadalmi Erdei Szolgálat munkájába ujonnan be akartak kapcsolódni, június 17-én, csütörtökön, előadást tartott a Budapesti Természetbarát Szövetség, az Erdei Szolgálat működési szabályzatáról és a szolgálat ellátásával kapcsolatos tudnivalókról. A turavezetői minősítésüket igazoló tagok a helyszínen megkapták a Szolgálat ellátására jogosító jelvényt és igazolványt.

==

Nagysikerű természetbarát találkozót szervezett Fenyőfőn a Veszprém-megyei Természetbarát Szövetség. 19 szakosztály 371 turázója hat indító állomásról csillagtúra keretében ért a célba, ahol ezenkívül még kb. 200 vendég is megjelent. A megyei szövetség sajnálta, hogy a Veszprémi Közgazdasági Technikum, a pápai Vasas, az ajkai Építők, a balatonszemesi Vasas, a peremartóni SK és a várapalotai 305. MÜM ITSK szakosztályai nem jelentek meg a nagyszabású megmozduláson.

A csillagturaversenyt és a gyakorlati ügyességi versenyt a várapalotai Thury György Gimnázium SK szakosztálya nyerte.

oOo

Helyesléssel olvastuk a Bp. XII. kerületi Természetbarát Szövetség áprilisi szakosztályvezetői értekezletére kiadott meghívóban a napirendi pontokat:

1. Az április 11-i vöröskői emléktúra.
2. A május 23-i börzsönyi kerületi találkozó.
3. Az 1965. évi erdei szolgálati beosztások megbeszélése.
4. A szakosztályok szállásigényeinek biztosítása.
5. A turabizottság javaslata kisebb szakosztályok turatervvel való ellátásáról.
6. Pénzügyi kérdések.
7. Külföldi turákról.
8. Polyó ügyek.

A soronkövetkező és általános feladatok valamint a tudnivalók megbeszélése valóban elősegíti a szakosztályvezetők tevékenységét!

A Heves megyei Természetbarát Szakszövetség példát mutatott a KISZ szervezetek részére kiadott turaprogram tervezetével. A márciusban elkészített turautvonal ismertető kiadvánnya komoly segítséget adott a megye KISZ szervezeteinek a turázás és kirándulás szervezéséhez.

--

A Pénzintézetek Vörös Meteor Egyesület hegységismertető versenyt rendezett a "Sajó-balparti hegység"-ben, június 26. 28-án.

oOo

A Baranya megyei Természetbarát Szövetség Ifjúsági Bizottsága 1965 tavaszán 6 fordulós "Iskolai turapontversenyt" rendezett. A túrákat elméleti és ügyességi vetélkedőkkel színesítették. Egy-egy fordulón hat-hétszáz diák vett részt.

X

Iskolai szakosztályok részére "Turázz velünk" címmel útmutató füzetet jelentetett meg a Budapesti Természetbarát Szövetség. A tájékoztató konkrét turatervekkel, a költségek, utazási módok, látnivalók ismertetésével könnyíti meg a fiatalok turáinak szervezését.

Májusban a szombathelyi Kanizsai Dorottyá Gimnáziumban megtartották az "országjárás hetét". Az első osztályok a megye, a felsősök a távolabbi tájak szépségeivel ismerkedtek. Az iskolai kirándulás során a Természetbarát Szakosztály tagjai közül husz tanuló teljesítette a "100 km a Vörös Hadsereg nyomán" tura feltételeit.

-xOx-

A Veszprém megyei KISZ bizottság Gézházán rendezte meg a dunántúli ifjúság találkozóját. Az itt lebonyolított tájékoztató versenyen a szombathelyi Kanizsai Dorottyá Gimnázium Természetbarát Szakosztálya végzett az első és második helyen.

oOo

A Postaigazgatósági Sportkör Természetbarát Szakosztálya áprilisban fényképkiallításban az Országos Kék Túra utvonalon /Sümegtől Nagymilicig/ készült fotókat állította ki a tura szakaszai szerinti összeállításban. A képek nagy tetszést arattak, s egyúttal kedvet csináltak a turázáshoz is.

◆◆◆

A TURISTA UTIKALAUZ IRÁSÁNAK MÓDSZEREIRŐL

A turista utikalauzok a természetjárók legfontosabb kézikönyvei közé tartoznak. Turistakalauz-írásunk már a második világháború előtti évtizedekben is szépen fejlődött, de igazi lendületét a háború okozta sebek begyógyulása után - a kalauzkiadás anyagi alapjainak államilag szervezett megteremtésével - vette. Egymásután jelentek meg ekkor nemcsak a régebbi kalauzok - már szocialista szemlélettel készült - új kiadásai, hanem egészen új kalauzok is: a Mecsekről, Balatonfelvidékről, Aggteleki és Zempléni hegységről stb.

Bármennyire sokat fejlődtek is kalauzaink szerkezetben, tartalomban és kiállításban mégis az olvasók tapasztalatai és nem egyszer a sajtóban is elhangzott jogos bírálatok szerint, még jónéhány hiányosságuk van. Okát kalauzirásunk módszertanának, metodikájának hiányára lehet és kell visszavezetni. A kalauzirás módszertanának mielőbbi kialakulása érdekében az alábbiakban összefoglalom az általam helyesnek talált szempontokat.

Hogy jó utikalauzt írassunk, ahhoz elengedhetetlen bizonyos személyi és tárgyi előfeltételek biztosítása.

Személyi vonalon döntő fontossága a szerző személyének a kiadó - vagy megkérdezése esetén az illetékes Természetbarát Szövetség - részéről való helyes kiválasztása. A kalauz sokrétű ismeretanyaga széles látókörű, magas műveltségű és a helyszínnel nagymértékben ismerős, gyakorlatban is turistáskodó szerzőt kíván meg. Ez nem teljesíthetetlen követelmény, hiszen a jó turista egy kicsit polihisztor is: botanizál, ásványt gyűjt, figyeli az erdei állatok életét, várromokat keres fel, népviseletet fényképez stb. De nem is kell az összes ismeretágak "tudásának" lennie, mert az általa kevésbé ismert anyagot is összegyűjtheti magasabb műveltsége adta jó érzékkel az irodalomból, a helyszínről, a szakemberektől - akárcsak a mai kor ujságírói. A jó szakember nem mindig jó író is, sőt néha éppen túlságos részletessége, szakszerűsége, egyoldalúsága teheti nehezkessé a kalauzt! Ma már általában munkaközösségre bizzák az anyag összegyűjtését. A begyűjtött anyag hataridő, tartalmi egység és színvonal, átfedések, ismétlődések, hiányok elkerülése szempontjából nem mindig kielégítő. Éppen ezért a munkaközösség vezetőjére is állnak az egyes szerzőkre vonatkozó követelmények. De ő sem lehet a mű lektora is, mert az alkotó nem ellenőrizheti tárgyilagosan önmagát.

Tárgyi szempontból a legnagyobb hibája kalauzainknak az egyöntetű szerkezet, tartalom, kiállítás hiánya.

A szerkezeti egyöntetűség biztosítására logikusan felépített, részletes mintatematika készítése szükséges. Az I.részből - /Általános ismertetés/ - nem hiányozhat a védett és nem védett természeti értékek /barlangok, források, öreg fák stb./ leltárszerű felsorolása; a közig.felosztás és a táj összes helységének népszámlálási, népmozgalmi adatokkal való feltüntetése, a fontos emlékek stilusok szerinti leltára. A II.részben -

/Gyakorlati tudnivalók/ - a természetjáró létesítmények, szervezetek igen fontos, teljes felsorolása; a terület megközelítési és közlekedési adatai; a III. részben - /Turaleírások/ - a természetjárásnak a területen üzhető módjai / a gyalogturán kívül a kerékpáros, vízi, si, barlang, sziklamászó, autós-turák lehetőségei és utvonal leírásai/, a táborozási lehetőségek /camping/ kapnak helyet. A régebben szokásos "Kis lexikon" helyett ma már helyesebb a létesítmények, értékek, emlékek a megfelelő turautvonalnál való beírása, esetleg kisebb betűkkel. Ez azonban nem teszi nélkülözhetővé ezeknek a I., vagy II.részben leltárszerűen, csak röviden történő felsorolását / így minden adat könnyen, szakág és hely szerint is megtalálható! /A II. részbe kívánkozik a turisták számára fontos idegen létesítmények / vendéglátóipari, közlekedési stb/ felsorolása is.

Tartalom szempontjából a legelső teendő a kalauzok területének pontos elhatárolása.

Az ország kalauzterületek szerinti pontos felosztását már csak azért is el kell végezni, mert enélkül vajmi nehezen állapítható meg, mely újabb területekről kellene még kalauzt írni; így mielőbb turisztikailag feltárandó Tolnai, Somogyi, Zalai dombvidék st.

Ily elhatárolás nélkül a kiadó munkájának tervszerűsége legalább is vitatható. Ez az elhatárolás éppúgy, mint a mintatematika, komoly elmélyedést és felelősséget igénylő munka. Ez véleményem szerint már meghaladja a társadalmi munka kereteit és a kiadó szervezet-szerű munkájába tartozik bele.

Kalauzaink szövege néha túl tudományos, nem közismert szakkifejezéseket tartalmaz, holott minden írásművet olvasói érdeklődési körének megfelelően - jelen esetben turisztikai szempontból nézve a dolgokat - népszerűen, olvasmányosan kell megírni. Adatainak frisseknek és pontosaknak kell lenniük, nem pedig régi térkép, vagy régi leírások alapján megírottaknak! Ma a nagyarányú fejlesztési munka folytán a táj képe néhány év alatt is megváltozik. A kalauzírónak állandóan kapcsolatban kell lennie területével, fejlődésével s utvonalait minden kiadás előtt újra le kell járnia. Különösen fontos a kalauz, a térkép és a valóságos helyzet teljes egyezése. Ez ugy biztosítható, ha a kalauz írója egyrészt lektora a térképnek is, másrészt a még feltáratlan területeken aktívan részt vesz az utjelzőhálózat megtervezésében, elkészítésében, vagy legalább ennek irányításában, tehát a feltárás gyakran népgazdaságilag is jelentős munkájában.

A turaleírások szövegének tartalmaznia kell minden olyan adatot /pl.jellemző tereptárgy/, amely a tájékoztatásra, ismerethívítésre alkalmas /lévén ez a kalauz főfeladata/ anélkül, hogy unalmasan száraz, vagy esetleg dagályos lenne. Az adatszerűség és az olvashatósság - ügyes szövegezés esetén - nem ellentétes fogalmak! A standard menetidő, szintkülönbség, nemcsak oda, hanem visszafelé is feltüntetendő. Az erdészeti és sportfőhatóságok közös rendelkezése szerint a nem igazolványos természetjárók csak a jelzett utakon közlekedhetnek, ezért és az erdő - valamint a vadgazdálkodás - üzemi érdekeire is tekintettel, a nem jelzett utvonalak kalauzban való leírása minden esetben külön mérlegelendő. Ez alól csak az utvonal különleges érdekessége jelenthet kivételt. Ilyenkor azonban mielőbb ténylegesen lejelzésre is kell kerülnie. A kiadónak a mintatematikával együtt közölnie kellene a rövidítések egységes jegyzékét is.

A kalauzok kiállítása is legyen egyöntetű. Ez nem sablonosságot, az egyéni színvonalát, hanem a fő irányelvek azonosságát jelenti. Egyforma jó papír, legendó számú és elég éles fénykép, kemény vagy még inkább plasztik kötés, hozzátartozó tartós anyagból készült térképmelléklet, utvonalmetszetek és vázlatok, illusztrációk, műemlékalaprajzok, stb. tervszerű alkalmazása elősegíti, hogy a turisták és egyéb olvasók az egységes sorozatot könyvtárak legkedvesebb darabjának tekinthessék. Eszerint meg is becsülnék és ténylegesen használják.

Holényi László

MILYEN ELŐNYEI VANNAK A TERMÉSZETJÁRÓK BALESETBIZTOSÍTÁSÁNAK?

A természetbarátok nagy része még ma sincs tisztában azzal, hogy szövetségi igazolványának kiváltásával egyidejűleg balesetbiztosításban is részesedik, melynek hatálya kiterjed Európa területén bárhol gyakorolt természetjárásra, beleértve a tájékoztatói versenyeket és a turákra való előkészületeket is. Ugyancsak a biztosítás hatálya alá tartoznak a turista menedékházakban, valamint a turára utazás és onnan visszautazás során utközben bekövetkezett balesetek is. Kiterjed a biztosított a turán igénybevett járművek /közlekedési eszközök/ használata közben bekövetkezett balesetekre is, tehát a lakásból való elindulástól a hazaérkezésig nyújt a balesetbiztosítás fedezetet.

Teljes rokkantság, vagy balesetből származó halál esetén 30.000 forint a térítés; részleges rokkantság esetén a rokkantság százalékos foka szerint ennek az összegnek megfelelő százaléka. Múltévi munkaképtelenségnél esetenként /pl.törés vagy 28 napon túl gyógyuló sérülés/ 400 forint jár; ha pedig a sérült hazaszállításához feltétlenül szükséges valamilyen jármű igénybevétele, az Állami Biztosító viseli a mentési és szállítási költségeket is legfeljebb 1500 forint erejéig.

A balesetek bejelentéséhez szükséges nyomtatvány bármely biztosító fiókjánál kapható. Ezt orvosi és MTSZ igazolással kell ellátni. Nem érdektelen, hogy az utóbbi év alatt az MTSZ tagjainak a biztosító vállalat egy esetben 30.000 forintot, két esetben 1500 forintot fizetett ki kártérítés fejében; ezenkívül 31 budapesti tag és 11 vidéki tag kapott fejenként 400 forintos kártérítést.

hírek-közlemények

KIRÁLY ALBERT emléktúra a Nagykevélyen

Május 9-én kissé kedvezőtlen időben, de sikeresen került lebonyolításra a Király Albert emléktúra /régi természetbarátok találkozója/. A Tipográfia SE Természetbarát Szakosztálya lelkes rendezőinek köszönhető, hogy már előző este is sokan együtt voltak a kevélynyergyi házban a "régiek" közül, valamint, hogy a vasárnapi ünnepség során az "ujak" közül is sokan megjelentek. Az MTSZ Elnöksége nevében Angelus Miklós emlékezett meg a hagyományos találkozók multjáról és céljáról. Mintegy 1500 turázó kereste fel a találkozó színhelyét s élvezte a pilis-szentkereszti zenekar és kulturegyüttes vendégmüsorát.

~~~~~

A Budapesti Természetbarát Szövetség az V. kerület Váci u. 58. sz. székhelyén tájékoztató irodát nyitott. Az iroda felvilágosítással szolgál mind a szervezett természetbarátoknak, mind a természetjárás iránt érdeklődőknek olyan kérdésekben, amelyek a természetjárással, turistasággal kapcsolatosak. Így elsősorban a Szövetség tagjai sorába való belépéssel, hazai tura lehetőségekkel, utazási, szállásproblémákkal kapcsolatban adnak felvilágosítást, de tanácsot adnak külföldi turák, utazások lebonyolításához is. Beszerezhető itt természetbarát igazolvány, belépési nyilatkozat, a mozgalomban használatos többi nyomtatvány, különböző jelvények. A TURISTA-ra és a Természetbarát Híradóra, itt elő is lehet fizetni.

A "Természetbarát Tájékoztató Szolgálat" 18 óráig áll az érdeklődők rendelkezésére és szeretettel vár minden természetjárt és érdeklődőt egyaránt.

..-

A Magyar Testnevelési és Sportszövetség "Ezüstgerely" pályázatának keretében az 1964. év legjobb turisztikai könyve címet és díjat veres Mihály /a Nógrád m. Természetbarát Szövetség elnöke/ által vezetett munkaközösség "Karanos-Medves" című munkája kapta, míg a könyv szerkesztője, Dely Károly oklevelet kapott.

-oOo-

Budapesten, a III. kerületben, az Óbudai Testvérhegy lejtőjén fakad szép környezetben a Lófejktú nevű forrás. A forrást és környékét a főváros még 1930-ban szakszerűen rendezte. Ez a hely igen alkalmas szép pihenőhely létesítésére, néhány paddal s az odavezető gyalogut sétaut-szerű kiépítésével. Minthogy olyan tervről értesültünk, mely szerint a szomszédos téglagyári agyagbánya terjeszkedése következtében a forrás veszélybe került, Szövetségünk a III. ker. Tanácsnál a forrás védelmét és a pihenőhely kiépítését javasolta.

~~~~~

Az Országos Szövetségben a külföldi turákat szervező szakbizottság keddi napokon délután szívesen ad tájékoztatást jugoszláviai turák szervezésére vonatkozóan.

Az Egészségügyi Minisztérium Munkaterápiás Intézete az alábbiak közlését kéri:

1. A Kevélyek lábánál elterülő Dolina pusztát körülkerítették, így a Kevélyek Budapest, illetve Csobánka felől közelítendők meg.

2. A Dobogókő felé vezető útvonaltól jobbra-balra /Csobánkai elágazás és Pilis-szentkereszt között/ gyümölcsös védelmét szolgáló kerítést létesítettek.

Kérik a turázókat, hogy a kerítéseket ne rongálják, mert egyrészt sokmillió értékét képviselnek, másrészt a kerítésrészek a vadak behatolnak és tönkreteszik a gyümölcsöt.

..-

Az É.M. Cement és Mészipari Országos Vállalat Bélapátfalvai Cement- és Mészmu. hozzánk küldött leveléből:

"A Bélkő-hegyen az utépitési munkák befejező szakaszai folynak és előreláthatólag 1965. aug. 1-re fejeződnek be. Ezen idő alatt minden nap /ünnepen és vasárnap is/ virradattól sötétedésig robbantásos köletermelés folyik a hegy mindkét oldalán, melynek következtében úgy a hegyoldalon, mint az alatta lévő utakon a tartózkodás, ill. közlekedés életveszélyes.

oOo

A Turistaházakat Kezelő Vállalat közli, hogy egészségügyi és tűzrendészeti okokból a Nagyszénási turistaházban lévő hálólhelyeket /25 ágy/ megszüntette.

A Magyar Természetbarát Szövetség Technikai Bizottsága felkér mindenkit, ha a Kirándulások, turák alkalmával egyes helyeken az tapasztalják, hogy a jelzések hibásak, vagy hiányosak, úgy ezt jelentsék be írásban a Bizottságnak /Bp. V., Rosenberg házaspár u.l./. A bejelentés tartalmazza az utjelzés-hiány pontos helyét, a jelzés színét és azt, hogy mi a hiányosság oka /erdőirtás, lekopás stb./.

Ugyancsak a gyorsabb intézkedés érdekében kéri a Bizottság a turistaházakkal kapcsolatos technikai jellegű hiányosságok bejelentését is.

* * *

Felhívjuk a területi szövetségek és a szakosztályok tura-szakembereit, hogy tegyenek javaslatot az MTSz-hez olyan vasuti és autóbusz járatok beállítására, illetve menetrend módosítására, amelyek elősegítik a szép, de jelenleg nehezen megközelíthető turacélpontok elérését.

-.0.-

Hegyvidéki táborozók számára igen kedvező a Borsod megyei Idegenforgalmi Hivatal Hollóstetői campingje. Helyfoglalási díj felszerelés nélkül személyenként és naponként 7.- Ft, felszereléssel /sátor, gumimatrac, 2 db lepedő, 1 db takaró/ 18.- Ft. Cim: Hollóstetői Camping gondnoka, Hollóstető, u.p.: Bükkszentkereszt.

ÚTMUTATÓ

a turavezetők képzéséhez és továbbképzéséhez

A magyar testnevelési és sportmozgalom szakkádereinek egységes képzési és továbbképzési rendszeréről szóló 6/1964/MTS E.5./MTS Orsz.Eln.számú határozat végrehajtására az MTS oktatási és tudományos osztálya - a turavezetők képzéséről és továbbképzéséről - a következőkben intézkedik:

I.

Turavezetői minősítési fokozatok, turavezetői cím

1. Minősítési fokozatok
 - a/ alapfoku,
 - b/ középfoku turavezető
2. Minősítési cím
 - a/ felsőfoku turavezető

II.

A turavezetői minősítés megszerzése

A turavezetők képzését a Magyar Természetbarát Szövetség által kidolgozott és az MTS oktatási és tudományos osztálya által jóváhagyott óraterv és tematika alapján levelező vagy esti oktatási formában, tanfolyamok útján alap- és középfokon kell megszervezni.

A felsőfoku turavezetői címet a Magyar Természetbarát Szövetség által előírt feltételek alapján lehet elnyerni.

III.

Alapfoku turavezetői tanfolyam

1. Alapfoku turavezetői tanfolyamokat a nagyobb sportegyesületek természetbarát szakosztályai, a területi szakszövetségek, a KISZ és a szakszervezetek szervezhetnek az MTS területileg illetékes budapesti, megyei tanácsainak előzetes engedélye után.

A tanfolyamok kétféleképpen lehetnek: ifjúsági és felnőtt.

2. Felvételre jelentkezhet az a személy, aki
 - a/ erkölcsi, politikai és egészségügyi szempontból turavezetői munkára alkalmas,
 - b/ betöltötte 15. életévét,
 - c/ legalább az általános iskola VIII. osztályának elvégzését igazoló bizonyítvánnyal rendelkezik,
 - d/ munkahelyének /iskolájának/ és sportegyesületének javaslatával rendelkezik,
 - e/ 2 éve folyamatosan tagja a Magyar Természetbarát Szövetségnek,
 - f/ az általános ismereti térképpolvasó tanfolyamot elvégezte,
 - g/ ezüstjelvényes turázói minősítéssel rendelkezik.

Megjegyzés: a jelentkezők kérelmére az e/, f/, g/ pontban foglalt követelmények közül egy alól felmentést - indokolt és méltányos esetben, az MTS területileg illetékes budapesti, megyei tanácsa adhat.

3. A lebonyolítás módja:

- a/ Alapfoku turavezetői tanfolyamokra a jelentkezési felhívást a rendező szervnek kell nyilvánosan meghirdetni, melyben közölni kell az általános feltételeken kívül a tanfolyammal kapcsolatos tudnivalókat /jelentkezés módja, határideje, részvételi díj stb./.
- b/ A tanfolyamra jelentkező hallgatók felvételéről a rendező szerv a jelentkezési feltételek figyelembevételével dönt. A döntésről az érdekelteket írásban értesíteni kell.
- c/ A tanfolyamokat általában munkaidőn kívül 70 órás elméleti képzés, valamint 2x1 és 1x1 1/2 napos gyakorló túra keretében kell lebonyolítani. Egy tanfolyam létszáma minimálisan 20, maximálisan 40 fő lehet.

d/ Az anyag elsajátítása az alábbi óraterv szerint történik:

Megnyitó	2 óra
Általános elméleti ismeretek	
Sportpolitika	4 óra
Sportpedagógia	4 óra
Sportszervezés	4 óra
Sportegészségügyi ismeretek	4 óra
Kilián Testnevelési Mozgalom	2 óra
Szakmai ismeretek	
Természetjárásról általában	2 óra
A hazai természetjárás története	2 óra
Turaszervezés	4 óra
Táborozás	4 óra
Tereptan	12 óra
Turista földrajz	6 óra
Közetismeret	2 óra
Növényismeret	2 óra
Állatismeret	2 óra
Meteorológiai alapismeretek	2 óra
Természetvédelem	2 óra
Müemlékvédelem	2 óra
Írásbeli vizsga	3 óra
Szóbeli vizsga	3 óra
Eredményhirdetés, tanfolyam értékelése	2 óra

Ö s s z e s e n : 70 óra

e/ A foglalkozásokon a hallgatók megjelenése kötelező. Az a hallgató, aki a szakmai ismeretek gyakorlati foglalkozásain /gyakorló turáin/ nem vesz részt, vagy az elméleti foglalkozások 25 %-nál többről akár igazoltan is hiányzik, vizsgára nem bocsátható.

f/ A tanfolyam befejezése után a hallgatók írásbeli, szóbeli és gyakorlati vizsgát tesznek.

A vizsgáztatáshoz az MTS területileg illetékes budapesti, megyei tanácsai - a Természetbarát Szövetségeik bevonásával - vizsgabizottságot küldenek. A vizsgákat a Magyar Természetbarát Szövetség által kidolgozott és az MTS oktatási és tudományos osztálya által jóváhagyott vizsgaszabályzat alapján kell lebonyolítani. A vizsga-bizottság a vizsga jegyzőkönyvet aláírásával hitelesíti.

g/ A vizsgák lebonyolítása után - 3 napon belül - a rendező szerv köteles írásos jelentést és a vizsgajegyzőkönyv másolatát beküldeni az MTS területileg illetékes budapesti, megyei Természetbarát Szövetségének, mely ennek alapján a vizsgakövetelményeknek megfelelt hallgatókat /alapkú turavezetőket/ minősíti és nyilvántartásba veszi.

4. Az alapfoku turavezetői tanfolyamok szervezését, lebonyolítását az MTS területileg illetékes budapesti, megyei tanácsai a Természetbarát Szövetségeik segítségével ellenőrzik.

IV.

Középfoku turavezetői tanfolyam

1. Középfoku turavezetői tanfolyamokat a budapesti, megyei Természetbarát Szövetségek - az alapfoku turavezetői tanfolyamokhoz hasonlóan - szervezhetnek és rendezhetnek az MTS területileg illetékes budapesti, megyei tanácsainak előzetes engedélye után.

2. Felvételre jelentkezhet az a személy, aki

- a/ erkölcsi, politikai és egészségügyi szempontból turavezetői munkára alkalmas,
- b/ betöltötte 18. életévét,
- c/ érettségi bizonyítvánnyal rendelkezik,
- d/ munkahelyének /iskolájának/ és sportegyesületének javaslatával rendelkezik,
- e/ 4 éve folyamatosan tagja a Magyar Természetbarát Szövetségnek,
- f/ alapfoku turavezetői tanfolyamot végzett,
- g/ aranyjelvényes turázói minősítéssel rendelkezik /egyenlőre felfüggesztve!/.

3. A lebonyolítás módja

- a/ A tanfolyam szervezése és lebonyolítása, tanulmányi és vizsgarendje az alapfoku turavezetői tanfolyamoknál lefektetett alapelvek szerint történik.
- b/ A tanfolyamokat általában munkaidőn kívül 78 órás elméleti képzés, valamint 2x1 és 2x1 1/2 napos gyakorló tura keretében kell lebonyolítani.

c/ Az anyag elsajátítása az alábbi óraterv szerint történik:

Megnyitó	2 óra
Általános elméleti ismeretek	
Sportpolitika	4 óra
Sportpedagógia	4 óra
Sportszervezés	3 óra
Sportegészségügyi ismeretek	3 óra
Testnevelés-elmélet	3 óra
Kilián Testnevelési Mozgalom	1 óra
Szakmai ismeretek	
Sporttörténet, különös tekintettel a természetjárásra	3 óra
Turaszervezés és vezetés	3 óra
Táborszervezés és vezetés	6 óra
Tájékoztató versenyekről	3 óra
Tereptan - térkép - szerkesztéssel	12 óra
Európa turista-földrajza	6 óra
Geológia	3 óra
Biológia	3 óra
Csillagászati alapismeretek	3 óra
Nemzetközi turavezetési ismeretek /műemlékek, tiltások/	6 óra
Írásbeli vizsga	4 óra
Szóbeli vizsga	4 óra
Eredményhirdetés, tanfolyam értékelése	2 óra
Ö s s z e s e n :	6 óra

4. A középfoku turavezetői tanfolyamok szervezését és lebonyolítását a Magyar Természetbarát Szövetség segítségével az MTS területileg illetékes budapesti, megyei tanácsai ellenőrzik.

V.

Szakági turavezetőképzés

1. Az alap- és középfoku turavezetőképzés szakági turavezetőképzéssel egészíthető ki a természetjárás következő ágaiban az alábbi óraterv szerint:

a/ Vízi turavezető:

Elmélet:	
Vizek és partjaik sajátosságai	3 óra
Vizijárművek, főbb közlekedési szabályok	3 óra
Turaszervezés, vezetés, táborozás	1 óra
Felszerelés és csomagolás	1 óra
Étkezés és főzés	2 óra
Turistaföldrajz, Magyarország vízrajza	1 óra
Vizinövények és állatok	1 óra
Ö s s z e s e n :	12 óra

Gyakorlat:

3x1 1/2 napos tura és táborozási gyakorlat

b/ Sí-turavezető:

Elmélet:	
Sízésről általában	2 óra
A sízés története	2 óra
Természetjárás sível	2 óra
Síruházat és felszerelés, ezek rendbentartása	2 óra
Sí-technika	2 óra
Ö s s z e s e n :	10 óra

Gyakorlat:

3x1 napos tura-gyakorlat

c/ Kerékpáros turavezető:

Elmélet:	
A kerékpáros turázásról általában /fajai, felkészülés, magatartás, szakirodalom, felszerelés, csomagolás/	3 óra
Kerékpár ismeret	3 óra
Közlekedési ismeret	1 óra
Kerékpáros turaakciók	1 óra
Ö s s z e s e n :	8 óra

Gyakorlat:

3x1 1/2 napos tura és táborozási gyakorlat

d/ Hegymászó turavezető:

Elmélet:	
Hegymászásról és a hegymászó turákról általában	3 óra
Magashegyi egészségvédelem	2 óra
Magashegyek veszélyei	3 óra
Hazai és baráti országok magashegyi turista földrajza	3 óra
Mászó technika	2 óra
	<u>Ö s s z e s e n : 13 óra</u>

Gyakorlat:

3x1 1/2 napos tura és táborozási gyakorlat

e/ Barlángjáró turavezető:

Elmélet:	
Karsztjelenségek, barlangok kialakulása /barlangtani alapismere- tek/	9 óra
Barlangi kitöltés, élővilág	3 óra
Barlangos földrajz	6 óra
Barlangi gyakorlati turavezetési ismeretek	6 óra
	<u>Ö s s z e s e n : 24 óra</u>

Gyakorlat:

3x6 óra gyakorlat

VI.

Felsőfoku turavezetői cím

1. Felsőfoku turavezetői címet a Magyar Természetbarát Szövetség Elnöksége adományozhat.

2. Felsőfoku turavezetői cím csak annak az erkölcsi, politikai és szakmai szempontból megfelelő, kiváló oktató-nevelőmunkát végző középfoku turavezetőnek adományozható, aki az alábbi követelményeknek megfelel:

a/ 8 éve folyamatosan tagja a Magyar Természetbarát Szövetségnek,

b/ munkahelye, sportegyesülete és az MTS területileg illetékes budapesti, megyei Természetbarát Szövetsége javasolja,

c/ a természetjáró mozgalom fejlesztése érdekében számottevő munkásságot fejtett ki /szakirodalmi munkássága, módszerek, tapasztalatok közreadása stb./.

3. Felsőfoku turavezetői cím adományozására vonatkozó javaslatokat az MTS területileg illetékes budapesti, megyei Természetbarát Szövetség terjeszti jóváhagyás végett a Magyar Természetbarát Szövetség Elnökségéhez.

VII.

Turavezetők minősítése és nyilvántartása

1. Az alapfoku /ifjúsági és felnőtt/ és középfoku turavezetők minősítését a területileg illetékes budapesti, megyei, a felsőfoku turavezetőkét a Magyar Természetbarát Szövetség végzi.

2. A minősítés a tanfolyamot rendező szerv által beküldött vizsgajegyzőkönyvnek illetve a Magyar Természetbarát Szövetség Elnökségének határozata alapján történik.

3. A minősítést a Magyar Természetbarát Szövetség által érvényesített igazolványba, valamint a turavezetőkről felfektetett nyilvántartólapra kell rávezetni.

4. Az alapfoku turavezetők nyilvántartása a minősítést végző budapesti, megyei, a középfoku turavezetőké mind a budapesti, megyei, mind a Magyar Természetbarát Szövetségnél, a felsőfoku turavezetőké csak a Magyar Természetbarát Szövetségnél történik.

5. A minősített és nyilvántartott turavezetők - minősítésüknek megfelelően - jelvényt kapnak.

VIII.

Turavezetők továbbképzése

1. A turavezetők szervezett továbbképzése a Magyar Természetbarát Szövetség által ki-dolgozott és az MTS oktatási és tudományos osztálya által jóváhagyott óratervezés és tematika alapján alapfokon a budapesti, megyei Természetbarát Szövetségek, közép- és felsőfokon a Magyar Természetbarát Szövetség feladata.

2. A továbbképzést évenkénti továbbképzési napok, illetve 3-6 napos bentlakásos tábo-rok keretében kell biztosítani.

IX.

Költségek

1. Az alap- és középfoku turavezetőképzés és továbbképzés költségvetési támogatása az MTS budapesti, megyei tanácsainak költségvetésében kerül biztosításra.

a/ a tanfolyamvezető díja a tanfolyam egész időtartamára:	400.- Ft
b/ tanfolyami óradíjak: alapfoku tanfolyamokon	14.- "
középfoku tanfolyamokon	16.- "

2. Az alap- és középfoku turavezetői tanfolyamokra felvett hallgatóknak tandíjat fi-zetni nem kell.

3. A taneszközök beszerzésének költségei a hallgatókat terhelik.

MTS OKTATÁSI ÉS TUDOMÁNYOS
OSZTÁLYA

AKIK VÉGIGJÁRTÁK A 900 KILOMÉTERT

/Az Országos Kék Tura eddigi teljesítőiről/

Az Országos Kék Tura utvonal végigjárását igazolók között ez év március 15-ig 309 jelvény talált gazdára.

A vöröskői és a pilisnyergi találkozókon mindenki érdeklődéssel, kíváncsian nézi azokat, akik átveszik a teljesítményüket igazoló jelvényt. Nem csekély ez a teljesítmény, s ezt nem csak az bizonyítja, hogy eddig mindössze 309 jelvény került kiosztásra, hanem az is, hogy a minősítési szabályzat csak az érdemes természetjáró fokozat feltételeként írja elő a teljes utvonal végigjárását.

Bár az e'adott igazoló füzetek tanúsága szerint több mint 10 000 fő kezdte meg a Kék Tura bejárását, eddig ezeknek mindössze fél százaléka járta végig a 900 kilométeres utat.

1962-ben	69 férfi és 20 nő	összesen	89 természetbarát,
1963-ban	67 férfi és 20 nő	összesen	87 természetbarát,
1964-ben	76 férfi és 43 nő	összesen	119 természetbarát,
1965-ben			
/III.15-ig/	5 férfi és 9 nő	összesen	14 természetbarát,

nyerte el a jelvény viselésének jogát.

A kiadott jelvények száma összesen nem azonos a viselésre jogosítottak számával, mert PAHOCSA László /Vasas Izzó/ három alkalommal, ERDŐSZEGI Ferenc /Főv. Autóbuszüzem/, TAKÁCS Lajos /Bp-i Lokomotív/, RÁTKAI Ferenc /Kőbányai Könnyűfémű/, FARKAS Lajos /Szentesi Horváth M. gimnázium/, SZABÓ Aladár és SZABÓ Aladárné /KPM Vasuti főosztály/ két-két alkalommal járták már végig a tura utvonalát. Összesen tehát 301 természetbarát vállalhatja magát a Kék Tura jelvény birtokosának. Büszkén tehetik ezt, mert ez a kis szám azt jelenti, hogy minden 2 135 szövetségi tag közül csak egy található, aki ezt elmondhatja magáról. A jelvényesek közül 210 férfi és 91 nő. /Míg 1 000 férfi tagra 6, addig 1 000 nő tagra csak 3 jelvényes turista jut./

Érdeklődésre tarthat számot, hogy ki mennyi időt fordított ennek a hosszú utnak a bejárására.

Egy éven belül 56 fő, egy éven túl, de két éven belül 150 fő, két éven túl, de három éven belül 72 fő, végül három éven túl 30 fő járta a kék vonallal jelzett utat.

Az utvonal leggyorsabb végigjárója ezideig FARKAS Lajos, a szentesi Horváth Mihály gimnáziumban működő szakosztály tagja volt, aki egyébként már két ízben szerezte meg a jelvényt. Teljesítménye: 24 nap /1962. július 7-30./. Ugyancsak rövid idő /mintegy 5 hét/ alatt járta végig a 900 kilométert a budapesti MÁV Igazgatóság két turistája REVESZ Piroska és BAZÁN György.

A kék tura jelvényes természetbarátok életkor szerinti megoszlásának vizsgálata a következő képet mutatja

18 év alatti	17 férfi	18 nő
19 - 25 éves	19 férfi	12 nő
26 - 35 éves	26 férfi	16 nő
36 - 50 éves	72 férfi	30 nő
51 - 60 éves	56 férfi	11 nő
61 - 70 éves	27 férfi	5 nő

Nézzük meg, kik a legidősebbek és kik a legfiatalabbak. A jelvény megszerzésének időpontjában betöltött életkort figyelembe véve a legidősebb nő: UNTERGUTSCH Paula /Tüker/, férfi: LENDVAI Sándor /Mezőgazdasági Gépgyár/. A legfiatalabb Kék Tura jelvényes természetbarát leány: SALAMIN Ágnes /MAFC/, fiu: PÁRDANYI Miklós /Földmérő és Talajvizsgáló/. Előbbi 13 éves, utóbbi 8 éves volt a tura befejezésekor.

Meglepő, hogy míg a Szövetség tagjainak fele vidéki szakosztályokban működik, addig a 309 jelvény közül mindössze 92 darab /30 %/ van a megyei szövetségek szakosztályi tagjainak birtokában /ezek közül 46 Borsod megyében, 19 Csongrád megyében van/.

Az alábbiakban első ízben tesszük közzé a Kék Tura jelvényes természetbarátok névsorát. A jövőben a Híradó rendszeresen közli majd az évi két jelvényosztás közötti időben történő jelvényodíteléseket.

Az Országos Kék Tura teljesítői:

1. Völgyi Flórián	Diósgyőri Vasas	51. Kerényi József	Diósgyőri Vasas
2. Erdőszegi Ferenc	Főv. Autóbuszüzem	52. Kerényi Józsefné	Diósgyőri Vasas
3. Pál István	Postás Közp.o.	53. Sós István	Diósgyőri Vasas
4. Dr. Felkai Ödön	Főv. Gázművek	54. Sós Istvánné	Diósgyőri Vasas
5. Takács István	Főv. Gázművek	55. Jánosik Józsefné	Diósgyőri Vasas
6. Pető János	Kőbányai Törekvés	56. Gajdos István	Diósgyőri Vasas
7. Weber Ferenc	MAHART	57. Lácza Gábor	Ganz-Mávag
8. Polyák János	Ujpesti Spartacus	58. Lácza Gáborné	Ganz-Mávag
9. Galambossy Gyula	Miskolci Lokomotiv	59. Lafferton Henrik	Komlói Bányász
10. Kerti Lajos	Helyiipari Közp.o.	60. Komjáthi Zsuzsa	Állami Áruház
11. Takács Lajos	Bp-i Lokomotiv	61. Nagy Jenő	Állami Áruház
12. Szabó József	Hajdu m-i Hely.ip.	62. Szócs Zoltán	Állami Áruház
13. Horváth József	KPM Vasuti főo.	63. Szócs Zoltánné	Állami Áruház
14. Sütő-Nagy Attila	Vasutervező	64. Szentgyörgyi Imre	Postás Közp. o.
15. Tompa László	Kecsk. Katona J.g.	65. Dr. Szathmáry Zoltán	Főv. Tanács
16. Weidlich Adolf	Bp-i Lokomotiv	66. Dr. Szathmáry Zoltánné	Főv. Tanács
17. Fülöp Ferenc	Szolnoki Lokomotiv	67. Balázs József	Állami Nyomda
18. Glogovác Magda	Kéményseprők	68. Kécsi Ferenc	Beloianisz
19. Balázs Éva	Kéményseprők	69. Homonnay Béla	Bp. Mezőg. Gépgy.
20. Kirchmeyer Katalin	Kéményseprők	70. Péterfia Sándor	Ferroglobus
21. Dr. Felsmann László	Gyógyszertár V.	71. Dr. Kürthy Miklós	Statisztika
22. Szántó László	Miskolci Lokomotiv	72. Flanek Tibor	Bp-i Postaigazg.
23. Kovács Gabriella	Miskolci Lokomotiv	73. Németh Gábor	Országház
24. Szabady József	Diósgyőri Elelm.k.	74. Németh Jenő István	Országház
25. Szabady Levente	Diósgy. Elelmisz.k.	75. Dr. Pozsár Béláné	5.sz. Építőip.V.
26. Bistey András	Miskolci Lokomotiv	76. Dr. Pozsár Béla	5.sz. Építőip.V.
27. Szekeres Dezső	Ujpesti Spartacus	77. ifj. Pozsár Béla	5.sz. Építőip.V.
28. Szekeres Dezsőné	Ujpesti Spartacus	78. Dr. Göbolyös Géza	Fej.m-i V. Meteor
29. Cserjési László	Miskolci Lokomotiv	79. Halász Géza	Ganz-Mávag
30. Pásztor István	Miskolci Lokomotiv	80. Németh Jenő	Fővárosi Tanács
31. Wardener Arthur	Miskolci Lokomotiv	81. Taubler Antal	Fővárosi Tanács
32. Szaniszló Gyula	Miskolci Lokomotiv	82. Dr. Márki Margit	Fővárosi Tanács
33. Dr. Dajbukát Jenő	Miskolci Lokomotiv	83. Magyar Endre	Fővárosi Tanács
34. Bodnár Lajos	Miskolci Lokomotiv	84. Magyar Endréné	Fővárosi Tanács
35. Halas György	Miskolci Lokomotiv	85. Sipos Lászlóné	Fővárosi Tanács
36. Lesták Lajos	Láng-Gépgyár	86. Szele Géza	Sport és Hangsz.
37. Mészáros Sándor	Diósgyőri Vasas	87. Takács Béla	Sport és Hangsz.
38. Frank Zoltán	Diósgyőri Vasas	88. Pahocsa László	Vacumtechn. Gépgy.
39. Frank Zoltánné	Diósgyőri Vasas	89. Szimon István	Ujpesti Spart.
40. Garami István	Diósgyőri Vasas	90. Bácskai György	Debreceni Lok.
41. Nemicska László	Diósgyőri Vasas	91. Doró Attila	Debreceni Lok.
42. Nemicska Lászlóné	Diósgyőri Vasas	92. Dr. Karalyos Gyula	Debreceni Lok.
43. Zsigmond József	Diósgyőri Vasas	93. Varga Sándor	Debreceni Lok.
44. Bakos Béla	Diósgyőri Vasas	94. Vass Zoltán	Debreceni Lok.
45. Bakos Béláné	Diósgyőri Vasas	95. Tóth János	Misk. Vörös Met.
46. Andrásfi Géza	Diósgyőri Vasas	96. Takó Tamás	Siketek SC
47. Juhász Anna	Diósgyőri Vasas	97. Takó Tamásné	Siketek SC
48. Kiss István	Diósgyőri Vasas	98. Kispál László	Bp-i Lokomotiv
49. Lendeczky László	Diósgyőri Vasas	99. Kálmán József	Siketek SC
50. Lendeczky Lászlóné	Diósgyőri Vasas	100. Eck Lőrinc	EMAG

101. Eck Lőrincné	EMAG	171. Schultz Imre	Gyapj.és Finomp.
102. Hódsági Béla	EMAG	172. Fenyvesi József	Bp. 72. Posta
103. ifj.Hódsági Béla	EMAG	173. Lekly Józsefné	MEDOSZ
104. Piros Endre	EMAG	174. Lekly József	MEDOSZ
105. Piros Endréné	EMAG	175. Untergutsch Paula	Tüker
106. Mesterházy Jenő	Pécsi Lokomotiv	176. Zsedényi Pál	Posta Köz.Hirlapir.
107. Navratil Géza	Pécsi Lokomotiv	177. Völgyesi János	Bp-i MÁV Igazgat.
108. Gulyás István	Bp-i Petőfi Gimn.	178. Csiki Gyula	Szfv-i Pénzintézet.
109. Weidlich Adolfné	Bp-i MÁV Igazg.	179. Vadász Béla	Szfv-i Pénzintézet.
110. Korbai Pál	Rádiótechn. Gyár	180. Guha László	Miskolci Vasutas
111. Korbai Pálné	Rádiótechn. Gyár	181. Héczey Géza	Miskolci Vasutas
112. Fekete István	Országház	182. Durkó Tamás	Kazincbarc.Lendület
113. Böhm Béla	Tőrekves	183. Durkó Tamásné	Kazincbarc.Lendület
114. Talabér József	Kőbányai Tőrekvés	184. Kovács László	Gépi Adatfeldolg.
115. Eberhardt Magdolna	Bp-i Postaigazgat.	185. Kovács Lászlóné	Gépi Adatfeldolg.
116. Németh Lajos	Bp-i Postaigazgat.	186. Lendvay Sándor	Bp-i Mezőg. Gépgy.
117. Zitkovszky László	Sport és Hangszer	187. Kara János	Elektromos
118. Kotsis Ferenc	Országház	188. Mocsári András	Elektromos
119. Borbély Ferenc	Országház	189. Moldvai Rezső	EM Mélyépterv
120. Horváth Károly	MÜM 33. ITSK	190. Erényi Egon	Mechanikai Labor.
121. Pálfalvi Istvánné	Nemzeti Színház	191. Székely László	Pápai Fáklya
122. Rátkai Ferenc	Bp-i Lokomotiv	192. Szabó András	Debr. pitőanyagip.
123. Vizy Pál	Gábor Aron	193. Laposy D. Géza	Előre
124. Lichnovszky József	Szabadkikötő	194. Völgyi Éva	Ybl M. technikum
125. Sillye Antal	Szabadkikötő	195. Szakács Mária	Ybl M. technikum
126. Erdőszegi Ferenc	Főv. Autóbuszüzem	196. Vajda Géza	Ybl M. technikum
127. Kopácsy Péter	Fém-tömegcikkipari	197. Szakács Ernő	Ybl M. technikum
128. Detrich Ernő	Siketek SC	198. Hegyi András	Ybl M. technikum
129. Zakariás Bálint	MÁVAUT	199. Petri Miklós	Vasas
130. Dolák Erzsébet	Főv. Autóbuszüzem	200. Dr. Nagy Endre	Erőműberuházó V.
131. Vass László	Előre	201. Dr. Obernyik Ede	Bp-i Mezőg. Gépgyár
132. Párdányi Jenő	Földmérő és Talajv.	202. Dr. Obernyik Edéné	Bp-i Mezőg. Gépgyár
133. Párdányi Jenőné	Földmérő és Talajv.	203. Pahocsa László	Vasas Izzó
134. Párdányi Gábor	Földmérő és Talajv.	204. Dr. Heinz Ervin	Statisztika
135. Párdányi Miklós	Földmérő és Talajv.	205. Dr. Heinz Ervinné	Statisztika
136. Dr. Deák László	Bp-i Postaigazgat.	206. Hunyadi József	Ybl M. technikum
137. Szita László	Aszódi Vasas	207. Csiszár Kálmán	Bíróügyi és Ügy. SC
138. ifj. Szita László	Aszódi Vasas	208. Benke Rezső	KPM
139. Váradil Ilma	Aszódi Vasas	209. Nyárády Ferenc	Országház
140. Keresztesi Ernő	Bp-i Postaigazgat.	210. Csete János	Művész
141. Spirk Tiborné	Bp-i Vörös Meteor	211. Csete Jánosné	Művész
142. Spirk Tibor	Bp-i Vörös Meteor	212. Homolya István	Bp-i Vörös Meteor
143. Kohotek Mihályné	Bp-i Vörös Meteor	213. Salamin Zsuzsa	MAFC
144. Fekete Mátyás	Bp-i Postaigazgat.	214. Salamin Mária	MAFC
145. Dabizs Julia	Főv. Autóbuszüzem	215. Salamin Ágnes	MAFC
146. Halkovics Lászlóné	Statisztika	216. Salamin Pál	MAFC
147. Halkovics László	Statisztika	217. Ináncsi Lajosné	Vasas Turbó
148. Molnár Imre	Erzsébeti Vasas	218. Ináncsi Lajos	Vasas Turbó
149. Palkovits István	Kecsk. Katona J. g.	219. Somogyi István	Építők 23.
150. Farkas Lajos	Szentesi Horváth M.g.	220. Szigetvári Margit	Bp-i Gyárépítők
151. Dr. Fazekas Gábor	Fővárosi Tanács	221. Kiss György	Bp-i Gyárépítők
152. Takács Lajos	Bp-i Lokomotiv	222. Kiss Györgyné	Bp-i Gyárépítők
153. Révész Piroska	Bp-i MÁV Igazgatós.	223. Kornó Ferenc	Dózsa
154. Bazán György	Bp-i MÁV Igazgat.	224. Kornó Ferencné	Dózsa
155. Szabó Aladárné	KPM Vasuti főo.	225. Szabó Aladár	KPM Vasuti főo.
156. Szabó Aladár	KPM Vasuti főo.	226. Szabó Aladárné	KPM Vasuti főo.
157. Dr. Zilahy Kálmán	Siófoki Pedagógus	227. Tóth László	Dózsa
158. Boemelburg Lajos	Főv. 3.sz. Építőip.V.	228. Tóth Lászlóné	Dózsa
159. Bessenyei András	Főv. 3.sz. Építőip.V.	229. Edler Sándor	Dózsa
160. Frigyesi János	Főv. 3.sz. Építőip.V.	230. Zajki László	Bp-i Gyárépítők
161. Halla Dezső	Ujpesti TE	231. Szabó Sándor	Építők 23.
162. Gyelán Győző	Bp-i Postaigazg.	232. Szabó Sándorné	Építők 23.
163. Liszt Ferenc	Szfv-i Vörös Meteor	233. Székely György	Mech. Mérőműszerek
164. Török Miklós	Sz. EAC	234. Csörzs János	Vasas
165. Kelecsényi Lajos	Bp-i Postaigazgat.	235. Kreisz László	XIII.ker. tanács
166. Palágyi Ilona	Bp-i Postaigazgat.	236. Fehér István	XIII.ker. tanács
167. Hollósy Károly	Ujpesti Postás	237. Tóth Emil	Dózsa
168. Csánki József	Ujpesti Postás	238. Takács Ernő	Lendület
169. Dr. Kemény Pál	MÁVAUT	239. Novák László	Bp-i Gyárépület
170. Schultz Imréné	Gyapj.és Finomposztó	240. Szabó Istvánné	Dorogi Bányász

VIZITÚRÁZÓK HÍREI

A PTTK. a lengyel turistaszövetség június 26-tól július 4-ig nemzetközi kajakturát, július 1-13-ig pedig nemzetközi vitorlás turát rendez a Mazuri tavakon. A turára egyéni kiutazás lehetséges.

- x -

A hagyományos nemzetközi Dunajec turára június 17-20-ig került sor Nowy Targ-tól Nowy Sacz-ig. A turán kilenc magyar "vad-vizes" vett részt.

o o o

A X. jubileumi Nemzetközi Duna-túra előkészületei nagy ütemben haladnak. A magyar jelentkezők közül megtörtént a kiutazók kiválogatása. 150 vizitúrázó képviseli a magyar színeket. Az első külföldi jelentkezés az NDK-ból érkezett: 60 fős csoportjuk Pozsonytól Mohácsig vesz részt a turán.

+

A Nagy Kör jelvénytulajdonos vizitúrázó eddig 90 fő teljesítette. A tura igazolólapja 5.- Ft-ért kapható az MTSz titkárságán. Vidékiek részére előzetes fizetés után küldjük meg. A tura utvonalaról rövidesen szövegesrajz és tájékoztató jelenik meg, mely nagyban elő fogja segíteni a turák szervezését.

Az MTSz vizitúra szakbizottsága elkészítette a vitorlás turázók minősítési szabályzatát. A tervezet elfogadása után rövidesen a vitorlás turázók is bekapcsolódhatnak a minősítési szintek teljesítésébe.

A Bp.V.ker. Tanács SE. Természetbarát Szakosztálya az MTSz vizitúra szakbizottságával karöltve vitorlás turázói, illetve jártassági vizsgára való előkészítő tanfolyamot rendez. A több csoportban lebonyolításra kerülő tanfolyamra az MTSz vizitúra szakbizottsága ad felvilágosítást.

- . -

A tervezés alatt álló Nagymaros-Visegrádi vizilépcsőn való közlekedés megkönnyítése érdekében az MTSz javaslata alapján csónakátemelő berendezést is létesítenek. A mindenre kiterjedő tervet a VIZITERV készíti. Ezek szerint a hajózó zsilipben kishajók nem közlekedhetnek, azok a fenti gépesített berendezés segítségével kerülnek az alsó, illetve a felső vízre.

Bokody József

FIGYELEM

Kérjük Olvasóinkat, hogy a HIRADÓ-val kapcsolatos észrevételeiket, javaslataikat közöljék a Szerkesztőbizottsággal. Közös erővel jobba és hasznosabbá tehetjük a lapot!

o.o.o

Egyidejűleg javasoljuk a TURISTA előfizetését mindazon személyeknek és szervezeteknek, akik még nem tartoznak az előfizetők közé. A lap érdekei összeállításban nagy segítséget nyújt a szervezett természetjárók tevékenységéhez, valamint a turavezetők és szakosztályvezetők munkájához. Mindenki olvassa el a júniusi TURISTÁ-t!

HELYES TURAVEZETÉS VAGY ROSSZ TURATERVEZÉS?

/Hozzászólás/

A Természetbarát Híradó 1964.évi 1.számában cikk jelent meg dr.Kürthy Miklós tollából, amelynek néhány megjegyzésével vitába kívánok szállni.

A szerző abból az egyébként helyes tételből indul ki, hogy a turák tervezésénél feltétlenül figyelembe kell venni a tervezett időpontban az adott helyen várható időjárást is. Annak illusztrálására, hogy ennek elmulasztása milyen következménnyel jár, felhossa egy nagy szakosztály tavalyi turatervének 3 márciusi turáját.

Bár a felállított tétel önmagában helyes, a bizonyítására felhozott példák rosszak, mert azok nem a turavezetésre /mint azt a cikk címe mondja/ hanem a turatervezésre vonatkoznak. Nézzük meg a konkrét eseteket:

Való igaz, hogy tavaly márciusban az időjárás - elsejét kivéve - minden vasárnap rossz volt. Az említett szakosztály - bár

decemberben a turaterv készítésekor távprognózis hiányában még nem volt teljesen tisztában a március 8-i bakonyi hó és szélviszonyokkal /bár egy jó turavezetőnek kérésére felvette a turaprogramba a Zirc-Csókakó közötti szakasz bejárását. A turán, bár a rádió jelezte a várható hóviharokat, 8 fő /köztük 4 minősített turavezető/ megjelent. Nem a kifizetett szállás miatt, hanem mert be akarták járni ezt a még hiányzó szakaszt. Nem tudjuk, honnan merítette a cikk szerzője azt, hogy "a tura mégsem okozhatott részükre sok örömet...", mert kitűzött céljukat elérték és a tura ezüstjelvényes vezetőjének, Kovács Kálmánéknak a turajelentésén /15/64./ a következőket olvashatjuk: "...kénytelenek voltunk... 1/2 méteres hóban vándorolni. A kedv ennek ellenére vidám volt, ha csüggedés volt, mindig volt egy-két vidító vicc és elbeszélés. -Rendben, pontos időre megérkeztünk Budapestre. Ennyit az első inkriminált turáról.

Egy hét múlva a következő tura /Oroslány Puszta-vám/ nem jelentkező hiányban maradt el, hanem mert azt a turavezető - aki véletlenül azonos a kifogásoló cikk szerzőjével - azt egyéb elfoglaltsága miatt /BTSZ értekezlet a Ságváriban/ indokoltan nem írta ki. Március 15-én egyébként 3 szakosztályi tag - turaterven felül - turázott a Pilisben.

A harmadik kifogásolt /cserhádi/ tura viszonylagos sikertelensége feltétlenül összefügg a rossz időjárással.

Az autóbusz igénybevétele valóban feleslegesnek bizonyult, mert azt gazdaságosan nem lehetett kihasználni. Megjegyzendő, hogy itt is két turázók vettek részt, akiket a rossz idő nem rettentett meg. Nade mindent, sajnos előre nem lehet tudni. Egy év múlva 1965. március 21-én olyan ragyogó idő volt, hogy bárhol indított turán megtelt volna a busz. Sajnos a sportautóbusz igénybevétele nem csak a természetbarátok számára lehetséges, hanem vannak még labdarúgók, asztaliteniszezők stb. is a világon és így a szakosztályok általában bármikor boldogan fogadják a busz igénybevételének lehetőségét, hiszen ezzel több embert és olcsóbban vihetnek el egy-egy turára.

Nézzük most, hogy a konkrét esetek pontosabb ismertetése után melyek Kürthy dr. cikkének azok az általános megállapításai, amelyekkel nem, illetve módosításokkal lehet csak egyetérteni. Szerintem ugyanis:

1. Bármikor helyes egy tura kiírása, ha tisztában vagyunk azzal, hogy azon - az időjárástól függetlenül - számíthatunk résztvevőkre, akik arra akár minősítés, akár a két tura mielőbbi befejezése végett eljönnek és végigjárják az utvonalat. Erre egy többszáz fős szakosztályban mindig, de még egy 50-100 fős szakosztályban is általában számíthatunk, ha a vezetőség jól ismeri a tagság igényeit.

2. Kétségtelenül helyes nagyobb létszámú szakosztályoknál a gyakorlottak részére kiírt tura mellett egy kisebb turát is tervez-

ni, amely a kezdő, nehéz terepet. illetve turát nem kedvelő tagok igényeit elégíti ki. /Bizonyos időjárás esetén - mint amilyen például a fenti példákban is előfordul - azonban még a János-hegyre sem érdemes ilyen másodturát kiírni, mert arra sem lesz jelentkező./

3. A turák időpontjának tervezését azonban nem szabad teljes mértékben az időjárás /évszak, eső, fagy stb./ függvényévé tenni, mert gyakorlott és lelkes turisták hazánk bármely hegységében vagy táján az év bármely hónapjában vállalkoznak tura megtételére. Ami a turával elérhető élvezetet jelenti, az elmaradhat vagy csökkenhet verőfényes nyári hónapokban is, ha pl. a Nagy Milic csucsára érve több órás zivatarba kerülünk és sem megpihenni, sem a kilátásban gyönyörködni nem tudunk. Gondoljunk mindig arra, hogy vannak, akik valamely teljesítményt kívánnak elérni - mint pl. a Tatra-gerinc téli végigjárói, akikről Moric "A Magas Tatra ormán" könyvében olvashatunk - és akik az időjárás miatt tervük végigvitelétől nem állnak el.

A helyes turavezetés két legfontosabb követelménye, mint azt Kürthy dr. cikkében is megállapítja: 1. A tura utvonalaának helyes megtervezése és 2. a tura helyes gyakorlati levezetése. Erre a két követelményre valóban mindig figyelemmel kell lenni. A turatervek készítésénél azonban hasonló általános érvényű tételt felállítani a tura helyére és időpontjára nem lehet. Azt minden esetben a jelentkező igényeknek megfelelően kell elvégezni. Inkább tervezzük elvileg vitatható időpontban egy nehéz turát amelyre már eleve számíthatunk résztvevőkre, mint feltételezhetőleg jó időben egy könnyű turát, amelyre esetleg csak a turavezető megy el. Egy szakosztály jó működését - többek közt - éppen az bizonyítja, hogy turaterveiben olyan turák szerepelnek, amelyek alkalmasak a tagok mozgósítására.

És ez a turatervezés alfája és omegája.

H. Vékony Anna
Statisztika SC

VIDÉKEN IS MEGKEZDTE MŰKÖDÉSÉT A TÁRSADALMI ERDEI SZOLGÁLAT!

Alig két esztendeje, hogy a Budapesti Természetbarát Szövetség keretében megalakult a Társadalmi Erdői Szolgálat. A kezdeti sikereket újabbak követték, az 5 budai kerülethez egyre-másra csatlakoztak a pesti kerületek is és ma már 16 kerületben több, mint 570 turavezető vesz részt a Szolgálat ellátásában. Nemcsak a fővároshoz legközelebb eső, leglátogatottabb budai erdőkben /melynek területe pontosan körülhatároltan, teljes egészében fel van osztva a kerületek között/, hanem a Pilis erdőségének védelemre leginkább szoruló területén is vasárnapról-vasárnapra rendszeresen ellátják a Szolgálatot.

De nemcsak Budapesten, vidéken is egyre terebélyesedik e nagyjelentőségű társadalmi kezdeményezés. Legelsőnek a Fejér-megyei Szövetség látott a szervezéshez és működésük 3 éve alatt a 62 tag eredményes uttörő munkájával nagyban hozzájárult megalapozni a TESZ jó hírét. Rajtuk kívül Borsod 100, Heves 60, Vas 30, Zala-megye 10 taggal kezdte meg működését, de tudomásunk van arról is, hogy a Hajdu-Bihar, Baranya, Bács-Kiskun, Tolna, Pest-megyei, valamint a Soproni járási Szövetségben is megalakult a Szolgálat. A többi megyei szövetség tevékenységéről sajnos még nincs tudomásunk, de reméljük, hogy mielőbb azok is átlátják e mozgalom jelentőségét, nagy fontosságát és saját területükön elkezdik a TESZ megszervezését, hogy ezáltal ők is kivegyék részüket a szervezett természetbarátok nagy kollektív munkájáról, szeretett erdőseink védelmében!

Társadalmi Erdői Szolgálat
Országos Intéző Bizottsága

Könyvszemle

TURISTÁK ZSEBKÖNYVE

Szerkesztette: Erős Antal. Budapest 1965.
Sport 204 oldal + 24 oldal mélynyomású melléklet. /Ára 19.50 Ft/

Bár a felszabadulás óta többszáz kötetnyi kiadvány látott napvilágot, amelyet haszonnal forgathatnak a természetbarátok turáik alkalmával, azt kell mondanunk, hogy a "Turisták zsebkönyve" a maga nemében egyedülálló, speciális mű. Mivel érdemi ki a most megjelent mű ezt a minősítést? Azzal, hogy az eddig megjelent könyvektől tartalmát tekintve élesen elüt. Eddig ugyanis egyrészt nagyszámu utikalauz, utikönyv jelent meg, amelyet turista és nem turista egyaránt haszonnal forgathatott, ha egy vidéket vagy egy várost felkeresett, másrészt kisszámu és kispéldányszámu segédkönyvet adtak ki turavezetők, versenyzők részére. A természetbarát mozgalomban résztvevők tizezrei, akiket általában minden turán felhasználható ismeretek érdekeltek, azokat eddig összefoglalva sehol nem találhatták meg.

Ezen a helyzeten kívánt a most megjelent zsebkönyv szerzői munkaközössége változtatni és az sikerült is. /Hasonló, de sikertelen kísérletet hajtott végre mintegy másfél évtizede László Gyula a "Turistakönyv" összeállítója, azonban az ő művében a turaleírások tulsulyba kerültek az általános tudnivalók rovására. / A Turista zsebkönyv valóban hasznos segédeszköz mindenki számára, aki a természetbarát mozgalomban résztvesz.

A zsebkönyv az első oldalakon a turista-szervezetek feladatát, működését és az MTSZ-ben belézés módjait ismerteti. Ezután általános tudnivalók következnek gyalogturázók, hegymászók, barlangjárók, vizitúrázók, sízők városnézők és campingekben megszállók részére. Külön rész foglalkozik a minősítési szabályzattal és a minősítéshez érintendő pontok felsorolásával. A természetjáró létesítményekről szóló fejezet fajtánként ismerteti a tájegységenként található szinte valamennyi létesítményt.

A turistaszállásokról szóló rész általános tudnivalókon /árak, idegenforgalmi hivatalok címjegyzéke stb./ tételesen felsorolja hazánk minden turistaszempontból használható szálláshelyét, feltüntetve azok férőhelyét, felszereltségét és a szállásbiztosítás módját. A "Természetvédelmi területek" című fejezetben olyan védett természeti ritkaságokról is tudomást szereztünk, amelyekről eddig csak szakirodalomból értesülhettünk.

Külön fejezet foglalkozik a szervezett természetjárók kedvezményeinek felsorolásával. Ezt a részt, valamint az ezt követő fejezetet egyébként helyesebb lett volna a

könyv elején elhelyezni. Utóbbi rész a hazai természetjárás évenként ismétlődő eseményeit ismerteti. A híresebb hazai barlangokról, a Kilián-mozgalomról és a tájékoztató sportról szóló fejezet után, "Ami magunkkal vigyünk és ami otthon maradhat" címen felszerelési jegyzéket találunk. / Az ebben felsorolt 161 felszerelési tárgy a régi "Velemjáró" cserkész zsebkönyvek tulajdonosoktól akarását idézi. /

Az "Erdők, rétek illata - a könyvespolcon" kissé különös című fejezet /amely az olvasóban első pillanatban botanikai-asszociációkat kelt/ tájékoztatást ad a természetjárással kapcsolatos irodalom csoportosításáról. Ez a fejezet - a többitől eltérően - inkább elvi, mint gyakorlati segítséget nyújt egy kezdő turistának, mert bár megjelöli az irodalom bibliográfiájának leltérlését /amely sajnos csak 1960-ig tartalmazza a megjelent kiadványokat/, helyesebb lett volna tételesen felsorolni a jelenleg használatos térképeket, utikalauzokat, uti- és egyéb könyveket, illetve azok legutóbbi kiadási évét megjelölve.

A "Természetjáró szakszövetségek" című részben megtalálhatjuk az MTSZ és a területi szövetségek tisztségviselőinek nevét, a szövetségek címét és a hivatalos órák megjelölését. A zsebkönyv tartalmazza a 17/1961./ Erd.Ért.20./OEF számu utasítást az erdőterületek sportcélokra történő használatáról.

A könyv utolsó 25 oldalán aprószedéssel "Kis Lexikon"-t találhatunk, amely 1942 óta az első - természetesen korántsem teljesítményű - kísérlet a turista tudnivalók alfabetikus összegyűjtésére.

A felsorolás 124 címszó alatt különféle fogalmakról, elnevezésekről ad tájékoztatást. Többségük a természetjárással kapcsolatos általános, más részük a tereptan, a vizitúrázás, a versenyzés körébe tartozó speciális fogalmakat, felszerelési tárgyakat ismerteti. /Egy-két mindenki által egyaránt ismert fogalom - pl. ételdoboz - szerepeltetése, vagy hasonló szervek közül egynek a feltüntetése - pl. PTKK- illetve illetve masok mellőzése indoklatlannak tűnik. /Az összeállítás használóját azonban nem ez a néhány vitatható címszó gondolkodtatja el, hanem elsősorban az, hogy milyen nagy szükség lenne egy új - az 1942-es Polgárdy Géza által szerkesztetthez hasonló - a tudományos igényeket is kielégítő turistalexikon elkészítésére. /Reméljük erre is sor kerül majd. /

A zsebkönyv fejezeteit néhány olyan természetjárással kapcsolatos inkább szépirodalmi jellegű leírás köti össze, amelyek szépsége minden olvasót megragad. Ilyen pl. Déchy Mór immár majdnem 60 éves leírása a Kasbek megmászásáról. Ezek a színes leírások élvezetes olvasmányt nyújtanak mindenki számára.

Összefoglalva a mondottakat: a kötet szerzői évek óta fennálló hiányt pótolnak a zsebkönyv összeállításával. Reméljük, hogy az olvasók eleget tesznek a szerzői munkaközösség felhívásának és kiegészítő javaslataikkal, kívánságaikkal hozzájárulnak egy újabb még sikeresebb kiadás sikeréhez.

dr. Heinz Ervin

A Balaton-felvidék utikalauza a felszabadulás után első ízben 1955-ben jelent meg. Ez igen rövid idő alatt elfogyott. A nagy érdeklődés érthető is, hiszen e vidék nemcsak a turisták, hanem a kirándulók által is egyik leglátogatottabb része hazánk-nak. Az 1955. évi kiadás óta most első ízben jelent meg turistaigényű kalauz, amelyre már igen nagy szükség is volt. A régi kiadások elfogytak az üzletekből, de ezenkívül az is időszerűvé tette a könyv megjelenését, hogy az utóbbi évek szorgos kutatásainak eredményeként újabb és újabb történelmi emlékek kerültek napvilágra.

Az új kiadású könyvnek az összehasonlítása a régivel azzal a tanulsággal is szolgál, hogy jelen esetben nemcsak a kiadás új, hanem a tartalom is. A könyv szerzői figyelembe vették az előző évek óta bekövetkezett változásokat és újabb látnivalókat is.

Az utikalauz a Balaton északi oldalán 132 turautvonal ismertetését tartalmazza, míg a déli oldalon 16 utvonalét. Szinte valamennyi utvonalnál részletes ismertetést nyújt a könyv a különböző történelmi, műemléki és geológiai jelentőségű látnivalókról, ami azért bir különös jelentőséggel, mivel a Balaton-felvidék hazánk-nak történelmi emlékekben leggazdagabb része. Ezeket pedig csak akkor tudják kellőképpen értékelni a turisták, ha az utjukba eső látnivalókról tudományos ismertetést is kapnak. Ezeknek az igényeknek az utikalauz teljes mértékben megfelel; és minden bizonyosan nagy örömmel fogadják majd a turisták és a vidék szerelmesei.

A turautvonalak ismertetésén kívül részletesen tájékoztat az utikalauz a vidék földtörténetéről, vizeiről, növény- és állatvilágáról, éghajlati viszonyairól, történelméről, műemlékeiről és a gyakorlati tudnivalókról is. A könyvet jól sikerült, a vidékre jellemző fényképek is díszítik, amelyek jól kiegészítik a szöveges részeket.

A könyv hiányosságaként meg kell azonban említeni azt, hogy néhány turaleírásnál olyan utjelzésekre is hivatkozik, amelyek a kalauz mellékletét képező térképen nem szerepelnek. Ennek az az oka, hogy az 1965. évi kiadású könyvhöz az 1963. évi kiadású térképet mellékeltek, amelyek igen teljes összhangban a szöveges leírással. Helyes lett volna, ha a szerkesztők az új kiadású könyvhöz új kiadású térképet mellékelnek. Mivel a térkép is tartozéka a könyvnek, itt kell megemlíteni azt a hiányosságot is, hogy hiányzik róla ^SÚmeg környéke és a Kovácsi hegyek vidéke is, holott ezekről is tartalmaz a kalauz leírásokat.

A következő kiadásnál erre a körülményre is figyelemmel lehetnének a könyv szerzői.

Mindezt egybevetve jól sikerült újabb utikalauz került forgalomba, amelynek beszerzését ajánlatosnak tartjuk szakosztályaink és turavezetőink részére, mivel igen eredményesen fel tudják majd használni turáik megtervezésénél és levezetésénél.

dr. Kürthy Miklós

Újra megnyílt a PÁLVÖLGYI barlang

Budapest egyik nevezetessége a Pálvölgyi-cseppkőbarlang harmadszor is megnyitotta kapuját az érdeklődők előtt. A 60 évvel ezelőtt felfedezett barlangot újjáépített világító berendezésével június 13-án Szőnyi László, a BTSZ alelnöke rövid ünnepség keretében adta át a természetbarátok és a nagyközönség számára. Ez alkalommal került leleplezésre a bejárat közelében az a márványtábla, melyet a BTSZ emelt a barlang két bátor felfedezőjének Scholtz Pál Kornél és Bagyuro János emlékének.

A barlang újbóli megnyitása egybeesett a budapesti barlangkutatás 60 éves jubileuma alkalmából rendezett ünnepi ülésel, melyet a Budapesti Természetbarát Szövetség a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulattal közösen rendezett június 12-én az

MTS Budapesti Tanácsa székházában. Az ülésen dr. Bogsch László professzor elnökölt és dr. Kessler Hubert, majd dr. Dénes György méltatta a 60 éves budapesti barlangkutatás eredményeit, jelentősebb állomásait és a kutatók érdemeit.

Az ünnepség alkalmával emléklappal jutalmazták mindazokat, akik a Pálvölgyi-barlang felfedezése, feltárása és kiépítése terén az elmúlt 6 évtized alatt érdemeket szereztek. Ugyancsak könyv- és tárgyjutalomban részesültek azok a lelkes barlangkutatók, akik a barlangkutatás terén az utóbbi évek során eredményes tevékenységet fejtettek ki. Együttal - idén elsősorban - kiosztották a barlangkutató - igazolványokat is az érdemeik alapján jogosult kutatóknak.

TÁJÉKOZÓDÁSI VERSENYZÉS

Gondolatok két EB-ről

Minden újabb EB, új betörés az északiak hegemoniájába.

"A vészmadarak azt károgták, hogy túl korai volt az első Európa Bajnokság 1962-ben való megrendezése. És valóban, az eredménylista erősen hasonlított egy házi északi bajnoksághoz". A fejlődés azonban mint azt a svájci rendezvény is bizonyítja jó irányba halad."

Az IOF feladata, hogy elősegítse a tájékozdási sport nemzetközi és ténylegesen elismert sporttá válását. Egyenlőre azonban a különböző térképtípusok a különböző terepek, az eltérő pályakitűző elképzelések és még sok más nehézség nehezíti meg a cél elérését. Elméletben azonban már messzire jutottunk. A kontinens országai, - ahol azelőtt szokatlan meglepetések vártak ránk, - most már teljesen átvették az északi szabályokat. Ennek a sikerei jól lemérhetők a két évenként visszatérő Európa Bajnokságon.

Az eddig megrendezett két EB - 1962-ben - északi és svájci fölényt mutatott. Kétségtelen azonban, hogy a többi ország is felküzdi magát. Az EB-okon ez még nem volt annyira lemérhető de a nemzetközi találkozók már bebizonyosodott, hogy az északiak és svájciak egyenrangú ellenfeleket találnak különösen a Német Demokratikus Köztársaság, Magyarország és Csehszlovákia versenyzőiben. Az 1962-es EB eredményei az IOF szempontjából figyelemreméltóak voltak. Az északi országok és Svájc foglalta el a férfiaknál az első 26 helyet. Ezután egy magyar következett 1 óra 8 perccel lemaradva a bajnok Magne Lytad 1:48.32-es ideje mögött. A legjobb csehszlovák 29-ik lett 1 óra 20 perces, majd a legjobb bolgár 1 óra 29 perces hátránnyal.

Az 1964-es EB után változott a kép. A legjobb Német Demokratikus Köztársaságbeli a 22-ik helyen végzett, mindössze 25 perccel maradva el a bajnok Erkki Kohvakka 1:42.09-es ideje mögött, sőt a 27-ik és 28-ik helyeket is - az EB-n első alkalommal résztvevő - NDK versenyzők szerezték meg. A 29-ik helyre magyar került, ideje 40 perc hátrány, a legjobb bolgár pedig 53 perc hátránnyal 33-ik lett. Egy rendkívül érdekes összevetés azt mutatja hogy a legjobb magyar mögött 1962-ben a kontinens versenyzőin kívül csak egy svájci és egy dán versenyző végzett. Az 1964-es EB-n a legjobb NDK versenyző a kontinens versenyzőin kívül megelőzött három finnt, három dánt, és két svájcit. A 29. helyen végző legjobb magyar pedig két dán, egy finn és egy svájci versenyzőt előzött meg.

Amikor a női EB-t vizsgáljuk szintén jelentő fejlődést tapasztalhatunk. 1962-ben az első tizenegy helyet északiak és svájciak foglalták el. A 15-ik helyre csehszlovák lány jutott a bajnok Ulla Lindkvist 1:03.30 ideje után 21 perc hátránnyal. A legjobb magyar 18-ik lett.

A 1964-es EB-n magyar lány került az 5-ik helyre 8 perccel a győztes Margrit Thommen ideje - 1:07.59 - után. A legjobb csehszlovák 8-ik lett 13 perc, a legjobb NDK versenyző 15-ik lett 21 perc hátránnyal.

És most néhány szót a váltó-versenyről. 1962-ben a stafétát még nemzetközi versenyként rendezték meg és csak 1964-ben vált hivatalos EB számmá. A váltó mindkét esetben azon kívül, hogy remek verseny volt, - lehetővé tette a visszavágót azoknak, akiknek nem hozott teljes sikert az egyéni bajnokság. 1962-ben a finn férfiak arattak győzelmet, miután előző napon a norvégok és svédek az egyéni versenyben megelőzték őket. A svájci nők a finnek előtt a figyelemre méltó 3-ik helyre kerültek, akik viszont az egyéni bajnokságon végeztek jobban.

Az 1964-es váltó mindenek előtt a norvégok 2-ik helyét hozta a férfiaknál és a dán lányok 3-ik helye a kellemes meglepetés volt.

Mikor az első EB-t 1962-ben megrendeztük, néhány bíráló azt vélte, hogy ez az időpont túl korai volt. Igen, az akkori eredmények tagadhatatlanul még "Északi-Bajnokságról" tanuskodtak. Ugy gondolom azonban, hogy az 1964-es eredmények már azt bizonyítják, hogy a fejlődés jó irányba haladt. Az északi országok és Svájc ugyan még hosszú ideig uralkodnak azonban minden újabb EB újabb feltörőket hoz és ennek az IOF vezetősége csak örülhet.

Bizonyos gyengeség a lebonyolítással és a kiegyenlítődéssel jár. Egyenlőre az északi országokat és Svájcot a többi országtól elválasztó tudástávolság a nagy. Kétségtelen az is, ha nagyobb számú északi és svájci résztvevőket indíthatnánk, a többi országok legjobbjai az eredménylistákon lejjebb csuszának. Felmerült az a gondolat is, hogy az EB-re csak a legjobbak jussanak. Ennek érdekében előtte selejtező versenyeket kellene rendezni de ennek eredményeképpen az IOF tagországainak csak a fele juthatna be a végső fordulóba. Egy ilyen EB azonban igen sokat vesztené színeiből. Az EB-t a többi országgal együtt vívott küzdelem teszi ünneppé. Mi egyenlőre hátránynak tartjuk, hogy nem egyenlők az erőviszonyok. Nem kell azonban sokáig várnunk. És a mi segítségünkkel, egy pár EB serkentő hatására - meggyorsul a fejlődés és feljönnek a kontinens országai.

Erik Tobé
az IOF elnöke

Érem táblázat az 1962- és 1963-~~as~~ EB után:

	arany	ezüst	bronz	pontozás
Svédország	2	2	4	14
Finnország	2	-	1	7
Norvégia	1	2	-	7
Svájc	1	2	-	7
Dánia	-	-	1	1

/SKARMEN 1965. évkönyvben megjelent cikk fordítása/

o-o-o-o-o-o-o-o

Az 1964. évi Országos Tájékoztatói Bajnokságról

Az MTSZ Versenybizottsága 1965. január 22-én tartotta az 1964. évi Országos Tájékoztatói Bajnokságot értékelő megbeszélését. Valamennyi résztvevő csapat meghívást kapott és két fővel képviselhetette magát.

Az összejövetelen számos bírálat és javaslat hangzott el a bajnokságokkal kapcsolatban. Elhatározták, hogy az elhangzott javaslatokat külön VB-ülésen megvitatják és az így elkészített összefoglaló jelentést részint az MTSZ-nek, részint a résztvevő csapatoknak megküldik.

Az elhangzott felszólalások többségét magnetofon-szalagon örökítettük meg. Kívánatos lenne, hogy ezt a jövőben gyakrabban alkalmazzák mert ezzel elejét lehetne venni a felelőtlen felszólalásoknak s az esetleges félreértéseknek.

Az értekezlet első napirendi pontjaként került sorra az Unnepélyes eredményhirdetés. Szónyi László a versenybírószak elnöke a résztvevők tapsa közepette adta át az egyéni bajnoknak és helyezetteknek, valamint az I-III. helyezést elért csapatok tagjainak a szép kiállítású érmeket és tiszteletdíjakat.

Második napirendi pontként a bajnokság szervezésével, lebonyolításával kapcsolatos problémák kerültek megvitatásra. A vita alapját a versenybírószak által összeállított és a csapatoknak megküldött írásbeli jelentés képezte.

A következő témák kerültek megvitatásra:

1. A versenyzők utazása, szállása.
2. A verseny megnyitása, zárása, eredményhirdetés
3. Propaganda, sajtó
4. Terepkiválasztás, versenyutvonalak kitűzése, ellenőrzőpontok bemérése, elhelyezése /láthatóság/ ; térkép.
5. A versenyzők magatartása

Röviden összefoglalva álljanak itt az elhangzott bírálatok, javaslatok:

1. A verseny gyülekező helye a jövőben a verseny színhelye, vagy ahhoz közeli hely legyen; ettől függetlenül szükséges csoportos utazást szervezni az oda-utrá. Az autóbusszal történő utazást kerülni kell. Kifogás merült fel a túl magas nevezési költség ellen, amelyről a vb. nem adott a kluboknak részletes elszámolást. Csak egyszakaszos verseny esetén helyeselhető a tömegszállítás.

2. A jövőben feltétlenül szükség van a helyszínen történő eredményhirdetésre, s ettől függetlenül kell egy-két hét múlva megtartani az értékelő értekezletet.

3. A jövőben nagyobb propagandát kell csinálni a tájékoztatói versenyeknek, különösen pedig az Országos Bajnokságoknak.

4. A jövőben a vb. közölje a kiírásban az egyes fordulók terepét /Pl. Bükk hegység/. Helytelen volt a hat versenyt közel azonos terepen megrendezni. Az utvonalak kijelölése általában jó volt. Az FF III. forduló 1. pontjával kapcsolatosan felmerült, hogy a szabályzatot kritikailag felül kell vizsgálni. A vb. ismét elkövette azt a hibát, amit 1963-ban: az ifi-bajnokságot egy előző versenyterepen rendezte meg. A katonai térképek jobbabbak voltak, mint az 1963-as térképek, de sok kívánnivalót hagytak maguk után. Felmerült a térképek helyesbitésének problémája. Kifogásolható, hogy az MTSZ messze elmarad a vezető klubok mögött a térképhelyesbitő munkát illetően.

5. A versenyzők magatartásával kapcsolatosan a vb. elnöke, az MTSZ főtitkára és mások is megállapították, hogy az elmúlt évekhez képest javulás észlelhető. Helytelen volt, hogy az értekezlet résztvevői előtt nem ismertették a III. fordulóval kapcsolatos fegyelmi eljárás lefolyását és a hozott döntést.

Az értekezlet végén a VB elnöke, a Budapesti Edzőbizottság vezetője, majd az MTSZ főtitkára mondták el az országos bajnokságokkal kapcsolatos véleményét, javaslatait.

Összefoglalva meg kell állapítani, hogy helyes volt összehívni ezt az értekezletet. Az elhangzott javaslatokat a következő évi bajnokságok lebonyolításával megbízott vb. bizonyára jól fel tudja majd használni.

Argay Gyula

VERSENY-hÚREK

Sokan hiányolják, hogy nem kapható a könyvesboltokban versenyszabályzat. Az Állami Könyvterjesztő Vállalat kérésünkre a Bp.VII., Rákóczi ut 62.sz.alatti boltjába összegyűjtött kb. 300 példányt a "Természetjárás - Tájékozódás" című szabályzatról, amely 6.60 Ft-os áron ott kapható /vagy utánvétellel megrendelhető/.

Verseny-térképek és vázlatok jelkulcsa.

Mint hogy egyre több versenyenél készít a rendező szervezet saját felmérésű vázlatot vagy térképet, szükségessé vált az ezeknél használatos jelkulcs egységesítése.

Közös megegyezés alapján végleges rendezésig a következő jelkulcs használandó:

1. zárt település /átvezető versenyutvonalat szalagozni kell.
2. a/ Egyedülálló épület szétszórt településben
b/ u.ez alaprajzi elrendezésben
3. rom
4. gyárkéremény /gyárat zárt településben kell jelölni/
5. működő bánya
6. nem működő bánya
7. kőfejtő mélységjelzéssel
8. lepkefa háromszögelési kővel /tokos pózna/
9. háromszögelési pont
10. kilátó, torony
11. egyedül a/ tülevelű álló fa: b/ lombos
12. állandóan lakott egyedülálló ház /főként erdővel fedett területen használandó/
13. templom, kápolna
14. emlékmű
15. kereszt, képoszlop
16. temető
17. a/ egyedülálló szikla
b/ járható sziklás terep
18. gödör
19. elektromos vezeték
20. jelzótábla
21. viltartály, ciszterna
22. mérségető
23. barlang
24. etető
25. magaslat
26. szóó
27. normálnyomtávu vasut
28. keskeny " "
29. bevágás
30. töltés
31. drótkötélpálya
32. műút
33. földút
34. kocsit /jelzés ritkítása a rosszabb járhatóságot jelenti.
35. sétat /Budai hgs, Soproni hgs./
36. ösvény /jelzés ritkítása a rosszabb járhatóságot jelenti/
37. országhatár
38. követhető határ
39. egyes határjelek /nem követhető határ/
40. kerítés
41. vadvédelmi kerítés /drót kerítés/
42. rakott kőkerítés
43. patak, vizesés
44. állóvíz /tó, dagonya/

45. csatorna, árok,
 46. kut
 47. forrás
 48. vastagított f5-/50 v.25.m-es/ és alapszinvonal /10 v. 5 m-es/
 49. felezőszintvonal, eséstüske
 50. metsződés
 51. szakadék,horhos /veszélyesnél mélységet számmal jelölni/
 52. olajvezeték
 53. járhatatlan sziklás terep
 54. átérész
 55. hid
 56. kis hid /elsősorban gyalogforgalomra/
 57. tiszta nyiladék
 59. rét, legelő
 60. mocsár, vízenyős terület
 61. művelt terület /szántó, kert stb/
 62. fiatal erdő /járható, de nem futható/
 63. bozót /nehezen járható, vagy járhatatlan/
 64. ligeterdő
 65. csemetekert /ültetett erdő/
 66. földkunyó
 67. kilométerkő
58. beszótt nyiladék

1		22		48	
2		23		49	
3		24		50	
4		25		51	
5		26		52	
6		27		53	
7		28		54	
8		29		55	
9		30		56	
10		31		57	
11		32		58	
12		33		59	
13		34		60	
14		35		61	
15		36		62	
16		37		63	
17		38		64	
18		39		65	
19		40		66	
20		41		67	
21		42			
		43			
		44			
		45			
		46			
		47			

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG

1965.évi felnőtt férfi-női, valamint ifjúsági férfi-női tájékoztatói
egyéni-csapatbajnokságának kiírása

1. A bajnokság céljai: Az országos egyéni és csapatbajnoki címek és helyezések eldöntése, valamint a felnőtt férfi és női, továbbá ifjúsági versenyzés minőségi fejlődésének lemerése.

2. A bajnokság időpontja:

	FFA	FNA	IF	IN
I. forduló 1965. szeptember 26. nappal	-	-	-	-
II. " 1965. október 10. éjjel	-	nappal	nappal	-
III-IV. " 1965. október 23-24. éjjel-nap.nap.	-	-	-	-

A résztvevők a találkozás helyéről és időpontjáról a verseny előtt 6 nappal kiküldött "Versenyértéstitó"-ból szereznek tudomást.

3. A bajnokság rendezője: a Magyar Természetbarát Szövetség

A v.bíróság elnöke: B á r á n y L á s z l ó n é

Bemérőbírák: Déri Ferenc Tibor Lajos
Jávorka Péter Lorf József

Titkárok: Bárány László Kolbe Piroska

Ellenőrző bírák: I. ford: Fehér Miklós III.ford: Komáromy Jenő /Bp./

II. " Pásztor János IV. " Czibók István

IF-IN: Pásztor János FNA: Komáromy Jenő /Bp./

4. A bajnokság résztvevői:

a/ Általános feltételek:

aa/ Csak azok a versenyzők nevezhetők, akik

- a felnőtt kategóriákban 1947. január 1. napja előtt születtek /ifjúságiak akkor, ha érvényes korengedélyük van a felnőtt versenyen való szereplésre/ és az FFA kategória csapatainál legalább II.osztályú minősítéssel rendelkeznek;

- az ifjúsági kategóriákban 1946. december 31. napja után születtek /serdülő csoportúak akkor, ha érvényes korengedélyük van az ifjúsági versenyen való részvételre/.

ab/ Létszámok:

- a csapatok száma 14; valamint további 4 meghívott csapat,

- csapatlétszám 4x1 fő /a kétszakaszos versenynél 1 fő tartalék/,

ac/ Minden versenyzőnek az érvényes szerepléshez szükséges feltételekkel rendelkeznie kell /minősítés, orvosi ig.stb./,

ad/ Bármely szakosztály - amelynek csapata nem szerepel a bajnokságban - nevezhet versenyzőket az egyéni bajnokságokra, akik

- az FFA Kategóriában legalább I.osztályú,

- az FNA és IF-IN kategóriákban pedig legalább III.osztályú minősítéssel rendelkeznek. A korlátozott létszám miatt a benevezettek közül a Szövetség azokat hívja meg, akiket előző évi eredményeik alapján erre alkalmasnak talál. Az FFA kategóriánál legfeljebb 2 fő kerülhet meghívásra szakosztályonként.

ae/ - A bajnokságban szereplő csapatok is nevezhetnek további versenyzőket az egyéni bajnokságra, ha a csapat összes tagja érdemes, ill. I.oszt. minősítéssel rendelkezik, vagy a válogatott keret tagja. Benevezésük esetén az MTSZ meghívhatja az egyéni bajnokságra a szakosztály többi, előbb említett minősítési csoportba tartozó versenyzőjét. Az FFA kategóriánál legfeljebb 1-1 fő kerülhet meghívásra.

b/ Felnőtt férfi kategória:

ba/ Budapesti Spartacus	Budapesti Vörös Meteor
Budapesti Pedagógus	Pécsi V.Meteor
Budapesti Honvéd	Mech.Mérőműsz.Gyára
MAFC	Miskolci EAFK
Bp.Helyiipar SC	Veszprémi Haladás
BEAC	Vörösmarty Gimnázium
Bp.MÁV Ig.SC	Ujpesti Dózsa

Meghívott csapatok: Péti MTE, Egri Spartacus, G-MÁVAG, V.Csepel.

bb/ A csapatverseny 8 utolsó helyezettje visszakérül az illetékes területi szövetség legmagasabb szintű bajnokságába.

c/ Felnőtt női és ifjúsági férfi-női kategóriák:

A Szövetség a következő természetjáró szakosztályokat hívja meg a bajnokságra:

ca/ Az 1965.évi budapesti felnőtt női és ifjúsági férfi-női bajnokság 1-4. /esetleg 5-6./ helyezettjét;

cb/ Az 1965.évi megyei felnőtt női és ifjúsági férfi-női 1. /esetleg 2./ helyezettjét;

ha a felnőtt női és ifjúsági bajnokságokra az írásbeli nevezés, továbbá a területi bajnokságokról a "Versenyjegyzőkönyv" stb. legkésőbb a döntő előtt 8 nappal az MTSZ-hez beérkezik. Azokból a megyékből, ahol női, illetve ifjúsági bajnokságokat nem rendeztek, az MTSZ csapatot nem hív meg.

5. A verseny meghatározása:

Országos - bajnoki - gyalogos-- teljestávu -

- felnőtt férfi - I.osztályu - négyszakaszos /nappali - éjszakai - éjjel-nappali/

- felnőtt női - I.osztályu - egyszakaszos /nappali/

- ifjúsági férfi - női - II.osztályu - egyszakaszos /nappali/

minősítő - 4xl fős egyéni csapatverseny.

6. Díjazás:

A négy kategóriában nyolc bajnoki címért versenyeznek. Külön egyéni és külön csapatdíjazás van.

a/ Az egyénileg legjobb helyezett a "Magyar Népköztársaság 1965 évi - felnőtt férfi - női, illetve ifjúsági férfi-női - tájékozási bajnok" címet nyeri. Ezenkívül az egyéni 1-3. helyezettek oklevél és plakett díjazásban részesülnek.

b/ A győztes csapat a "Magyar Népköztársaság 1965.évi felnőtt férfi - női, illetve ifjúsági férfi - női tájékozási bajnokcsapat" címet nyeri. Ezenkívül az 1. helyezett emléktábla, a 2-3. helyezett csapatok oklevél, a csapatok tagjai pedig éremdíjazásban részesülnek.

7. Résztvételi költségek:

A bajnokság rendezésének és díjazásának költségeit a Magyar Természetbarát Szövetség fedezi. A csapatok költségeit a nevező szervezetek fizetik az alábbiak szerint:

<u>Kategória:</u>	<u>Csapatköltség:</u>	<u>Egyéni indulók és edzők személyenként:</u>
felnőtt férfi	1.800.-Ft	380.- Ft
felnőtt női	400.-Ft	100.- Ft
ifjúsági férfi-női	200.-Ft	50.- Ft

mely összegben Budapesttől-Budapestig a fordulók összes /utazás, szállás, szolgáltatás/ költségei szerepelnek.

A fenti összeget legkésőbb 1965.augusztus 31.napjáig kell az MTSZ 251.519-V.OTP sz. számlájára befizetni a kategória megjelölésével.

8. Nevezési határidők:

Egyéni nevezések száma: FFA VII.30. FNA VII.30. IF-IN. VII.30.napján 24 óráig

Csapat nevezések: VII.30. X.12 X. 2. " 18 "

Sorsolás: IX. 7. X.12 X. 5. " minden esetben 18

órákor az MTSZ helyiségében. Az egyének indulási sorrendjét a helyszínen sorsolja ki a versenybíró.

A késve érkezett nevezéseket a versenybírósnak nem áll módjában figyelembe venni.

9. Egyéb rendelkezések:

a/ A szakosztályok az indulási jogosultság figyelembe vételével mind a négy kategóriában az egyéni nevezéseket szám szerint, továbbá az edzők részvételét név szerint legkésőbb 1965. VII.30.napjáig írásban jelentsék be az MTSZ-nek. Az FNA és IF-IN kategóriáknál a megyei bajnokságok eredményétől függő "feltételes" nevezéseket is elfogad a versenybíró.

b/ A fordulók előtt 3 nappal az MTSZ-hez be kell érkeznie minden kategóriánál a csapatösszeállításnak. A névsorban tetszés szerinti számú versenyző szerepelhet, amelyből sorrendben 4 személy indul az első szakaszon /az 5.személy a harmadik-negyedik fordulónál a tartalék/. A névsorban fel kell tüntetni a versenyzők nevét, születési évét, minősítési fokozatát és 1965. évi szövetségi érvényesítési bélyegének számát. A csapatösszeállítás mellett az egyéni versenyzőket külön meg kell nevezni minden forduló előtt.

c/ A versenyszabályzatban meghatározott felszerelésen kívül egyéb felszerelést a "Versenyértékesítő" előírhat.

VERSENY-KÜLIRÁSOK

Az 1965. évi "ALFÖLDI KUPA" tájékoztatói verseny.

- V.i.:** 1965.július 17-18 /Debrecen környéke./
- R.:** A Hajdu-Bihar megyei Természetbarát Szövetség
- VB.elnöke:** H a r a n g h y G y ö r g y
- Bemérendőbirák:** Balogh Ákos, Török István I. Kásár Imre, Török István II. Vass Zoltán, Bácskay György, dr.Szokol Miklós, Végh József
- Titkárok:** Szabó Jolán és Papp Antalné
- Versenyorvosok:** dr.Módis László és dr.Géni Ádám
- Ellenőrzőbirák:** Fehér Miklós, Lendeczky László, Török László, Tóth Árpád
- D.:**
- Az FFA.I.osztály győztes csapata és a II. osztály FFA és FNA csapata védi 1965-ben a vándordíjat.
 - Minden kategóriában az 1-3.helyezett csapatok oklevél, tagjai pedig éremdíjazásban részesülnek.
 - Az FFA.I.o.egyéni 1-3. helyezettje, az FFB.győztese, az FFA,II.első Az FNA.II.első helyezettjei tárgyi díjazásban részesülnek.
- KTS.:** személyenként 50.-Ft /szállás, szállítás, térkép, hűsítő és egyéb szolgáltatások összesen/ mely összeget az MTS.Hajdu-Biharmegyei Tanács gazdálkodási folyószámlájára MNB.173-815-403.kell befizetni a nevezési határidőig az összeg rendeltetésének pontos megjelölésével, 1965.június 16-ig.
- Egyéb:**
- A szállást egyes kategóriákban esetleg saját sátorral kell megoldani ez esetben a szállásdíjat visszafizetik. Erről a "Versenyértésítő"ben adunk tájékoztatást.
 - Kisérők korlátozott számban nevezhetők. Költségük azonos a versenyzőkével.
 - A versennyel kapcsolatos tudnivalókat a "Versenyértésítő" tartalmazza.

-o-o-o-o-o-o-o-o-

Az 1965.évi "TÖRÖK OTTÓ" tájékoztatói verseny.

- V.i.:** 1965.július 25, helye: titkos.
- R.:** Miskolc Városi Természetbarát Szövetség
- VB.elnöke:** L e n d e c z k y L á s z l ó
- Bemérendőbirák:** Zsigmond József, Szeghi Béla, Aradi János, Babcsán László, Molnár József, Bordás Béla
- Titkár:** Zsigrai Károly
- Ellenőrzőbirák:** Jancoviusz Béla, Csiki Oszkár, Miklós István, Mazura Alajos
- D.:**
- Mind a négy kategóriában a győztes csapatok őrzik 1965.évben a vándordíjakat.
 - Mind a négy kategóriában az I.helyezett csapatok emlékHzászlót, a II-III.helyezett csapatok oklevelet, a helyezett csapatok tagjai pedig éremdíjazásban részesülnek.
 - Az I.osztályok egyéni férfi és női 1-3 helyezettjei oklevél és éremdíjazásban részesülnek.
- Résztvételi költségek és nevezési határidő: Egy csapatra eső előrelátható költség /szállás, szolgáltatás/ 40.-Ft. Egyéni indulók költsége ennek megfelelően 20.-Ft. A résztvételi költséget legkésőbb 1965.július 1-ig kell befizetni a VTS Miskolc MNB.173-842-306.sz. csekkszámára az összeg rendeltetésének pontos megjelölésével.
- A nevezési lapnak legkésőbb 1965. július 1-ig kell beérkeznie az alábbi címre: Miskolc, Városi Természetbarát Szövetség, Dajka Gábor u 9.sz.
- Egyéb:**
- csapatonként csak egy tartalékot fogad el a versenybíró, ha ezt a nevezéssel egyidőben bejelentették.
 - A verseny I.osztályu kategóriái az országos válogatott keret tagjai számára ellenőrzőversenyek és a versenyek eredményeit figyelembe veszik a következő évi válogatott keret kijelölésénél.
 - Az MTSZ határozata értelmében az I.osztályu kategóriában csak azok a versenyzők indulhatnak, akik legalább II.osztályu minősítéssel rendelkeznek.

Az 1965.évi "BORSOS RÓZSI" tájékoztatói verseny.

- V.i.: 1965.augusztus 1., helye: titkos.
R.: Az Újpesti Dózsa Sport Club.
VB.elnöke: S c h ö n v i s z k y G y ö r g y
Bemérendőbírók: Balla Sándor, Jusztin Sándor
Titkár: Székely András
Ellenőrendőbíró: Mocsári Gábor
D.: a/ Az egyéni verseny - kategóriánkénti - 1-3.helyezettje éremdíjazásban részesül.
b/ A csapatok - kategóriánkénti - 1.-3. helyezettjei plakett, a csapattagok éremdíjazásban részesülnek.
c/ A legkisebb pontszámot elérő egyesület egy évig őrzí a "Borsos Rózi" vándordíjat és emléktáblát, a 2-3. helyezettek oklevelet kapnak.

Résztvételi költségek és nevezési határidő: személyenként 30.-Ft. /szállás, szolgáltatás és térkép költség./

A részvételi költségek az Újpesti Dózsa SC.csekkszámlájára: 216.167-VI.48. kell befizetni az összeg rendeltetésének pontos megjelölésével. Nevezési határidő: 1965. július 15., az alábbi címen: Újpesti Dózsa, Balla Sándor, Bp.III.Hévízi u 5/b.

o-o-o-o-o-o-o-o-o-o

Az 1965.évi VIII."SZEGED KUPA" tájékoztatói verseny.

- V.i.: 1965.július 31.-augusztus 1. Szeged környéke.
VB.elnöke: dr. T ó t h I m r e
Bemérendőbírók: Frányó Ferenc, Rózsa Gábor, Molnár Mihály, Benedek Jenő
Titkár: Hegyesi Teréz
D.: a/ Valamennyi kategória I.helyezett csapata és egyéni győztese egy évig őrzí a "SZEGED KUPA" vándordíjat, valamint oklevelet kap.
b/ Valamennyi kategória II-III. helyezett versenyzője éremdíjazásban részesül.

Résztvételi költség: n i n c s , a résztvevők esetleges szállás és egyéb költségeit a nevező szervek biztosítják a helyszínen. A versenyző csapatok, valamint kísérők részére az előzetes jelentkezésnek megfelelően biztosítunk helyet a Szabadtéri Játékok augusztus 1-én /vasárnap/ sorrakerülő előadására. Belépőjegyek ára 15.-Ft, mely összeget a nevezéssel egyidőben kérjük megküldeni postautalványon a rendező szerv címére.

Nevezési határidő: 1965.július 1. MTS. Csongrád megyei Tanácsa Természetbarát Szakszövetség, Szeged. Pf.99., kizárólag a nevezési lap megküldésével.

o-o-o-o-o-o-o-o-o-o

Az 1965. évi "RÓZSA FERENC" tájékoztatói verseny.

- V.i.: 1965. augusztus 8., helye: t i t k o s
R.: Typográfia TE.Tájékoztatói Versenyszakosztály
VB.elnöke: L e r f J ó z s e f
Bemérendőbíró: Makk Lajos
Versenytitkár: Halmai Ferenc
Ellenőrendőbíró: Szeitz János
D.: a/ az FFA II.o.csapatverseny győztese védi 1965-ben a "Rózsa Ferenc" vándordíjat.
b/ Mindkét kategóriában az első három helyezett éremdíjazásban részesül.

Résztvételi költségek: 130.-Ft, amely összegben a csapatokra fordított utazás, szállás és egyéb szolgáltatás költségei szerepelnek Budapesttől Budapestig. Az összeg átutalandó a Typográfia TE.OTP.221-150.VIII.számú csekkszámlájára július 30-ig. Tájékoztatói verseny nevezési díja" megjelöléssel.

Nevezési határidő: 1965.július 29., az alábbi címen: Halmai Ferenc, Bp.VI.Dessewffy u. 39. sz.

Időpont: VIII.20-21. Balaton felvidék. A pontos helyet Keszthely környékén a "Versenyértéskönyv" tartalmazza. Jelentkezés a helyszínen VIII.19-én kb. 23 óráig.

Rendező: Veszprém megyei Természetbarát Szövetség.

A versenybírók elnöke: C z i b ó k I s t v á n

Elnökhelyettesek: Dr.Hódossy Lajos és Gáti László

Bemérőbírók: Horváth S., Mocsári G., Hódossy G., Schmidt F., Molnár T., Gémes I., Tóth Gy., Németh F.

Ellenőrzőbírók: Szőnyi L., Dóra T., Komáromy J., Lehoczky J., Matusz K.

Résztvevők: Az összes kategóriákba az ország bármely természetbarát szakosztályának igazolt versenyzője nevezhető. Az I.oszt. kategóriákban külföldiek is nevezhetnek. Az FFA I.osztályban a hazai versenyzőknek legalább II.o. minősítéssel kell rendelkezniük.

Meghatározás: Augusztus 20-án a folyó évi januári "TURISTA"-ban közölt naptár szerinti kategóriáknak nemzetközi és országos teljestávu 3xl fős egyéni-csapat, illetve 2xl fős csapatversenyek.

Augusztus 21-én az I.osztályu kategóriák részére 2xl fős váltóverseny, amelyen csak azok indulhatnak, akik az előző napon u.ezen kategóriák versenyén résztvettek.

Költségek: Egyéni versenyzők 55.- Ft, 2 fős csapatok 80.- Ft, a 3 fős csapatok 165.- Ft, amely összeg a helyi szállítás, frissítő, térkép és aug. 19-20., valamint 20-21-re a camping díjat foglalja magába.

Csekszámla: "Veszprém megyei Tanács gazdálkodása 173.835-154."

Nevezés: 1965. július 31-ig. Cim: Czibók István Veszprém, Vörösmarty-tér 1. Írásbeli nevezés a befizetéstől függetlenül feltétlenül küldendő.

Egyéb: a/ A versenyzők sátrat, takarót, gumimatracot hozzanak magukkal, mert a camping elhelyezésben kölcsönzési lehetőség nincs. Etkezésről ugyancsak mindenki gondoskodik, mert a camping-büfében a beszerzési lehetőség erősen korlátozott.

b/ Eredményhirdetés, díjkiosztás: VIII. 21-én 14 órakor.

c/ A nevezési lapon megrendelt számú emlékjelvény a helyszínen fizetendő és átvehető.

d/ A verseny pontos részleteit tartalmazó "Versenykiírás" beszerezhető az illetékes területi /megyei, budapesti/ szövetségektől.

Soron következő versenyek kategóriái és létszámai

Időpont	Verseny neve	Osztály, tájegység, kategória, létszám, napszak.				
		I.o. országos	II.osztály tájegységi			III.o. megyei területi
			Kelet-m.	Közép-m.	D-tuli	
VII.18.	ALFÖLDI KUPA	FFA 2xl é FFB 1xl é	FFA 1x2 FNA 1x2			IF 1x2 IN 1x2
VII.25.	HERMAN OTTO ev.	FFA 2xl FNA 2xl	FFA 1x2 FNA 1x2			
VIII.1.	BORSOS RÓZSI ev. SZEDEDI KUPA			FNA 2xl FNA 2xl		
VIII.8.	RÓZSA FERENC ev.			FFA 1x2 IF 1x2		
VIII.15.	BÖTVÖS LÓRÁND ev.	FFA 4xl FFB 1xlé FNA 4xl		FFA 3xl IF 3xl IN 3xl		
VIII.20.	NEMZETKÖZI BALATON KUPA	Meghívott nemzeti válogatottak: FFA és FNA 3xl				
	KESZTHELYI KUPA BALATON KUPA	FFA I. 3xl FNA I. 3xl FFA II.1x2 FNA II.1x2 IF II.1x2				

**UTAZÁST
KÜLÖNBÖZŐ
ORSZÁGBA**

**EURÓPAI
KÖRUTAZÁST
SORSOLNAK**

**A JÚLIUSI
SZELVÉNYEK
KÖZÖTT!**

Ára: 4.- Ft

CAOLA
Desodor

**IZZADÁSGÁTLÓ
ÉS SZAGTALANÍTÓ KRÉM,
MINDEN ÉVSZAKBAN!**

természet- barát híradó

65

6-7

KIADJA: AZ MTS-OT. MAGYAR TERMÉSZETBARÁT SZÖVETSÉG.

TARTALOM:

November 7. emléktúra

Blasovszky Miklós:
Mozaikok az ország természetjáróinak
életéből

Szepesi Hajnal:
Elnökségi ülések jegyzőkönyvéből

Udvardy László:
Természetbarát szakosztályok költség-
vetése

dr.Pápa Miklós:
Milyen legyen a modern utikalauz?

Szepesi Hajnal:
Ifjusági rovat

Szebényi Géza:
Táborozás gondolatok sátorbontás után...

Földes János:
Motoros turázás szervezési tapasztalatok

dr.Dénes György:
Barlangkutatóinkról

Gimesi István:
Program lehet turákon,találkozókon .

Szebényi Géza:
Siturázás

Kováts Kálmán:
Siturázók felkészülése a téli síidényre

Gimesi István:
Nemzetközi turistatalálkozó és tájéko-
zódási verseny Tale-ban

Blasovszky Miklós:
Lapszemle

A térkép

Bokody József:
Vizi-túra. A viziturázók minősítéséről

Kőszegi Gyula:
Igy is lehet...

Hírek - közlemények

X Szász Károly:
Tájékoztatói versenyzés. III. IOF
kongresszus

X dr.Vizkelety László:
Nemzetközi szemle

X Monszpart Sarolta:
Svéd győzelmek az NDK tájékoztatói
versenyen

X Maác Benedek:
Versenypálya a Rodope hegységben

X Versenyhírek

X Versenykiírások

Felelős kiadó: Thuróczy Lajos

Z-650514-Sportsokszorosító
Felelős a Vállalat Igazgatója

NOVEMBER 7. emléktúra

1. Az emléktúra célja: hogy a természetbarátok csillagtúra keretében tegyenek hitet a Nagy Októberi Szocialista Forradalom eszméi mellett, annak 48. évfordulója alkalmából.

2. A tura időpontja: 1965. november 7.

3. A tura helye és célpontja: a Pilisnyeregben felállított Szovjet Hősök emlékműve.

Megközelíthető: Piliscsév, Pilisliget, Piliscsaba, Pomáz-Dobogókő, Pilisszentkereszt és Pilisszentlélek felől jelzett turista utakon.

Az emlékműnél 12 órakor koszorúzási ünnepség lesz.

4. Az emléktúra rendezője: a Magyar Természetbarát Szövetség megbízásából a Komárom megye Természetbarát Szakszövetsége.

5. Az emléktúra résztvevője: minden természetbarát, aki a szocializmus hive és hálaival emlékszik meg a Nagy Októberi Szocialista Forradalom hőseiről.

6. Költségek: a rendezés költségeit az MTS Komárom megyei Tanácsa fedezi.

Egyéni költségeiket a résztvevők maguk viselik.

7. Egyéb tudnivalók: a résztvevők a tura emlékjelvényét önköltségi áron szerezhetik be a helyszínen.

A gyors és kényelmes közlekedés érdekében intézkedés történik, hogy a MÁVAUT pomáz-pilisszentkereszt, ill. dobogókői járatait megfelelően sűrítse.

MOZAIKOK

az ország természetjáróinak életéből

Természetjáró szervezeteink életében - mint az életben általában - vannak szokványos, mindennapos dolgok és vannak ünnepi, néha rendkívüli mozzanatok, amelyek valamilyen szempontból általános érdeklődésre tarthatnak számot. Ebből az utóbbi csoportból szeretnénk az alábbiakban, már amennyire a hely engedi, megint csak mozaik-szerűen bemutatni egyet-mást.

Hogy a létesítményeknél kezdjük, már publikált dolog, de Híradónkban is helyet érdemel az Országos Takarékpénztár Turista Szakosztályának /Bp., V. Nádor u. 16./ az a cselekedete, hogy a pilishegységi Dümörkapu mellett turistaházat létesítettek alkalmas helyen és azt igen kulturáltan rendezték be. /Érdeklődők László Béla szakosztályvezetőhöz fordulhatnak, telefon: 118-400./

is megyében két új turistaszálló készült el. A szombathelyi meglévő szálló 80 személyes szárnyépülettel bővült, Kőszegen pedig a Szabóhegyen a turista vendéglő mellett alakították át két romos villát 70 személy elhelyezésére.

Nagyon fontos létesítményeink, az utjelzések birodalmában nem műszaki, hanem inkább irodalmi jellegű újításról számolhatunk be: a Fejér megyei Természetbarát Szövetség 14 sűrű gépelésű, stencilen sokszorosított kiadványban közreadta a magyaror-

szági utjelzések teljes hálózatát. A Turisták Zsebkönyve is tartalmazza ugyanezt az anyagot, mégis értékes teljesítmény az ilyen publikáció, mert olvasó és jól áttekinthető: hegységekre tagolva szerkesztették meg.

Nógrádban Somoskő vára alatt kezdtek meg új turistaszállás kialakítását, amelyet 30 vendég elhelyezésére terveznek, s az ősszel szándékoznak megnyitni. Ugyancsak a Nógrád megyei Idegenforgalmi Hivatal bővítette ki az eresztvényi turistaszállást két vikkendház üzembe helyezésével /14 személy számára/. Idetartozó és figyelemre méltó dolog: az Akövnél a tarjaniak kieszközölték, hogy Eresztvényből a hétvégén és munkaszüneti napokon a nyári hónapokban 22 óra 05 perckor induljon az utolsó autóbuzsárat a városba: így az emberek tovább maradhatnak a szabadban.

A Nógrád megyei Hollókőn palóc rezervátumot szerveznek és turistaszállónak két, népi stílusban épült házat alakítanak át.

A turaszervezések terén figyelmet érdemel, hogy újabban egyre jobban tekintettel vannak a szervezetek tagjaik különféle kategóriáinak elfoglaltságára, és a turák kiírásában most a nyugdíjasok szempontjait is figyelembe veszik, akik hétköznapi is ráérnek turázni, sőt nemcsak kirándulni, hanem munkaturát vállalni is. Így a Vasas

Szakszervezet és a Budapesti Vörös Meteor Sportklub Természetbarát Szakosztálya hét-ről hétre szervez nyugdíjas turákat. Emellett a Vörös Meteornál vannak "rendszeres hetenkénti" turák, minden vasárnap ugyanarra a vizitelepre vagy más pontra, versenyelőkészítési, edzési stb. célból. Ők is, a Vasasok is, valamint egy sereg más szakosztály jó előre megszervezi a szabadságturákat, minősítő turákat és a kék-turákat, amelyek nagyobb előkészítést igényelnek. Meglehetősen hosszú ideig késett a "100 km a Vörös Hadsereg nyomán" jelvény-szerző mozgalom érintendő pontjainak kiírása, de most már az ország számos szervezeti keretében meg is indult a turatevékenység e célpontok bejárására.

Jeligéje miatt külön figyelmet érdemel a Hajdu-Bihar megyei Természetbarát Szövetség "Ismerd meg megyédet" mozgalma, amelynek keretében ez idő szerint ifjúsági kerékpárturákat vezetnek kéthetenként 50-75 km távolságokra a hétvégeken, s a turakiírással egyidejűleg szövetségi hirdőjük tömören és ügyesen felhívja a figyelmet az érintendő pontok nevezetességeire. Különösen az Alföldön mondható követendő példának az ilyen szervező és helyismertető tevékenység, mert sokszor olyan síkvidéki tájak szerepelnek az összeállításokban, amelyekről kalauz még nem jelent meg.

A debreceni Gördülőcsapágó Művek Természetbarát Szakosztályának motoros csoportja egyebek között a Bükkbe rendezett turát, amely egyúttal előgyakorlat volt a nyári lengyelországi, bulgáriai vagy jugoszláviai turákra.

A budapesti és ózdi Vörös Meteor Kelemér és Putnok környékén bonyolította le helyismertető versenyét. A rajt előtt a keleméri Tompa Mihály Muzeumba értékes előadást hallgattak meg a résztvevők Tompa Mihály volt ottani lelkész életéről és költői munkásságáról, majd a verseny során a környék történelméről. Az utvonal a Mohostavak mellett vezetett el, s itt bepillanthattak a tavak ősi lápvilágába. A nagy gondal összeállított elméleti és tájékoztató versenyen az egri Kolacskovszky-csapat, a legfiatalabb szakosztály lett a győztes.

Minden mozgalom jövője - a természetjárásé is - a fiatalság bekapcsolódásán áll vagy bukik. Ezért különösen örömmel olvashatjuk azokat a híreket, amelyek a fiatalság természetjáró szervezkedéséről szólnak, különféle országos szervezetek keretén belül. Az Uttörő Szövetség országos értekezletének természetjárási vonatkozásairól már bőven volt szó, de a Magyar Honvédelmi Sportszövetség keretén belül is van újabb alakulás, így Veszprém megyében Ajkacsin-

geren alakult KISZ fiatalokból természetjáró szakosztály.

A középiskolai ifjúság körében bevált egy-egy jól szervezett tura propaganda eszközként. Például a Heves megyei káli gimnázisták 200 résztvevővel rendeztek a Mátrában földrajzi és más elméleti kérdésekkel egybekötött terepversenyt, amelynek olyan sikere volt, hogy a természetjáró szakosztályba egyszerre 34 tanuló kérte felvételét és most már a szakosztálynak 148 ifju tagja van. A kiskunfélegyházi Petőfi gimnázium diákjai pedig Dorogtól Mátrafüredig vándorolnak háromhetes vakációs turájukon. A nyári időnyre természetbarát köré alakult át a Komárom megyei nassályi művelődési ház irodalmi köre.

A társadalmi erdei szolgálat országos terjedése érdekében szóba került a fiatalabb korosztály munkavállalása. Az Uttörő Szövetség kongresszusán elhangzott egyik felszólalás korainak tartja az általános iskolások bekapcsolását. A KISZ szervezetek tagjai résztvehetnek. Ezt a célt szolgálja az Országos Erdészeti Főigazgatóság egyik tájékoztatója szerint az "Erdők védelmezője" elnevezésű ifjúsági emlékjelvény és névre szóló emléklap rendszeresítése.

A Szolnok megyei 24 természetjáró szakosztály képviselői számára ez évben a paradízfürdői turistaházban tartottak továbbképző tanfolyamot, amelyen nemcsak általános sportszervezési kérdéseket tárgyaltak, hanem gyakorlati bemutató is volt: egy tura szervezése és lebonyolítása. A régebbieket mellett 10 újonnan alakult szakosztály vezetője is résztvett a tanfolyamon.

Sikerrel zárult júniusban a tájékoztató versenyzők Bélapátfalván megtartott egyhetes táborozása, ahol 44 Heves megyei fiatal ismerkedett meg a tájékoztató verseny alapjaival.

Hogy éppen fővárosi dolgokról is legyen szó, a budapesti XI. kerület Természetbarát Szövetségének beszámolóiból kitűnik, hogy a XI. kerületiek az árvizes időkben felajánlották közreműködésüket és helyt is álltak a feltörő talajvíz megfékezésében és a Budafoki uti pocsolyák fertőtlenítésében. Ugyanebben a kerületben megalakult egy könnyűbuvár szakosztály is nyolc fővel. Turaterületekben egyes tavak állat- és növényvilágának felkutatása szerepel. Ilyen a Leányfalutól a Vöröskő szikla felé vezető út mellett elterülő tó. - A XI. kerületi motorosok egyik sikerült turája a Szelidítő megtekintése volt, amely a fővárostól 110 km-nyire fekszik a Duna balpartján s így egyenesen kínálkozik turatárgyanként a motorosoknak.

Blasovszky Miklós

ELNÖKSÉGI ÜLÉSEK

jegyzőkönyv

A Magyar Természetbarát Szövetség Elnöksége 1965. szeptember 8-án tartotta első ülését. - Miklós János elnök üdvözölte az új Elnökséget és Terényi Imre elvtársat, az MTS elnökhelyettesét. Terényi elvtárs elmondotta, miért határozta el az MTS Országos Tanácsa az MTSZ Elnökségében eszközölt személyi változtatásokat. Megítélésük szerint a módosított összetételű, kisebb létszámú Elnökség hatékonyabban működhet majd.

Az új elnökségi tagok üdvözlése után Terényi elvtárs a Szövetség előtt álló új feladatokról beszélt.

Szorosabbra kell fűznünk kapcsolatainkat az idegenforgalmi szervezetekkel, s közösen támogatnunk kell a természetjárás új, modern ágazatainak /campingmozgalom, autós és motoros turázás/ fejlődését. Bővíteni kell a turistaházak hálózatát. Jelenleg kevés ház van, közülük több rossz állapotban, s anyagi nehézségekkel küzdenek. A szálláskérdést is az idegenforgalmi szervezetekkel együtt, összehangolt terv szerint kell megoldani.

A versenyügyekkel megbízott új titkártól az áldatlan viták megszüntetését, s - a legutóbbi nemzetközi versenyeken elért sikerek után - további egészséges fejlődés elősegítését várják.

Az MTS Elnökhelyettese az Országos Elnökség nevében a munkához sok sikert és jó egészséget kíván.

Ezután az Elnökség napirend szerint a Szövetség II. félévi munkatervéről, s az Elnökség ülésrendjéről tárgyalt.

Az Oktatási Bizottság előterjesztése alapján határozat született a szakosztályvezetői képzés egységes szabályozására.

Szepesi Hajnal

A természetbarát szakosztályok költségvetésének összeállításához

Amióta a természetbarát szakosztályok az egységes magyar sportszervezés értelmében a sportkörök egyik szakosztályaként működnek, egyes természetjáró vezetők között az a téves szemlélet alakult ki, hogy a szakosztály gazdálkodását illetően a szakosztályvezetőségeknek semmi feladatuk sincs. Az elmúlt két év tapasztalatai megmutatták, hogy ez a helytelen álláspont mennyi kárt okoz a szakosztály gazdasági életének. Le kell szögeznünk, hogy bár a szakosztály külön bankszámlával és pénztárral nem rendelkezik, szükséges a szakosztály gazdálkodásának megszervezése. Ez a munka a szakosztály vezetőjére és gazdasági felelősére hárul.

A szakosztály gazdasági felelősének munkája folyamatos az egész évben. Kezdődik az éves költségvetés elkészítésével és befejeződik a szakosztályi évről szóló beszámoló elkészítésével és elmondott gazdasági beszámoló jelentéssel, ahol a gazdasági felelős tájékoztatja a szakosztály tagságát az éves gazdasági munkáról.

A sportköri, ezen belül szakosztályi költségvetést minden év utolsó negyedében kell elkészíteni a következő gazdasági évről. Tekintettel arra, hogy a költségvetés elkészítéséhez az erre vonatkozó rendelkezés megjelenése után már kevés idő áll rendelkezésre, a költségvetés elkészítéséhez szükséges előmunkálatokat helyes már jó előre megkezdeni. Az előkészítés abból áll, hogy a sportkör elnökségénél, a helyi szakszervezet Bizottságánál, a vállalatnál, valamint az illetékes területi Testnevelési és Sportszövetségénél a szakosztály vezetője tájéko-

zódik a jövő évi sporttámogatás összegéről. Az idegen forrásból származó bevételeken kívül a szakosztály saját, belső bevételeire is támaszkodik. Ezek a sportköri tagsági díj, valamint egyes szakosztályi felszerelések kölcsönzéséből, esetleges létesítményekből, /turistaház/ és rendezvényekből származó bevételek.

A tagdíjbevétel a költségvetési évre tervezett felnőtt és ifjúsági létszáma alapján kell megtervezni, a sportköri tagdíj figyelembevételével. Amennyiben sportköri tagdíj nem foglalja magában a természetjáró igazolványok éves érvényesítési díját /felnőtt tagoknál 10, ifjúsági tagoknál 6 Ft./, ezt a bruttó elszámolás elve alapján külön bevételként és ugyanekkora összegű kiadásként is meg kell tervezni.

A szakosztályi költségvetés bevételi főösszegével egyezően kell megtervezni a kiadásokat, mert deficitessé költségvetést nem szabad tervezni. Az éves költségvetés a természetbarát szakosztály gazdasági alapokmánya, amely meghatározza egy gazdasági évre azokat a kereteket, amelyekben belül a szakosztálynak gazdálkodnia kell.

A szakosztályi költségvetés a szakosztály éves versenynaptára, eseménynaptára alapján készül. Az egyes rendezvényeknél a várható létszámot és a költségkihatásokat részletesen, tételesen fel kell sorolni.

Költségvetési rovatok és tételek:

Munkabérek. Természetjáró szakosztályoknál munkabérek csak ott tervezhetők, ahol a

felügyeleti sportszerv erre előzetesen engedélyt adott. Azoknál a nagylétszámú szakosztályoknál, ahol az adminisztrációs munka már társadalmi munkában nem végezhető el, vagy a nagyértékű szakosztályi felszerelések kezelése külön szertáros beállítását indokolja, a sportkör elnökségével való előzetes megbeszélés alapján ezek béralapját a sportkör tömegsport költségvetésében lehet előíranyozni.

Személyi kiadások. Jutalmazási altételként tervezendő meg a társadalmi aktívák jutalmazására fordítandó összeg, amely legfeljebb a szakosztályi tagsági díj bevételi összegének 5 %-a lehet. A jutalmazást pénzben kifizetni nem szabad, az csak tárgyjutalom lehet. Jutalmazásban csak a kiemelkedő sportmunkát végző társadalmi aktívák részesíthetők.

A személyi kiadások kiküldetési tétele alatt kell megtervezni a szakosztályi rendezvények /találkozók, táborok/ előkészítése alkalmával kiküldött társadalmi aktívák napidiját, utazási- és szállásköltségét. Az előírányzást a legszigorubb takarékosság figyelembevételével kell végezni.

A kiküldetési napidíj félnapos /8-12 óra közötti/ távollét esetén 15.50 Ft, egésznapos /12 órát meghaladó/ távollét esetén 31 Ft. Utazásnál személyvonat 2. osztály, igen indokolt esetben gyorsvonat 2. osztály /100 km-en felül/ vehető igénybe és számolható el. Szállásköltség címén városban legfeljebb 20 Ft, községekben 15 Ft, fűtési időnyben azonkívül 5 Ft fűtési pótdíj számolható el.

A kiküldetés tétele alatt kell megtervezni a természetjáró tájékozdási versenyekre kiküldött versenybírók kiküldetési, utazási és szállásköltségeit, a versenyelőkészítő bejárások /legfeljebb 3 alkalommal/ és a harmadik bejárás alkalmával az ellenőrző bíró napidiját, utazási és szállásköltségét.

Munkaturánál utjelzés készítés és karbantartás, forrás foglalás, menedékház körli munkák, ügyelet esetén a munkát végzők részére utiköltség és szállásdíj számolható el. A szakosztályi, szövetségi eseménynap-tárban szereplő turáknál szövetségi turavezetői igazolvánnyal rendelkező /vizsgázott/ turavezetők részére csak utazási és szállásköltség tervezhető és számolható el, napidíj nem. A turán résztvevő létszám szerint 5 fő után egy, 15 fő után két turavezető költségé számolható el.

Utazásnál személyvonat 2. osztály, indokolt esetben 100 km-en felül gyorsvonat 2. osztály számolható el. Autóbuszt csak abban az esetben lehet elszámolni, ha a tura, verseny kiindulási pontja másképpen nem közelíthető meg. Lehetőleg turista szállást kell igénybe venni, indokolt esetben magán szállás is igénybe vehető, legfeljebb 15 Ft-ig. A vasuti jegyet és szállásnyugtákat az elszámoláshoz csatolni kell. Magán szállásnál a pontos címet fel kell tüntetni.

Különbéféle személyi kiadások tétele alatt kell feltüntetni a természetjáró tájékozdó-

dási versenyek versenybírói díját az alábbi táblázat szerint:

	4 óra	6 óra	8 óra
	időtartam		
Orsz.min.versenybíró	20 Ft	25 Ft	30 Ft
I.oszt. versenybíró	15	20	25
Egyéb min.versenybíró	10	15	20
Gyakorló versenybíró	5	10	15

Versenybírói díjra kizárólag azok a versenybírók tarthatnak igényt, kiket a versenyt rendező szervek hivatalosan küldenek ki. A versenyekre kiküldött versenybírók részéről felmerült költségek kizárólag az MTST Elnökségének 12/1961. sz. határozata mellékletét képező lezárolási nyomtatványon számolhatók el. Az elszámoláson kell feltüntetni a nevet, a versenybírói minősítés fokát, a verseny időtartamát és azt, hogy milyen összeg került kifizetésre.

Egyéb személyi költségek: /Versenyek részvételi költségei/

Tájékozdási versenyek rendezése alkalmával a versenyt rendező szervnek a részvételi díjat költségtényezőkénti bontásban /utazás, étkezés, szállás, egyéb/ a versenykiírásban közölnie kell. A részvételi díjak felhasználásáról a rendező szerv a versenyt követő 15 napon belül a résztvevők felé elszámolni köteles és a maradványt a befizető sportkör részére vissza kell fizetni.

Működési kiadások:

Itt tervezendő meg az ingatlanok, ingók fenntartási és karbantartási költségei, irodai és ügyviteli papírok, nyomtatványok költségei, lapelfizetések, nyomdai költségek.

Ugyancsak itt kell előíranyozni a sportszakmai anyagok és fogyóeszközök beszerzését. /pl. táborozási fogyóanyag, éjszakai versenyek elemszükséglete stb./

Élelmezési költségek:

Természetjáró tájékozdási versenyeken 8-12 óra távollét esetén 15,50 Ft, 12-24 órai távollét esetén 31 Ft számolható el étkezési költség címén. Élelmezés csak természetben adható ki.

Egyéb működési költségek:

Itt kell előíranyozni a felszerelések mosatásával, javításával kapcsolatos költségeket, a gyógyszer, kötszer és elsősegély költségeket, valamint a versenyrendezések alkalmával az első három helyezett érem és oklevél költségeit.

Beszerzések:

Ezen a tételen kell előíranyozni minden olyan beszerzést, amely leltári tárgynak minősül.

Ezek a beszerzési tárgyak a következők:

Járművek, csónak, kajak, kerékpár
Könyvtár és térképtár
Sportruházat, Melegítő, viharkabát, anorák stb.
Sportlábbeli. Tura és sicipő, tornacipő.
Sportfelszerelés, Tájéoló, hátizsák, sátor, táborozási felszerelés, zseblámpa, térkép, táska stb.

Fogyóeszközök /szerszámok/ táborozási és technikai bizottság szerszámjai

Elsősorban a közösség által használható felszereléseket kell beszerezni. Egyéni felszerelés ellátásban csak versenyzők a verseny alkalmával és a vizsgázott tura-vezetők turavezetés alkalmával részesíthetők. A költségvetés mellékletén a beszerzést tételesen /darab, egységár, érték/ fel kell sorolni.

Szolgáltatás:

Ezen a rovaton kell elírányozni a versenyek, táborok, találkozók alkalmával felmerülő szállítási költségeket, a postaköltséget, valamint a felszerelés kölcsönzési kiadásokat.

A költségvetés elkészítésével és a sportkör elnökségéhez való benyújtással a szakosztály gazdasági tevékenysége még korántsem fejeződött be. A gazdasági felelősnek és a szakosztály vezetőnek a költségvetés betartását folyamatosan figyelnie kell és úgy kell a szakosztály gazdasági tevékenységét irányítani, hogy az mindenkor a jóváhagyott költségvetésnek megfelelően bonyolódjon le. Amennyiben a költségvetés betartását külső, előre nem látható körülmények lehetetlenné teszik, a szakosztály vezetőségének a Sportkör Elnökségétől előzetesen írásban kérni kell a költségvetés módosítását.

Udvardi László

Milyen legyen a modern útikalauz?

/Hozzászólás Holényi László: "A turista utikalauz írásának módszereiről" c. cikkéhez/

Az a törekvés, hogy utikalauzirodalmunkban rendet és rendszert teremtsünk, feltétlenül helyes. Ki kell dolgozni a korunk igényeit kielégítő modern utikalauz-formát s ebben össze kell foglalni mindazt, ami a hazai és külföldi szakirodalomban illetőleg a gyakorlatban a legjobbnak bizonyult. A hazai irodalom alatt azonban nem csupán a felszabadulás utáni utikalauz kiadványokat gondolom, - a magyar utikalauzirodalom második nagy fellendülésének termékeit, - hanem a megelőző korszak, az első nagy fellendülés kiváló alkotásait is.

E remekmű sorozat nyitánya 1900-ban Thirring Gusztáv "Budapest környéke" című uttörő munkája volt, a záró akkordja pedig Dornyay Béla "Balaton és környéke" című hatalmas alkotása, 1934-ben. Megvallom, ha "jó" utikalauzról esik szó, még ma is elsősorban ezekre a könyvekre gondolok. Nem érzem, hogy ezt a színvonalat már elértük, még kevésbé, hogy túlhaladtuk volna. - Érdekes visszaemlékezni rá, hogy az első nagy fellendülést a "kinálat" jellemezte. A hazai kalauzirodalom legjobbjai vették kezükbe az ország megismertetésének ügyét; de az érdeklődés a jobbnál-jobb utikönyvek ellenére is nagyon mérsékelt volt. A kinálat nagyobb volt, mint a kereslet. 1945. után bekövetkezett második időszakot a "kereslet" jellemzi. Az érdeklődés óriásira nőtt, s a példányszámok - melyek pedig sokszorosan a réginek, - rendkívül gyorsan elfogynak; általában minden mennyiség kevés. Most arra kell törekednünk, hogy szocialista utikalauzirodalmunknak ez a mennyiségi eredménye minőségi is kedvező fejlődést vegyen.

Nyilván ezt a célt szolgálja Holényi László írása is, melynek különös aktualitást ad most az a körülmény, hogy csaknem egyidejűleg bocsátotta közre a Medicina Sportkiadó is az általa kiadandó "turista utikalauzok megírására, összeállítására vonatkozó tematikai irányelveket, illetve módszerbeli útmutatásokat". Természetesen csak szűkebb körben, a kiadóval kapcsolatban álló utikalauziróknak. Ezeknek a metodikai tanulmányoknak a szükségességét hád támasszam alá még annak a felemlítésével is, hogy már Thirring Gusztáv is nagyon sokat foglalkozott ezzel a kérdéssel: négy tanulmánya jelent meg ilyen céllal, részint a Turisták Lapjában, részint különböző turistakönyvekben. A legutolsóban, mely 1927-ben látott napvilágot, a Reichart Géza által szerkesztett "Turistaság Kézikönyve" egyik fejezeteként, többek között ezt írja: "... a modern turistakalauznak óriási nevelő és oktató hatása van; a helyismeret terjesztésén kívül a különböző tudományágakban folytatott kutatások eredményeibe is bevilágít s így kulturmissziót teljesít. Emellett a turista utját élvezetessé és tanulságossá is teszi."

Amit Holényi László a cikkben elmond, az a személyi előfeltételeket illetően teljesen, a tárgyi előfeltételeket illetően pedig csaknem teljesen egyet tudok érteni. Egyetlen olyan pontja van csupán ahol véleményünk eltér. Igaz, hogy ez elég lényeges-pont: az ismeretterjesztő anyag elhelyezésének módja.

Ismét Thirring Gusztávhoz kell visszatérnem, aki tudatosan alkalmazta a turistakalauzban az ismeretterjesztést s éppen ezzel emelte könyvét magas színvonalra. S mivel akkor a vonzóerőt elsősorban a szép utak alkották, az utvonalakat gazdagon fűszerezte tudományos ismeretekkel is. Az ismeretterjesztő anyagot beépítette tehát az utleírásokba, amelynek a gyakorlati helyessége - abban az időszokban - vitathatatlan. Időközben azonban nagyot változott a helyzet. Napjainkban - a kulturális forradalom egyik kézzelfogható eredményeként - nagymértékben megnőtt az érdeklődés az irodalom, a művészet és a tudomány minden ága iránt. Az embereket érdekli minden, ami egy-egy tájhoz fűződik, legyen az történeti esemény vagy természettudományos érdekesség, régi műemlék vagy szocialista életünk valamely új, nagy alkotása. Ma már ez nem mellékes és kiegészítő látnivaló, hanem igen gyakran ez a fő cél. Ennek megfelelően kell tehát tálnai is.

Amikor 1956-ban megjelent Budai hegyek utikalauzomban Magyarországon először alkalmaztam a lexikon rendszert, ebben az a felismerés vezetett, hogy a természetjárásban is a

kulturális elemek kerültek előtérbe. A kulturális anyagot ezért nem a hagyományos módon helyeztem el, hanem az utvonallal leírásokból kiemelve, azoktól elkülönítve, de kölcsönös hivatkozással mégis szervesen összekötve: az utvonallal hivatkozik a lexikonra; a lexikon címszók végén pedig fel van tüntetve az odavezető utvonallal. Az utvonallal kiemelt ismeretanyag egy ábc-rendes összeállításba /un. kis lexikonba/ került. Tehát önállósult, anélkül, hogy kapcsolata az utleírásokkal megszűnt volna.

Mi ennek az előnye?

1. Az ismeretterjesztő anyag együtt van. Nincs szétszórva az egyes utleírásokban. Így önmagában is érdekes, változatos, színes olvasmány.
2. És ily módon mintegy szerves folytatása, kiegészítője, részletezője az Általános ismertetőnek. Ezért az utikönyvben közvetlen utána kell elhelyezni.
3. A lexikonrendszer módot nyújt arra is, hogy a tárgyi anyag közé személyi megemlékezéseket is elhelyezzünk. Néhány sort azokról a kiváló turistákról, tudósokról, írókról stb., akik a hegyvidék feltárása, megismertetése érdekében közreműködtek. Vagy itt tartózkodásukkal, itteni működésükkel a vidéket nevezetessé tették. Ismeretterjesztő anyagunk így válik teljessé s így kerül emberi közelségbe.
4. A lexikon főfeladata az, hogy az egyes helyek felkeresésére ösztönözzön. Mennél bővebb, színesebb, gazdagabb a lexikonanyag, annál buzdítóbban hat. Sétára, kirándulásra, turára ösztönöz. Az olvasó fel akarja keresni, a természetben is látni akarja a lexikonban leírt helyet, természeti tárgyat, emberi alkotást stb. Most már tehát nem arról van szó, hogy a kiválasztott uton véletlenül utunkba kerülő érdekességeket elmagyarázzuk, hanem fordítva: megmagyarázzuk, hogy lehet eljutni ehhez vagy ahhoz a látnivalóhoz; utvonallal szolgáltatunk a lexikonból kiválasztott kulturtörténeti, természettudományos stb. nevezetességhez. Megváltozott az ismeretterjesztő anyag szerepe: feladata bővült, jelentősége nőtt, nagyobb hangsúlyt kapott.

A szerkezeti változtatásnak tehát nemcsak technikai jelentősége van. Bár véleményem szerint még technikailag is jobb. Egy-egy jelentősebb helyre ugyanis rendszerint több utvonallal vezet. A helyi anyag viszont mindig csak egyben, - rendszerint a legelsőben van elhelyezve. Ha öt utvonallal vezet is oda, leírva nyilvánvalóan csak egyszer van. Sőt előfordul, - nem is ritkán - hogy nem is az utleírások valamelyikében, hanem külön részként szerepel. Tehát egyik utvonalnál sem! Ezt a módszert következetesen csak úgy lehetne keresztülvinni, ha minden helyre csak egy utvonallal vezetne. Az ilyen utikönyv azonban rendkívül szegényes lenne. Az ismeretterjesztő anyagnak az utleírásokban való elhelyezését tehát a hagyományos rendszer sem tudta kielégítően megoldani.

Holényi László azt írja, hogy a "Kis lexikon helyett ma már helyesebb a létesítmények, értékek, emlékek/nek/ a megfelelő turautvonainál való leírása." Az élet azonban nem ezt igazolta, mert éppen a Sportkiadó említett összeállításából kitűnik, hogy "a lexikon rész - különböző címeken - a legtöbb, legutóbbi kiadásu népi demokratikus - cseh, szlovák, lengyel - utikalauzban is megtalálható". Megállapítja a Kiadó, hogy ennek nagyon sok előnye van a bevezetését minden utikalauzban szükségesnek tartja.

És ezzel nem vétünk a hagyományos magyar utikalauzirás ellen sem. Mert azt nem formájában, hanem szellemében kell fenntartani. - És éppen az nem történt meg.

Pápa Miklós dr.

IFJÚSÁGI rovat

AZ ISKOLAI TERMÉSZETJÁRÁS SZEREPE A TANULÓK TESTNEVELÉSÉBEN

A KISZ VI. kongresszusának akcióprogramja, és az MTS 1964. májusi határozata egyaránt kiemeli a természetjárás fokozott feladatait az ifjúság nevelésében, és szabadidejének ésszerű felhasználásában. Sokat /bár nem eleget/ beszélünk és írunk a kirándulások, turák hatásáról a tanulók érzelmi, értelmi, esztétikai fejlődésére; most csak a szorosán vett testnevelő, edző hatásokkal foglalkozom.

Köztudomású és divatos téma, hogy a mai iskoláskorú gyermekek testileg fejlettebbek, magasabbak az előző nemzedéknél, s átlagos testsúlyuk is több. Ha azonban a gyer-

mekek erejét, kitartását ellenállóképességét vizsgáljuk, a helyzet már korántsem ilyen megnyugtató. Rendszerint minden iskolai ünnepélyen elájul egy-két gyerek, pedig az ünnepélyek nem tartanak még egy óráig se. Tavasszal-ősszel megfázás miatt tömegesen hiányoznak a gyerekek, néhány km gyaloglás után pedig cipőfeltörésről, "elviselhetetlen" szomjúságról, fáradtságról panaszkodnak.

Ennek a vidéken talán kevésbé, a fővárosban általánosan tapasztalható helyzetnek az oka a gyerekek életmódjában kereshe-

tő. Már az általános iskolásoknak is igen kevés szabadidejük van, s ezt többségében ülve, a televízió nézésével töltik. Egy belvárosi általános iskola tanulói a tavasz első szép napsütéses szombatján a "Mit fogtok holnap csinálni" kérdésre kb. felerészben a "Még nem tudom, mindenesetre sokáig alszom", - felerészben a "Nézem a tévét" választ adták, s csak néhányan beszéltek kirándulási terveikről.

Ugyancsak egyre égetőbb és gyakoribb kérdés a nagyvárosokban a játszóterületek, sportpályák hiánya, a gyerekek mozgási lehetőségeinek erős korlátozottsága.

A rendszeres természetjárás zömében megoldja a felsorolt problémákat. A szabadban való tartózkodás minden évszakban, az időjárás esetleges kellemetlenségeinek leküzdése ellenállóvá teszi gyermekeinket, a fokozatosan növekvő táv- és szintkülönbség teljesítése növeli kitartásukat, s kirándulásokon, turákon az erdei tisztások szinte kínálkoznak alkalmi sport és játékos vetélkedők lebonyolítására.

Jelenleg - megint csak általánosságban beszélhetek - az iskolák által szervezett kirándulások nem oldják meg ezeket a feladatokat. Elszaporodtak a költségek autóbuzs kirándulások, amelyek gyakran igen kevés mozgási lehetőséget biztosítanak a gyerekeknek, és nevelőértékük, közösségformáló erejük is kisebb. Az uttörőpróbák követelményei között szerepel a "tud hátizsákokat helyesen összehcsomagolni" utasítás, ugyanakkor sok gyerekek egyáltalában nincs hátizsákja, a nyári táborokra a résztvevők zöme bőröndökkel érkezik, amelyeket a néhány száz méteres utakon is szállítóeszközökkel kell vinni.

Az általános iskolai tanulók természetjáró tevékenységét elsősorban az uttörőszervezetnek kell megszerveznie; szükséges, hogy a természetjárás az uttörőtevékenység egyik alapformája legyen. Az uttörőmozgalom azonban vezetőhiánnyal küzd; a taglétszám növekedésével a képzett vezetők száma nem emelkedett a kellő arányban. Sokszor a szakképzett és vállalkozó vezetők hiánya akadályozza a kirándulások, turák szervezését is.

A készülöben lévő "Uttörő Kirándulási és Turaszabályzat" a pedagógusok kivül a turavezetői képzettséggel rendelkező felnőttek és KISZ fiatalok vezetésével is engedélyezi az uttörők szervezett kirándulásait.

Szép és nagyon fontos feladat lenne természetbarát szülők, középiskolai szakosztályok, iskolákat patronáló üzemek természetbarát szervezetei részére egy-egy őrsi vagy rajkirándulás megszervezése és levezetése, gyermek-turavezetők képzésének irányítása, alapismereti tanfolyamok segítése, általában egy-egy uttörőcsapat természetjáró tevékenységének támogatása. A munkában résztvevő természetbarátok turait munkaturaként, tevékenységüket pedig a mozgalomban végzett társadalmi munkaként kell elismerni.

Nem közömbös ügyről van szó: a felnövő nemzedék egészséges életre való neveléséről, és a természetbarát mozgalom utánpótlásának biztosításáról. A gyerekek új tanév kezdetén állnak, s ebben a tanévben lesz mozgalmuk megalakulásának huszéves évfordulója. Szép, élménytadó kirándulásokkal, nagy turákkal is szeretnének ünnepelni. Segítségét várják.

Szepesi Hajnal

TÁBOROZÁS

GONDOLATOK SÁTORBONTÁS UTÁN...

Kiliántelep nevét nem igen ismerték azok a lengyel, német, csehszlovák és osztrák turisták, akik ismerőseik meghívására az MTSZ táborába oda indultak. A tábor utolsó napjának estéjén rendezett táborüz pislákoló lángja mellett a késő éjszakai órákban azonban Rolf Fischer, a rosslaui farostlemezgyár művezetője, fejezte ki a 8 napos tábor jelentőségét. - "Megérte a fáradságot, az 1000 km-es fásasztó motorozást ez a táborozás. Soha nem hittem volna, hogy a különböző nemzetiségű emberek között ilyen baráti kapcsolatok legyenek. Télen Lengyelországban már megismerkedtem veletek és a lengyelekkel, de a barátság ebben a táborban meggyőződött arról, hogy a természetbarátok nemcsak a természetnek, hanem a népek barátságának is őszinte és állhatatos hívei."

Rolf barátunkat és csinos feleségét, Évát, a magyar cseretura csoporttal ismertük meg télen a Beskidekben. Mikor levelezés útján megtudták, hogy lengyel ismerőseink is a mi táborunkban fogják tölteni szabadságuk egy részét, már csak a meghívólevél küldése volt sürgős, hogy az utlevelet időben megkapják. Augusztus 14-én du. már örömmel üdvözlöttük egymást a nemzetközi táborban, amikor a cieszyni Szerszámgyár 23 főnyi küldöttsége felismerté a poros motorokékpár utasaiban a téli ismerőseket! A nemzetközi táborrész magva az EPPU Természetjáró Szakosztályának hívására ideérkezett lengyel és NDK turisták csoportja volt. Sok csehszlovák vendég és NDK-beli vándor, amint ők magukat nevezték, érkezett még a táborba. Itt volt a Duna-turások kedves ismerőse, Thea Baumann is, aki 4 cottbusi sporttársával és 3 kajakkal érkezett a táborba. A lengyelek és németek már Budapesten összeismerkedtek és nem volt nehéz közöttük a tábori élet nehézségeinek leküzdésére megtalálni a kölcsönös segítség-nyújtás lehetőségét. Német barátaink jobb sátorverőknek bizonyultak a cieszyni lányoknál és jobban fel tudták verni a lengyel gyártmányú sátrát, mint a lengyelek. A táborüzeknél viszont, a szereplésnél a bátorságot, a lengyelek sikerén felbuzdulva szerezték meg Drezdából, Rosslauból, Cottbusból, Rostockból érkezett sporttársaink.

A tábor életében nem is volt komolyabb zökkenő, csupán a vízellátás megszűnése okozott egy alkalommal kisebb zavart. A kialakult közösségi szellem, amelyre a táborozás nyújtott kiváló alkalmat, ezt is megoldotta.

A nemzetközi tábor vezetésére egy személy beállítása mégsem elegendő. Véleményem szerint a jövő hasonló természetű táborokban feltétlen biztosítani kell a csereturabizottság minősített és kipróbált gárdájából legalább 3 turavezetőt, akik a táborozókat gyalogos, autós és főleg autós-motoros turákra elvezetik. Vendégeink igényelték a vezetést, kérték a turákat, de a tábort nem hagyhattam egyedül, mert ott állandóan akadt bő tennivaló.

Lengyel és német gyalogos, illetve vizitüröző barátainkkal vasuton Tapolcára utaztunk, hogy rövid séta keretében megismerkedjünk Batsányi János születési helyével. Tovább utazva, Keszthelyen megtekintettük a Balatoni Múzeumot, a XIV. században épült műemlék templomot, a Festetics kastélyt és a benne létesített múzeumot. Ekkor már csatlakoztak hozzánk az autós és motoros német, magyar és lengyel barátaink is. Vasuton Fonyódra utaztunk, ahol a fürdőtelepet megtekintettük és kipróbáltuk a déli parton való fürdést. Hajóval folytattuk utunkat Badacsonyba. Ott borkóstolóval fejeztük be a balatoni félkört. Az autókat vezető nélkül irányítottam Tapolcára. Többen szerettek volna kocsijaikkal kirándulást tenni a Bakonyba, azonban a turának a vezetésére már nem tudunk vezetőt biztosítani. Ezért kell a jövőben az említett igények figyelembevételével számolni.

Nagy érdeklődés előzte meg a tábori filmvetítéseket, és nem érdemtelenül. Az előttünk ismert tájak barátaink részére következő turák célpontjává szolgálhatnak. A magyar nyelvű szöveg azonnali fordítása csak az éppen körülöttünk állók részére volt lehetséges. Javasolnám a jövőben a magyarul beszélő propaganda filmeknek idegennyelvű feliratozását! Nemcsak a Balaton szolgálhat idegenforgalmi bázisul hazánkban, hanem a Mecsek, Bükk, Mát-ra, Bakony, Zemplén hegységek kevésbé ismert vidékei is. Ugyanígy fejtett ipari városunk Győr, amely műemlékekben is egyike leggazdagabb városainknak. Pécs, Szeged, Debrecen, Sopron, a Balaton felé vezető ut mentén Székesfehérvár és Veszprém ismertetése, - amelyet a csereturáink alkalmával már szövetségünk beépített a programba, - elengedhetetlen! A táborban is igyekeztünk népszerűsíteni az említett vidékeket és városok meglátogatását és nem egy autós vendégünk változtatta meg eredetileg tervezett utvonalát Pécs vagy Győr, sőt Debrecen és Szeged megtekintésének lehetőségéért!

Táborunk nemzetközi jellegét még fokozottabban kiemelhetjük és még több külföldi részvétellel számolhatunk, ha időben népszerűsítjük azt, és meghívjuk a külföldi turistákat. Nemcsak Angelica Stein érezte magát "műértők" között, hanem Rolf Lederer drezdai orvostanhallgató is. - "Itt mindenki ismeri egymást, barátként kezelnek, a camping ezt sehol nem tudja nyújtani. Ha nem is tökéletes minden a Kilián-telepen, mégis jól éreztük itt magunkat. Az a baráti fogadtatás, a hangnem, az őszinte barátság érzése többet ért, mint egy előkelő szállodában való üdülés. Három felejthetetlen hetet töltöttem itt, de a kiliántelepi napok külön kiemelkednek! A tábor tüzeknél kialakult hangulat, de különösen a szalonnasütéssel egybekötött tábor tűz, soha el nem muló élményként marad meg emlékeztünkben. Tavaly Klastrompusztán, idén Kilián-telepen voltunk együtt, 1966-ban - még nem tudom hol - de biztosan találkozni akarok Veletek!..."

A táborban született meg a testvérszakszaktályok szervezésének ötlete is.

Első kezdeményezők a cieszyni Szereszműgyár és a budapesti ÉPFU szakszaktályai. A szakszaktályok 3 évenként közös tábort szerveznek felváltva Lengyelországban, illetve hazánkban. Az önállóan utazók részére is segítséget biztosítanak, kölcsönösen ismerkednek egymás országaival és nyelvet is tanulnak. Gustav Kozdon, aki lengyel részről kezdeményezte ezt a táborozást, régi barátunk. Télen-nyáron örömmel vezeti a magyar természetbarátokat a Beskidek, a Tatra vadregényes tájain. "Felejthetetlen volt - írja - a körötkben töltött 12 nap! Kiliántelep nem világhírű fürdőhely, de az itt kialakult baráti szellem, amely összekapcsolt valamennyiünket nemzeti hovatartozandóságra való tekintet nélkül, a baráti kapcsolatok fejlődésének kiemelkedő állomásává avatta."

Nehéz és hosszú szervező munka előzte meg a tábor megnyitását. A tábor vezetősége a jó körülmények biztosításával, a tábor zökkenőmentes lebonyolításával nagy munkát végzett. A bucsuzásnál valamennyi külföldi résztvevő köszönetet mondott és köszönetüket ezuton tolmácsolom a MTSZ mindazon aktívájának, akik lehetővé tették munkájukkal, hogy mozgalomunk kül- és belföldi tagjai, barátai itt tölthették szabadságuk egy részét és élményekben gazdagodva, kipihenten tértek haza.

Szebényi Géza
a nemzetközi altábor
vezetője

MOTOROS TURÁZÁS *szervezési tapasztalatok*

Mintegy öt hónappal ezelőtt, május 3-án találkoztak először a Magyar Természetbarát Szövetség vezetői a budapesti természetbarát klubban a motoros társadalom képviselőivel, hogy megbeszéljék az együtt dolgozás lehetőségeit, szervezett kereteket adjanak a 3 és félszázézeres motoros turázó tábornak. Az eltelt öt hónap alatt megindult a munka, számos kerületben és vállalatnál megalakultak a motoros szakosztályok. Így lehetőségünk kínálkozik az első idők tapasztalatai alapján az eddigi munka értékelésére.

A budapesti klubban tartott zászlóbontó megbeszélésen a III-V-X-XI-XII és XIII. kerületi szövetségek kaptak megbízást az első budapesti motoros szakosztályok megszervezésére. Szövetségünknek az volt a véleménye, hogy a motoros turázás különbözik a természetjárás egyéb módjától és ezért az olyan szervezési forma a helyes, amelyben a motorosok részére külön szakosztályok vagy csoportok alakulnak. Ez az elképzelés, mint az eltelt idő mutatja, helyes volt. A kijelölt kerületek mindegyikében megalakultak a szakosztályok, illetve azokon belül a motoros csoportok, megalakult a budapesti motoros vezetőség, amely a budapesti munkát az országos Szövetség irányelveinek megfelelően koordinálja.

A szervezés során kiderült az is, hogy több helyen már korábban is dolgoztak "partizán módra" motorosok. A sajtóban megjelent felhívások hatására egymás után jelentették be alakulási szándékaikat a Danuvia, a Ganz-Mávag és Csepeli Motorkerékpárgyár stb., stb. A Szövetség postája azt mutatja, hogy a vidéki motorosok is élénken érdeklődnek a szervezett keretek közötti turázás lehetőségeiről.

A megyei szövetségek azonban nem foglalkoznak megfelelő intenzitással a motoros szervezés kérdésével. A megyék nagy részében "gyalog sovinizmus" érvényesül. Ezek a megyék megelégednek a Magyar Testnevelési és Sportszövetség Országos Tanácsa 1964 május 22-i határozatáról, mely szerint "A turisztika modern ágazatait: a campinget, a vándorudulást, az autós és motoros turázást nem karoltuk fel eléggé, ezért az ezek iránt érdeklődő fiatalok és dolgozók a mozgalmakon kívül tevékenykednek, az idegenforgalmi szervek segítségével. Ez egészségtelen állapot. A belföldi turisztika első sorban nem gazdasági, hanem mozgalmi feladat, ami az MTS-természetbarát mozgalom keretébe tartozik. Csak a mozgalom képes a természetjárásban résztvevőknek szervezett-séget és mozgalmi nevelést biztosítani." "Az Országos Tanács - az MTS kongresszus határozatainak megfelelően - nagy fontosságot tulajdonít a természetjárás fejlesztésének. Ezért felszólítja az összes sport-szervezetet, hogy nyújtson segítséget ehhez. A természetjárás hagyományos ágazatainak - gyalogturázás, kirándulás, majális stb. - fejlesztése mellett a turisztika modern ágazatait is fel kell karolni. Jelentősen ki kell fejleszteni a táborozási mozgalmat, egyetértésben az uttörőkkel, a KISZ-szel és a szakszervezetekkel. Fej-

leszteni kell a vándorudulást, az autós, motoros turázást és vadevezést. A hagyományos és modern ágazatok céltudatos fejlesztésével néhány esztendő alatt százezres mozgalommá kell fejleszteni a természetjárást."

A hiányosságon haladéktalanul változtatni kell tehát és el kell érni, hogy minden megyében és minden járásban megtörténjen a terület motorosainak felmérése. Jó segítséget adnak ehhez a területi közuti bal-esetelháritási tanácsok. Az érdeklődésnek és lehetőségeknek megfelelően, mindezek a helyeken év végéig alakuljanak meg a motoros szakosztályok vagy csoportok. Szem előtt kell tartani azt a tény is, hogy a mezőgazdasági termelőszoövetkezeti tagság jelentős része rendelkezik ma már motorkerékpárral és ez lehetőséget ad a hosszú évek óta vajudó mezőgazdasági dolgozókat magába foglaló falusi szakosztályok életre hívására.

Ami a budapesti motoros szakosztályokat illeti, azok munkájával nagyjában és általában meg lehetünk elégedve. Sok helyen mintaképpül szolgálhatna a motoros turisták lelkesedése és áldozatvállalása a szervezetek megindítása és program-adása területén. A X. és XI. kerületi szakosztályok, valamint a Ganz-Mávag természetbarát szakosztályának motoros szakcsoportja rendszeres körlevelekben, motoros értesítőben tájékoztatja nemcsak a szervezett motorosokat, de a területen lévő összes motorost a szakosztály életéről, programról, tervekről.

A BTSZ bizottsága az Állami Biztosító segítségével most keres fel minden egyes motorost és tájékoztatja őket a szervezett turázás, a szervezett motoros életről, a szervezettségben rejlő előnyökről. A Természetbarát Szövetségen belül tömörült turázóknak a Szövetség olyan érdekvédelmi szerve kíván lenni, mint amilyen az autósok részére a Magyar Autó Klub.

Eddig, ha csak nagy vonalakban is, megpróbáltuk a szervezés jelenlegi helyzetét vizsgálni. Nézzük meg azonban, hogy a megalakult szervezeteken belül milyen problémák vannak, amelyek megoldása rendkívül sürgős, a keretek kiszélesítése, a jelenlegi motoros tagok megtartása érdekében is. Itt mindennek előtt a turavezetők kérdésével kell foglalkoznunk. Többször említettük, hogy a motoros turázást az eddig a Szövetségben tömörült szakágakhoz képest igen eltérőnek tartjuk. Nézzük meg, hogy ez az eltérés miben jelentkezik.

A Motoros turázó a tura célpontot motorkerékpárral közelíti meg. Így lehetőség nyílik arra, hogy az oda- és visszavezető utakat úgy válassza meg, hogy az útvonalon, az útvonal mellett, vagy onnan kis kitérőkkel látható nevezetességek bővítsék a turázónak a haza, a történelem, a kultura területén már eddig megszerzett ismereteit. Helyes emellett a turázók olyan megszerzése, hogy bizonyos, motoron megtett út után a tura résztvevői kisebb-nagyobb gyalogturát is tegyenek, hiszen a motorral

nem járható természet is számtalan szépséget kínál részükre. Mindezekből következők, hogy motoros turát vezetni is újszerű, másfajta dolog, mint az eddigi szakágak bármelyikében. A turavezetők képzés új ágát: a motorkerékpáros turavezető képzést haldéktalanul, még az őszi oktatási évadban meg kell indítani. A motoros turavezetőknek azon felül, hogy jó motoros szakember, ismernie kell a motorkerékpáros turázással kapcsolatos szakismereteket, s a maga terén éppen olyan jó turavezetőnek kell lennie, mint a jó gyalogos turavezetőnek. Csak ez biztosítja, hogy a motoros turák betöltsék céljukat, a tagok számára érdekesek, látókörüket bővítsék legyenek. A már dolgozó motoros szakosztályoknak itt nagy feladatuk lesz: megfelelő, jól képzett tagok beküldése a turavezetői tanfolyamokra.

Végezetül még egy problémára kell felhívni a figyelmet. Egyformán motorral turázik az 50 cm³-es, a 125 cm³-es és a 250-500 cm³ hengerűrtartalmú vagy ennél nagyobb motorral rendelkező motoros is. Természetes, hogy a Bervás vagy Pannis nem tud lépést

tartani, de sok esetben még a 125 cm³-es motoros sem a 250, vagy ennél nagyobb hengerűrtartalmú motorokkal! Nem célunk, hogy e három /utazó tulajdonságukban egymástól oly nagyon különböző/ kategória számára külön-külön szakosztályokat alakítsunk, hiszen lényeges, hogy a motoros megszokott baráti körében, otthonához közel találja meg csoportját. Sok egyéb problémájuk viszont közös! Helyes ezért, hogy a szakosztályok a terület többi szakosztályaival egyeztetve készítik el a programjaikat, a turaterveben mindig feltüntetve, hogy milyen utazósebességgel tervezik a turát. Így aztán minden kategória megtalálhatja a motor számára legmegfelelőbb sebességet és nem lesznek kieső tagok, nem lesznek túlerősített motorok.

Probléma, tennivaló tehát akad bőven, csak minél előbb hozzá kell fogni. Meggyőződésünk, hogy a motoros turázás új szint hoz mozgalmunkba és a motoros szakosztályok végső soron a területi szövetségek munkáját - és a jól dolgoznak - nagyban segítik.

- főján -

BARLANGKUTATÓINKRÓL

Nemcsak a barlangi turisztika, de a barlangkutató is számottevő tevékenységi területe a magyar turista mozgalomnak szervezeti kialakulásának első éveit óta. Nagyszerű hágyomány a magyar természetjáró barlangkutatóknak a tudományos munkával való szoros összefonódás. A legkiválóbb tudósok mindenkor szívesen vállalták a lelkes turista barlangkutatók munkájának szakmai irányítását, a természetjáró barlangosok pedig feltáró kutatásaikkal és tudományos értékű adatgyűjtéseikkel, megfigyeléseikkel elévülhetetlen szolgálatokat tettek a tudománynak a legkülönbözőbb szakterületeken. Még szorosabbá tette ezt az együttműködést, hogy a fiatal turista barlangkutatók közül számosan jegyezték el magukat egész életükre a barlangkutatóval összefüggő tudományágakkal és nőttek maguk is jeles szakemberekké, tudóssokká. A szakemberek és a turista barlangkutatók szoros együttműködése ma is legnagyobb erőforrása a magyar speleológiának.

A felszabadulás előtt a magyar természetjáró barlangosok sorban átkutatták az ország ismert, vagy akkoriban feltárult barlangjait és közreműködtek azok tudományos feldolgozásában. A felszabadulás után barlangkutatósnak - világviszonylatban uttó módon! - olyan barlangok feltárását tűzte ki célul, amelyeknek soha sem volt felszínre nyíló bejárata, hanem tudományos vizsgálatok, számítások alapján lehetett következtetni létezésükre. Így tárult fel, jórészt turista barlangkutatók munkája nyomán, a felszabadulás óta eltelt 20 esztendő alatt - többek között - a Béke-, a Szabadság-, a Vass Imre-, a Kossuth- és a Meteor-barlang, valamint a Bükk több kisebb-nagyobb barlangrendszer.

Jelenleg 18 budapesti és 10 vidéki csoportban ezernél több szervezett természetjáró barlangkutató működik, nem számítva az alkalmilag barlangban turázók széles tömegét. Barlangosaink zöme a hétvégeket rendszeresen kutatómunkával tölti, és majd minden csoportunk évente többhetes kutatótáborokat szervez az ország különböző karsztvidékein, amelyek során szíves és céltudatos munkával egész sor jelentős eredménnyel gazdagítják a magyar természetjáró barlangkutatókat.

Tekintsük át futólag az 1964-es év munkáját és eredményeit:

A Bp. Vámör SE Tj. Szo. barlangkutató csoportja Budapesten a Ferenchegyi-barlang hosszát növelte 1964-ben 450 m új feltárással, a Bükkben a Hársas-barlangban kezdtek új feltárást és a Bódva menti Esztramos-hegy barlangjainak átkutatásával végeztek értékes munkát.

A BEAC Tj. Szo. barlangkutató csoportja az Észak-Borsodi-karszton szervezett a nyáron kutatótábor, melynek keretében többek között geofizikai kutatási módszerek kikísérletezésén dolgoztak.

A Bp. Vörös Meteor SK Tj. Szo. barlangkutató csoportja Budapesten a Mátyáshegyi-barlangban tárt fel újabb járatokat és megkezdte térképezését; az észak-borsodi Alsóhegyen négy kutatótábor keretében folytatták a Vecsem-forrás, a Csörgő-forrás és a Bába-forrás barlangrendszerének feltárását, valamint az alsóhegyi zsombolyok felderítését és feldolgozását. Csehszlovákiában a felsőhegyi Ördöglyuk-zsombolyt 150 m mélységig tárták fel.

A tavaszi hóolvadás alkalmával nagyszabású komplex vízfestéssel egy sor vízrajzi összefüggést sikerült eredményesen kimutatni az Alsóhegyen; megkezdték továbbá a Meteor-barlang faunájának tervszerű begyűjtését és feldolgozását.

Az Élelmiszerkereskedelmi Iskola természetjáró barlangkutatói az imolai Ördöglyuk-viznyelő barlangrendszerének feltárásán dolgoztak.

Az FTC Tj. Szo. barlangkutató csoportja tudományos vizsgálatokat és adatgyűjtést végzett a keveredési korrózió tárgykörében, tanulmányozta a vegetáció szerepét a karsztos korrózióban, a karsztokorrózió mértékét az Észak-Borsodi-karszton, valamint a karsztos lepusztulás intenzitását különböző klímaviszonyok között. Folytatták a Teresztenyei-barlangrendszer feltárását. Számos külföldi tanulmányutjuk közül kiemelkedik erdélyi barlangkutató expedíciójuk és a csoport két tagjának több hónapos délkeletázsiai karszt- és barlangkutató expedíciója.

A Fővárosi Tanács /VTSK/ Tj. Szo. barlangkutató csoportja a hárshgyi Báthory-barlangban muzeumi szakemberek irányítása mellett értékes őskori, középső- és újkori régészeti anyagot tárt fel. Megállapították, hogy a barlang vasérctelér mentén alakult ki és benne a középkorban és a XVIII. században bányászat is folyt. A csoport kutatói a selmezbányai és bécsi levéltárakban felkutatták az itt folyt régi bányászkodásra vonatkozó iratokat is.

A MAFC Tj. Szo. barlangkutató csoportja a bükki Diós-pataki viznyelők feltárásán dolgozott.

A MEDOSZ Tj. Szo.-ának az EKME Ásvány- és Földtani Tanszéke által patronált barlangkutató csoportja egy sor tudományos vizsgálatot végzett a Tanszék jósvafői kutatóállomásán a barlangi vízbeszivárgás, a cseppkőszineződés, a barlangi mikroklíma és a görbecseppkő képződés tanulmányozására. Továbbfejlesztették automatikusan regisztráló elektromos mérőműszer-rendszerüket. Feltáró kutatást folytattak a jósvafői Vass Imre- és a szinpetri Kopolya-barlangban. Eredményeiket számos szakcikken és előadásban publikálták.

A Móricz Zsigmond Gimnázium természetjáró barlangkutatói a főváros környékén végeztek kutatómunkát és számos tanulmányi turát tettek az ország karsztvidékein.

Az Óbudai Szeszgyár Kinizsi KS Tj. Szo. barlangkutató csoportja a Szemlőhegyi-barlangban végzett kutatásokat és öltöző-épületének kialakításán dolgozott.

A Petőfi Gimnázium természetjáró barlangkutatói a sziklamászásra specializáltak magukat, résztvettek a Mátyáshegyi-barlang kutatásában, az alsóhegyi zsombolyok felderítésében, valamint a Meteor-barlangi biológiai gyűjtőmunkában.

A Bp. OSC Tj. Szo. barlangkutató csoportja Budapesten a Mátyáshegyi-barlangban folytatott kutatásokat, a Bükkben a Diós-pataki-viznyelők bontásán dolgozott, a szlovákiai Felsőhegyen szervezett kutatótáborában pedig feltárta az Ördöglyuk-zsomboly egy kb. 125 m mélységig nyúló eddig ismeretlen aknáját.

Az MTS XIII. kerületi Tj. Szo. barlangkutató csoportja a budakalászi Ezüsthegy és környékének üregeit kutatta. Tanulmányozta a terület közzetani és tektonikai viszonyait, több üreg továbbfeltárását megkezdték és gondos térképeket készítettek eddigi eredményeikről.

A "Szabó József" Geológiai Technikum természetjáró barlangkutatói szivós évközi munka után kutatótáboruk keretében újból feltárták a kevélynyergi Természetbarát-zsombolynak omlások folytán rég elzáródott alsó járatait. Értékes munkát végeztek a Barlangtani Múzeum ügyeleti szolgálatának rendszeres ellátásával.

A Vasutépítő Tőrekvés SK Tj. Szo. barlangkutató csoportja a gerecsei Lengyel-barlang feltárásán dolgozott, folytatva az előző évek eredményes munkáját.

A Várostervező Tj. Szo. barlangkutató csoportja tevékenységi helyét a Budai-hegyekből az Észak-Borsodi-karsztba tette át és ott a Ménes-pataktól délre, a Fedor-forrásnál és a Macskalyuk-viznyelőnél létesített nyári tábort.

A Toldy Ferenc Gimnázium természetjáró barlangkutató csoportja első működési évét az elméleti és gyakorlati felkészülésre fordította. Bekapcsolódott a Mátyáshegyi-barlangban folyó feltáró kutatásokba.

Az év során szerveződött meg a Honvéd SE Tj. Szo. barlangkutató csoportja, mely Klastrompuszta közelében kezdett feltáró kutatást.

A könnyűbuvár barlangkutatók a tapolcai Tavas-barlang vizalatti járatainak feltárásán dolgoztak.

Vidéki csoportjaink közül a pécsi természetjárók együttesen szervezett és a Baranya megyei Idegenforgalmi Hivatal által patronált barlangkutató csoportja az Abaliget-barlang jobboldali oldalágában végzetteredményes feltáró munkát, így a barlang feltárt hossza jelenleg 1300 m. Kemény munkával folytatták az Orfűi-barlangrendszerhez tartozó Szárazkúti-viznyelő bontási munkálatait is.

A Bakonyban közös táborot létesítettek a nyáron a veszprémi Lombik SK Tj. Szo. és a Pannonhalmi Bencés Gimn. Tj.Szo. barlangkutató csoportjai. Feltáró kutatást végeztek az urkuti Macskalyuk-viznyelőben és megkezdték a közeli Öregköves-viznyelő bontását. A pannonhalmiak évközben a Cseresi-zsomboly, valamint a Dudari- és Kuti Márton-viznyelők bontásán dolgoztak. A csoportban jól működő dokumentációs-, sajtó- és szereleokémiai munkaközösség alakult.

A Bakonyban végzett kutatómunkát a Székesfehérvári Könnyűfémű Tj.Szo. "Alba Regia" barlangkutató csoportja is. Elkészítették a Tési-fennsík karszt- és barlang-kataszterét: ennek során 51 viznyelőt és törést mértek és térképeztek fel, leírtak 5 forrást, átkutattak és feltérképeztek 4 kisebb barlangot. A barlangkutató csoporton belül jól dolgozó műszaki, kartográfus, ásvány-kőzettani, hidrológus és néprajzos részleg működik.

A balatonfüredi "Lóczy Lajos" barlangkutató csoport a Balatonfelvidék karsztjelenségeinek, kisebb-nagyobb üregeinek felderítésével és dokumentálásával végzett értékes munkát.

A dorogi bányászok "Kadic Ottokár" barlangkutató csoportjának kutatói a Nagy-Strázsa-hegyben általuk feltárt Strázsa-barlang kutatását folytatták, előkészítették a Kis-Strázsa-barlang mesterséges bejáratának kihajtását, kezelték a Sátorkőpusztai-barlangot, nyári klastromligeti táboruk keretében pedig folytatták a Pilisnyergi-viznyelő feltérképezési munkáit.

Az egri Dobó István Gimnázium, illetve a Bükki Vörös Meteor SK Tj.Szo. barlangkutató csoportja a bükki Vöröskő-völgy vízrendszerét kutatta az elmúlt évben, nyári tábora keretében pedig a Nemzeti Múzeum szakembereinek irányításával a Tarkői-kőfülke világviszonylatban páratlan őslénytani anyagának feltérképezésén dolgozott.

Az Egri Tanárképző Főiskola természetjáró barlangkutatói a Bükkben a Nagymezőn és a Puskás oldalán bontottak meg egy-egy viznyelőt, mindkettő járatrendszerébe sikerült behatolniuk. Vizrajzi megfigyelésekre specializálták magukat, különösen az intermittáló források működését tanulmányozzák.

Miskolcon két barlangkutató csoport működik természetbarát keretek közt. A Bányász SK Tj. Szo. barlangkutatói a Bükk Kis-fennsíkján két új barlangot tártak fel: a Vénusz- és az Öztebri-barlangot. A kurtabérci Bányász-barlang feltérképezésén jelenleg 130 m mélységben dolgoznak.

A Diósgyőri Vasas TK Tj. Szo. barlangkutató csoportja több éves munka eredményeképp 130 m mélységben behatolt a diósgyőri Vártetői-barlang víztárolórendszerébe. Az Istvánlápai-viznyelő feltérképezése során az év végéig 220 m mélységet értek el. Így ez a munkahelyük jelenleg Magyarország legmélyebb barlangja!

Ez a rövid áttekintés természetesen megközelítőleg sem nyújt képet arról a hatalmas munkáról, amelyet a természetbarát barlangkutatók hazánk természeti kincseinek feltérképezése és tudományos feldolgozása érdekében önzetlen lelkesedéssel végeznek. E munka eredményeit maradandó értékek jelzik, amelyek méltók a természetbarát mozgalom nagyszerű célkitűzéseéhez!

Ez a munka egy percre sem áll meg. Az 1965. év első negyede már újabb komoly eredményeket hozott. A DVTK barlangosai az Istvánlápai-nyelőben 240 m mélységben elérték a rendszer vízszintes járatait, Budapesten pedig a Vörös Meteor, az OSC, a Toldy Gimnázium és a Petőfi barlangkutatóinak Mátyáshegyi-barlangi új feltérképezései együttesen meghaladják az 1 km-t!

A magyar természetbarát barlangkutatók eredményei a nemzetközi szakkörökben is megbecsültek. A Magyar Természetbarát Szövetség Barlang Bizottságának képviselői 1964. nyarán a Bolgár Turista Szövetség által rendezett Nemzetközi Barlangkutató Találkozón számoltak be tevékenységünkről, a Csehszlovák Tudományos Akadémia rendezésében lezajlott brnoi Nemzetközi Barlangtani Konferencián az MTSZ Barlang Bizottságának elnökevel együtt 14 kutatónk vett részt és két magasszintvonalu referátum számolt be a magyar barlangkutatók eredményeiről. 1965. júliusában a Magyar Természetbarát Szövetség 3 tagu barlangos küldöttsége részt vett a Bolgár Turista Szövetség nemzetközi barlangos értekezletén és kutatótáborozásán.

Most szeptemberben Jugoszláviában került sor a IV. Barlangkutató Világkongresszusra. Az előkészítő bizottság felkérésére elkészülnek beszámolóink. Itt sem szégyenkeztünk, mert a magyar természetbarát barlangkutatók nagy hagyományaihoz méltó eredményekkel állhatott ki a nemzetközi plénum színe elé.

Dr. Dénes György
a MTSZ Barlang Bizottságának
elnöke

program lehet

TÚRÁKON, TALÁLKOZÓKON

A Bulgár Turista Szövetség nagy nyári találkozóján egy igen érdekes és eredeti turistaverseny szerepelt a programban. Tulajdonképpen turistajáték, melyben a résztvevőknek bizonyosságot kell tenni ügyességükről, gyorsaságükről és tájékozódási készségükről.

A turistaversenynek négy állomása volt, s távja kb. 5000 m. Az állomások körpályán voltak, hogy a rajt és a cél közel legyen egymáshoz. A tájékozódás tájolóval történt. Az állomásokon más-más feladatot kellett megoldani.

1. állomáson egy tojást kellett megfőzni, minél gyorsabban, de a versenyzőknek csak a magukkal hozott eszközöket lehetett felhasználni a főzéshez. A tüzet is csak azzal a fával volt szabad megrakni, melyet magukkal hoztak.

2. állomáson egy sátrát kellett szakszerűen felállítani - rövid időn belül.

3. állomáson az volt a feladat, hogy kb. 30 m kötél, 2 fejsze és egy pár darab szeg segítségével átkeléshez alkalmas hidat /átjárót/ építsenek maguknak a résztvevők, melyen átjuthattak a tulsó oldalra.

4. állomáson egyik "bajbajutott" /megsebesült/ társuknak kellett elsősegélyt nyújtani, majd rögtönzött hordágyon a sebesültet a célba kellett szállítani.

A nagy találkozón megrendezésre került versenyre sok turista szakosztályból indult egy-egy csapat, három férfival és két nővel. A csapat tagjait úgy válogatták össze, hogy volt közöttük olyan, aki jól tud tájékozódni, egy másik, aki járatos a turistaügyességekben, majd egy harmadik, aki jól értett az elsősegélynyújtáshoz.

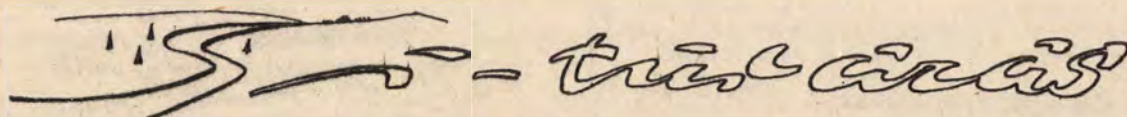
A versenyt úgy értékelték, hogy minden állomáson hibapontot adtak a teljesítményre /a hibákra, késésekre, stb./ Az a csapat győzött, amelyik a legkevesebb hibapontot kapta. Az első három helyezett jutalomban részesült.

A bolgár turisták turistaversenye igen érdekes és alkalmas arra, hogy a játékos foglalkozással a tömegesítést előmozdítsa és az alapvető ismereteket gyakoroltassa - elsősorban a kezdő természetjárókkal. Nálunk hasonló játékot az ifjúsági találkozón szoktunk rendezni, de mi szellemi vetélkedőket és tréfás ügyességi versenyeket is közbe szoktunk iktatni, fáramászás, csomókötés, célbadozás, távolságbecslés, turistaföldrajz, stb.

A természetjárók népesebb találkozóin igen hangulatosak ezek a versenyek, különösen a fiatalok között népszerűek. A verseny feltételeit és szabályait - természetesen előre kell közölni a résztvevőkkel.

Gimesi István

MTSZ - BTSZ közlemények

A MTSU Situra Szakbizottsága és a Magyar Siszövetség felvették a kapcsolatot és egymás munkájáról, terveiről kölcsönösen tájékoztatják egymást. Közös célkitűzésük első jelentős eredménye a közösen elfogadott alapfoku sioktatás tematikája, amelynek alapján a Kilián síállomásokon ebben az időben széles alapokon oktatói munkát indítanak.

Közös erőfeszítéseket tesznek a sífelvonók kérdésének a jelenlegi holtpontról való kimozdítása ügyében.

A BTSZ kérésére az erdőszet lekaszáltatta a Normafa környékén lévő lejtőket és a hideghegyi lesiklopálya kaszálása is befejeződött.

A belkereskedelem megrendelése alapján december elején megjelenik az új típusu, korszerű követelmények figyelembevételével készülő új sicipő, amelynek ára a régivel kb. azonos lesz.

Tárgyalások folynak a belkereskedelemmel, hogy szervezett tagjaink részére biztosítani tudjuk a sílécek beszerzését.

A téli szünetben a tanulóifjúság részére sioktatást szervez a BTSZ, naponta 10 h-tól 13 h-ig. Havas vasárnapokon a szövetség tagjai részére kedvezményes, nem tagok részére pedig olcsó szakoktatást vezetünk be a Normafa siállomáson. Az oktatási száraz edzésekkel már november 20-án megkezdjük a siállomáson. Jelentkezéseket a BTSZ tájékoztató irodájában október 18-tól naponta felvesznek.

A MTSZ Cseretura Szakbizottsága az alábbi csereturákat szervezi 1966-ban:

1. 1966. február 9-től 20-ig Lengyelország, Beskidek-Tátra. Utazás 8-án 9-től a Beskidekben Szczyrk környékén tartózkodik a csoport, 15-én Krakko megtekintése és 16-tól 20-ig Zakopaneban tartózkodik a csoport.
2. 1966. február 15-től 25-ig, 14-i utazással Beskidekbe sioktató tura, siiskola keretében, sitanfolyam ugyancsak Szczyrk környékén.
3. 1966. február 20-tól /20-i utazással/ március 3-ig Zakopaneban. Elhelyezés a Chalatuvi turistaházban.

A turák költsége teljes ellátással, naponta 20.- Ft-nak megfelelő zsebpénzzel, kb 12 Ft-nak megfelelő felvonó költséggel, oda-visszautazással gyorsvonat 2. osztályon kb. 1300.- Ft. Jelentkezni a csereturabizottságnál lehet, a befizetési csekk egyidejű átvétele mellett. Befizetendő: november 15-ig 500.- Ft előleg, január 5-ig a hátralékos összeg.

Tárgyalások folynak az NDK-val Thüringiába vezetendő si-cseretura ügyében is. Érdeklődők előjelentkezését kérjük, hasonló feltételek mellett, mint a Lengyelországba vezetendő turák esetében.

Kizárólag gyermekes siturázó családok részére 1966. április 3-tól április 11-ig si-csereturát tervezünk Zakopaneba.

Érdeklődés és felvilágosítás a csereturabizottságnál kedd, péntek 17-19 h között.

A siturázók 1966. évi országos találkozóját 1966. január 15-én Dobogókőn rendezük meg.

Szebényi Géza
si-szakbizottság vezetője

SITURÁZÓK FELKÉSZÜLÉSE A TÉLI SÍDÉNYRE

A természetbarát siturázók már a nyár folyamán felkészülnek a téli sídényre, hogy amint leesik az első hó, már élhessenek a lehetőségekkel.

Legfontosabb feladatunk a sífelszerelések karbantartása és gondos tárolása, hogy ezzel is növeljük - az amugyis nagy költséggel beszerzett - sílécek és sibakancsok élettartamát. Turáknál alapvető követelmény a jó felszerelés, a megbízható kötéssel felszerelt síléc és a vízmentes sibakancs. E követelmények biztosítására az alábbi karbantartásokat végezzük el:

Első feladat a sílécek gondos letisztogatása, a sílécek lapját spaknival, vasgypottal, és finomszemcsés csiszoló-vászonnal lecsiszoljuk /teljes simává/; majd ecsettel a sílécek mindkét oldalát forró lenolajjal beitatjuk, hogy megvédjük a sílécet a száradástól. Ezután összekötjük a léceket, úgy, hogy a kötések alatti kitámasztás meglegyen /10-12 cm-es fával kimerítjük, hogy a lécek hidja megmaradjon./ Hegyescsőrű léceknél a lécek orrát is kitámasztjuk hegyes fával, hogy a kilaposodott csőrök hajlata megfelelő legyen, ami a mély hóban nélkülözhetetlen. Utána a síkötéseket leolajozzuk, illetve a rém részeket lezsirozzuk.

Másik fő feladatunk a sibakancsok gondos ápolása:

Tökéletesen impregnált bakancsral huzamosabb turát is végre tudunk hajtani beázás nélkül. Ezért a letisztított bakancsot

belülről melegített parafinolajjal öntsük ki, úgy hogy pár percig locsogtassuk a folyadékot a bakancs belsejében. Ezáltal a pórusok telítődnek.

Utána kívülről két három napon keresztül naponta kenjük be bőr, vagy fókaszírral, majd bőrolajjal. Száradás után sámfázzuk ki a bakancsot, és fűzzük be.

A felszereléseket lehetőleg hűvös helyen, pincében tároljuk.

Tárolásnál a vetemedés miatt ügyelni kell, hogy a sílécek csőrrel lefelé függőlegesen legyenek felállítva.

Gondos karbantartás mellett elkerülhetjük az egyébként gyakori síöréseket, valamint a bakancsok beázását.

Kováts Kálmán
BTSZ siprop.

Nemzetközi turistatalálkozó és tájékoztatósi verseny Tale-ban

A Szlovákia felszabadulásának emlékére /20. évforduló/ rendezett nagyszabású találkozóra a Magyar Természetbarát Szövetség is küldött delegációt, melynek tagjai voltak: dr. Vízkelety László, a válogatott keret szakvezetője, Monzpart Sarolta, Cser Borbála, Deseő László és Schönviszky György versenyzők, a magyar válogatott keret tagjai. A találkozón svéd, norvég, finn, német, osztrák, szovjet és bolgár delegációk, illetve versenyzők vettek részt - a vendéglátókon kívül.

Szlovákiában évenként rendeznek ilyen nagyszabású seregszemlét, de ez a jubileumi különösen impozáns volt: méltó a szlovákiai partizánharcok, a felszabadulásért hozott áldozatok emlékéhez! A csodálatos Tale völgyben /Alacsony Tatra/ gyülekeztek össze Szlovákia minden részéből a természetbarátok és egy hétik állt a sátor tábor a Partizánszálló környékén. Le sem lehet írni, hogy milyen pompás látvány a Chopok /2042 m/ felhőben álló csúcsai és a sok, százszerű sátor együtt, körüskörül hatalmas fenyőerdő és széles mező, tele vidám emberekkel, nyüzsgéssel, zászlókkal, árbócokkal és vásári zsivajjal! Olyan volt a tábor, mintha egész Szlovákia minden turistája itt lenne. A méretek felnagyították a tömeget is, bár a valóságban is kereken tizezren jelentek meg. Sokan ott töltötték egész szabadságukat és a tábor hivatalos zárása után sem szedték fel sátorfaikat.

A tábor kész hangyabolyhoz hasonlított, mert nem alakítottak ki a sátrak között tágas utcákat. Egy-egy vidék egy-egy altáborot képzett ki, /pozsonyiak, kassaiak, prágaiak stb./. Az altáborokon belül szabályos utcák is voltak, akadtt helye a táborútúznak, a táborzászlónak stb. - Egyik altáborból átjutni a másokba azonban elég körülményesen lehetett. A mi táboraink "táborszerűbbek" voltak. Az ivóvíz ellátás, és egyéb eü. feltételek nem voltak olyan szervezettek, mint azt nálunk elő szokták írni. Ez nem azt jelenti, hogy nem volt kielégítő a tábor eü. szempontból. A táborban egész üzletszerű építettek fel: zöldség - gyümölcs-árusítástól kezdve szlovák speciális ételekig, turistacipőig mindent lehetett vásárolni.

A tábor egyik érdekessége, hogy a gyalogos turistákon kívül igen sok motoros turista is résztvett a táborozáson. Különösen sok motorkerékpárt lehetett látni a sátrak között. Az autósoknak és motorosoknak utközben különböző feladatokat kellett megoldaniuk/tájékoztató, elsősegélynyújtás, gránátobás, turistaismeretek stb./, így az oda- és visszautazás nem volt számukra unalmas az út. A legügyesebb autóst és motorost értékes díjakkal jutalmazták. /Ilyen és hasonló módszerekkel nálunk is meg lehetne nyerni a motoros-turisták nem kisszámú seregét./

A táborról még feltétlenül el kell mondani, hogy az ott látott felszerelés: sátor, hálósák, főzőalkalmatlanságok, személyi felszerelés stb. - irigylésre méltó. Minden sátorban volt felfújható gumimatrac, hálósák. Hálósák nélkül el sem lehetett volna képzelni a táborozást; mert bár augusztus elején voltunk ott, az éjszakák /sőt már az esték is/ igen hűvösek. Este a táborútúztól való bucsu után szaporán kellett szedni a lábunkat a deres fűvön és fujkálni kellett körmeinket a 0 fok körüli hőmérséklet miatt. Az egyik reggel vékony jégréteg fedte a pocsolyákat.

A programban szerepelt olyan megbeszélés is, melyen a szocialista országok képviselői vitatták meg a moszkvai tanácskozáson elfogadott munkaterv egy-egy feladatát. A tanácskozáson külön, meleg szeretettel üdvözöltük a szovjet delegáció vezetőjét, mivel hosszú idő óta most vett részt a szocialista országok turistaszövetségeinek megbeszélésén, kivéve a tavalyi moszkvai megbeszélést, - és versenyzői most először vettek részt tájékoztatósi versenyen.

A megbeszélésen nem tudtunk érdemben dönteni a felvetett kérdésekről, mert az egyes országos sportszervezete, állami irányítása, anyagi ellátása, kapcsolata a szakszervezetekhez stb. - más és más. Ezért a problémák megoldására az NDK képviselője írásbeli javaslatát fogadtuk el, melyet a delegációk hazavitték és okt. 1-re kidolgozzák válaszaikat. Különös sullyal vetődött fel, többek között, a csereturák ügye. Minden oldalról a csereturák kiszélesítését szorgalmazták a résztvevők.

Ami a vendéglátást illeti, arról csak elismeréssel lehet beszélni. Talán egy kicsit sok is volt a jóból. Beutaztuk autóbusszal Közép- és Kelet-szlovákia legszebb tájait. Voltunk a demenovai cseppkőbarlangban, átkeltünk a Chopokon /lanovkával/, minden nap percre kiszámított programot hajtottunk végre. Nem mondhattuk, hogy unatkoztunk, de azt sem mondhattuk, hogy egy nap is kipihentük magunkat.

A versenyzőink jól szerepeltek. Ugy beszéltek erről a tájékoztatósi versenyzők, mint kis "Európa-kupa"-ról, mivel az egész európai élgárda /a svájciakat kivéve/ együtt volt. A svédek és a norvégok elvitték az első helyezéseket, de utánuk a csehek és mi következünk. A verseny előtt és után igen meleg, baráti kapcsolat alakult ki az északi versenyzők és a mi versenyzőink között. Vízkelety barátom szinte hozzáértett svéd és norvég szakvezetőkhöz. Minden bizonnyal sok értékes tapasztalatot szerzett meg tőlük.

Az ünnepélyes zászlólevonás még be sem fejeződött, már osztogatták azokat a meghívókat, melyeken a következő évi nagytáborba hívták a turistákat. /Tapolcsány mellett lesz ez a tábor 1966. augusztusban./ Tehát ők már tudják, hol és mikor lesz a következő nagytábor! Már készülnek rá. Talán ezt is el lehetne tanulni tőlük...

Gimesi István

lapszemle

Szerény stenciles sokszorosításban jelent meg a "Dunakanyar Tájékoztató", amelyet a Dunakanyar Intéző Bizottság tudományos és egészségügyi szakbizottsága adott ki "hivatalos használatra", mindössze 400 példányban. Nyugodtan ki is lehetne nyomtatni - olyan komoly anyagot tartalmaz! A turisták körében annyira kedvelt Dunakanyar regionális terveinek és közérdekű feladatainak ismertetése mellett építészeti, művészeti kérdések is szóba kerülnek és a különböző felvetett kérdésekre és javaslatokra külön rovatot nyitottak. Egyenesen a Természetbarát Szövetséghez intézik egyebek között azt a javaslatot, hogy a Pilis és Börzsöny hegységek jellegzetes pontjain /ki látóhelyeken/ ne csak eligazító rajzokat adjunk, amelyek feltüntetik, hogy milyen hegy látható, hanem adjunk lehetőleg geológiai szelvény-metszeteket is, pársoros utalással a kérdéses tájrészlet keletkezésének történetére! Az erdőgazdaságoktól sűrűn látogatott helyek környékén a környezet nö-

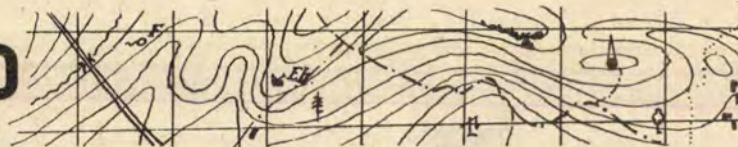
vényzetét ismertető - időálló - táblák felállítását kérik.

Az egyik kérdés, amelyre az egyetemi növényrendszertani és növényföldrajzi intézet részéről dr. Horányszky András, adjunktus válaszol, az, hogy a Dunakanyar élővilágának megóvása érdekében milyen sürgős /természetvédelmi/ intézkedésekre lenne szükség. Dr. Kárpáti Zoltán egyetemi tanár és dr. Jakucs Pál kandidátus a Dunakanyar geomorfológiai alakulásainak természetvédelmével foglalkozik, Havassy Pál és dr. Soproni Sándor a műemlékek konzerválásáról, Szőke Máttyás a visegrádi ásatásokról, Laczus Géza a szobi "Börzsöny" muzeumról is szól.

A Dunakanyar Intéző Bizottság a fentiekben röviden ismertetett kiadványát újabb anyaggal, szükség szerint, ismételten megjelenteti. /Címük: Budapest, VIII., Múzeum utca 11./

/Blasovszky Miklós/

A TÉRKÉP

Ebben a rovatban a turistatérképekkel kapcsolatos cikkeket talál majd az Olvasó. Célunk, hogy az állandóan fejlődő hazai térképkiadásunk mellett megismertessük a szomszédos országok kiadóinak tevékenységével is azokat, akik érdeklődnek iránta. A rovatban szívesen biztosítunk nyilvánosságot azoknak, akiknek van hozzáfűzni valójuk ezekhez a cikkekhez, esetleg más - a témához kapcsolódó - gondolataikat kívánják közölni. Kérjük tehát az Olvasót, szóljon hozzá, a Szerkesztőség örömmel vesz minden ötletet, javaslatot, s ha speciális kérdés merül fel, a legjobb szakembereket kérjük fel válaszadásra.

SPECIÁLIS TURISTATÉRKÉPEK

A NÉMET DEMOKRATIKUS KÖZTÁRSASÁGBAN

/Az 1964. évben Budapesten megrendezett turistatérkép kiállítás alkalmával tartott előadás/

1. A turisztika jelentősége; a turistatérkép, mint a turisztika segédeszköze.

A turisztika fontosságát számos ország kormányzata felismerte és ennek megfelelően támogatja is. Az NDK-ban is a kormányzat a legkülönbözőbb intézkedésekkel és társadalmi szervezetek támogatásával messzemenően segíti a turisztikát.

A kirándulás és utazás elengedhetetlen segédeszköze a turistatérkép. Az NDK-ban eddig az ilyen térképek jelentékeny része tartalmában és külső, grafikus megoldásában igen eltérő volt. A kiadói munkák szakosításával azonban megvalósult a turistatérképek egységesítése és megjavítása. A berlini VEB Landkartenverlag jelenleg egyedül illetékes turistatérképek készítésére és kiadására, ezenkívül felelős a várostérképek, közlekedési térképek és közlekedési atlaszok kiadásáért is.

1.1. A turistatérképek specializálódása és célja.

A természethez elvezetni, szépségeire a figyelmet felhívni, sajátosságait és eltérő tulajdonságait megmagyarázni: ez a turistatérkép feladata és célja. Fejlődése együtt halad az általános fejlődéssel. A topográfiai térképekből kifejlődtek a turistatérképek és ezekből további fejlődés során létrejöttek a speciális turistatérképek, amelyek konkrétan és részletesen egy bizonyos témával foglalkoznak. Különösen a vízisport- és télisporttérképeken fel kell hívni a figyelmet a természetben előforduló nehézségekre és veszélyekre.

1.2. A speciális térképkönyvek továbbfejlődése.

A speciális turistatérképek külső megjelenésüket tekintve, két csoportra oszthatók, a térképhasználók eltérő kívánságai és követelményei szerint.

Egyesek ugyanis az egylapos kézitérképet kedvelik, ezeken összefüggő területeket áttekinthetően lehet ábrázolni. Mások a térképeket inkább füzet vagy könyv formájában kívánják használni, mert ez a kezelés szempontjából előnyösebb.

2. A Német Demokratikus Köztársaságban készült speciális turistatérképek áttekintése.

A VEB Landkartenverlag már évek óta készít és ad ki speciális turistatérképeket, pl. a vízisport kedvelői a Berlin környéki tóvidékről már 12 éve kapnak vízisporttérképeket. Minthogy a vízisport az NDK belvizerein az állami szervek támogatásának eredményeképpen az utóbbi évtizedben jelentősen fejlődött, még 1955-ben megjelent az északi tóvidék vízisporttérképe, s azóta minden év elején javított kiadásban jelenik meg.

A kirándulók és a vízisportot kedvelők részére összetett térképajtát alakítottak ki, hogy mind a kirándulók, mind a vízisportolók igényeinek megfeleljen. A "Müritzgebiet" turista- és vízisporttérkép évente új kiadásban jelenik meg, a turisták mindkét csoportjának örömeire.

Megjelent további több Keleti-tenger parti fürdőről fürdőtérkép. Hátoldaluk a hegysek áttekinthető vázlatát és a fürdőberendezések ismertetését tartalmazza. Térképek állnak rendelkezésre olyan fürdőkről is, mint Bad Liebenstein, Bad Liebenstein, Bad Elster, Bad Berka, Bad Gottleuba.

Az NDK legjobb télisport lehetőségei a Thüringiai-erdőben, a Harzban, Vogtlandban és az Érc-hegységben találhatók; ezek az ország télisport központjai. Emellett ezeken a területeken a nyári hónapokban is jelentős idegenforgalom van. Ez is kombinált térképek készítését tette szükségessé. Az NDK hegységei nem alpin jellegűek, csupán a Elbsandsteingebirge - amelyet gyakran szász Svájnak neveznek - rendelkezik sziklamászásra alkalmas meredek, bizarr sziklaformákkal. A legérdekesebb rész a Schrammsteingebirge, erről már 10 év óta 1:10 000 méretarányú speciális térképet adnak ki.

Az utóbbi öt évben sokat fejlődött az NDK országutjain a motoros közlekedés. Éppen ezért a közlekedési térképek mellett kialakult a motoros turistatérkép, amelyet részben kézitérkép, részben autótalasz formájában adnak ki.

A közlekedési térképek és közlekedési atlaszok számára az 1:300 000 és 1:500 000 közötti méretarányok az ábrázolandó közlekedési elemek szempontjából elegendőnek bizonyultak. A motoros turistatérképek, illetve atlaszok céljára pedig az 1:200 000 és 1:250 000 közötti méretarányok felelnek meg. Ennél kisebb méretarányban a turisztikailag szükséges jónéhány részlet feltüntetésére már nincs lehetőség. Két példa - az egyikben a térképi ábrázolás nem kielégítő, a másikban viszont jól megoldott:

A nyugatnémet Shell-Atlas, amelyet a stuttgarti Mairs Verlag adott ki, 1:500 000 méretarányú térképével a motoros turisztikát igyekszik szolgálni /pl. a tájképileg szép szakaszok kiemelésével, campinghelyek feltüntetésével/. A méretarány miatt azonban ezt a célt nem éri el. Ezzel szembeállítjuk az ugyanettől a kiadótól megjelent 1:200 000 méretarányú Deutsche Generalkarte sorozatot. Ezen a térképen a motoros turista jelentős számú turisztikai részletet részben helyzetileg pontosan megtalál, így a térkép megfelel a követelménynek. Kiegészítésképpen meg kell mondani, hogy olyan nagy területű országokban, ahol a turisztika kisebb jelentőségű, az 1:500 000 méretarány továbbra is számításba jöhet.

Az NDK-ban 1963-ban kiadott motorosturista-atlasz új utat jelentett. Ennek a műnek az újdonságát a következőkben lehetne röviden összefoglalni: az 1:250 000 méretarányú térképek, egy az ország legszebb tájait érintő körutazás /fő turista utvonal/ mellett 58 egyéb körutazást javasolnak tájszempontjából különösen szép helyekre /területi turista utvonalak/. Ezek az utvonalak a térképen kiemelten szerepelnek. A műhöz kapcsolott 100 oldalas szöveges rész az utvonalak által érintett terület rövid jellemzését adja. Az atlaszban az utvonalak megfelelő vezetésével megpróbálták a motoros turista számára feltárni a ma még kevésbé ismert tájakat. Egy sor 1:500 000 és 1:100 000 méretarányú melléktérkép a megfelelő szöveggel együtt arra ösztönzi a turistát, hogy járművét a parkolóhelyen hagyja és kisebb gyalogutakat tegyen, vagy kulturális emlékeket keressen fel. Az első kiadás - amelyet néhány hét alatt elkaptak - megmutatta, hogy a kezdeményezés helyes volt. A bel és külföldi turisztika mindaddig nélkülözötte az NDK áttekinthető turistatérképét. A VEB Landkartenverlag dolgozó elhatározta, hogy az NDK fennállásának 15. évfordulójára egy ilyen 1:700 000 méretarányú térképet készítenek, ez jó tájékoztatást nyújt majd a turisztika minden területén.

3. A legfontosabb speciális turistatérképek jellemzése.

3.1 Vízisporttérképek és könyvek.

A kiadott vízisporttérképek nem egy meghatározott folyó- vagy tóvidék utvonalait tüntetik fel, hanem teljes térképlapokon összefüggő tájakat ábrázolnak. Ez a térképajtá a kirándulótérképpel való kombináció miatt szükséges. Előnye a jobb áttekinthetőség, hátránya a részben kényelmetlen hajtogatás, mert nehezíti kezelését. Példaként a most újonnan átdolgozott Müritz-Seen-Park térképét emelem ki. A vízisportoló számára döntő jelentősége

van a vizek hajózhatóságának. Ennek megfelelően meg kell különböztetni az olyan vizeket, amelyek általánosan hajózhatók és rendszeres hajójáratokkal rendelkeznek, azoktól, amelyek csak sportcsónakokkal vagy egyáltalán nem hajózhatók. A hajózhatatlanság oka is különböző lehet: alacsony vízállás, erős elgazosodás, zátonyosodás, tilos terület.

Nem kevésbé fontos a vizisportoló számára, hogy mennyire tünteti fel a térkép az ut során adódó akadályokat. Ide tartoznak a természetes akadályok, - kő, szikla, nádas és zuhatag. Az utvonal szempontjából jelentős a folyásirány is, amelyet egy nyíl jelöl. Ehhez még hozzájönnek az emberalkotta akadályok, mint pl. a duzzasztó, zsilip- és völgyzárógát. A tervezett ut felbecsülésére a térkép részben hivatalos eredetű vízkilóméter adatokat is tartalmaz. A nagy mecklenburgi tavakon pl. különösen a Müritz- és az Erdgewässer ilyen feltétlenül szükséges a bóják, vízjelek, világítótornyok pontos és egyértelmű adatainak feltüntetése. A Müritz-Seen-Park térkép ezekre a létesítményekre külön jelmagyarázatot tartalmaz.

Az itt felsorolt adatokat a térkép utvonalközléseinek nevezhetjük.

Másik csoportba tartoznak a térkép földrajzi közlései; itt kell felhívni a figyelmet a természeti és kulturális emlékekre, ide tartoznak a természeti és tájvédelmi területek, védett fák, régészeti lelőhelyek sírok, várfalak és források. A vizek közelében található szép kilátópontok ugyancsak térképjelet kaptak.

A vízrajz iránt érdeklődő térképolvasó a Müritz-Seen-Park térképen megtalálja még az Északi- és Keleti-tenger közötti vízválasztót a térképen részben feltüntetett belső baltikumi végmorénák hozták létre, az egymással szomszédos tavak között jelentős szintkülönbséget okozva. Így fordul elő, hogy a Müritz 63 m, a tőle 16 km távolságra levő Malchiner See pedig csak 0,6 m tengerszintfeletti magasságban fekszik. Ilyen geomorfológiai sajátságokat fedezhet fel a térképen a figyelmes térképolvasó.

A vizisporttérképek harmadik, utolsó közlési csoportja az ellátásra, szállásra, segélyhelyekre vonatkozó adatokat tartalmazza. Itt található a turistaébtermek, ifjúsági szállások, turisztaszállások, csónakházak, sátorhelyek és mentőszolgálatok adatai.

Az NDK északi vidékének már említett viziturstakönyve ugyanilyen elv alapján épül fel, csupán az egyes térképek az utvonalszámhoz igazodnak és nem északra tájolódnak. Az északi irány minden lapon egy nyíl jelzi. A vizek sajátságaira vonatkozó utalásokat vörös keret emeli ki.

A térképkönyvek sorában még az NDK viziturstakönyvét kell megemlíteni, amelyet a berlini Sportkiadó tett közzé. Ebben a műben a súlypont a szöveges részen van; a mellékelt kétszínű, kisméretarányú térképek csak tájékoztatásra szolgálnak.

A speciális turistatérképeket eddig nyolc színben nyomták. A rácsárnyalatok számának emelésével és szinkombinációkkal /pl. kék és sárga a zöld helyett/ a színek száma a jövőben hatra csökken. Csökkenteni lehet tehát a nyomási költségeket és a nyomatok minősége is javítható.

3.2 Téli sporttérképek.

A vizisporttérképekhez majdnem hasonló a téli sporttérképek fejlődési folyamata. A téli sportban a sielés dominál. Ennek megfelelően a kedvelt siutak ábrázolása kerül előtérbe. Alpi területeken a siutakat nehézségi fok szerint lehet felosztani /pl. kezdők vagy gyakorlott sielők számára/. Az NDK-ban a túlnyomórészt középhegységi jelleg folytán ilyen megkülönböztetés nem jöhet számításba. A siutakra vonatkozóan mindeddig nem alkalmaztunk a turistautakéhoz hasonló kilométerszámozást, most foglalkozunk ezzel a gondolattal. A széles, sielésre alkalmas lejtőket különösen a kezdő sielők keresik fel szívesen; a téli sporttérképeken ezeket lila színárnyalattal tüntetjük fel. Ugyancsak felvesszük a térképre a bob- és szánkópályákat, ugrósáncokat és jégstadionokat.

A téli sport számára az utóbbi években egyre jelentősebbé váltak az olyan különleges szállítóeszközök, mint a drótkötélpálya, silift és széklift; ezek ábrázolására külön jeleket terveztünk.

A téli sporttérképek földrajzi közlése azonos a turista és vizisporttérképekével, ezért külön említésükre nincs szükség.

Az ellátási és szálláslehetőségekre vonatkozó közlések az NDK turistatérképein nem annyira sokrétűek, mint pl. a csehszlovák térképek hasonló adatai. A csehszlovák térképeken különbséget tesznek az egész évben és csak az időnyben nyitvatartó, ellátást nyújtó és ellátás nélküli turisztaszállók között. A turisták és a téli sportot kedvelők számára ezek az adatok nagyon örvendetesek lehetnek, a valóban gyakori változások folytán azonban egyúttal sok bosszúságot is okozhatnak. Az NDK téli sporttérképein ezeket az elkülönítéseket nem használják és a turistaébtermeken, ifjúsági szállásokon kívül csak a sikunyhókat és menedékházakat ábrázolják.

A téli sportra vonatkozó elemeket a legtöbb NDK-beli téli sporttérképen lila színnel emeljük ki. A svéd turistatérképek között számos olyan téli sporttérképet adtak ki, amelyek teljesen hideg színárnyalatokat tartalmaznak; a turistautak ezeken a térképeken hiányoznak, csak a siutak maradtak meg. Ez az ábrázolás és színezési módszer azonban nem vált általánossá, éppen ezért az NDK-ban ilyen irányban nem végeztek kísérleteket.

3.3 Térképek és térképkönyvek a motoros turistáknak.

A motoros turisztikának már előbb említett NDK-beli fejlődését egy atlasz kiadása jelzi. Ügyeltünk arra, hogy a motorkerékpár vezetője kényelmesen a kabátzsebében hordhassa. Az 1:250 000 méretarány már lehetővé tette a helységek generalizált, alaprajzos feltüntetését, ami a kisebb méretarányok karikás ábrázolásához képest jelentős előny. Az atlasz egyes térképei a csatlakozásnál 10 mm mélységben fedik egymást, így jól áttekinthetők. A minden időben jól használható közlekedési utvonalakat (autópályákat, távolsági utakat, országutakat/ kettős vonallal és megfelelő színnel ábrázoltuk. A turistautakat az utak mentén futó zöld szinccel jelöltük.

az utvonalak zöld keretben levő fekete számozása kapcsolatot teremt a szöveges rész leírásával.

A mű turisztikai közléseit vörös szín jelzi. Ilyen színben találhatók a történelmileg értékes kastélyok, várak, vármok és templomok, kilátótornyok, kilátópontok, természeti és kulturális emlékek, ifjúsági szállások, turistaéttermek és sátorhelyek. Ugyanebben a színben jelentkeznek az NDK nagy szocialista építkezései és nemzeti emlékhelyei.

A közlekedéshez tartozó elemek ábrázolására a fekete szint választottuk; ide tartoznak a benzinkutak, parkolóhelyek, az emelkedési adatok, az autókompok és a távolsági utak kilométerszámozásai. A kulturtörténeti jelentőség nélküli szalmalmok, vizimalmok, erdészházak, templomok és kastélyok topográfiai jeleit a többi felszínrajzi jel világosbarna színében hagytuk. A vízrajznak egy ilyen munkában csak másodlagos jelentősége van, ezért csak a hajózható és nem hajózható vízfolyások között tettünk különbséget, oly módon, hogy a hajózhatóságot a térképen kettős vonal jelzi.

A növényzetet, amely a motorosturista-atlaszban csekély fontosságú, erősen generalizálva adtuk és a kiválasztott halványzöld színnel szorítottuk vissza.

A domborzatábrázolás általában a kartográfia legnehezebb problémája. Megnyugtató megoldást a motoros turisták számára készült atlaszban sem találtunk. Nem sikerült az egyes térképeken a domborzati viszonyokat természetesen ábrázolni. A hiba forrása a másolás- és nyomástechnikailag nem tökéletes sokszorosításban rejlik. Ezeknek a nehézségeknek a felismerése egyes művekben, pl. a cseh szlovák és lengyel autóatlaszokban a domborzatábrázolás elhagyására vezetett. Ha domborzat árnyékolással való érzékeltetése nem is ad pontos értékeket, mégis erősen vizuális benyomást kelt és különösen a motoros turista számára fontos, hogy a talaj emelkedéseit utjának megtervezésekor vagy éppen utközben megállapítsa. A cseh autóatlasz 39/40 és 41/42 térképeinek szemlélésénél is felismerhetjük ezt a hiányosságot. Eszközt és módot kell keresni a domborzatábrázolás technikai visszaadásának megjavítására és tökéletesítésére.

4. A turistatérképek jövője.

4.1 A tartalom megjavítása.

A használatban levő turistatérképeken mind tartalmilag, mind a sokszorosítás technikájában még sok javítanivaló akad. A térképhasználónak különösen fontos az aktualitás. A változások gyakoriak. Előfordul például, hogy valahol egy új éttermet nyitnak, egy másikat pedig bezárnak. Az ilyen kis részleteket speciális turistatérképek még ábrázolhatják. A speciális turistatérképek hibája, amint ez az NDK turistatérképein általában megfigyelhető, hogy a méretarányok és a rajzi megoldás bizonyos mértékig nem egységesek. Azzal az intézkedéssel, amely a turistatérképek készítését és kiadását az NDK-ban egy intézményre bízta, a jövőre nézve kedvező viszonyok alakultak ki. A tartalom megjavítására és az aktualitás fokozására különösen szoros együttműködésre van szükség a turisztaszervezetekkel /A Német Kulturszövetség turisztikai, természet- és országbarát bizottságával/, a speciális sportszervezetekkel /Német Kenuszövetség/, a tapasztalt természetjárókkal. A turisztikai irodalom kiadóival állandó cserekapcsolatban állunk. A könyveket, füzeteket és folyóiratokat a térkép szerkesztésénél rendszeresen feldolgozzuk. Egyidejűleg kapcsolatunk van a földrajzi és turisztikai irodalomért elsősorban felelős Brockhaus-kiadóval, ezzel elérjük, hogy a turisztikai kiadványokban felhívják a figyelmet a rendelkezésre álló speciális térképekre. A Landkartenverlag térképkiadványai ugyancsak adatokat tartalmaznak a turisztika irodalomról. A kívülről jövő javítások és adatszolgáltatások mellett a Landkartenverlag a szerkesztési és kartográfiai munkák megjavítása érdekében belső átszervezést hajtott végre.

4.2 A sokszorosítás minőségének megjavítása.

A turistatérképek sokszorosításának módszereiben az utóbbi időben haladást értünk el. Értékes alapot jelent az a szerkesztési utasítás és rajzi előírás, amelyet egy munkaközösség állított össze a Német Demokratikus Köztársaság turistatérképeinek készítésére. Az egyes munkák céljának elérése érdekében gyakorlati tapasztalatok alapján és a legújabb technika /pl. az üveg- és fóliakarc/ figyelembevételével kötelező technológiát kell kidolgozni és ezt a legújabb tudományos és technikai ismeretekkel folyamatosan helyesbíteni.

A speciális turistatérképek egységes és azonos színösszeállítását szabványfestékek sorozata biztosíthatja.

4.3 Javaslatoak a szocialista országok együttműködésére.

A nemzetközi turisztika évről évre növekszik. Különösen a külföldi látogatók igényelnek olyan térképeket, amelyekből olvasni tudnak és amelyeket meg is értenek. Az NDK-ban számos olyan turistatérkép jelent meg, amely többnyelvű jelmagyarázatot adott. A nemzetközileg gyakrabban használt nyelveket a magyar, csehszlovák, lengyel és más turistatérképeken is megtaláljuk. Ezen a téren még további lépéseket kell tennünk.

Hasznos lenne, ha a szocialista országok közötti gondolat- és tapasztalatcsere a turistatérképeken belül azonos jelkulcs, egységes méretarányosorozat létrehozására vezetne. Ez a csere kiszélesíthető lenne a térképszerkesztés területére és a legmoderabb tudományos technológia alkalmazására. Biztos vagyok abban, hogy ezt a javaslatot a nemzetközi turisztika üdvözölni fogja és valószínű, hogy ebben minden oldalról támogatásra talál.

Remélhető, hogy a rövid előadás tartalma ösztönzést adott saját munkájukhoz, egyttal alapot szolgáltatott egy későbbi gondolat- és tapasztalatcsereére is.

DÖRHÖFER, GÜNTHER /Berlin/

Szerkesztőség közleménye:

Már régebben is kapott a Szövetség leveleket és észrevételeket a hazai térképkiadásra vonatkozóan. A tárgyilagos és hasznosítható javaslatokat a jövőben felhasználjuk!

Ime egyik legutóbbi levél:

Az a budai térkép!

Kezembn a Budai Hegység Térképe: vasárnap kirándulni szeretnék. Uj térkép, jó térkép, jó a papírja, jó a nyomása, tiszta a rajza. Ezekkel a kis erdőrajzolatokkal is lassan kibékül az ember, hozzászokik a szem. Nincs itt semmi baj. A turistautak is rajta vannak. Csak hát a terjedelem! A magamfajta elszánt turista messzire kerüli a budai hegyvidék virágos sétányait s ha arra vetődik is, térkép nem kell neki: a virányos sétányok utjainak jelzései önmaguktól beszélnek. A magamfajta elszánt turista igényesebb, tehát távolabbra vágyik. Mennék a Kiskevélyre, Nagykevélyre? Eppen nincs a térképen: elfödi a "Jelek" táblázata. Mennék talán tovább, Aranyhegyre, Ezüsthegyre? Elvégre az is budai hegy még. Nem mehetek térkép szerint, elfödi a cimkép, meg az impresszum. Vethetném ugyan a Pilis-térképet, de logikus elmém egy közös térképen szeretné látni a budai hegyek turistautjait s a Pilis térkép egyébként is kicsi. Nos, menjünk hát a hegyrendszer alsó végére: Blára, Torbágyra! Szép táj ez is és a régi turistatérképeken még rajta is van. De nem mehetek, mert utjelzések magyarázata telepedett a biai Szarvas-hegy tetejére. Menjek a törökbálinti Anna hegyre, az érdi kutyavárba. De nézd csak... az autóbushálózat áttekintése fedi le Erd parkvárosát, Mátyás király kutyavarával együtt. Marad a Garancsi tó. S legalább elméletben, íróasztalon pillantsunk bele a tiltott vadvédelmi területre. Az már aztán valóban Budai Hegy! Nem lehet panaszom: ezt tökéletesen kettémetszették. Kiszaladhatok a térképről: szebbik fele lemaradt. Nem tudom, hol a Garancsi tó s végül is hogyan juthatok el a budai Budajenőre.

Szép térkép, jó térkép, okos térkép. Csak éppen lenyirták széleit. Bal peremén még egy hajtásnyi papír, köröskörül térképrajzolat a rengeteg tudnivaló helyett: pontosan ez hiányzik. Az, amit a másik oldalra nyomhattak volna. Megérné azt a két forint "fordítási" többlet-díjat.

Mi marad? Ha a térképet ügyesen használni akarom, mehetek Máriaremetére vagy Lipótmezőre: az még pontosan rajta van. A kellőközepén. /Szv/

VÍZI - TÚRA

A VIZITÚRÁZÓK MINŐSÍTÉSÉRŐL

Az MTS hozzájárulásával a szervezett természetjárók rendszeres turázásának elismerésére 1964 január 1-től a turateljesítmények alapján a Magyar Természetbarát Szövetség próbaidőre "turázói-minősítés"-t vezetett be. A minősítés szervezeti felépítését és az egyes szintek követelményeit, hosszas előtanulmányozás után, az egységes minősítési szabályok figyelembe vételével állították össze.

A fokozatosság elvén felépülő minősítési rendszer felöleli a gyalogos-, síző-, kerékpáros- turázók mellett a vizitúrázókat teljesítményei alapján történő osztályba sorolást is.

A "Turázó Minősítésének Teljesítmény Igazolató Könyve" cím alatt megjelent minősítési szabályzat alapján a vizitúrázóknak az egyes minősítési fokozatok eléréséhez az alábbi teljesítményeket kell elérniük:

Ifjúsági-jelvényes természetjáró: vizitúrázással nem érhető el.

Bronz-jelvényes természetjáró: /16 éven felül/ 1 év alatt 15 vizitúranap teljesítése.

Ezüst-jelvényes természetjáró: 1 év alatt 25 vizitúranap teljesítése, legalább 2 folyón vagy állóvízen, valamint 3 éjszaka sátorban való töltése.

Aranyjelvényes természetjáró: 2 év alatt 50 vizitúranap teljesítése, legalább 4 folyón vagy állóvízen, valamint évenként 3-3 napos sáortáborozás. Ezen belül a Nagy Kör vizitúra utvonalaának 50 %-os teljesítése.

A fentiekén kívül 20 turanapot kell teljesíteni a természetjárás más módjában is. /gyalog, sí, kerékpár, hegymászó, barlangjáró turákon/.

Erdemes természetjáró: 3 év alatt 80 vizitúranap teljesítése legalább 6 folyón vagy állóvízen, valamint egyhetes sáortáborozáson való részvétel. Ezen belül teljesíteni kell a már korábban megkezdett Nagy Kör vizitúra teljes utvonalaát is.

A fentiekén kívül 40 turanapot kell teljesíteni a természetjárás más módjaiban is.

Kiváló természetjáró: ezt a fokozatot az MTSZ adományozza.

A vizitúrázó napokat az alábbiak szerint kell kiszámítani:

1 turanapnak elfogadható az a vizitúra, amelyen vízfolyással szemben
/hegymenet/ 15 km-t
vízfolyás mentén /völgyment/ 30 km-t
fel- és lefeléhaladva 25 km-t
állóvízben 20 km-t
eveznek a résztvevők.

2 turanapnak elfogadható az az 1 1/2 napos vizitúra, amelyen fel- és lefelé haladva összesen 35 km-t eveznek a résztvevők és az éjszakát sátorban töltik el.

Az egyes minősítési fokozat elérése csak az alacsonyabb fokozat megszerzése után lehetséges.

Minősítő turának csak a természetbarát szervezetek által kiírt és engedélyezett turák szerepelhetnek, ahol a létszám legalább három.

A turák igazolását és nyilvántartását a hivatalosan előírt turajelentés és turanapló felhasználásával kell végezni. A turajelentést, ahol lehet, igazoltatni, bélyegeztetni kell. A teljesítést a nyilvántartásból, az előírt időszak végén a teljesítményt igazoló könyvben a megfelelő fokozathoz kell beírni és az illetékes minősítési bizottságnak beküldeni.

A bronz fokozat kérését a járási, városi vagy kerületi szövetségnek, az ezüst fokozatot a megyei vagy budapesti szövetségnek, az arany és érdemes fokozatot pedig az MTSZ-hez kell beküldeni.

Az 1964. és folyó évi tapasztalatok alapján az egységes értelmezés érdekében a vizitúrázó minősítések területén az alábbiak szerint kell eljárni:

1. Az egyes fokozatoknál a fent felsoroltak alapján kell értelmezni a vizitúrázó minősítés követelményeit.
2. Az időközben megszűnt vízjáratossági vizsgától el kell tekinteni.
3. 1 év a vizitúrázásnál egy turaévadnak felel meg, tehát tavasztól őszig tart.
4. Az egyes folyók mellékágai nem számíthatók be külön-külön folyónak /pl. Mosoni Duna vagy Szentendrei-Duna, ill. Sebes-Körös, Fekete-Körös, / mivel ezek egy folyórendszer alkotnak.
5. Vizitúrázóknak nem kell különféle terep-pontokat érinteni, ezek helyett a Nagy Kör vizitúra kötött utvonala van előírva.
6. A vizitúrák utvonala többször is ismétlődhetnek az egyes fokozatok időszakában, vagy a következő időszakokban is.
7. A minősítési bizottságok munkájának elősegítésére a vizitúra-teljesítményeket az eddigiektől eltérően az alábbiak szerint kell az egyes fokozatok rovatába bejegyezni:

A turák rovatait vízszintesen ketté kell osztani, hogy az előírt turamennyiséget oda be tudjuk vezetni.

A fejrovat szerint a "tura utvonala" rovatba beírjuk a tura induló és célpontját, illetve oda-vissza evezés esetén a forduló pontot is. A "tura módja" rovatba a folyó megnevezése kerül.

8. Az arany és érdemes minősítésnél a Nagy Kör vizitúra igazolását az üres részben a Nagy Kör igazoló lap sorszámanak beírásával kell eszközölni. A Nagy Kör teljesítését, ha azt a minősítési időszakot megelőzőleg teljesítették is, el kell fogadni.

A fenti szempontok figyelembe-vételével reméljük, hogy a vizitúrázói minősítések száma megsokszorozódik és adminisztrációjuk gördülékenyebben, viták nélkül bonyolódik le. Tudomásunk szerint még mindig van olyan kerület, ahol az 1964 évi minősítési könyvek kiadása nem történt meg. Ez a tény a természetbarát mozgalom, illetve a turázói minősítés ellenpropagandája, melyet sürgősen fel kell számolni.

Ahol a minősítési bizottságok összetétele nem elégséges a vizitúrázói minősítések

adminisztrálásához, javasoljuk, hogy a helyi vizitúra szakbizottságból vonjanak be 2-3 aktívát, akik szakmailag is megfelelően előtudják segíteni a munkát.

Egyben felhívjuk a vizitúrázók figyelmét, hogy az 1966. évi külföldi vizitúrákon, a TID-en vagy vizitúrázók osak a vizitúrázással megszerzett turázói minősítés birtokában lehet majd résztvenni.

A vizitúra évad bezárult, tehát javasoljuk, hogy a szakosztályok mielőbb adják be minősítési kérelmeiket. Így elkerülhető a jövő év elején fellépő, gyalogos turázókkal való torlódás is.

Várjuk minden vizitúrázó javaslatát és észrevételét.

Bokody József
MTSZ Vizitúra Szakbiz. vezetője

ÍGY IS LEHET...

1964. év végén ünnepelte a Chinoin Sport Klub Evezős Szakosztálya megalakulásának ötödik évfordulóját. Az eredményekben gazdag öt év alatt a tagság létszáma 50 főről több mint 300 főre emelkedett. A csónakok és kajakok száma 10 egységről 38 egységre szaporodott.

A gyár dolgozói körében igen nagy népszerűségnek örvend a turaevezés, mert az egészségtelen levegőben eltöltött munka után jólesik a tiszta levegőn végzett mozgás. Az evezést minden megerőltetés nélkül bármely korosztályhoz tartozó űzheti. Nagy előnye, hogy családostól biztosítja a testedzési lehetőséget.

A nyári turákon és táborozásokon 100-150 ember is résztvesz, természetesen a szakosztály által díjtalanul rendelkezésre bocsátott kitűnő felszerelések, campingholmik igénybevételével. Az evezés keretében kitűnő alkalom nyílik a Kilián jelvény-szerző mozgalomban való részvételre, 1964. évben pl. 39 fő szerzett vas, 21 fő bronz, 10 fő ezüst és 16 fő arany jelvényt.

Az egyesület életéből kiragadott egy-két mozzanat érzékelteti azt az eredményt, amelyet nagymértékben az oktató, nevelőmunka révén értünk el. A szakosztály vezetősége minden évben kiadja "Tájékoztató"-ját, melyben a tagság részére részletes éves programot közöl, megjelölve a tenni-valókat. Ilyen pl. az újonnan felvett tagok oktatása is. A szakosztály hajóiba csak azok a tagok ülhetnek be, akik vizitúrázással igazolvánnyal rendelkeznek vagy a szakosztály vezetősége által kijelölt bizottság előtt evezős tudásukat bebizonyították és 200 m uszárról hiteles igazolványt hoztak.

Az 1963. évben kiadott rendelkezést - mely szerint vizitúrázással vizsga nélkül is lehet kishajóval a Dunán közlekedni - nem vettük figyelembe és helytelenítettük, mert a gyakorlatban bebizonyosodott, hogy az evezni nem tudók nagy tömege közlekedik szabálytalanul a Dunán és veszélyez-

tetik a szabályosan közlekedők és a drága hajók biztonságát.

A szakosztály létszámának kb. 20 %-a évről évre cserélődik, mert a tanuló ifjúság nagyrésze egyetemre megy, mások pedig különböző okok miatt a gyár kötelékéből távoznak.

Évente 35-40 fő oktatásáról kell gondoskodni, ezek közül 30-35 fő levizsgálják.

Szakosztályunk evezni nem tudó tagjai részére minden évben két alkalommal elméleti, majd május hónapban kedd, szerda és csütörtöki napokon a Római-parti vizisporttelepen gyakorlati oktatást tartunk. A tematikát előre kijelöljük, tanulószekrényt és a megfelelő hajóegységeket rendelkezésre bocsátjuk. Junius hó elején egy kijelölt bizottság előtt elméleti és gyakorlati vizsgát tesznek és csak azután igényelhetnek önállóan csónakot. Az új tagok oktatását vizsgázott társadalmi edzők és régi gyakorlott tagok végzik.

Újonnan felvett tagjaink az elméleti és gyakorlati oktatás ideje alatt megismerik a klubfegyelmet, a felszereléssel való bábásmódott és az evezős életet.

Mivel a turaevezés általában nyári sport, kiegészítő sportként tavasszal, ősszel és télen a természetjárás űzhető. Szakosztályunk tagjai zömmel természetjárók is, ezért a szabadban, a jó levegőn való tartzkodást egész évben biztosítani tudjuk.

Római-parti vizitúrázók építése ezévből befejeződik. A Duna és a természet kedvelői igen szép otthonra találnak, evezés után végre megfelelő klub-életet is élhetnek.

A klub tagjai részére megfelelő szórakozási lehetőségek állnak majd rendelkezésre. Klubnapok keretében a belföldi és külföldi turákon, versenyeken, valamint a legérdekesebb eseményekről készített filmeket mutatjuk be. A tagságnak módjában lesz ismételtten gyönyörködni az elmúlt szép eseményekben.

Gyárunk gazdasági és mozgalmi vezetői már évekkal ezelőtt felismerték az evezés, a turázás hasznos voltát és ezen a téren messzemenő segítséget nyújtanak. Ennek köszönhető szakosztályunk eredményes működése és ilyen körülmények között a további fejlődés is biztosított. Különösen jelentős ez a segítség, mert a tömegsport részére napról napra több hívet szerzünk. A tömegsport fejlesztésére különösen alkalmas a

turavezetés, szinte a tömegsport tipikus faitája.

Célunk továbbra is, hogy szakosztályunk tagjai részére jó sportolási lehetőséget biztosítsunk és olyan józan, fegyelmezett, szocialista gondolkozású fiatalokat neveljünk, akik a munkában és a sport terén is megállják a helyüket.

Kőszegi Gyula
szakosztályvezető

2525252525252525252525252525252

hírek - közlemények

Az MTS Értesítő májusi számában megjelent a "Minisztertanács Tanácsszervezetek Osztályának és a Magyar Testnevelési és Sportszövetség Országos Elnökségének irányelvei a Tanácsok Végrehajtó Bizottságai és a Magyar Testnevelési és Sportszövetség területi tanácsai, sportegyesületek együttműködéséhez."

Az irányelvek hangsúlyozzák a hivatalos és sportszervek szoros együttműködésének fontosságát és a közös tevékenység lehetőségeit, területeit.

Szervezőink figyelmébe ajánljuk a közleményt.

TERMÉSZETVÉDELMI ÜNNEP SZENTGYÖRGYHEGYEN ÉS A BADACSONYON

Az Országos Természetvédelmi Hivatal a Badacsonyt tájvédelmi körzetté nyilvánította. Tihany után ez a második ilyen jellegű védett területünk. Ezzel a természetbarát társadalom régi vágya teljesült. A nagyjelentőségű természetvédelmi eseményt emlékeztetéssé kívántuk tenni egy helyszíni természetvédelmi ünneppel. Ez a kiliantelepi Országos Természetbarát Táborezés keretében került lebonyolításra, augusztus 16-án és 17-én.

Az ünneppé két részből állott: Hétfőn, augusztus 16-án délután kb. 50 főnyi országos küldöttség megkoszorúzta Kaán Károlynak, a kiváló erdésznek és a hazai természetvédelmi mozgalom megalapítójának szentgyörgyhegyi emléktábláját, halálának 25. évfordulója alkalmából. Ezt az előünneppé követte másnap délelőtt 11 órakor a Badacsonyi Rodostó turistaháznál lefolyt ünneppé. Ezen szövetségünk meghívására az Országos Természetvédelmi Hivatal, a Balatoni Intéző Bizottság és a Veszprém megyei Idegenforgalmi Hivatal is résztvett. Képviselőik méltatták a Badacsonyt védetté nyilvánításának jelentőségét. Az ünneppé részletes leírását l. a Turista októberi számában.

A Magyar Testnevelési és Sportszövetség Ügyvezető Elnöksége kiegészítette a Kilián Testnevelési Mozgalom szabályzatát. Az újonnan megjelenő szabályzat bővebb pontszerzési lehetőségeket tartalmaz: így játékos, nem versenyszerű testedzési módokon /időeredmény nélküli futás és uszás, korcsolyázás, szánkózás/ is lehet pontokat szerezni. A szabályzatmódosítás lehetőséget nyújt a további tömegek bevonására a mozgalomba.

AZ ORSZÁGOS KÉK TURA BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYEI

1. Megjelent az új Kék Tura teljesítményt igazoló füzet. Beszerezhető a Sportpropagandánál, VIII. Rákóczi ut 57/a sz. alatt. Ára továbbra is 4.50 Ft. Az újonnan kiadott füzet már tartalmazza az új bélyegző helyeket is, ahová a bélyegzőket kihelyeztük.

Ezek: Gyöngyösi csárda, Szentjakabfa eh., Veim-pusztá, Gesztes-vár, Somlyóvár /kulosos ház/, Koldus-szállás, Tepke hegy, Derenk, Szabóballag, Martonyi kolostor-rom, Cirkáló tanya, Csereptó órház.

2. Miután Pilisszentkereszten a bélyegzés nehézségeibe ütközik, oda is kihelyeztünk Kék Tura bélyegzőt /VERTESZ üdülő előtt/

3. A Zséri szállás-Bodajk közötti szakaszon a Galya patakon az átkelés hid hiányában ismét megnehezült. A turázók az emiatt szükséges kerülőut megtételéhez tartozó időtöbbletet vegyék figyelembe. A bizottság a helyreállítás iránti lépéseket megtette.

A Romhányi Cserépkályhagyár Természetjáró Szakosztályának vezetője a következő ajánlattal fordult az MTSZ-hez: minthogy a tura utvonala Romhány községen vezet keresztül, készséggel biztosít szállást a fizetővendégszolgálat keretében - személyenként 12.- Ft. - összegben - turázó sporttársaknak, ha azok kellő időben fordulnak hozzá. Címe: Gazsi István, Romhány, Árpád u. 1.

TÁJÉKOZÓDÁSI VERSENYZÉS

III. IOF KONGRESSZUS

Az IOF Elnökségének megbízásából a Nemzetközi Tájékoztatói Sportszövetség III. Kongresszusát a Bolgár Turista Szövetség /BTC/ rendezte meg. /Az első Koppenhágában, a második Lipcsében volt./ A megbízással az Elnökség kimutatta megbecsülését a szocialista országok tájékoztatói sportja iránt és elősegítette a jó együttműködést.

Bolgár barátaink igazán kedvező körülményeket teremtettek az eredményes munkához. A kirándulások és kulturműsorok, a mindenkinek egyformán kijutó vendégszeretetük felejtethetetlen élménnyel gazdagították a résztvevőket.

Megjelentek mind a 11 tagország delegátusai /Ausztria, Bulgária, Csehszlovákia, Dánia, Finnország, Magyarország, Német Demokratikus Köztársaság, Német Szövetségi Köztársaság, Norvégia, Svájc, és Svédország/. Ezen kívül megfigyelőt küldött az Amerikai Egyesült Államok, Kanada és Lengyelország, valamint a si-tájékoztatói versenyzéssel kapcsolatban a Nemzetközi Si Szövetség. Magyarországot Székely Miklós főtitkár és én képviseltem.

A következő években várható a tagországok számának a növekedése. Lengyelország és Skócia már bejelentették, hogy szeretnének belépni az IOF-be. Az Elnökség tárgyalta már Franciaország, Jugoszlávia, Románia és a Szovjetunió illetékes szervezeteivel a bekapcsolódásukról. Remélhetőleg a következő kongresszusig belépéssé érlelődnek ezek a tárgyalások. A kongresszus felhatalmazta az Elnökséget, hogy az előzetes felvételek kérdésében döntsön.

A kongresszus eredményességét számos új határozat mutatja. A jó előkészítés hozzásegítette a kongresszust ahhoz, hogy az eddigi nehéz kérdéseket egyhangulag, vagy döntő többségi vélemény alapján megoldja. Megállapíthattuk, hogy a delegátusok álláspontjai között nem lehetett semmiféle észak-dél stb. országhatárokat felfedezni. Vörös fonalként húzódtott végig a közös cél, a szakszerű szemlélet, sportunk fejlesztése, tömegalapjának kiszélesítése és az élvonal színvonalának további emelése. Határozatok:

1. A jövő évben a legmagasabb szintű bajnokság, a VILÁGBAJNOKSÁG lesz az eddigi Európabajnokság helyett - változatlanul kétévenként - 1966. október 1-2 napján Finnországban, majd, az NDK átmeneti visszalépése miatt, 1968. évben Svédországban és előreláthatólag 1970-ben az NDK-ban, 1972-ben pedig Dániában.

A kongresszus jóváhagyta a VB versenyszabályzatát. A VB továbbra is egyéni / 6 férfi - 4 nő / és váltóbajnokságból /4 férfi - 3 nő/ áll. Már a folyó év szeptemberében a rendezőség kiad tájékoztatót és küldenek finn térképeket tanulmányozásra. A VB-n használatra kerülő térképeken a hálózatot a mágneses északba állítják. A rajt előtt 3 perccel a versenyzők megkapják a térképet tanulmányozásra, felragasztás, hajtogatás stb. céljából. További érdekesség, hogy a váltóverseny a norvégiai lépcsőzetes és a svájci tömegkísérletei után 9:1 /Finnország/ arányban és 1 /Svájc/ tartózkodással eldöntötte a Kongresszus, hogy az 1966. évi VB-n lépcsőzetes rajtot kell alkalmazni, legalább 3 perces indítási időköznel és az első váltásnál időkiegyenlítéssel. Tehát változatlanul a célba elsőnek befutó a győztes csapat. /Itt mindjárt tennék egy személyes megjegyzést. Azt ajánlom a váltóversenyek rendező szervezeteinek, hogy tömegrajtot csak akkor alkalmazzanak, ha az időbeosztás ezt feltétlenül szükségessé teszi. Az eredmény realitásának javítása érdekében inkább vállalják a gondosan szervezési munkát igénylő lépcsőzetes rajtot./

2. Egyhangulag jóváhagyta a kongresszus, hogy az "Ideiglenes Nemzetközi Versenyszabályzat" címéből az "ideiglenes" szót töröljék. Ez sok problémát okozott eddig nekünk a külföldi versenyeken, mert a rendező szervezetek hivatkozhattak az ideiglenes jellegre, bizonytalanságban voltunk, hogy mi vár ránk egy külföldi versenyen. Amint nálunk az 1957. évben bevezetett megmásíthatatlan szabályzat elősegítette az egyenlő feltételeket, úgy nemzetközi vonatkozásban is ezt várjuk a döntéstől. Régi kívánságunk teljesült ezzel és már csak az van hátra, hogy a rendező szervezetek a döntést maradéktalanul meg is tartásák. Véleményem szerint az egyes nemzetek eltérő adottságai mellett is meg lehet tartani a szabályzatot. Mi eddig is mindent megtettünk, hogy nemzetközi rendezvényünket minél közelebb hozzuk az eddig még ideiglenes szabályzathoz.

3. Fontos lépést jelentett előre, hogy a kongresszus megalakította a Térkép Bizottságot és a Kiképzési Bizottságot. Az előbbi feladata lesz, többek között, a térképek jelkulcsának egységesítése, valamint a tagországokban jobb minőségű térképek előállításának segítése. Minden tagország levelező taggal képviselteti magát a bizottságban. Részünkről Schönviszky Györgyöt, a technikai szakbizottságunk vezetőjét jelöltük a bizottság levelező tagjává.

A Kiképzési Bizottság munkájától is jelentős eredményeket várunk. Feladata lesz, hogy a kialakult legeredményesebb képzési anyagokat és módszereket rendszerbe foglalja és eljuttassa a tagországokhoz. A külföldi irodalomban való tallózás és alkalmilag összeszedett anyagok helyett a sportág nemzetközileg elismert szakemberei részéről összeállított, megszürt, válogatott oktatási módszereket kaphattunk.

A skandináv országok például régebben üzik ezt a sportot, több módszert kipróbáltak, mint mi. A kapott anyagokat és módszereket a mi viszonyaink közé áttüntetni - nem szolgáiban lemásolni - bizonyára eredményesebb oktatást tesz lehetővé, mint számos zsákutcát végigjárni és kísérletezgetni. E bizottság a legszélesebb alapokon nyugvó módszeres oktatást kívánja elősegíteni a tagországokban. Az egyik referátum beszámolt arról, hogy a központilag rendezett tanfolyamok nem hozzák meg a várt sikert. Azt ajánlotta, hogy a tanfolyamokat általában területi alapon rendezzék. A bizottság ehhez is jelentős segítséget nyújthat.

4. A benyújtott jelvénytervek közül a már eddig is ideiglenesen használt jelvényt fogadta el a kongresszus véglegesnek /lásd IOF emblémát/. Az IOF zászlójában is megtörtént a döntés. A zászló színei és azok elosztása pontosan megfelel a mi Versenyszabályzatunkban szereplő jelzőtáblának, a fehér bal felső mezőben az emblémával. Egyébként a bolgároknak és a norvégoknak is pontosan ilyen a jelzőtáblájuk. Vállaltuk, hogy az IOF részére a zászlót elkészítjük. Ezt nagy örömmel fogadták.
5. A tagországok meg voltak elégedve az IOF Elnökség munkájával. Ellenvetés nélkül egyhangulag tudomásul vették az Elnökség beszámolóját a végzett munkáról és ugyancsak egyhangulag ujravalasztották az előző elnökséget.

Elnök:	T o b é Erik /Svédország/
Elnökkhelyettesek:	dr. B u g g e l Edelfried /NDK/ N ü s c h e l e r Rolf /Svájc/
Főtitkár:	L ö d w i n Inga /Svédország/
Tagok:	A n d e r s e n Olaf /Dánia/ H l a v a c e k Miroslav /Csehszlovákia/ S o r a k u r u Erkki /Finnország/ S t e f f Pedersen Ludwig /Norvégia/

Fentiekén kívül további személyekkel kiegészítették a si és technikai bizottságot.

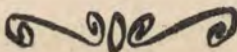
6. Egyéb

- a/ Többen foglalkoztak az utvonalfektető /a mi gyakorlatunkban versenybírói/ elméleti verseny jelentőségével. Egyetértés volt abban, hogy ez nagyon hasznos. Eddig a finnek rendeztek ilyen nemzetközi elméleti versenyt, a jövőben az IOF dolgozzon ki irányelveket az utvonalfektetés szabályaira.
- b/ A következő évi nemzetközi versenyek naptárát továbbra is október 1. napjáig kell megküldeni az IOF-nek.
- c/ Tudomásul vette a kongresszus az elmúlt évi EB-ről tartott svájci beszámolót.
- d/ Az IOF legközelebbi kongresszusát 1967. évben Ausztriában tartják meg. /Tartalék ország és a további kongresszusok helye nem került meghatározásra./
- e/ A tagországok részéről a kongresszushoz benyújtott egyéb javaslatokat az illetékes bizottságoknak adták ki, további tanulmányozásra.
- f/ Előadást hallottunk a norvégok részéről az ő térképkészítési módszereikről. Bemutatták térképkészítésük egyes fázisait. Lényege: a legfrissebb légifelvételről, a legkorszerűbb eljárással készítik a domborzati és sikrajzot, majd helyszíneléssel felveszik az egyes alakulatok minőségét és olyan apróbb részleteit, amelyek a légifelvétel alapján nem állapíthatók meg. Bemutatott többszínnyomású térképeiket látva - bizonyára megbocsátanak ezért - irigykedtünk és ábrándoztunk, de a remény nem adtuk fel.

Végül még egy jelentős eredményről kell beszámolnom, ami ugyan nem tartozott a kongresszus programjába. A finn vezetőkkel folytatott tárgyalást annak érdekében, hogy változtatott keretünk a jövő évi VB előtt Finnországban, edzőtáborban vehessen részt. Nagy jóindulattal fogadták kezdeményezésünket. Javasolták, hogy 1966. június első felében Heinola és Lahti között Vierumäki-ben lévő Sport Intézetben helyeznek el. Az edzőpályák terepviszonyai és az öt színű térképek hasonlóak lesznek a VB körülményeihez. Anyagi vonatkozásban is mindkét fél számára kedvező megoldást találtunk. Reméljük, hogy az MTS hozzásegít a fenti terv realizálásához és ezzel jelentősen csökkentjük azt a hátrányt, amelyben eddig az északi terepeken voltunk.

A kongresszus határozatait igyekszünk itthon a gyakorlatba átvinni. Így pl. a jövő évi VB-vel kapcsolatos határozatokat már az idei NEMZETKÖZI BALATON KUPA versenyen alkalmaztuk. Reméljük, hogy rugalmasságunkkal jó példát mutatunk és ez is hozzájárul balti és nemzetközi versenyaink külföldi népszerűségéhez.

Szász Károly

MITTEILUNGS- BLATT

Nemzetközi szemle

A közelmúltban kézbesítette a posta a Nemzetközi Tájékoztató Sport Szövetség /IOF/ ezévi 4. sz. közleményét, amely a tagországok és a Szövetség egész éves tevékenységéről tájékoztat.

A közlőny tartalmának jelentős részét a tavalyi II. Európa Bajnokságról szóló anyag adja. Címoldalon az EB rajtjáról készült kép és mellette az EB helyezetteinek fényképe, alatta Erik Tobé-nak, az IOF elnökének értékelő és elemző cikke, amelyet a Híradónk előző száma fordításban már közölt.

A következőkben a női EB mezőny teljes rangsorát és részidőtáblázatát olvashatjuk, továbbá a három helyezett: Margit Thommen /Svájci/, Ann-Marie Wallsten /svéd/ és Ulla Lindquist /svéd/ pontos utvonálát látjuk a közölt versenytérképen.

Ugyanez megtalálható a férfi helyezetteknél is: /Erkki Kohvakka /finn/, Alex Schwager /svájci/ és Aimo Tepsell /finn/. Az Európa Bajnokságok fényképei illusztrálják a cikket. Részletes tájékoztatást ad a közlőny N. Spassownak, a bolgár OL-sport vezetőjének tollából a bolgár tájékoztató futás helyzetéről. Hangsúlyozza a szerző, hogy a tömegesítés az elmúlt 10 év versenyzése alatt milyen szép eredményekre vezetett és értékeli ennek az időszaknak a munkáját.

A magyar tájékoztató sport 1964. évi eredményeiről dr. Vizkelety László cikke tartalmazza a sportág számszerű adatait, bajnokságait, külföldi eredményeinket bíró- és edzőképzésünk fejlődését. A svájci beszámoló az EB rendezése mellett a belgiumi és az NSZK-beli versenyzésről szól, valamint a Zürich és Lausanne között megrendezett 38 szakaszos, 3 napos hatalmas EXPO-váltófutásról, amelyet 1350 egyéni résztvevővel bonyolítottak le. Az osztrákok összefoglalóját Schubert Werner írta, aki a "Naturfreund" egyesületen belüli fejlesztest taglalja, ugyis mint az IOF legfiatalabb tagországának képviselője.

A következőkben megtaláljuk az IOF 1965 nyári és őszi nemzetközi naptárát, amely a tagországok versenyeit tartalmazza. Ebben 8 cseh, 7 svéd, 6 bolgár, 3 magyar, 2-2 finn és NDK-beli, valamint 1 NSZK-beli verseny szerepel, továbbá az a közlés, hogy Finnországban minden héten rendeznek nemzetközi találkozókat. A dán versenyeket az "O-posten" c. tájékoztatósi lapjukban, a svájci versenyeket az "OL" versenyközlönyben tették közzé. A magyar versenyek közül a Balaton Kupa, a Honvéd Kupa, és a Nov.7. Emlékverseny esik erre az időszakra.

Az IOF szakbizottságainak munkájáról is szó esik a közlőnyben: elsőnek a sibirizottság, majd a térképbizottság munkáját részletezik. Steff Pedersen és Jan Martin Larsen norvég szakemberek részletesen ismertetik a nemzetközi versenytérképekkel szembeni követelményeket, a jelkulcsra, a léptékre és a térkép pontosságára vonatkozó javaslatokat.

Az IOF elnökségi üléseinek jegyzőkönyveiből is megtudhatunk egyet-mást, ami érdekes: Dr. Buggel /NDK/ a lett tájékoztatói szövetséggel talált kapcsolatot. E szerint az OL irodalmat lettre és oroszra lefordították és versenyeket rendeznek. Szó van Stockholm-Riga városok közötti versenyekről is.

- Az IOF-t felvették a Nemzetközi Szövetségek Uniójába.
- A versenyszabályok és alapszabályok angolra fordítását dr. Heinrich /NSZK/ végzi.
- Az NSZK-beli sajtó és sportvezető küldöttség meglátogatta Svédországot és az OL iránt különösen érdeklődött.
- Az IOF főtitkárnője, Inga Lödwin Könben részt vett egy nemzetközi sport- és szabaidő-szemináriumon, ahol a tájékoztatói futás iránt nagy érdeklődést tanúsítottak.
- Az elnökség egyetért a nemzetközi térképjavaslattal és e tárgyban a norvég szövetségen keresztül körkérdezt intéz a tagországokhoz.
- Az IOF közlőny a jövőben csak évente egyszer jelenik meg.

A közlőny nagy teret szentel a III. IOF kongresszusnak, melyről a "Turista" hasábjain S.ékely Miklós főtitkár számolt be. Híradónkban pedig részletesen külön cikket írunk róla.

Az 1964 évi nemzeti rangsorokat is megtaláljuk, így többek között a 10 legjobb magyar férfi és a 6 legjobb női versenyzőnk nevét. Az 1964 évi nemzetközi tájékoztatói verseny-jegyzőkönyvek között a közlőny igen szépen közli a magyar versenyzők eredményes szereplését a Bolgár Kupa versenyen és az NDK-beli nemzetközi találkozón, felsorolva az egyéni és csapateredményeket külön-külön, de olvashatjuk az északi versenyek eredményeit is teljes részletességgel.

"OL reflektor fényben" cím alatt olvashattuk:

"Romániában IOF szabályok szerint rendeztek tájékoztatósi futóversenyt.

Az NDK-beli Rabensbergben pályakitűző tanfolyamot rendeztek.

A Svéd Crister Palm 1965 áprilisban közreműködött a cseh pályakitűzők tanfolyamán és nagy elismeréssel szolt a rendkívül jó rendezésről és a csehszlovák utánpótlás fejlődéséről.

Az osztrák Schiellitenben pályakitűző tanfolyamot rendeztek, amelyen cseh, svájci, bolgár és osztrák küldöttek vettek részt és utána állami bizonyítványt kaptak képesítéssukról.

Észt OL-tudományos és módszertani konferenciát tartott a tájékoztatósi edzés témakörében.

Székely Miklós megemlékezett az 1959-ben Sandvikenben megalakult IOF-szervezetről.

Chr.Schanning /Anglia/ leírja, hogy az Angliában letelepült északiak hogyan terjesztik a tájékoztatósi sportot.

A norvégok milyen intenzíven foglalkoznak térképkérdésekkel, a NORD-szövetség keretében.

Egy stockholmi OL-Club nemzetközi OL hetet rendez Franciaországban, svájci, német, norvég, angol, skót, belga és svéd versenyzők részvételével, amelyet a Vogézekben rendeznek meg.

Svájci egyéni bajnokságokat 5 férfi és 3 női osztályban, a csapatbajnokságokat 6 férfi és 3 női osztályban rendeznek. Az éjszakai bajnokságok rendezését leszavasták, mert féltik a többi bajnoki cím rangját.

Az 1966. évi VB felkészülésre való tekintettel a svájciak országok közötti versenyt és edzőtábort rendeznek Finnországban. Kilenc férfi és hat nő vesz részt az uton és csatlakoznak hozzájuk egyéni utasok is.

Björn Kjelstöm, volt svéd bajnok, a "Sylva tájoló atyja" az USA-t és Canadát képviseli a III. kongresszuson és az IOF-ban.

dr.V.L.

SVÉD GYŐZELMEK AZ NDK TÁJÉKOZTÓSI VERSENYEN

Nem véletlenül lett ez a címe a német verseny beszámolójának: csak a svédek nyertek, mind a 6 aranyérem Svédországba került. Ez nem volt véletlen: a rajthoz állt versenyzők között legjobban, leggyorsabban és legbiztosabban ők tudtak tájékozódni.

De kezdjük csak az elején, hol rontottuk mi el?

Vagy hol ronthattuk volna még jobban el?

Lassan már közismerten jól szerepelnek a magyar lányok a nemzetközi versenyeken. Most kis szépséghibák csuszak szereplésükbe. Eddigi átlagosan jó eredményeink következménye volt az is, hogy a svédek kikérdezték edzés módszerünket, a versenyek után érdeklődtek. Érdekes: ők eddig 18 versenyen álltak rajthoz ebben az évben, míg mi 8 versenyen, pedig minden verseny-lehetőséget kihasználtunk. Mégsem lenne rossz a tájékoztatósi futás megalapítása hazánkban is: fizikailag a téli alapozást segitene elő, tájékoztatóban pedig biztositaná a téli versenyzési alkalmat! Azonkívül a svédek után mi voltunk a többiek számára a rettegett ellenfél. Sajnos, csak a stafétában sikerült ennek megfelelően szerepeelnünk.

A kiutazás a szokásos volt, a csapat nem az ideai hazai ranglista legjobbjaiból állt, hanem különböző körülmények és tényezők folytán az 1., 4., 6. helyezettek utaztak. Mi így is biztunk abban, hogy nemcsak részvétel lesz, hanem eredmény is!...

A verseny színhelye a Harz-hegységben Stolberg - nem messze a nyugatnémet határtól. A Harz ezen része rendkívül tagolt, mocsaras, bozótos, nehezen futható, tehát fizikailag is nehéz követelményeket állít a versenyzők elé. Ez a győztes időeredmények is meglátszott. Itt még a fenyő és lomberdő sűrűn váltakozik, nagy legelővel tüzdelve. Említésre méltó, hogy az egyik ilyen legelő tehenei reggeli, de inkább hajnali sétájuk alkalmával majdnem elsöpörték a rajtot és lelegelték a zöld színű kis zászlócskákat, melyek a kifutást a térképrajthoz segitették elő. Csak a rendezőség gyors intézkedése akadályozta meg a dráma kitörését.

Számomra a legnagyobb meglepetés az erős - szinte Európa-bajnoki - svéd csapat megérkezését kivéve, a térkép volt. Fekete-fehér foto, 1:25000 mérték arányban. Érdekesége, hogy különböző, nem fontos feliratokkal és rajzokkal takarták le a térkép azon széleit, amelyeknek közvetlen közelében nem volt pont - ez aztán egyeseknek gondot okozott a "kistérről" való lefutás pillanatában. Már a pénteki terepbemutaton is feltűnő volt a térkép és a valóság között az eltérés, a megszókt, szinte 100 %-osan, tökéletesen német térképekhez képest. Sok utat, jelleghatárt nem ábrázolt a térkép, vagy amíg ábrázolt, esetleg a valóságban nem volt található, de az erősen tagolt domborzatot tökéletesen tükrözte a térkép. Bár

lényegesen jobb a hazai javítatlan - /és egyes javított/ - térképeknél, mégis, ha úgy álltunk a rajthoz, hogy most német tökéletes részletes térképet kapunk, csak rövidebb-hosszabb keverések után jöttünk rá, hogy bizony vannak hiányosságok.

De akadtak hiányosságok a mi térképvásolásunkban is. Igaz, egy évben csak egyszer versenyzünk német térképpel, mégis kellene otthon elméletben többet foglalkozni pl. edzőtáborokban a külföldi térképekkel. Nem elég a jelkulcsok száraz ismerete.

Az egyéni verseny pályája 8300 m hosszú volt 300 m szintkülönbséggel, 8 ellenőrző ponttal. Jól alakítottak és mint minden esetben, több egyenrangú utvonál választási lehetőség volt. Ez lehetővé tette az együttthaladás elkerülését is.

Érdekes, hogy a svédek inkább iránymenteket csináltak a pontok között, míg mi utakon, vagy más tereptárgyakon keresztül közelítettük meg a pontokat.

Én a hármas pontra kevertem körülbelül tíz percet - ezzel már csak a 3. helyet sikerült biztosítanom - ahol a térkép nem volt sikrajzilag tökéletes. Bár a tájoló jelezte a helyes irányt, úgy döntöttem, a térkép a legjobb eligazító. Sajnos, ez esetben tévedtem. Végül is a domborzat apró finomságait is figyelembe véve, megtaláltam az ellenőrző pontot.

Az ellenőrző pontok minden esetben domborzatilag néhol még sikrajzilag is látható pontok voltak. Különös, hogy nem őrzik a pontokat, csak a pálya közepén pontján meg a befutó ponton volt egy rádiós ember.

A pályára nem foghattuk a várakozáson aluli szereplést.

Stafétában a rövid és nem sok tájékozódást, de annál több fizikumot követelő pályák nem okoztak problémát egyikünknek sem. Második helyünket a svédek mögött második futunk rövid szellemi holtpontja okozta, de nem szégyen a jobbaktól vereséget szenvedni.

A svédek csapatában az EB 3. és 4. helyezettei szerepeltek, azaz Ulla Lindkvist, Eivor Steen-Olsson és harmadik futónőjük Inga Bengtsson. Ezek a nevek magukért beszélnek.

A finnektől a TUL csapata, a csehektől egy egyesületi csapat képviselte a válogatott keretet, a bolgárok és a lengyelek még nem érték el a nemzetközi színvonalat így nem jelenthettek komolyabb nehézségeket. A német lányok hiába futottak hazai pályán, lassabbak a kívánt színvonalnál.

Fizikailag a legjobbak közé tartozunk, azonban tájékozódásban még akadnak pótolni valók. Több elméleti foglalkozás, edzőverseny lenne szükséges és több nemzetközi verseny. Hiányzik a nemzetközi versenyrutin, ami évi 2 versennyel nem szerezhető meg. Okulva a tanultakból, talán jobban helyt állunk az elkövetkező nemzetközi versenyeken.

Monszpart Sarolta

Férfi eredmények:

Egyéni:

1. Öhlund Göran	Svédország	1:58:16
2. Johansson Kalle	"	2:07:32
3. Conrad Helmut	NDK	2:07:44
4. Bengtsson Per-Olof	Svédország	2:10:55
5. Straka Josef	CSSR	2:22:01
6. Heinemann Rolf	NDK	2:26:35
7. Schönviszky György	Magyarorsz.	2:28:09
8. Koroncay László	magyar	2:28:53
14. Nyári Tamás	magyar	3:00:43

Csapat:

Kurt-Schlosser Pokal

1. Svédország	Bengtsson	2:10:55
	Johansson	6:16:43 2:07:16
	Öhlund	1:58:16
	Heinemann	2:26:35
	Schott	7:32:44 2:58:25
	Conrad	2:07:44
3. Magyarország	Nyári	3:00:43
	Koroncay	7:57:45 2:28:53
	Schönviszky	2:28:09

Váltó:

1. svéd	Bengtsson	53:00
	Öhlund	45:33 2:21:15
	Johansson	44:33
2. Drezdai Dynamo	Stooh	1:02:53
	Bellmahn	43:13 2:26:45
	Heinemann	40:39
3. Lok-Leipzig-Mitte	Schott	1:07:56
	Gruse	46:35 2:42:27
	Dietze	47:56
23. Magyar	Schönviszky	1:06:17
	Nyári	47:51 4:04:01
	Koroncay	2:09:53

Női eredmények:

Egyéni:

1. Bengtsson, Inga	svéd	1:14:29
2. Steen-Olsson, Eivor	"	1:18:04
3. Moszpart Sarolta	magyar	1:21:33
4. Solacska Lidia	bolgár	1:22:14
5. Lindkvist Ulla	svéd	1:24:27
6. Heinemann Ulrike	NDK	1:28:33
9. Cser Borbála	magyar	1:40:21
16. Babai Margit	magyar	1:56:32

Csapat:

Herta-Lindner Pokal

1. Svédország	Steen-Olsson	1:18:04
	Lindkvist	3:57:00 1:24:27
	Bengtsson	1:14:29
2. NDK	Heinemann	1:28:33
	Mayer	4:47:29 1:36:52
	Waver	1:42:04
3. Magyarország	Babai	1:56:32
	Moszpart	4:58:26 1:21:33
	Cser	1:40:21

Váltó:

1. Bengtsson	44:42
Steen-Olsson	44:54 2:13:38 Svédorsz.
Lindkvist	44:02
2. Cser	44:43
Babai	55:28 2:23:15 Magyarorsz.
Monszpart	43:04
3. Jonhten	53:55
Skytis	55:56 2:50:14 Finnorsz.
Lindholm	1:23:25

Versenypálya a Rodope hegységben

BULGÁRIA I. TAPASZTALATAINK

A meghívott országok versenyzői közül csak a magyarok jelentek meg augusztus 8-án a Rodope hegységben a III. Béke és Barátság Kupa rajtjánál. Ellenfelünk csak a bolgár "nagy" válogatott, valamint az ifjúsági válogatott volt. Az a reményünk, hogy lemérhetjük versenyzőink teljesítőképességét nemzetközi mezőnyben - ilyenformán kutba esett. Mégis hasznos volt a kiutazás, mert olyan terepet találtunk, amilyen ritkán van alkalmunk futni; kipróbálhattunk rajta néhány technikai megoldást, amelyeket a hazai terepeken hiába próbálunk alkalmazni. A VB előtt pedig elsősorban az ilyenfajta tájékozódási technika gyakorlása lehet hasznos.

Ez a tény a bulgáriai verseny legfontosabb tapasztalata.

Nézzük meg részletesebben a versenypályát. A pályák adatai: férfiak légvonalaltáv 13.040 m, szint 380 m, 9 ellenőrző pont; nők 8200 m, 620 m, 8 ellenőrzőpont. Ez magában nem mond sokat, legfeljebb annyit, hogy a női pálya a nemzetközileg szokásosnál valamivel hosszabb.

Milyen volt a terep és hogyan kelyezték el az ellenőrző pontokat? A Rodope hegység középső vidéke 1500-1600 m magas, fenyőerdővel borított, viszonylag lapos terület. Ennek ellenére nagyon tagolt, tele kisebb-nagyobb "huplival", völgyel, metsződéssel. A viszonylagos szintkülönbségek kicsik, egy-egy hegy legfeljebb 60 m magas. Ut alig van, a rétek, tisztások határvonala elmosódott, tájékozódásra alkalmatlan, a nyiladék - és ez a legfontosabb - ismeretlen fogalom. Az erdő egyébként mindenütt járható.

Az ellenőrző pontokat általában jól azonosítható domborzati elemekre telepítették. Nyereg, kup, metsződés, metsződés partja, kis lefutó oldalgerinc egyaránt szerepelt érinthető pontként.

A térkép 1:25.000 méretarányu, külön erre a célra nyomott színes térkép volt, a domborzatot jól, a sikrajzot kicsit elnagyolva ábrázolta. A kisebb övényeket egyáltalán nem tüntette fel.

Milyen technikát követeltek meg a fenti körülmények? A domborzat alapján való tájékozódást és mozgást! Ez az, amire itthon alig van lehetőség. A magyar erdőkben szinte mindenütt van ut vagy nyiladék. Ez a helyzet az NDK-ban is. Itt viszont, a Rodope versenypályáján nagyjából úgy kellett mozogni, mint az északi terepeken. A legrövidebb - légvonal - ut hasznavehetetlen volt a sok szint miatt. Különbben is a légvonalmenetelés a gyenge versenyző technikája. A jó tájékozódók szintben közlekednek, a nyergek magasságában, esetleg a völgyekben. Itthon ezt inkább csak elméletben tudtuk gyakorolni, mégis a férfiak jól alkalmazták, mondhatni hiba nélkül. Női versenyzőink viszont már kevésbé bátran mozogtak, inkább a térképen nem jelzett utakra próbáltak építeni /"Majd csak odaérünk valahová!" felkiáltással/ és ez bizony óriási keveréseket eredményezett. Ilyesmit a jövőben nem engedhetnek meg maguknak.

Milyen hibát láttunk a versenyen? A szervezési hibáktól eltekintve tulajdonképpen csak egyet: a cél nagyon rosszul volt elhelyezve. Nem kevesebb mint három irányból lehetett megközelíteni!

Mindent összegezve: a verseny felhívta a figyelmet bizonyos technikai fogyatékoságokra, amelyeket a VB-ig még van idő kijavítani. Másrészt örvendetes volt fiatal versenyzőink - Őrsi, Horváth - bátor, korszerű versenyzése, a számukra szokatlan, de nagyon jó pályán.

Maácz Benedek

MÉRKŐZÉSEKRE

VERSENYEKRE

**elővételnél megveheti
belépőjegyét a**

**SPORT-
JEGYIRODÁBAN**

BUDAPEST, VI. NÉPKÖZTÁRSASÁG UTJA 4.
TELEFON: 124-234

VERSENY-HÍREK

"Mazura Károly" Emlékverseny 1965. május 30. Ózd.

Férfi felnőtt I. osztály /táv: 12650m, 9. ell. pont, 65 induló/ Egyéniben: 1. Deseő /Bp. Honvéd/ 197:22, 2. Schönviszky /Bp. Spartacus/ 221:07, 3. Horváth /Vörösmarty gimn. SK/ 235:07. Csapatban: 1. Bp. Honvéd II /Deseő, Borosznoki/ 437:57, 2. Bp. Spartacus II. /Schönviszky, Janza/ 485:23, 3. Bp. Spartacus III/ Őrsi, Schönviszky L./ 521:56.

Felnőtt női I. osztály /9637, 8 ell. pont, 15 induló/ Egyéniben: 1. Monzspart /Bp. Pedagógus/ 90:00, 2. Babai /Bp. Vörös Meteor/ 108:00, 3. Szabóné Molnár Magda /Bp. Vörös Meteor/ 113:18. Csapatban: 1. Bp. Pedagógus /Monzspart, Cser 209:11, 2./ Bp. Vörös Meteor /Babai, Szabóné/ 221:18, 3. BEAC II. /Hegedüs A., Hegedüs Á./ 429:21.

Férfi felnőtt II. oszt. /11775 m, 10 ell. pont, 33 csapat/. Csapatban: 1. Mátraaljai Bányász II. /Perjési, Horváth/ 145:35, 2. DVTK III. /Bokros, Spisák/ 148:20, 3. Kazincbarcikai Felsőfoku Technikum /Dobossy, Koppány/ 153:37.

Férfi ifjúsági II. osztály: /8512 m, 7 ell. pont, 9 csapat/ Csapatban: 1. Zalka Máté Gépipari Technikum II. 256:06, 2. Zalka M. Gépip. Technikum I. 283:33, 3. Ózdi Pedagógus 294:07.

Junius 6-án Parádfürdő térségében rendezte meg a Mátra Klub a M á t r a K u p a tájékoztatói versenyt, mintegy 250 résztvevővel. A meglehetősen elavult, clnagyolt turista térkép nem biztosította az egyenlő feltételeket, sok mulott a szerencsén, de azért természetesen nem minden. A férfi első osztály mezőnyében Borosznok Ferenc főlénysen győzött, de a második helyért már nagy küzdelem folyt; hat versenyző ideje volt öt perc különbségen belül.

Eredmények: FFA I. egyéni: 1. Borosznok 2.11:20, 2. Göbölös 2.24:00, 3. Balogh Tamás 2.25:55. Csapatban: 1. Bp. Pedagógus /Zánkay, Koronozay/ 5.07:40, 2. Vörösmarty Gimnázium 5.16:02, 3. Bp. Honvéd 5.19:05. FFA II: 1. Ujpesti Dózsa 1.33:35, 2. Ózdi Kohász 1.42:25, 3. Bp. Spartacus 2.17:35, IF II: 1. Vörösmarty Gimnázium 1.18:30, 2. BEAC 1.36:15, 3. Kecskeméti Gimnázium 1.50:00.

Izgalmas versenyt hozott a Bp. Pedagógus rendezte F ö l d e s F e r e n c váltóverseny.

Az idén végre sikerült a sokat kezdeményező Pedagógusnak minden hiba nélkül megrendezni négy kategóriában a váltóversenyt. A futók színes, javított térképpel mérhették össze tudásukat. Meglepetésre, az egyre jobb formát mutató Ujpesti Dózsa versenyzői nyerték a férfi első osztály kategóriáját.

Közöljük az első három helyezett csapatokat és a váltó rendszerben megrendezett kategóriáknál minden pályán a legjobb időt futók eredményét. A verseny időpontja junius 13, színhelye Inárcs volt.

Eredmények: FFA I. Ujpesti Dózsa 3.01:55, 2. Honvéd 3.04:16, 3. Veszprémi Haladás 3.04:16. Első futók között legjobb: Borosznok 59:00, második a futók között: Szarka 54:19, harmadik futók között: Hódosi Gábor 55:29, FFBI: 1. Bánkúti 1.11:03, 2. Biró Lajos 1.13:09, 3. Mészáros 1.22:04. FNAI 1. MAFC 2.56:41, 2. Vörös Meteor 3.32:19, 3. BEAC 3.37:00. Első futók között első: Hegedüs Aletta 50:22, második futók között Magyar Márta 1.03:26, Harmadik futók között Szabóné 48:05. FFA II. 1. Sashalmi SESE 3.40:45, 2. MAFC I. 3.41:11, 3. MAFC II. 3.43:01. Első futók között a legjobb Vida 1.02:13, második futók között Hegyvi 1.21:09, harmadik futók között Kustár 52:56.

IF II. 1. Vörösmarty Gimnázium 3.26:30, 2. BEAC 3.09:47, 3. Bp. MÁV Ig. 4.52:24. Első futók között a legjobb: Hegedüs 1.03:01, második futók között Sasvári 1.00:53, harmadik futók között Fehérvári 1.08:30, IN II. 1. Vörösmarty Gimnázium 3.24:45 SF III. 1. Vörösmarty Gimnázium II. 50:59, 2. Ujpesti Spartacus 1.01:00, 3. Vörös Meteor 1.12:15.

Ugyancsak junius 13-án rendezte a Szabolcs megyei Szövetség a S z a b o l c s Kupat, ahol debreceni és nyíregyházi sikerek születtek. FF II. 1. DEAC 1.41, 2. Kazincbarcikai FSC 1.49, 3. Nyíregyházi Vasas II. 1.10, 2. Nyíregyházi Vasváry Gimn. 1.24, 3. Nyíregyházi Vasas I. 1.33.

Junius 20-án Diósjenőn került megrendezésre a Börzsöny Kupa. A déli órákban nagyon sok izgatott és kevésbé izgatott versenyző járkált a diósjenői strandon, kezükben kis rózsaszín cédula. Óvási nyugták voltak. Ez a verseny, bizony nem sikerült jól: az ifi és női versenyzők hiába futottak a vasárnapi melegben, mert az eredmény hibás ponthelyezés miatt meg kellett semmisíteni. Reméljük, jövőre a versenybírószám több gondot fordít a bemérésre.

"BÉLKŐ KUPA" 1965. június 20. Bélapátfalva.

FFI II.osztály, /11270 m, 890 m 7 ell.pont 39 csapat/. Csapatban: 1. Egri Spartacus IV /Boros,Nagy/ 121:24, 2. Egri Spartacus III /Kozák,Janyik/ 136:45, 3. MEAFC II. /Ede-lényi,Zidka /160:26.

Férfi ifjúsági II. oszt. /9950 m 670 m 8 ell.pont, 16 csapat/ Csapatban: 1.Frankel Leó Közgazd.Tech.II. /Baranyai,Molnár/ 118:37, 2. Kilián Gimnázium /Jeney, Domonyik/ 132:36, 3. BEAC /Czöndör, Hegedüs/ 136:05

Felnőtt női II.oszt. /9950 m, 670 m, 8 ell.pont, 15 csapat/ Csapatban: 1.Oroszlányi Bányász /Péterfi,Bánhidi/ 177:28, 2. Mátraaljai Bányász /Mohácsi, Melicher / 182.15, 3. MVSC /Tóth,Fucher/ 210:15

Junius 27 Várölggy. Egyéniben pécsi, csapatban Vörösmarty sikerek születtek a M e c s e k Kupa éjjeli versenyen. Eredmények: FFA I: egyéni: Ijjász 1.57:10, 2. Kempelen Miklós 2.11:35, 3. Horváth A. 2.12:52. Csapatban: 1.Vörösmarty Gimn. II. 3.46:27, 2. Vörösmarty Gimn. I. 4.50:30, 3. BEAC 6.14:53

FFA II. 1.Ajkai SE /2 hp./ 2.Komlói Bányász /6 hp./ 3.MÚM 303 1.54:33, FNA II. 1. Veszprémi Haladás 2.33:57, 2. Füzfői AC 100 /2.49:25, 3. Pécsi Orvos Eu. 100/3.33:09
Julius 4.én Sárospatakon rendezték az A s z t a l o s Kupat. Eredmények: 1. KFSC 2.48, 2. Egri Spartacus 3.36, 3. BICGÁL 3.37.

Julius 10-én 20.41 órakor Felsőtárkányban rajtolt a D o b ó I s t v á n emlékverseny egyes rajtszámu indulója.

A pálya fizikailag nehéz volt; a javított, igen jó minőségű térkép a tájékozódást a legjobbaknak könnyűvé tette, de azért nem volt olyan versenyző, aki nem kevert egyik pontnál sem.

Eredmények: FFA I: 1.Kovács Gábor 2.21:00, 2. Schönviszky György Gy. 2.32:18, 3. Balogh T 2.32:29, csapatban 1. Bp.Spartacus 8.04:47, 2. Vörösmarty Gimn. 8.12, 3. Ujp.Dózsa 9.17.

Julius 18.án került megrendezésre a S o p r o n i Kupa verseny

A versenyzők nagy szomoruaágára, a rendelkezésre álló 25000-es térképet 5000-re kicsinyítették, pedig amugy is igen rossz minőségű, de ezen nehezen tudnak segíteni, mivel határmenti területet ábrázol. A pálya igen jó felépítésű volt, mind fizikai, mind tájékozódási szempontból. A gyenge időeredmények oka a rossz térkép és az esős idő.

Eredmények: Női első osztály: 1.Monszpart 1.55:15, 2. Győri 2.12:20, 3. Hegedüs 2.15:20, 1. Csapatban a Bp.Pedagógus győzött a Vörös Meteor előtt. FFA II.o. Győri Vasas ETO 2.33:08, 2. Füzfői AK 100/2.35:23, 3. Almásfüzitői Timföld 100/3.04:08, FNA II 1. Szombathelyi Cipőgyár 100/3.17:45, 2. Nagykanizsai Postás 100/3.26:45, IF II.o 1.Szombathelyi Építők II. 1. 30:23, 2. MÚM 1.Füzfői 2.19:07, 3. Szombathelyi Építők 2.31:06
2. MÚM 1.Füzfői 2.19:07, 3. Szombathelyi Építők 2.31:06

Nagy hőségben rendezték július 25-én a H e r m a n O t t ó emlékversenyt, Borsodnádason. A verseny fizikai szempontból nehéz, tájékozódásilag viszont könnyű volt.

Eredmények: Férfi I.o.: Egyéni: 1. Űrsi 1.27:10, 2. Naáry 1.28:00, 3. Deseő 1.28:56, csapatban: 1. Bp. Spartacus 3:15:19, 2. MEAFC, 3. Ujp.Dózsa 3.35:43, Női I.o. Egyéni: Monszpart 1.13:16, 2. Győr Edit 1.29:54, 3. Szabóné 1.30:45, csapatban a Pedagógus győzött a Vörös Meteor előtt.

Az Ujpesti Dózsa hagyományos Borsos Rózsai másodosztályu versenyén igen jó időeredmények születtek. Ez a jóminőségű javított térképeknek is köszönhető, a verseny ugyanis a Szabadsághegy környékén volt, a Bp. edzőpálya térképpel. Eredmények: Férfi: 1.Sőtér 1.17:04
2. Szentpéteri 1.26:02, 3. Papp P. 1.27:39, csapatban: 1.BEAC 3.03:30, 2. Ujp.Spartacus 3:08:05, 3. MAFC 3.24:07, Női egyéni: 1. Hegedüs A. 1.13:00, 2. Pál I, 1.16:31, 3. Schlosser 1.18:50, csapat: 1/ BEAC 2.38:2, Helyiipar 2.42:19, a vándordíjat a BEAC csapata vitte el.

VERSENY-KÜLIRÁSOK

"November 7." emlékverseny.

- Időpont: 1965. november 6-7.sz.Bükk hegység
Rendező: DVTK.Természetbarát Szakosztály
VB.elnöke: L e n d e c z k y L á s z l ó
Rendezőbirák: Zsigmond József, Bordás Béla, Babcsán László, Kőhalmi Dezső
Titkár: Kerényi József
Ell.birák: Nagymajtényi Lajos, Szeghi Béla, Csiki Oszkár, Balogh Ákos
Résztvevők: A felnőtt kategóriákban a keletmagyarországi, az ifjúsági kategóriákban a Borsod megyei szakosztályok nevezhetnek 1x2 fős csapatokat.
Meghatározás: FFA és FNA keletmagyarországi, az IF és IN megyei, vándordíjas, egyfordulós, gyalogos, teljestávu, II.osztályu, egyszakasos, a felnőtt férfi kategóriának éjszakai, a többi kategóriáknak nappali, minősítő, 1x2 fős csapatverseny.
Költségek: Személyenként 30.- Ft, amely összegben a helyi szállítás, vacsora és szállásköltség szerepel.
Nevezés: legkésőbb október 24-ig.
Cím: Lendeczky László, Miskolc II.5.-út 18/2.
Sorsolás: X.27.19 óra a stadion kistermében.
Egyéb: Szakosztályonként 1 fő kísérő nevezhető.

"Kilián György" emlékverseny.

- Időpont: 1965. november 13-14.
Rendező: MAFC Tájékoztató Szakosztálya
VB.elnöke: B á t k y L a j o s
Bemérőbirák: Késa Cs., Salacz I., Szarka E., Almás K., Kósa Cs-né, Révész P., Kriza T., Kotányi Z.
Titkár: Gombkötő P. *Lemondta a felkérést 1965.févr-ban*
Ell.birák: Szőnyi L., Czibók I., Edőcs P., Horváth L.
Résztvevők: Az I. osztályokban az ország bármely szakosztálya, a II.osztályokban a középmagyarországi és dunántúli, a III.osztályokba a budapesti és Pest megyei szakosztályok nevezhetnek versenyzőket.
Meghatározás: FFB.I.o.egyéni éjszakai
FFA.I.o.két utvonalas 2x1 fős éjszakai és 2x1 fős nappali,
FNA.I.o.2x1 fős nappali, országos
FFA.II.o.1x2 fős
IF.II.o. 2x1 fős középmagyarországi és dunántúli
IF.III.o.és SF.III.o. 1x2 fős nappali budapesti és Pest megyei -vándordíjas, egyfordulós, gyalogos, teljestávu, egyszakasos, minősítő egyéni, egyéni-csapat, illetve csapatversenyek.

Költségek: Az FFA I.o. éjszakai versenyén, az FFB I.o. és FFA II.o.kategóriákban személyenként 40.- Ft. Az FFA I.o.nappali versenyén, az FNA I.o. és IF II.o.kategóriákban személyenként 30.-Ft. A résztvevők /Az IF.III és SF.III. kivételével./ számoljanak Bp-től Bp-ig személyenként mintegy 20.- Ft utazási költséget. A kísérők éjjel-nappalra 20.-Ft-ot, csak nappalra 10.-Ft-ot fizetnek.

Befizetés: a MAFC OTP.XI.240-473.számú számlára, a verseny nevének feltüntetésével.

Nevezés: legkésőbb 1965. november 1-ig

Cím: Gombkötő Péter, Bp.V.Vadász u 26.sz.

Egyéb: a/ Az FFA, I.o.kategóriában ugyan az a versenyző éjjel és nappal is nem indulhat. Ha egy szakosztály itt kettőnél több versenyzőt nevezett, akkor a két legjobb eredményt elért versenyző eredményéből számítjuk a csapatversenyt.

b/ A versenyen táblaőröket szívesen látunk, sátrat, gumimatracot biztosítunk. Jelentkezés a nevezési lapon.

SPORTOLÓK

és

SZURKOLÓK

KÖNYVESBOLTJA A

SPORT
KÖNYVESBOLT!

**BUDAPEST VII.
RÁKÖCZI ÚT 64.**

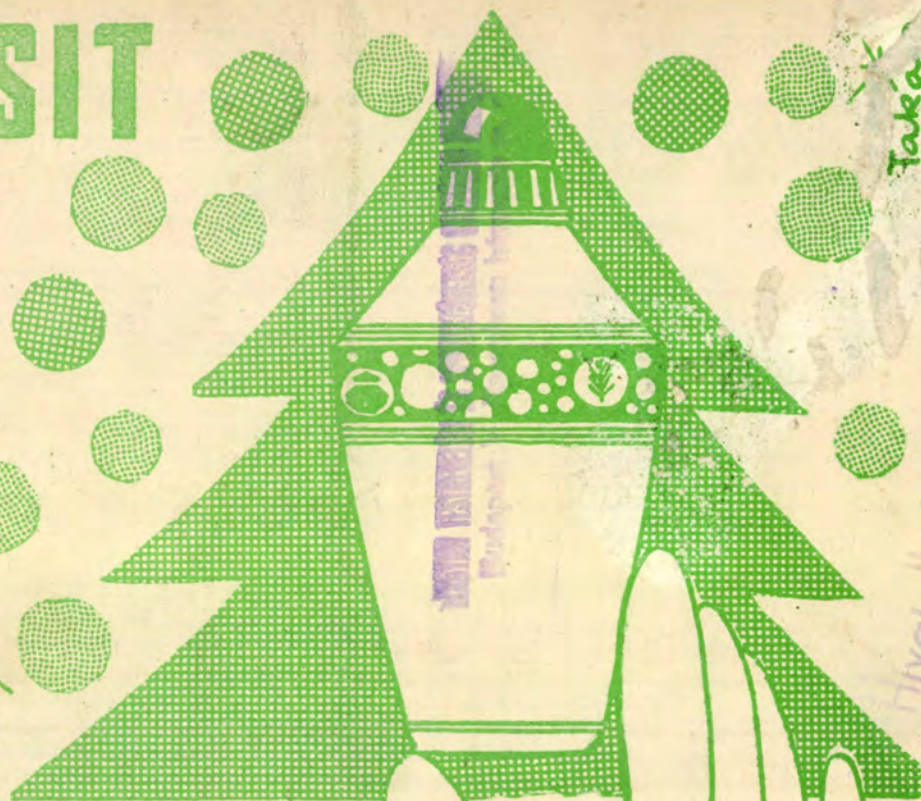

*Minden sportág
szakkönyvei
nagy választékban
kaphatók!*

Ára: 4.- Ft

FRISSIT
FÜDIT

A
FENYŐ HABFÜRDŐ!

Takács

Hivatalból
díjazás